

Sea Sun and Tourism

ECONOMICS COMPETITIVENESS

รายงานศึกษาขีดความสามารถในการแข่งขันทาง
เศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด Sea Sun Sand
(Sea Sun Sand Tourism Economics Competitiveness)

การท่องเที่ยวทางทะเล และชายหาดของไทย

การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด หมายถึง กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีจุดหมายปลายทางบนชายฝั่งทะเล หรือในทะเล มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนในพื้นที่ และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ภาพรวมและแนวโน้มการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

1. กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวเอเชียมีการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด เติบโตสูงสุด (เพิ่มขึ้นร้อยละ 20) เมื่อเทียบกับการท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ

(ที่มา: ITB World Travel Trends Report 2016/2017)

2. นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการเลือกกิจกรรมท่องเที่ยว

- เน้นประสบการณ์ (Experience) ที่จะได้รับ
- เข้าถึงความเป็นท้องถิ่นที่แท้จริง (Authentic)
- การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism)

3. การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องและมีกิจกรรมที่มีความโดดเด่นหลากหลายประเภท

4. จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยหลายแห่งติดอันดับโลกและอันดับในระดับภูมิภาค

5. มีศักยภาพที่การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยจะเติบโตต่อไป

การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย

มิติด้านขีดความสามารถทางการแข่งขัน

- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยว
- การพัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจและประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวที่แตกต่าง
- การนำเสนอจุดเด่นด้านทรัพยากรและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย

มิติด้านทรัพยากรและความยั่งยืน

- การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Tourism Carrying Capacity) จะช่วยแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม จากปัญหาที่มีนักท่องเที่ยวเกินจำนวนที่กำหนด

มิติด้านการพัฒนาในแบบบูรณาการ

- ทุกภาคส่วนควรร่วมมือกันรวบรวมองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่สำคัญ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน
- การบูรณาการระหว่างทุกภาคส่วนมีความจำเป็นในการกำหนดทิศทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้มีความชัดเจนในระดับประเทศ
- การพิจารณา และประเมินผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อแต่ละภาคส่วนอย่างถี่ถ้วน

มิติด้านบุคลากร

- การแก้ไขปัญหขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพ และยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดอย่างเร่งด่วน
- การสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวทั้งในด้านคุณภาพของการให้บริการ และการเป็นเจ้าภาพที่ดี

ความท้าทายในปัจจุบัน

- ความสะอาด การจัดการของเสียและขยะในบริเวณชายหาดและทะเล
- การกระจายผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดอย่างเท่าเทียมกันระหว่างภาคเอกชนสู่ชุมชน
- การประสานความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชนในการดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงคุณภาพให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
- ทักษะที่จำเป็นของบุคลากรและชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะด้านภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษและภาษาจีน เป็นต้น

แผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ.2560-2579 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2560-2564 และแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว พ.ศ.2559-2563 (เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ฟังทะเลตะวันออก เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ฟังทะเลตะวันตก และเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน)

แผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย

วิสัยทัศน์ (Vision) ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมั่นคง บนพื้นฐานของความยั่งยืน และการมีส่วนร่วมสามารถส่งเสริมการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยได้อย่างมีคุณภาพ

เป้าหมาย (Goal) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพที่มีความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวมีชื่อเสียงและมาตรฐานในระดับสากล สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจแก่ประเทศและชุมชนได้อย่างยั่งยืนบนพื้นฐานอัตลักษณ์ วิถีไทย และเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของชุมชน

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่

1

การสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการบูรณาการร่วมกันของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อผลักดันการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดอย่างมีเอกภาพ บนฐานของความสมดุลและความยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่

2

การพัฒนาศักยภาพทางการแข่งขันของตลาดการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้สามารถรองรับการท่องเที่ยวคุณภาพ และมีมาตรฐานระดับสากล

ยุทธศาสตร์ที่

3

การพัฒนาบุคลากรและทักษะของภาคีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ให้สามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างมีคุณภาพ ภาคภูมิใจในเอกลักษณ์และตระหนักถึงการเป็นเจ้าบ้านที่ดี

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑	๑
แผนการดำเนินงานแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย	
บทที่ ๒	๖
ผลการศึกษา วิเคราะห์สภาพการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในระยะที่ผ่านมา และปัจจุบัน ความเคลื่อนไหวของปัจจัยต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรม การท่องเที่ยวในอนาคตเพื่อคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางทะเลและชายหาดของไทย	
๒.๑ นิยามของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	๗
๒.๒ ภาพรวมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในระดับโลก	๑๑
๒.๓ แนวโน้มการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในระดับโลก	๑๔
๒.๔ ภาพรวมการท่องเที่ยวของประเทศไทยในบริบทการท่องเที่ยวโลก	๑๗
๒.๕ สถานการณ์สถานะของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยในระยะที่ ผ่านมาและปัจจุบัน	๒๓
๒.๖ การคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางทะเลและชายหาดของไทย	๒๗
บทที่ ๓	๔๙
ผลการจัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อระดมความคิดเห็น รวบรวมประเด็นปัญหา และแนวทางการแก้ไข	
บทที่ ๔	๕๓
ผลการศึกษาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย	
๔.๑ การศึกษาและวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวทาง ทะเลและชายหาดของประเทศไทยด้วย SWOT Analysis	๕๔
๔.๒ ศึกษาและวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวทางทะเล และชายหาดของประเทศไทยตามแบบจำลองเพชร (Diamond Model) และ การวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis)	๖๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๕	๗๐
ผลการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย ในพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลหลักของไทย ๑ แห่ง ได้แก่ พัทยา	
๕.๑ ขีดความสามารถในการรองรับได้ (Carrying Capacity)	๗๑
๕.๒ กรอบทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาโครงการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับได้ ด้านการท่องเที่ยวของหาดจอมเทียนส่วนใต้	๗๒
๕.๓ องค์ประกอบการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการรองรับ	๗๔
๕.๔ ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านกายภาพ (Physical Carrying Capacity - PCC)	๗๔
๕.๕ การวิเคราะห์ขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านกายภาพ	๗๗
๕.๖ ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility Carrying Capacity - FCC)	๗๘
๕.๗ การวิเคราะห์ขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	๗๙
๕.๘ สรุปขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านกายภาพ	๘๐
๕.๙ สรุปขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	๘๔
๕.๑๐ สรุปขีดความสามารถในการรองรับได้ของหาดจอมเทียนส่วนใต้	๘๕
บทที่ ๖	๘๗
ผลการศึกษาเปรียบเทียบนโยบายการส่งเสริมและพัฒนการท่องเที่ยวทางทะเล และชายหาดของประเทศคู่แข่ง จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ อ่าวฮาลอง (Ha Long Bay) ประเทศเวียดนาม, บาหลี (Bali) ประเทศอินโดนีเซีย และเซบู (Cebu) ประเทศฟิลิปปินส์	
๖.๑ อ่าวฮาลอง (Ha Long Bay) ประเทศเวียดนาม	๘๙
๖.๒ บาหลี (Bali) ประเทศอินโดนีเซีย	๑๐๑
๖.๓ เซบู (Cebu) ประเทศฟิลิปปินส์	๑๑๔

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ ๗	หน้า
แผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย	๑๒๗
บทที่ ๘	๑๕๒
ผลการประชุมเผยแพร่แผนพัฒนาขีดความสามารถ ในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย และแปลงแผนสู่ปฏิบัติ	
บทที่ ๙	๑๖๓
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	
บรรณานุกรม	๑๖๖

บทที่ ๑

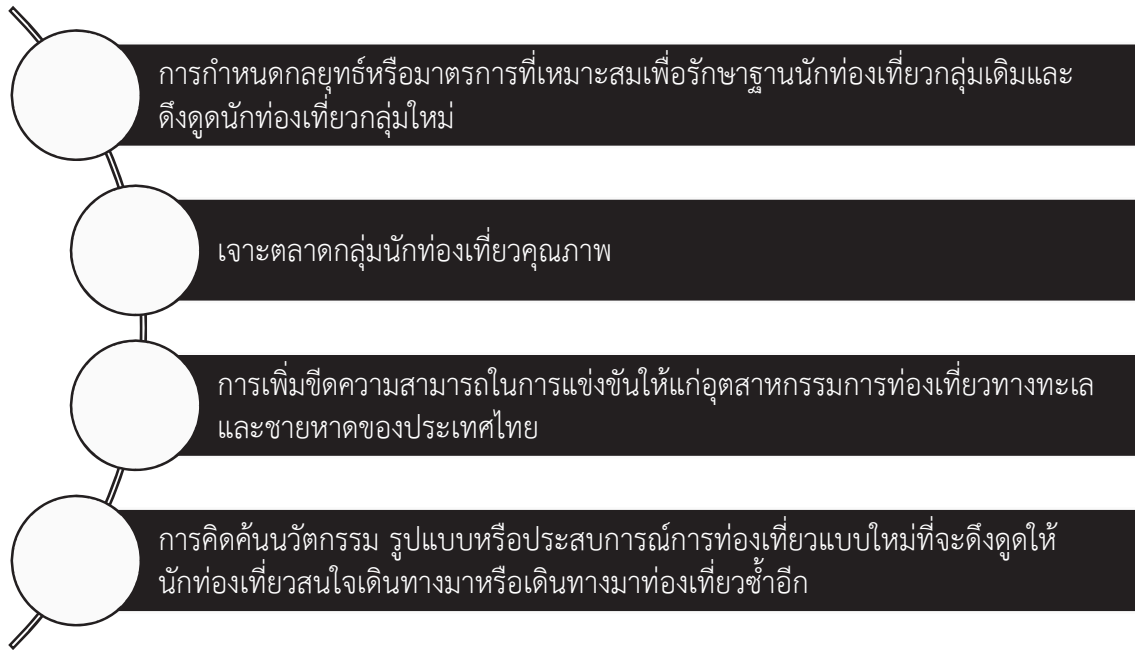
แผนการดำเนินงาน
แผนพัฒนาขีดความสามารถ
ในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ
การท่องเที่ยวทางทะเล
และชายหาดของไทย

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมากเพราะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสร้างรายได้แก่ประเทศไทยและมีส่วนสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยเติบโตขึ้น นอกจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังผู้ประกอบการกลุ่มต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวตลอดห่วงโซ่อุปทานแล้ว อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ภาคชุมชนเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายย่อยได้มีรายได้และเติบโตถึงระดับฐานราก อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่มุ่งมั่นทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

แม้ประเทศไทยจะมีอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่แข็งแกร่งและมีชื่อเสียงในระดับโลก โดยเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอาหาร การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หรือการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมประเภทอื่นๆ เมื่อพิจารณาในบริบทสากลแล้วจะพบว่าประเทศอื่นๆ ก็ได้มีการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยเช่นกัน โดยการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในระดับนานาชาตินั้นนับวันก็ยิ่งมีความรุนแรงมากขึ้น มีการทำการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวด้วยเครื่องมือการสื่อสารและช่องทางสมัยใหม่ซึ่งมีความทั่วถึงโดยนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลกสามารถเข้าถึงข้อมูลและเนื้อหาได้ ประเทศไทยจึงต้องปรับตัว ปรับปรุง และปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ด้านการท่องเที่ยวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ของตลาดการท่องเที่ยวในระดับสากล รวมถึงการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์และทำการตลาดท่องเที่ยวของประเทศไทยให้เกิดความตระหนักรู้ในระดับสากลถึงประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับจากการท่องเที่ยวประเทศไทยและสามารถมอบประสบการณ์การท่องเที่ยวที่หลากหลายและผสมผสานกันอย่างลงตัว อีกทั้งยังสร้างเอกลักษณ์ที่ไม่สามารถหาจากที่ใดในโลกแก่นักท่องเที่ยวได้

เป้าหมายสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเป็นการท่องเที่ยวสาขาหนึ่งซึ่งสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยจำนวนมาก โดยถือได้ว่าเป็นประเภทการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมสูงที่สุดประเภทหนึ่งของประเทศไทย เป้าหมายสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนากองเที่ยวสาขานี้คือการกำหนดกลยุทธ์หรือมาตรการที่เหมาะสมเพื่อรักษานักท่องเที่ยวกลุ่มเดิมและดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ เจาะตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ รวมถึงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย ซึ่งในขณะเดียวกันนี้ก็ต้องมีการคิดค้นนวัตกรรม รูปแบบหรือประสบการณ์การท่องเที่ยวแบบใหม่ที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวสนใจเดินทางมาหรือเดินทางมาท่องเที่ยวซ้ำอีก การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดนี้จึงเป็นประเด็นสำคัญที่จะส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยในองค์กรด้วยนั่นเอง

ในขณะที่การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันเป็นประเด็นที่สำคัญประการหนึ่ง แต่อีกประเด็นที่สำคัญซึ่งในระดับนานาชาติยกให้เป็นประเด็นสำคัญลำดับต้นของการพัฒนากองเที่ยว คือ ประเด็นการบริหารจัดการและพัฒนากองเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งมุ่งหมายให้มีการบริหารจัดการและการพัฒนากองเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม โดยให้กิจกรรมการท่องเที่ยวนั้นมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด การบริหารจัดการและพัฒนากองเที่ยวอย่างยั่งยืนนี้เองมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเพราะการท่องเที่ยวประเภทนี้มียอดประกอบที่สำคัญคือบรรยากาศทะเลและชายหาดซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลรวมถึงระบบนิเวศทางทะเลด้วย สำหรับประเทศไทยเองทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลนั้นมีความสวยงามมากทำให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้จำนวนมาก แต่ข้อท้าทายสำคัญคือจะบริหารจัดการหรือส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างไรให้เกิดความสมดุลระหว่างการท่องเที่ยวและการรักษาทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลควบคู่ไปด้วยกัน

หลักการส่งเสริมและการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นหลักการพื้นฐานของการพัฒนาตามแนวทางขององค์การสหประชาชาติ ในกรณีของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดมีประเด็นที่สำคัญหลายประเด็นซึ่งรวมถึงการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Tourism Carrying Capacity) ของจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดด้วย เนื่องจากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเป็นการท่องเที่ยวที่อาศัยทรัพยากรทางธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรทางทะเล จึงมีความจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืนซึ่งเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดจึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยอย่างเป็นระบบและกำหนดทิศทางให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ของประเทศไทยทั้งในบริบทประเทศไทยและบริบทสากล ซึ่งจะทำให้ได้โดยการคำนึงถึงสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวต่างๆ รวมถึงจุดยืนทางยุทธศาสตร์ของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย รวมถึงการศึกษาจุดแข็งและจุดอ่อนเพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมได้นั่นเอง

กรอบการดำเนินงานแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย

ศึกษา วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์สถานะของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยในระยะเวลาที่ผ่านมาและปัจจุบัน ความเคลื่อนไหวของปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอนาคตเพื่อคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางทะเลและชายหาดของไทย จำนวนนักท่องเที่ยว รายได้จากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยภายใต้ข้อสมมติฐานที่สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ศึกษาแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ เป็นต้น

วิเคราะห์ปัจจัยและเงื่อนไขต่างๆ ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย ตลอดจนจัดทำแบบจำลองการวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ต่อการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย โดยจัดให้มีการประชุมรวบรวมประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไขจากพื้นที่จริง ๔ พื้นที่ ได้แก่

แผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ
การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย

ข้อเสนอแนะ
เชิงนโยบายฯ

บทที่ ๒

ผลการศึกษา วิเคราะห์
สภาพการท่องเที่ยวทางทะเล
และชายหาดในระยะที่ผ่านมา
และปัจจุบัน
ความเคลื่อนไหวของปัจจัยต่างๆ
ที่จะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวในอนาคตเพื่อ
คาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์
ทางทะเลและชายหาดของไทย

การที่จะจัดทำแผนการพัฒนาขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่ดีได้นั้น จำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงสถานการณ์และบริบทแวดล้อมต่างๆ เพื่อที่จะกำหนดทิศทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับสถานการณ์และแนวโน้มต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดทั้งในระดับโลกและในระดับประเทศ ในบทนี้จึงจะได้นำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์สภาพการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่ผ่านมาและในปัจจุบันของประเทศไทย รวมถึงสถานการณ์และแนวโน้มการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในระดับโลกและในระดับประเทศ ซึ่งการจัดทำแผนการพัฒนาขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยนั้นก็ควรที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนและยุทธศาสตร์ในระดับประเทศอื่นๆ ด้วย ดังนั้น จึงมีการศึกษาวิเคราะห์ถึงแผนและยุทธศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดอีกด้วย

๒.๑ นิยามของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

ในการศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การกำหนดขอบเขตของเรื่องที่ศึกษานั้นมีส่วนสำคัญที่จะทำให้เห็นภาพชัดเจนขึ้นว่าเรื่องที่กำลังศึกษานั้นมีขอบเขตน้อยเพียงใด ดังนั้นในการวิเคราะห์ประเมินสถานการณ์และสถานะการกำหนดนิยามการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้มีความชัดเจนจึงมีความจำเป็น อย่างไรก็ตามในทางวิชาการยังได้มีการกำหนดนิยามส่วนดังกล่าวที่ชัดเจนและตรงกัน ดังนั้นการกำหนดนิยามของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่สมบูรณ์นั้นจะต้องพิจารณาถึงการท่องเที่ยวในความหมายทั่วไปเสียก่อนจึงจะสามารถกำหนดนิยามของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่เหมาะสมได้ต่อไปนี้

๒.๑.๑ นิยามของการท่องเที่ยวโดยทั่วไป

องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations World Tourism Organization: UNWTO) ซึ่งเป็นองค์การที่มีภารกิจในการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ มีความยั่งยืน และสามารถเข้าถึงได้ โดยทั่วไป ได้กำหนดนิยามของ “การท่องเที่ยว” ไว้ว่า “การท่องเที่ยวประกอบด้วยกิจกรรมของบุคคล ซึ่งเดินทางและเข้าพักยังสถานที่ซึ่งมิใช่สภาพแวดล้อมตามปกติของบุคคลนั้นเป็นระยะเวลาไม่เกิน ๑ ปี ติดต่อกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการพักผ่อน (Leisure) วัตถุประสงค์ทางธุรกิจ (Business) และวัตถุประสงค์อื่นๆ ซึ่งแตกต่างไปจากการประกอบกิจกรรมที่ได้ค่าตอบแทนภายในสถานที่ที่เดินทางไป^๑”

จากการพิจารณานิยามของการท่องเที่ยวที่ได้มีการกำหนดไว้อย่างเป็นทางการโดยองค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปนิยามของการท่องเที่ยวออกเป็นสาระสำคัญ ๓ ประการ ได้แก่

สาระสำคัญในแง่ของสถานที่	สาระสำคัญในแง่ของวัตถุประสงค์	สาระสำคัญในแง่ของระยะเวลา
การท่องเที่ยวต้องมีองค์ประกอบของการเดินทางไปยังสถานที่ซึ่งมิใช่สภาพแวดล้อมปกติ (Usual Environment)	การท่องเที่ยวจะมีวัตถุประสงค์อย่างไรก็ได้ <u>ยกเว้น</u> การเดินทางเพื่อถูกจ้างงานในสถานที่ที่เดินทางไปนั้น	การท่องเที่ยวจะต้องเป็นการไปยังสถานที่แห่งหนึ่งและใช้เวลาอยู่ที่สถานที่ดังกล่าวไม่เกิน ๑ ปี

^๑ UNWTO, Recommendations on Tourism Statistics, ๒๐๐๘ กล่าวถึงการท่องเที่ยวไว้ว่า “Tourism comprises the activities of persons traveling to and staying in places outside their usual environment for not more than one consecutive year for leisure, business and other purposes, different from the exercise of an activity remunerated from within the place visit.”

๒.๑.๒ นิยามของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด (Sun & Beach Tourism/Sea & Sun Tourism)

ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว นิยามของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดยังไม่ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน เหมือนเช่นนิยามของการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้โดยองค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) แต่ทั้งนี้เบื้องต้นกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเป็นการท่องเที่ยวประเภทหนึ่ง ดังนั้นจึงต้องมีความหมายเช่นเดียวกับนิยามของการท่องเที่ยวที่ได้ให้ไว้โดย UNWTO กล่าวคือ ต้องมีการเดินทางไปยังสถานที่ซึ่งมีใช้สภาพแวดล้อมปกติ (Usual Environment) โดยใช้เวลาอยู่ในสถานที่ที่เดินทางไปไม่เกิน ๑ ปี และไม่ได้มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อการจ้างงานในสถานที่เดินทางไปนั้น

นอกจากนี้การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดยังมีถ้อยคำสื่อให้เห็นว่าจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวจะมีลักษณะพื้นที่เป็นทะเลหรือชายหาด กล่าวคือ กิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปนั้นมีลักษณะเป็นกิจกรรมที่ทำในบรรยากาศทางทะเลและชายหาด ดังนั้นในแง่ของการกำหนดนิยามของการท่องเที่ยวประเภทนี้จึงมีการกล่าวถึงการท่องเที่ยวประเภทนี้ในหลายลักษณะด้วยกัน อาทิ

- การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเป็นประเภทการท่องเที่ยวที่จะต้องมีจุดหมายปลายทางที่เป็น **ทะเล ชายหาด หรือเกาะ**^๒ กล่าวคือ การพิจารณานิยามการท่องเที่ยวจากจุดหมายปลายทางที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวว่าจะต้องมีลักษณะเป็นทะเล ชายหาด หรือเกาะจึงจะกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวนั้นจะเป็นการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด
- การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเป็นประเภทการท่องเที่ยวที่จะต้องมีจุดหมายปลายทางที่มีลักษณะเป็น **เมืองที่มีบรรยากาศท้องทะเล (Coastal Town)**^๓ กล่าวคือ การพิจารณานิยามการท่องเที่ยวจากจุดหมายปลายทางที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวว่าจะต้องมีลักษณะเป็นเมืองที่มีบรรยากาศท้องทะเล (Coastal Town) จึงจะกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวนั้นจะเป็นการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด
- การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดนอกจากจะเป็นประเภทการท่องเที่ยวที่อยู่ในจุดหมายปลายทางที่เกี่ยวข้องกับทะเล ชายหาด หรือเกาะแล้ว **อุณหภูมิในบริเวณดังกล่าวมักจะมีอุณหภูมิตั้งแต่ ๒๕ องศาเซลเซียสขึ้นไป**^๔ กล่าวคือ การพิจารณานิยามการท่องเที่ยวโดยเพิ่มองค์ประกอบในแง่ของอุณหภูมิเข้าไปด้วย ซึ่งอาจเป็นเพราะการท่องเที่ยวประเภทนี้ได้รับความนิยมจากบรรยากาศที่อบอุ่นเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบอากาศอบอุ่นและเดินทางมาจากพื้นที่ที่มีอากาศหนาว ส่วนในประเทศไทยที่มีอากาศอบอุ่นตลอดทั้งปีไม่มีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาองค์ประกอบในแง่ของอุณหภูมิเหมือนอย่างประเทศที่มีอากาศหนาวเย็น

^๒ Linda M. Ambrosi. (๒๐๑๕), Sun & Sea Tourism: Fantasy and Finance of the All-Inclusive Industry, p. ๒.

^๓ Angel Bujosa, Antoni Riera & Pere Josep Pons (๒๐๑๕), Sun-and-beach tourism and the importance of intra-destination movements in mature destinations, Tourism Geographies ๑๗(๕), pp. ๗๘๐-๗๘๒.

^๔ Astrid Caceres Sugasti. (๒๐๑๖), Sun & Beach Tourism, <https://prezi.com/zuzvgnzj๗๑๓๓d/sun-and-beach-tourism/>.

จากข้อพิจารณาดังกล่าวจึงพอจะกำหนดนิยามของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดได้ว่า การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด หมายถึง “การท่องเที่ยวที่มีการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีบรรยากาศท้องทะเลไม่ว่าจะในบริเวณชายฝั่ง (Coastal Zone) หรือในทะเล (Marine Environment)”^๕ การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดนั้นยังอาจแบ่งได้เป็น ๒ ประเภทย่อย ได้แก่ ๑) การท่องเที่ยวชายฝั่ง (Coastal Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมอยู่บนชายฝั่ง (Land-based Activities) ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ใกล้ชิดทะเล และ ๒) การท่องเที่ยวทางทะเล (Maritime Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมที่ทำบนท้องทะเลหรือใต้ทะเล^๖

๒.๑.๓ ข้อเสนอแนะนิยามการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

จากการศึกษารวบรวมนิยามของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดจากแหล่งต่างๆ เห็นควรกำหนดนิยามสำหรับการศึกษาตามโครงการกำหนดแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยให้ชัดเจน ดังนี้

**การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด หมายถึง
“กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีจุดหมายปลายทางบนชายฝั่งทะเล หรือในทะเล
มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนในพื้นที่ และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน”**

^๕ ปรับจากนิยามที่ได้กล่าวไว้ใน Mark Orams (๒๐๐๒), Marine Tourism: Development, Impacts and Management, p. ๒-๔. และ ICMTS, What is coastal and marine tourism?, <https://www.coastalmarine-tourism.org/what-is-cmt.html>.

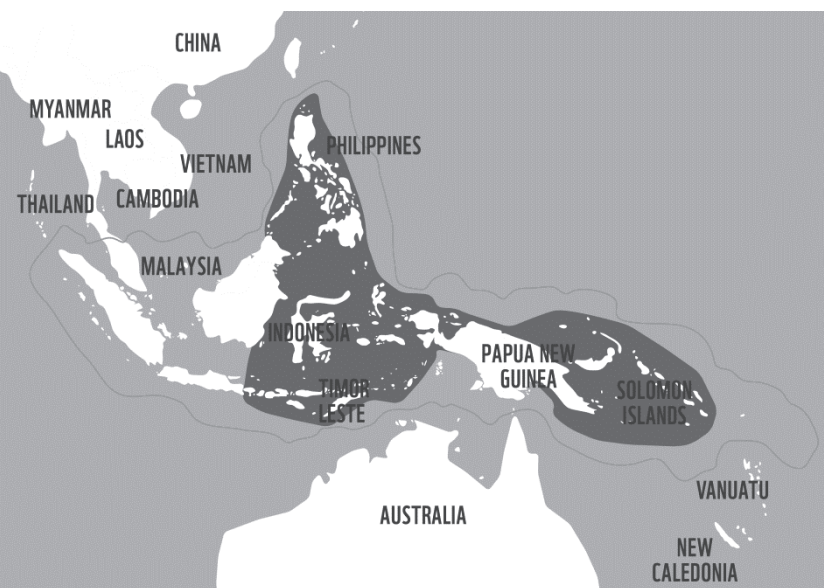
^๖ FEDER, Adriatic Ionian ecoregion (AIE) Coastal and Maritime Tourism, http://www.medmaritime-projects.eu/download/ProjectMediamer/Final_factsheets/Alo_Tourism_factsheet.pdf. p. ๑.

๒.๒ ภาพรวมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในระดับโลก

การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเป็นการท่องเที่ยวชนิดที่เก่าแก่และเป็นสาขาการท่องเที่ยวที่ใหญ่ที่สุดมาโดยตลอด^๗ เนื่องจากเป็นสาขาการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมเพราะมีบรรยากาศผ่อนคลายและมีอากาศอบอุ่น ทำให้นักท่องเที่ยวที่มาจากสถานที่ที่มีอากาศหนาวนิยมเดินทางมา นอกจากนี้ บรรยากาศธรรมชาติทางทะเลและชายหาดนั้นมีความสวยงามและมีรูปแบบกิจกรรมที่ทำได้หลากหลาย ยิ่งทำให้จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดได้รับความนิยมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดถือว่ามีกระจายอยู่ในทุกภูมิภาคทั่วโลก เนื่องจากภูมิประเทศแบบทะเลและชายหาดที่มีอากาศอบอุ่นและได้รับความนิยมมีอยู่ในแทบทุกทวีปของโลก รวมถึงบริเวณประเทศไทยด้วยนั่นเอง ตัวอย่างพื้นที่ที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด เช่น

สามเหลี่ยมปะการัง (Coral Triangle)

สามเหลี่ยมปะการังเป็นบริเวณที่มีปะการังอุดมสมบูรณ์ ประกอบไปด้วยประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ปาปัวนิวกินี หมู่เกาะโซโลมอน ออสเตรเลีย และหมู่เกาะฟีจี ในบริเวณนี้มีจำนวนเกาะ พื้นที่ทะเล และชายหาดเป็นจำนวนมาก ทำให้มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางเข้าไปท่องเที่ยว โดยเมื่อพิจารณาจากตำแหน่งที่ตั้งแล้ว บริเวณสามเหลี่ยมปะการังนับเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่เป็นคู่แข่งสำคัญของประเทศไทย

พื้นที่สามเหลี่ยมปะการัง (Coral Triangle) ที่มา: <https://www.uwmoo.asia/longest-coral-bleaching-event-history/> (๒๐๑๗)

^๗ Martha Honey & David Krantz. (๒๐๐๗), Global Trends in Coastal Tourism, p. ๖๔.

ชายฝั่งทะเลแอฟริกาตะวันออก

Kenya

Tanzania

Mozambique

แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดชายฝั่งแอฟริกาตะวันออกจะอยู่ในบริเวณประเทศเคนยา (Kenya) แทนซาเนีย (Tanzania) และโมซัมบิก (Mozambique) บริเวณดังกล่าวมีทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่ได้พัฒนาแล้ว และแหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่ได้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานเท่าที่ควร แต่การที่ไม่ได้มีการพัฒนามากมายก็เป็นจุดเด่นที่ทำให้พื้นที่ดังกล่าวได้รับความสนใจ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมถึงการมีพื้นฐานวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และมีการรักษาสืบต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน แม้ว่าพื้นที่ดังกล่าวยังคงมีข้อจำกัดค่อนข้างมากแต่ในระยะยาวก็เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพอยู่พอสมควร^๘

ที่มา: Martha Honey & David Krantz (๒๐๐๗)

ชายหาดฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิกแถบบริเวณอเมริกากลาง

แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมและมีความเติบโตมาอย่างต่อเนื่องในฐานะสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ได้แก่ บริเวณชายฝั่งด้านมหาสมุทรแปซิฟิกของประเทศคอสตาริกา ปานามาและนิการากัว โดยจากการที่อยู่ไม่ไกลจากทวีปอเมริกาเหนือและมีสถานที่เอื้ออำนวยในการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการไหลเข้าของเงินลงทุนด้านการท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลให้เกิดการสร้างโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว และก่อให้เกิดการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณดังกล่าว นอกจากนี้ประเทศปานามายังมีความโดดเด่นเพราะเป็นพื้นที่เชื่อมต่อทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้อีกด้วย^๙

^๘ เฟิงอ้าง. p. ๗๑-๗๔.

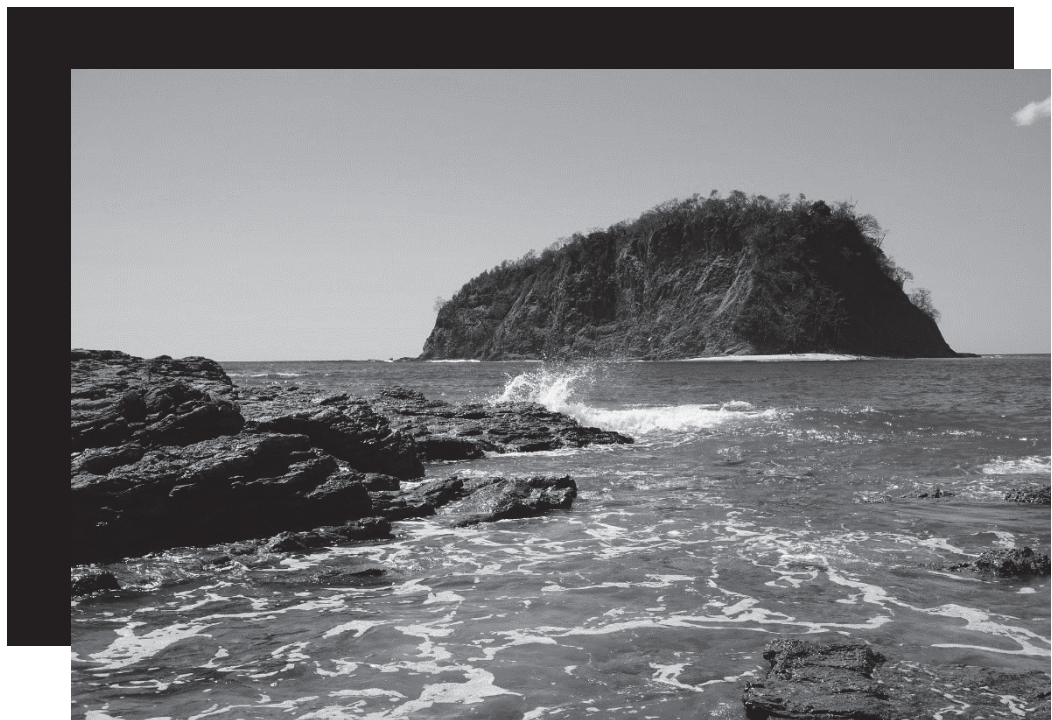
^๙ เฟิงอ้าง. p. ๗๔.

พื้นที่ที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยว
ในประเทศปานามา
ที่มา: Martha Honey & David
Krantz (๒๐๐๗)

รายงานของ International Tourism Borse (ITB) ระบุว่า ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๐ การท่องเที่ยวต่างประเทศโดยรวมยังมีการเติบโตขึ้นร้อยละ ๓.๙^{๑๐} แม้ว่าดูเหมือนจะมีการชะลอตัวเพราะปัญหาการก่อการร้าย โดยประเทศที่มีการเติบโตของการเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศสูงสุดคือประเทศจีน ซึ่งมีการเติบโตของตลาดการท่องเที่ยวต่างประเทศ (Outbound Markets) สูงถึงร้อยละ ๑๘ ประเทศรองลงมาคือประเทศเกาหลีใต้ ซึ่งมีการเติบโตถึงร้อยละ ๑๑ ทำให้เห็นว่าตลาดการท่องเที่ยวเอเชียยังคงได้รับความนิยมอย่างมากอยู่

ในส่วนของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด (Sun & Beach Holidays) ของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวเอเชีย จะเห็นว่า การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด (Sun & Beach Holidays) มีความเติบโตสูงสุดเมื่อเทียบกับ การท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ คือ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๒๐ ส่วนตลาดนักท่องเที่ยวยุโรปถือว่ามีความคงที่ เนื่องจาก นักท่องเที่ยวหันไปท่องเที่ยวเมืองที่รู้สึกว่าจะมีความปลอดภัยสูง ปราศจากภัยจากการก่อการร้าย สำหรับ ตลาดนักท่องเที่ยวอเมริกาก็มีความนิยมในการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยมีการเติบโต สูงถึงร้อยละ ๑๑^{๑๑}

^{๑๐} IPK International. (๒๐๑๗), ITB World Travel Trends Report ๒๐๑๖/๒๐๑๗, p. ๔.

^{๑๑} เพ็งอ้าง. p. ๑๑-๑๒.

๒.๓ แนวโน้มการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในระดับโลก

หลายภาคส่วนคาดการณ์เกี่ยวกับแนวโน้มด้านการท่องเที่ยวในระดับโลก มีแนวโน้มที่สำคัญหลายประการ^{๑๒} เช่น

- **ประสบการณ์ (Experience)** ยังคงเป็นจุดที่สำคัญที่สุดสำหรับการท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์จากการเดินทางและจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยว ฉะนั้น ประเด็นสำคัญคือการรักษาคุณภาพของประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับ นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวยังมุ่งเน้นการเดินทางท่องเที่ยวที่ตนจะมีโอกาสได้รับประสบการณ์ใหม่และเปิดโลกทางความคิดให้แก่ตน (Transformational Travel) ประสบการณ์ร่วมกับวัฒนธรรมวิถีชีวิตที่แปลกใหม่ไม่คุ้นเคยและมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง เช่น การนั่งรถตุ๊กตุ๊ก การนั่งสองแถว การชมการแสดงทางวัฒนธรรม การได้มีกิจกรรมร่วมกับสัตว์ที่เป็นสัญลักษณ์ของชาติไทยอย่างช้าง เป็นต้น รวมถึงการท่องเที่ยวเพื่อบรรลุเป้าหมายในบางสิ่ง (Achievement Tourism) ซึ่งนักท่องเที่ยวจะเลือกกิจกรรมที่มีความท้าทายความสามารถของตนเองมากขึ้น เช่น การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมการแข่งขัน วิ่งมาราธอน การปีนยอดเขาสูงติดอันดับ กิจกรรมการดำน้ำ การล่องเรือเร็ว การโดดร่ม เป็นต้น ในแง่นี้การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยยังคงถือว่าเป็นสาขาการท่องเที่ยวที่ยังคงได้รับความนิยมสูง
- **นักท่องเที่ยวจะให้ความสำคัญกับการลิ้มลองอาหารที่มีความเป็นท้องถิ่น (Authentic)** เป็นส่วนประกอบของการเดินทางท่องเที่ยวอยู่เสมอ อาหารจึงนับเป็นส่วนสำคัญที่จะเติมเต็มประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอีกประการหนึ่ง โดยอาหารนั้นมีเอกลักษณ์ทางรสชาติและส่วนผสมที่แตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น ซึ่งเป็นความหลากหลายที่จะเป็นประสบการณ์ที่มีค่าและน่าสนใจของนักท่องเที่ยว นอกไปจากนี้การท่องเที่ยวเชิงอาหารก็ยังจัดเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่กำลังมีแนวโน้มที่จะได้รับความนิยม^{๑๓} และอาจนำมาผสมผสาน เข้ากับการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด โดยอาศัยเอกลักษณ์ทางด้านอาหารของพื้นที่เพื่อสร้างประสบการณ์ที่หลากหลายแก่นักท่องเที่ยวควบคู่กันไปก็ได้

^{๑๒} Nicole Kow. (๒๐๑๗), ๙ travels trends that will drive tourism industry in ๒๐๑๘, <https://www.trekkssoft.com/en/blog/๙-travel-trends-that-will-drive-the-tourism-industry-in-๒๐๑๘>; Gwen Pratas (๒๐๑๗), ๙ Travel Trends to Watch in ๒๐๑๗ and ๒๐๑๘, <https://travel.usnews.com/features/๙-travel-trends-to-watch-in-๒๐๑๗-and-๒๐๑๘>; and Samantha Fanelli (๒๐๑๗), The rising trends in travel and tourism for ๒๐๑๘, <https://www.momondo.com/inspiration/trends-travel-tourism/>

^{๑๓} ภัทรพร พันธุ์วี. (๒๕๕๘), การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอาหารโดยผ่านประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวไทย, น. ๒๙-๓๐. https://www.tci-thaijo.org/index.php/journal_sct/article/view/๘๒๔๖๗.

- ประสบการณ์ในการเดินทางท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอีกประการ คือ **การที่นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับความเป็นท้องถิ่นในทุกแง่มุม** ดังนั้น การเลือกพักในที่พักที่มีความใกล้ชิดชุมชนจะได้รับ ความนิยมสูง ซึ่งจะเป็นโอกาสอันดีในการพูดคุยแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เรียนรู้ประวัติศาสตร์พื้นถิ่น หรือการได้รับชมการแสดงจากชาวบ้าน เช่น ดนตรี วัตถุศิลปะ เครื่องแต่งกาย ภาชนะ เครื่องใช้ เป็นต้น
- **การใช้ระบบการจองแบบออนไลน์หรือผ่านทางโทรศัพท์เคลื่อนที่** จะกลายเป็นระบบการจองที่ใช้กันโดยทั่วไป และมักจะมีช่วงเวลาจองล่วงหน้าไม่นานมากนัก เพียง ๑-๒ สัปดาห์ก่อนการเดินทางเท่านั้น นอกจากนี้ การอำนวยความสะดวกในทุกขั้นตอนของการเข้าพักและขณะที่พักอยู่ในที่พักก็มีความสำคัญ เช่น การ Check-in การสั่งอาหารด้วยระบบออนไลน์และแอปพลิเคชัน เป็นต้น นอกจากนี้ ไม่ใช่เพียงแค่ที่พักเท่านั้น ระบบขนส่งที่มีการใช้เครื่องมือออนไลน์บนโทรศัพท์แบบพกพา ประกอบกำลังเป็นนวัตกรรมที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจและมองหาในการเติมเต็มประสบการณ์ท่องเที่ยวในรูปแบบที่สะดวกสบายและทันสมัย เช่น การใช้แอปพลิเคชันออนไลน์ในการเรียกรถยนต์ขนส่งหรือรถมอเตอร์ไซด์ จะเป็นสิ่งที่สร้างความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวเนื่องจากสามารถเรียกไปรับที่ท่าใกล้เคียงได้ ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวไม่ต้องเช่ารถขับเอง เป็นต้น ซึ่งนอกจากประโยชน์ในมิติด้านความสะดวกสบายแล้ว ยังจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาการจราจรติดขัดในทางอ้อมได้ด้วย
- **นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เคยไปมาแล้วและมีการแบ่งปันกันในโลกออนไลน์ (Online Reviews)** เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกกิจกรรมและจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยว เช่น การดูคะแนนความพึงพอใจ (Rating) ในเว็บไซต์การท่องเที่ยวของ TripAdvisor เป็นต้น ในปัจจุบันนอกจากการแบ่งปันความคิดเห็นระหว่างนักท่องเที่ยวบนระบบสาธารณะ (Public Platform) แล้ว อีกช่องทางหนึ่งที่มีความนิยมไม่แพ้กัน คือการสร้างเว็บบล็อกสำหรับแนะนำหรือวิจารณ์แหล่งท่องเที่ยว โรงแรมที่พัก ร้านอาหารหรือสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ รวมถึงอาจมีการแนะนำวิธีการท่องเที่ยว การใช้ชีวิต การเดินทาง ซึ่งมีข้อมูลรายละเอียดพื้นที่ท่องเที่ยวนั้นๆ จำนวนมากที่นักท่องเที่ยวผู้สนใจสามารถตามหาได้และ นักท่องเที่ยวนั้นมักใช้ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเหล่านี้ประกอบการตัดสินใจและการวางแผนในการเดินทางของตน
- **ความนิยมด้านการท่องเที่ยวในช่วงกลุ่มอายุมีความไม่ชัดเจน** เช่น นักท่องเที่ยวสูงอายุมีแนวโน้มจะชอบกิจกรรมในเชิงผจญภัยมากขึ้น ในขณะที่นักท่องเที่ยวในช่วงอายุ ๓๐-๕๐ ปี ชอบการท่องเที่ยวแบบพักผ่อนมากกว่า เป็นต้น การค้นหาความนิยมในช่วงอายุจึงอาจจะใช้ไม่ได้ในแนวโน้มด้านการท่องเที่ยวในปัจจุบัน เนื่องจากนักท่องเที่ยวมุ่งเน้นการค้นหาประสบการณ์แปลกใหม่ที่ตนไม่คุ้นเคย
- **นักท่องเที่ยวที่เป็นเป้าหมายสำคัญ คือ นักท่องเที่ยวในกลุ่มเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์** เนื่องจากเป็นวัยที่สร้างครอบครัวและเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการใช้จ่ายสูงสุด นอกจากนี้ การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะเป็นการท่องเที่ยวแบบเป็นครอบครัวที่ประกอบด้วยคนหลายๆ รุ่นมาท่องเที่ยวด้วยกัน การท่องเที่ยวในรูปแบบนี้จึงเป็นลักษณะของการท่องเที่ยวของคนหลายช่วงวัย (Multigenerational Vacations) และประกอบด้วยกิจกรรมหลากหลายรูปแบบที่จะเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวได้อย่างดี

- ตลาดการท่องเที่ยวด้านตะวันออกในแถบตะวันออกกลางและอินเดียมีตัวเลขการเติบโตสูง โดยนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคดังกล่าวมีจำนวนและมูลค่าการใช้จ่ายสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จากสถิติในช่วงไตรมาสแรกของปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีนักท่องเที่ยวจากตะวันออกกลางเพิ่มขึ้น ๙.๕๖%^{๑๔} นอกจากนี้จำนวนนักท่องเที่ยวกว่าครึ่งยังเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ (Millennials) อีกด้วย นั่นหมายความว่าตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศตะวันออกกลางและอินเดียนั้นจะเป็นกลุ่มเป้าหมายของนักท่องเที่ยวในระยะยาวของประเทศด้วย
- ตลาดการท่องเที่ยวเงินยังคงความสำคัญในตลาดการท่องเที่ยวโลก จำนวนนักท่องเที่ยวเงินนั้นมีจำนวนมหาศาลโดยสูงถึง ๑ ใน ๓ ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมดในไทย และจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมากหลังการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรถไฟความเร็วสูงที่เชื่อมกับประเทศจีน และสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญๆ ทั่วประเทศแล้วเสร็จ โดยนักท่องเที่ยวจากเมืองจีนนั้นมีพฤติกรรมหนึ่งที่น่าสนใจคือมักมีแนวโน้มที่จะมาท่องเที่ยวซ้ำสูง เนื่องจากชอบสถานที่ท่องเที่ยวที่ตนเริ่มมีความคุ้นเคย นอกจากนี้ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีนจำนวนมากเป็นนักท่องเที่ยวเพศหญิงซึ่งมีจำนวนมากกว่านักท่องเที่ยวเพศชาย และมีแนวโน้มว่านักท่องเที่ยวจีนรุ่นใหม่ๆ ที่เข้ามาในเมืองไทยในระยะหลัง หรือกลุ่มที่จะเป็นกลุ่มเป้าหมายในระยะอันใกล้จะเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูงขึ้นกว่าเมื่อก่อนทำให้ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และในอนาคตอันใกล้ตลาดนักท่องเที่ยวชาวจีนยังคงเป็นตลาดที่น่าจับตามอง
- นักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก (LGBTQ) เป็นกลุ่มที่มีตัวเลขด้านการท่องเที่ยวเติบโตสูง โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มักมีข้อกังวลที่สำคัญคือความปลอดภัยในจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่ตนเลือก นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ยังแสวงหาจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่ให้การต้อนรับกลุ่มตนเป็นอย่างดีอีกด้วย
- การให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ยังคงเป็นประเด็นสำคัญและยังขยายความไปถึงการรักษาไว้ซึ่งชุมชนท้องถิ่นในบริเวณจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวอีกด้วย กล่าวคือ นอกจากความยั่งยืนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้ว ความยั่งยืนทางสังคมและวัฒนธรรมก็เป็นประเด็นที่สำคัญเช่นกันในแนวโน้มการท่องเที่ยวในปัจจุบัน ปัญหาผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อชุมชนเป็นประเด็นที่สำคัญซึ่งสร้างความเดือดร้อนให้คนในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็น ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมซึ่งนำมาซึ่งการต่อต้านนักท่องเที่ยว หรือความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นตามมาจากการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในชุมชน ซึ่งภาครัฐตลอดจนหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมและแก้ไขปัญหาข้างต้นโดยเร็ว

^{๑๔} กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (๒๕๖๑), สถิตินักท่องเที่ยว ม.ค. – มิ.ย. ปี ๒๕๖๐ (จำแนกตามภูมิภาคและจังหวัด) (๒๕๖๐), https://www.mots.go.th/more_news.php?cid=๕๐๔&filename=index.

๒.๔ ภาพรวมการท่องเที่ยวของประเทศไทยในบริบทการท่องเที่ยวโลก

๒.๔.๑ การเติบโตทางเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยในอันดับโลก

การท่องเที่ยวไทยยังคงน่าพึงพอใจและได้รับความนิยมติดอันดับโลก การท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นภาคส่วนซึ่งมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง เห็นได้จากรายงานผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวของสภาการเดินทางและการท่องเที่ยวโลก (World Travel & Tourism Council) ปี ๒๕๖๑^{๑๕} ซึ่งระบุว่า

“ผลกระทบทางเศรษฐกิจ (Direct Contribution) โดยตรงของภาคส่วนการเดินทางและการท่องเที่ยวของประเทศไทยต่อ GDP มีมูลค่าสูงถึง ๔๒,๒๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งสูงเป็นอันดับที่ ๑๒ ของโลก ส่วนผลกระทบทางเศรษฐกิจทั้งหมด (Total Contribution) ต่อ GDP สูงถึง ๙๕,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งสูงเป็นอันดับที่ ๑๕ ของโลก^{๑๖} ภาคส่วนการท่องเที่ยวนี้เองได้สร้างตำแหน่งงานให้แก่ประเทศไทยโดยตรง (Direct Contribution to Employment) ถึง ๒.๓ ล้านตำแหน่ง^{๑๗} และตำแหน่งงานทั้งหมด (Total Contribution to Employment) ถึง ๕.๘ ล้านตำแหน่ง^{๑๘} ซึ่งสูงเป็นอันดับที่ ๑๐ และ ๙ ของโลก^{๑๙}”

ผลกระทบทางเศรษฐกิจดังกล่าว ทั้งผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อมทั้งหมดของสภาการเดินทางและการท่องเที่ยวโลกคาดการณ์ว่าประเทศไทยจะมีการเติบโตมากกว่าร้อยละ ๗.๔ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า สภาการเดินทางและการท่องเที่ยวโลกยังคาดการณ์อีกว่าภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๑ หรือในอีก ๑๐ ปีข้างหน้า ตัวเลขผลกระทบทางเศรษฐกิจทั้งหมดและผลกระทบทางเศรษฐกิจทางตรงจะเพิ่มขึ้นเกือบคิดเป็น ๒ เท่าของในปัจจุบัน^{๒๐} นอกจากนี้ สภาการเดินทางและการท่องเที่ยวโลกยังประเมินอีกว่าประเทศไทยนั้นอยู่ใน ๑๐ อันดับแรกของประเทศที่จะมีการเติบโตด้านการท่องเที่ยวในระยะยาวอีกด้วย^{๒๑}

^{๑๕} World Travel & Tourism Council. (๒๐๑๘), Travel & Tourism Economic Impact ๒๐๑๘: Thailand, p.๗. <https://www.wttc.org/-/media/files/reports/economic-impact-research/countries-๒๐๑๘/thailand๒๐๑๘.pdf>.

^{๑๖} เพิ่งอ้าง.

^{๑๗} เพิ่งอ้าง.

^{๑๘} เพิ่งอ้าง.

^{๑๙} เพิ่งอ้าง.

^{๒๐} เพิ่งอ้าง.

^{๒๑} The Nation. (๒๐๑๗), Thailand in world top ๑๐ for long term tourism growth: WTTTC, <http://www.nationmultimedia.com/news/breakingnews/๓๐๓๐๙๗๕๔>.

หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้น นอกจากจำนวนผลกระทบทางเศรษฐกิจที่สูงและมีแนวโน้มที่สูงขึ้นโดยตลอดแล้ว จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นในช่วงเวลาที่ผ่านมาโดยเฉพาะจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติก็ยังเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญอีกประการหนึ่งเช่นเดียวกัน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาทั้งหมด ๓๒.๕ ล้านคน^{๒๒} ส่วนในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีการรวบรวมสถิติเบื้องต้นแล้วพบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาทั้งหมดประมาณ ๓๕.๔ ล้านคน^{๒๓}

การท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้นไม่เพียงแต่เป็นที่นิยมในภาพรวมเท่านั้น แต่ยังได้รับความนิยมในการท่องเที่ยวกลุ่มเฉพาะหลากหลายกลุ่มด้วย ตัวอย่างเช่น การท่องเที่ยวแบบผจญภัย เป็นต้น อันจะเห็นได้จากรายงานของมหาวิทยาลัยจอร์จทาวน์ซึ่งต้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ได้จัดอันดับประเทศที่น่าสนใจในการท่องเที่ยวแบบผจญภัย โดยประเทศไทยได้อยู่ในอันดับ ๔ ของโลก^{๒๔} ซึ่งความโดดเด่นของประเทศไทยอันทำให้เป็นจุดหมายปลายทางที่น่าสนใจและเหมาะสมกับตลาดการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยนั้น ได้แก่ ความโดดเด่นทางกายภาพ ศักยภาพในการนำเสนอการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจ และการอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติ ความโดดเด่นในการท่องเที่ยวกลุ่มเฉพาะนี้เองเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทยขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะแนวโน้มของคนรุ่นใหม่หันมองกิจกรรมเฉพาะที่ตนเองสนใจเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกสถานที่เป้าหมายสำหรับการท่องเที่ยวของตน ทำให้ความสามารถในการตอบสนองแบบเฉพาะกลุ่มนั้นสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมากกว่า ในกรณีของการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยนั้นก็เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่กำลังเป็นที่นิยมของคนรุ่นใหม่ด้วยเช่นกัน

นอกจากตลาดการท่องเที่ยวในภาพรวมแล้ว ประเทศไทยก็มีความโดดเด่นในระดับพื้นที่ด้วยเช่นกัน กล่าวคือ มีบางจังหวัดที่อยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยวทั่วโลก และมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมเป็นจำนวนมากในแต่ละปี เช่น กรุงเทพมหานครที่ยังเป็นเมืองที่นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวสูงที่สุดในโลก โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีนักท่องเที่ยวสูงถึง ๒๑.๕ ล้านคน^{๒๕} และยังเป็นเมืองที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนสูงสุดของโลก ๒ ปีติดต่อกัน นอกจากนี้ ในการจัดอันดับ ๒๐ อันดับเมืองท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาเยี่ยมชมมากที่สุด นอกจากกรุงเทพฯ แล้วยังมีภูเก็ตที่ติดอันดับอยู่ด้วย โดยภูเก็ตนั้นมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในปี ๒๕๕๙ ถึง ๑๐.๖ ล้านคนต่อปี^{๒๖} นอกจากนี้ ยังมีข้อมูลทางสถิติที่น่าสนใจของจังหวัดภูเก็ตอีกอย่างหนึ่งคืออัตราการเพิ่มจำนวนของนักท่องเที่ยว กล่าวคือ จังหวัดภูเก็ตนั้นมีการเพิ่มจำนวนของนักท่องเที่ยวที่สูงที่สุดในกลุ่ม ๒๐ อันดับเมืองท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาเยี่ยมชมมากที่สุดข้างต้น โดยภูเก็ตมีอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวต่างชาติอยู่ที่ร้อยละ ๑๔ เปรียบเทียบกับกรุงเทพฯ ที่มีอัตราการเติบโตที่ร้อยละ ๙.๕

^{๒๒} กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (๒๕๖๑), สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย (International Tourist Arrivals to Thailand) (๒๕๕๙), http://www.mots.go.th/more_news.php?cid=๔๘๖&filename=index.

^{๒๓} กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (๒๕๖๑), สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย ปี ๒๕๖๐ (จำนวนยอดสะสมเบื้องต้น), http://mots.go.th/more_news.php?cid=๔๖๕&filename=index.

^{๒๔} U.S.news, Adventure Ranking, <https://www.usnews.com/news/best-countries/adventure-full-list>.

^{๒๕} Jessica Dillinger. (๒๐๑๘), The Most Popular Cities in The World to Visit, <https://www.worldatlas.com/articles/the-most-popular-cities-in-the-world-to-visit.html>.

^{๒๖} Maureen O'Hare. (๒๐๑๗), The top tourist destinations in ๒๐๑๗, <https://edition.cnn.com/travel/article/top-tourist-destinations-๒๐๑๗/index.html>.

เนื่องจากประเทศไทยนั้นประสบความสำเร็จในด้านการท่องเที่ยวมาเป็นระยะเวลานาน ทำให้หน่วยงานระดับโลกให้ความสำคัญกับการศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทยว่าจุดเด่นหรือเอกลักษณ์ที่ทำให้นักท่องเที่ยวหลงรักและเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยนั้นมีอะไรบ้าง จากรายงานของ World Economic Forum ที่มีการศึกษาจุดเด่นหรือความได้เปรียบในการแข่งขันเรื่องการท่องเที่ยวที่เป็นปัจจัยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลกให้ความสนใจประเทศไทยเป็นอันดับต้นๆ^{๒๗} สามารถสรุปได้ ๓ ประการ คือ

๑. ทรัพยากรธรรมชาติอันสมบูรณ์ (อันดับที่ ๗ จาก ๑๓๖ ประเทศที่มีการจัดอันดับ) ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทะเล ภูเขา ซึ่งเป็นจุดเด่นที่สำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวที่แสวงหาการพักผ่อน โดยในบริบทของ World Economic Forum นั้น ได้มีการนับรวมถึงทรัพยากรธรรมชาติที่ผสมผสานกับมรดกทางวัฒนธรรมด้วย ซึ่งในมติดังกล่าวนั้นประเทศไทยก็ทำได้ค่อนข้างดีในระดับโลกเช่นกัน (อันดับที่ ๓๗ จาก ๑๓๖ ประเทศ)
๒. ความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของการท่องเที่ยว (อันดับที่ ๑๘ จาก ๑๓๖ ประเทศ) กล่าวคือประเทศไทยมีค่าครองชีพหรือค่าใช้จ่ายทั่วไปที่ไม่สูงจนเกินไป หรือหากเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เป็นประเทศคู่แข่งด้านการท่องเที่ยวและมีโครงสร้างพื้นฐานที่เพียบพร้อมในระดับใกล้เคียงกันแล้ว ค่าครองชีพของประเทศไทยนั้นถือว่าอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายด้านอาหารเครื่องดื่ม ค่าเที่ยวชมสถานที่ ค่าเดินทางจากสนามบิน และค่าที่พักในช่วงสุดสัปดาห์ จากรายงานของสำนักข่าว BBC พบว่าโดยเฉลี่ยแล้วโรงแรมเพียงคู่ในกรุงเทพฯ ระดับ ๔ ดาว สำหรับ ๓ คืน ซึ่งเป็นระดับของโรงแรมและระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวต่างชาติมักเลือกจองนั้นอยู่ที่ประมาณเพียง ๑๗๗ ปอนด์ หรือ ๗,๗๐๐ บาทเท่านั้น^{๒๘}
๓. โครงสร้างพื้นฐานเพื่อการบริการนักท่องเที่ยวที่ครบถ้วนและได้มาตรฐาน (อันดับที่ ๑๖ จาก ๑๓๖ ประเทศ) ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่ดีมาก โดยเฉพาะหากเปรียบเทียบกับประเทศที่เป็นคู่แข่งกันทั้งในเรื่องภูมิศาสตร์และประเภทของจุดเด่นในทรัพยากรธรรมชาติสำหรับการท่องเที่ยว นอกจากนี้โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมทางอากาศนั้นประเทศไทยก็แข็งแกร่งมากเช่นกัน (อันดับที่ ๒๐ จาก ๑๓๖ ประเทศ) โดยมีสนามบินที่รองรับเที่ยวบินได้จำนวนมาก ทั้งสายการบินทั้งในและระหว่างประเทศ

นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยนั้นมีความหลากหลายในด้านเชื้อชาติและถิ่นที่อยู่ โดยนักท่องเที่ยวชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นถือเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวขนาดใหญ่ที่สุดที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาถึง ๒๓,๖๔๒,๖๖๙ คน คิดเป็นอัตราการเติบโตร้อยละ ๙.๔๙ เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยประเทศของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัด คือ เกาหลี (ร้อยละ ๑๖.๗๒) จีน (ร้อยละ ๑๑.๙๗) ไต้หวัน (ร้อยละ ๙.๗๑) และฮ่องกง (ร้อยละ ๙.๒๗) ตามลำดับ

^{๒๗} World Economic Forum, Travel and Tourism Competitiveness Report ๒๐๑๗, <http://reports.weforum.org/travel-and-tourism-competitiveness-report-๒๐๑๗/country-profiles/#economy=THA>

^{๒๘} บีบีซี. (๒๕๖๐), กรุงเทพฯ รั้งอันดับหนึ่งจุดมุ่งหมายสุดคัมในใจนักท่องเที่ยวอังกฤษ, <https://www.bbc.com/thai/international-๔๐๘๓๗๑๗๕>.

นอกจากนี้นักท่องเที่ยวจากยุโรปที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยยังมีจำนวนมากเป็นอันดับ ๒ โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาถึง ๖,๕๑๑,๑๕๕ คน คิดเป็นอัตราการเติบโตร้อยละ ๕.๔๕ เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยประเทศของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัด คือ รัสเซีย (ร้อยละ ๒๓.๕๐) ยุโรปตะวันออก (ร้อยละ ๑๗.๐๔) สเปน (ร้อยละ ๖.๒๖) และฟินแลนด์ (ร้อยละ ๔.๖๒) ตามลำดับ^{๒๙}

๒.๔.๒ จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยหลายแห่งได้รับความนิยมและมีชื่อเสียงในระดับโลก

หน่วยงานและองค์กรต่างๆ ได้มีการจัดอันดับสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดทั่วโลก ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยก็มักจะอยู่ในการจัดอันดับเหล่านั้น อันแสดงให้เห็นศักยภาพที่มีของประเทศไทยในการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด เช่น

- เกาะภูเก็ตนั้นติดอันดับที่ ๗ ใน ๒๐ อันดับเกาะที่ดีที่สุดในโลกของการจัดอันดับโดย US News Travel^{๓๐} ในรายงานฉบับดังกล่าวมีการเขียนบรรยายไว้ว่าเกาะภูเก็ตนั้นนอกจากจะมีหาดทรายสีขาวบริสุทธิ์ น้ำทะเลสีครามของทะเลอันดามัน และหน้าผาหินปูนที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวและผจญภัยแล้ว การเดินทางมายังเกาะภูเก็ตก็ยังคงสะดวกมาก เนื่องจากสามารถเดินทางด้วยเครื่องบินจากกรุงเทพมหานครที่ใช้เวลาเพียงแค่ชั่วโมงเดียวเท่านั้น อีกทั้งยังมีค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างต่ำด้วย ทั้งค่าใช้จ่ายสำหรับที่พัก อาหารการกิน ตลอดจนบริการการท่องเที่ยวต่างๆ นอกจากนี้ภูเก็ตยังมีจุดเด่นด้านอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ที่เป็นการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมทั้งของไทยและของจีน วัฒนธรรมทั้งดงและหลากหลายก็เป็นอีกจุดเด่นหนึ่งที่สำคัญ โดยช่วงที่เหมาะสมที่สุดในการเดินทางมาคือช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน ซึ่งเป็นช่วงอากาศอบอุ่นกำลังพอดีเหมาะแก่การท่องเที่ยวทำกิจกรรมชายหาด ว่ายน้ำ และล่องเรือ การเดินทางภายในภูเก็ตก็มีความสะดวกสบาย สามารถทำได้ง่ายดายทั้งการเช่ารถ การเดินทางด้วยแท็กซี่ หรือที่เป็นเอกลักษณ์ของภูเก็ตและอยู่ในความทรงจำของนักท่องเที่ยวคือการเดินทางด้วยรถตุ๊กตุ๊กที่เป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นอย่างยิ่ง
- ชายหาดของจังหวัดภูเก็ตได้รับการจัดอันดับให้เป็นชายหาดที่ดีที่สุดในโลก อันดับ ๒ โดย US News Travel^{๓๑} โดยชายหาดที่เป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวและมีชื่อเสียงไปทั่วโลก ได้แก่ หาดกะรน หาดป่าตอง และหาดกมลา ที่ได้ชื่อว่าเป็นชายหาดทั้งดงระดับโลก

^{๒๙} กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (๒๕๖๑), สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย (International Tourist Arrivals to Thailand) (๒๕๖๐), https://www.mots.go.th/more_news.php?cid=๔๒๐&filename=index.

^{๓๐} US News, Best Islands in the World, <https://travel.usnews.com/rankings/best-islands-in-the-world/>.

^{๓๑} US News, Best Beaches in the World, <https://travel.usnews.com/rankings/best-beaches-in-the-world/>.

- จังหวัดภูเก็ตถูกจัดอันดับให้เป็นเกาะที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจสูงสุดในการเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นอันดับ ๘ ของโลก ซึ่งถือเป็นความสำเร็จที่แสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์ของภูเก็ตในฐานะสถานที่เป้าหมายด้านการท่องเที่ยวระดับโลก เนื่องจากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนั้นเป็นการผสมผสานระหว่างปัจจัยที่สำคัญหลายปัจจัย ทั้งเรื่องความสวยงาม ความสะอาดสบาย ความปลอดภัย ค่าใช้จ่าย เป็นต้น
- เกาะพีพีติดอันดับเกาะที่สวยงามที่สุดในโลกอันดับที่ ๑๓ จากการจัดอันดับของ Planet Ware^{๓๒} ถึงแม้ว่าเกาะพีพีจะได้รับความเสียหายหนักจากเหตุการณ์สึนามิในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่เกาะได้ฟื้นตัวขึ้นมาใหม่เป็นเกาะที่มีธรรมชาติที่สวยงามและได้ถูกใช้เป็นสถานที่ในการถ่ายทำภาพยนตร์เรื่อง เดอะบีช (The Beach) ทำให้ภาพทิวทัศน์ของเกาะถูกเผยแพร่ไปทั่วโลก นอกจากเกาะพีพีจะเป็นสถานที่ทำกิจกรรมพักผ่อนทั่วไป เช่น ว่ายน้ำ ล่องเรือ แล้วนั้น ชายหาดพีพียังมีหาดลิงให้นักท่องเที่ยวได้ทำกิจกรรมร่วมกับลิง ซึ่งเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในหมู่นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกเป็นอย่างมาก
- เกาะตะปูติดอยู่ในรายชื่อ ๒๐ เกาะที่สวยงามที่สุดในโลกโดย Islands^{๓๓} โดยเป็นที่รู้จักกันในชื่อเกาะเจมส์บอนด์ เนื่องจากเป็นเกาะที่ใช้เป็นสถานที่ถ่ายทำในภาพยนตร์เจมส์บอนด์ ๐๐๗ ทั้งภาค The Man with the Golden Gun และภาค Tomorrow Never Dies ซึ่งล้วนเป็นภาพยนตร์ฟอร์มยักษ์ที่เป็นที่สนใจไปทั่วโลก เกิดเป็นผลดีต่อชื่อเสียงของเกาะทำให้นักท่องเที่ยวให้ความสนใจมากขึ้น
- เกาะสมุยอยู่ในรายชื่อ ๒๐ เกาะที่ดีที่สุดในโลกจากเว็บ House Beautiful^{๓๔} อันดับที่ ๑๔ เกาะที่สวยงามที่สุดในโลกจากเว็บ Road Affair^{๓๕} และอันดับ ๕ เกาะที่ดีที่สุดในโลกของการจัดอันดับโดย CNN Traveller^{๓๖} โดยเกาะสมุยนั้นเป็นที่รู้จักกันในฐานะเกาะที่ใหญ่ที่สุดอันดับสองในประเทศไทยที่เต็มไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ป่าฝนเขตร้อน น้ำทะเลที่ใส ความอุดมสมบูรณ์และความสวยงามนี้เองเป็นปัจจัยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี นอกจากชายหาดแล้ว สมุยยังมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ หมู่บ้านชาวประมง ถนนตลาดนัดคนเดิน และหมู่เกาะอ่างทอง กล่าวคือนอกจากทะเลที่เป็นที่ขึ้นชื่อแล้วยังมีสถานที่หลากหลายให้ทำกิจกรรมและท่องเที่ยวภายในเกาะ ซึ่งเป็นเสน่ห์ที่สำคัญของเกาะสมุยเพิ่มเติมไปจากการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดอย่างเดียว

^{๓๒} Karen Hastings, ๑๖ Most Beautiful Islands in the World, <https://www.planetware.com/world/most-beautiful-islands-in-the-world-sey-๑-๒.htm>.

^{๓๓} Erika Hueneke. (๒๐๑๗), ๒๐ Most Beautiful Islands in the World, <https://www.islands.com/most-beautiful-islands-in-the-world>.

^{๓๔} Samantha Brodsky and Sienna Fantozzi. (๒๐๑๘), The ๒๐ Best Islands In The World, <https://www.housebeautiful.com/lifestyle/g๑๓๐๓๘๑๓๗๗/best-islands-in-the-world/?slide=๑๕>.

^{๓๕} Robin Gilmore. (๒๐๑๘), ๓๐ Most Beautiful Islands in the World, <https://www.roadaffair.com/best-islands-in-the-world/>.

^{๓๖} CN Traveller. (๒๐๑๗), The Best Islands in the World, <http://www.cntraveller.com/gallery/best-islands-in-the-world>.

- เกาะวู้ดาห์ได้รับการจัดอันดับให้เป็นเกาะที่ดีที่สุดในโลกอันดับ ๑ จากเว็บไซต์ UPROXX^{๓๗} โดยในรายงานนั้นได้มีการบรรยายความสวยงามของเกาะวู้ดาห์ไว้ว่าเป็นสถานที่ชมวิวยะอาทิตย์ขึ้นที่สวยงามที่สุดในโลก และนอกจากตอนเช้าจะมีกิจกรรมชมพระอาทิตย์แล้ว ตอนเที่ยงเกาะวู้ดาห์ก็เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับการปิกนิก ซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างมากในระยะหลัง โดยขณะปิกนิกนี้นักท่องเที่ยวก็สามารถเดินทางสำรวจ ภูมิประเทศและชมทิวทัศน์ที่สวยงามตามพื้นที่ต่างๆ บนเกาะได้ นอกจากนี้ ในตอนกลางวันเกาะวู้ดาห์ก็จะครึกครื้นไม่แพ้ตอนกลางวันเนื่องจากมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ทำให้สถานที่ต่างๆ เช่น โรงแรมที่พัก และร้านอาหารจะมีการจัดงานสังสรรค์ขนาดใหญ่เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวที่เต็มไปด้วยการแสดงและอาหารขึ้นชื่อต่างๆ ด้วย

จุดเด่นของจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยนั้นไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่ความโดดเด่นของสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ทรัพยากรธรรมชาติและชุมชนเท่านั้น หากแต่ผู้ประกอบการในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดก็มีบทบาทไม่แพ้กัน และได้รับการยอมรับในระดับโลกในระดับที่สูง เช่น สถาบันการจัดอันดับด้านการท่องเที่ยวระดับโลกหลายสถาบันก็ได้มีการให้รางวัลแก่ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งแสดงให้เห็นคุณภาพและมาตรฐานระดับโลกของผู้ประกอบการไทยด้วย ตัวอย่างเช่น รีสอร์ท อินเทอร์เน็ตเทนนิส สมุย บ้านตลิ่งงาม (InterContinental Samui Baan Taling Ngam Resort) ได้รับรางวัล World Travel Award สาขา รีสอร์ทชายหาดชั้นนำของทวีปเอเชีย (Asia's Leading Beach Resort) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้น

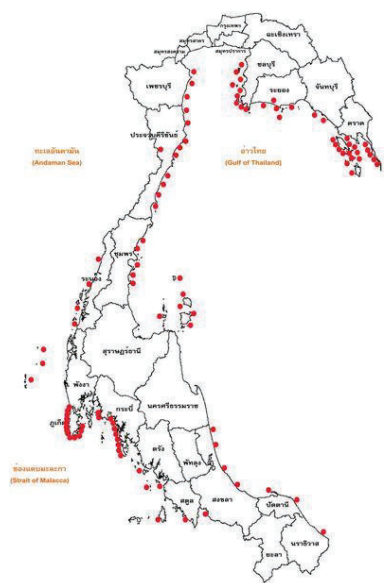
^{๓๗} Steve Bramucci and Zach Johnston, The Best Island In The World For Your Travel Bucket List, <https://uproxx.com/life/best-islands-in-the-world-to-visit-travel-to-ranked/>.

๒.๕ สถานการณ์สถานะของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยในระยะเวลาที่ผ่านมาและปัจจุบัน

การศึกษาวเคราะห์สถานการณ์และสถานะของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยในระยะเวลาที่ผ่านมามีความสำคัญต่อโครงการศึกษาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดอย่างมาก เพราะจะทำให้เข้าใจสถานการณ์ในตลาดการท่องเที่ยวในปัจจุบัน อีกทั้งทำให้เห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่ผ่านมา รวมถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจริงซึ่งการเข้าใจสถานการณ์เหล่านี้จะช่วยให้การกำหนดแผนพัฒนาขีดความสามารถของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดมีความสอดคล้องกับสถานการณ์จริงได้มากยิ่งขึ้น

ในส่วนนี้เป็นบทวิเคราะห์สถานการณ์และสถานะของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยจะประกอบไปด้วย ๓ ส่วนสำคัญ ได้แก่ *ส่วนแรก* คือ ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย ซึ่งจะกล่าวถึงจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยตลอดจนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด *ส่วนถัดมา* คือ ภาพรวมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย ซึ่งจะกล่าวถึงสถานการณ์ของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยซึ่งถือว่าเป็นประเภทการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในระดับสากล และส่วนสุดท้าย คือ ประเด็นปัญหาที่สำคัญสำหรับการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในประเทศไทยในระยะเวลาที่ผ่านมา

ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในประเทศไทย

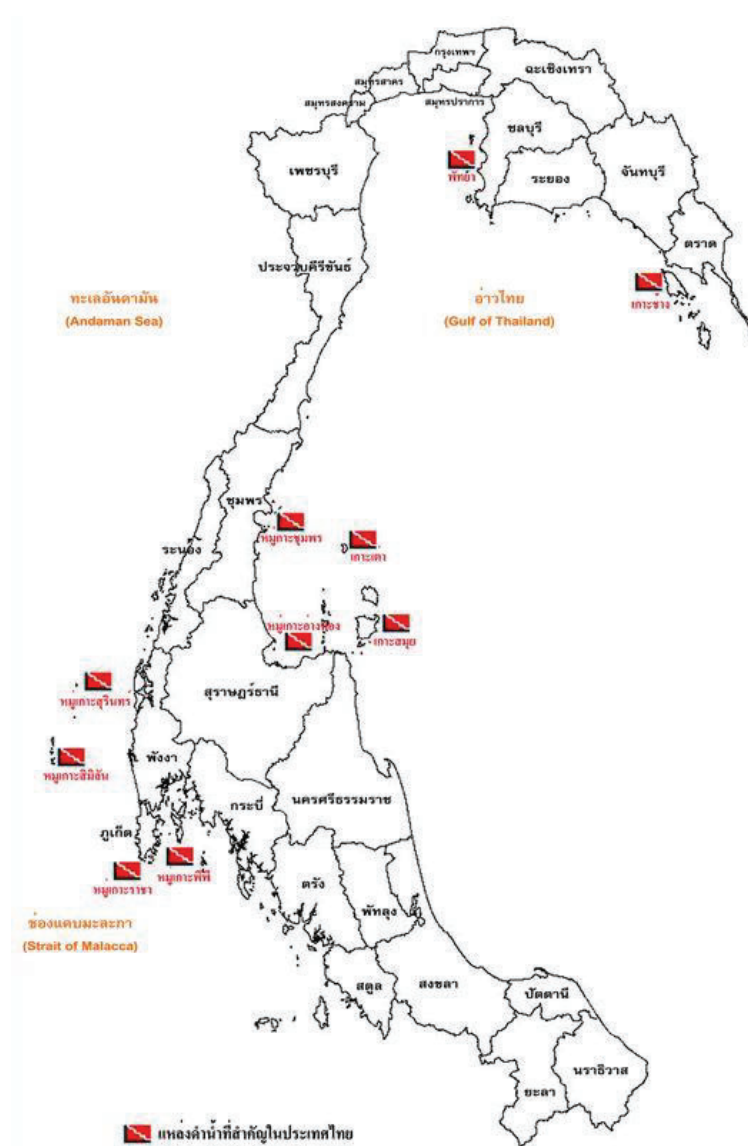
ในส่วนนี้จะกล่าวถึงทรัพยากรการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในประเทศไทย ซึ่งจะเป็นการอธิบายถึงสถานการณ์และสถานะของจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยตลอดจนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยนั้น ได้กระจายตัวอยู่ตลอดแนวจังหวัดที่มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลรวมถึงเกาะแก่งต่างๆ ที่อยู่บริเวณอ่าวไทยและทะเลอันดามัน โดยมีจังหวัดที่มีพื้นที่ติดทะเลถึง ๒๓ จังหวัดทำให้เกิดโอกาสด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในพื้นที่เหล่านี้ ประเทศไทยนับเป็นประเทศที่มีชื่อเสียงในฐานะจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดโดยมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ตัวอย่างจุดหมายปลายทางที่มีชื่อเสียง ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต เมืองพัทยา และเกาะสมุย จังหวัดกระบี่ เป็นต้น

ที่มา: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ฐานข้อมูลความรู้ทางทะเล (Marine Knowledge Hub)

โดยบรรยากาศของท้องทะเลและชายหาดของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งก็มีความแตกต่างกันด้วยปัจจัยทางธรรมชาติและปัจจัยด้านอื่นๆ อย่างปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมอยู่กับบรรยากาศท้องทะเลและชายหาดในแต่ละพื้นที่นั่นเอง พื้นที่ติดทะเลในแต่ละพื้นที่ก็จะมีมีความโดดเด่นด้านทรัพยากรทางทะเลที่สวยงามแตกต่างกัน รวมถึงมีองค์ประกอบด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวชุมชนอีกด้วย รูปต่อไปนี้ได้แสดงให้เห็นการกระจายตัวของจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดแหล่งสำคัญของประเทศไทย

กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้รับความนิยมของประเทศไทยมีหลายประเภท เช่น กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง กิจกรรมการพักผ่อนและการชมทิวทัศน์ริมชายหาด การชมหมู่บ้านชาวประมงและชาวเล กิจกรรมการเล่นเรือ การเล่นกีฬาทางน้ำ การตกปลา เป็นต้น กิจกรรม ๓ กิจกรรมที่มีความโดดเด่น^{๓๘} คือ

● กิจกรรมดำน้ำ

วัตถุประสงค์หลักของการดำน้ำคือการชมความสวยงามของปะการังและการสัมผัสกับชีวิตใต้ทะเลที่มีความสวยงามแตกต่างจากการท่องเที่ยวบนบก ถึงแม้แหล่งปะการังในประเทศไทยจะไม่ใช่ว่าแหล่งปะการังที่ใหญ่ที่สุดในโลกและเมื่อเทียบแล้วยังมีจำนวนที่น้อยกว่าประเทศเพื่อนบ้านอย่างอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ แต่แหล่งปะการังในประเทศไทยมีความสวยงามกว่าเพราะมีสีสันสดใสและสร้างสีสันให้แก่โลกใต้ทะเลได้อย่างลงตัว แหล่งท่องเที่ยวที่มีการดำน้ำมีจำนวนมาก พบได้ทั้งในภาคตะวันออกและภาคใต้ ทั้งชายฝั่งด้านทะเลอันดามัน และด้านอ่าวไทย แหล่งดำน้ำที่สำคัญของประเทศไทยมักจะอยู่ในภาคตะวันออกและภาคใต้ ดังรูปภาพต่อไปนี้

ที่มา: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ฐานข้อมูลความรู้ทางทะเล (Marine Knowledge Hub)

^{๓๘} สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (๒๕๕๓), ฐานข้อมูลความรู้ทางทะเล: การท่องเที่ยวและนันทนาการ, <http://www.mkh.in.th/index.php/๒๐๑๐-๐๓-๒๒-๑๘-๐๕-๑๔/๒๐๑๐-๐๓-๒๖-๐๕-๕๓-๐๙>.

สรุปทรัพยากรธรรมชาติในการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดและกิจกรรม การท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นสำหรับในแต่ละเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

เขตพัฒนาการท่องเที่ยว	ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด หรือกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่น
เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ฝั่งทะเลตะวันออก	● ทะเล ชายหาด และเกาะมีความอุดมสมบูรณ์ ● กิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจริมทะเล กิจกรรมริมชายหาด กิจกรรมเชิงผจญภัยทางน้ำ การดำน้ำ ● กิจกรรมอื่นๆ ที่ได้รับความนิยมมีความหลากหลายมากโดยเฉพาะกิจกรรมในบรรยากาศเมืองพัทยาและการประชุมและสัมมนา (MICE)
เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ฝั่งทะเลตะวันตก	● ชายฝั่งทะเลเป็นแนวยาวมีชายหาดและเกาะจำนวนมาก หลายแห่งมีความสวยงามติดอันดับโลก ● อุทยานแห่งชาติทางทะเลมี ๔ แห่ง ได้แก่ (๑) อุทยานแห่งชาติหาดวนกร (๒) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะชุมพร (๓) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะระนอง และ (๔) อุทยานแห่งชาติแหลมสน ● กิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจริมทะเล การตากอากาศริมทะเล ● กิจกรรมอื่นๆ ที่ได้รับความนิยม คือ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม
เขตพัฒนาการท่องเที่ยว อันดามัน	● ทะเลและชายหาดมีความสวยงามและสมบูรณ์ในทุกจังหวัดและมีชื่อเสียงในระดับโลก ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทำให้สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ ● อุทยานแห่งชาติทางทะเลมีถึง ๑๑ แห่ง ได้แก่ (๑) อุทยานแห่งชาติสิรินาถ จังหวัดภูเก็ต (๒) อุทยานแห่งชาติเขาพนมเบญจา จังหวัดกระบี่ (๓) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ (๔) อุทยานแห่งชาตินพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ (๕) อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี จังหวัดกระบี่ (๖) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา จังหวัดตรัง (๗) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา (๘) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน จังหวัดพังงา (๙) อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา จังหวัดพังงา (๑๐) อุทยานแห่งชาติเจ้าไหม จังหวัดตรัง และ (๑๑) อุทยานแห่งชาติตะรุเตา จังหวัดสตูล ● กิจกรรมการพักผ่อนริมทะเล การปีนผาริมทะเลการพายเรือ การล่องเรือสำราญ การดำน้ำ ● กิจกรรมอื่นๆ ที่ได้รับความนิยม ได้แก่ การศึกษาดูงานและประชุมสัมมนา (MICE) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ที่มา: สรุปจากแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก และแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน

๒.๖ การคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางทะเลและชายหาดของไทย

ความโดดเด่นในการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยนั้นเป็นปัจจัยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเพิ่มขึ้นแทบทุกปี ด้วยเหตุนี้ ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาครัฐที่มีบทบาทในการกำกับดูแล ตลอดจนผู้ประกอบการหรือภาคธุรกิจท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมรับมือให้บริการแก่นักท่องเที่ยวจำนวนมากที่กำลังเพิ่มขึ้นนี้ ความเติบโตนี้จะยิ่งก่อให้เกิดความท้าทายมากขึ้นในอนาคตเมื่อมีโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ขึ้น และการเดินทางภายในและระหว่างประเทศมีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ดังนั้นเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือนักท่องเที่ยวที่มากขึ้นนั้น การคาดการณ์สถานการณ์แนวโน้มทางทะเลและชายหาดของไทย ทั้งในด้านจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดจะมีความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมและวางแผนขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง

ในการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๓ นั้น ที่ปรึกษาได้ทำการคำนวณทั้งสองตัวแปรโดยครอบคลุมทั้งจำนวนและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวของทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยปัจจัยที่ใช้เป็นตัวแปรสำหรับการคาดการณ์นั้นได้แก่สภาพการณ์ของการท่องเที่ยวในอดีต ทั้งจำนวนและรายได้ในภาพรวม ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงของจำนวนและรายได้จากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดโดยเฉพาะเจาะจงประกอบกัน มีรายละเอียดดังนี้

การคาดการณ์อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดนั้น

ดัชนีการคาดการณ์ที่ ๑: ดัชนีการเปลี่ยนแปลงพื้นฐานสำหรับการคาดการณ์อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยว

ลำดับแรกที่ใช้ข้อมูลสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติแยกตามจังหวัดและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยว โดยใช้ตัวเลขตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐^{๓๙} ซึ่งมาจากข้อมูลจำนวนและรายได้ของนักท่องเที่ยว ของกลุ่มสารสนเทศเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา^{๔๐} เป็นหลัก เพื่อนำมาคำนวณเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ยสำหรับแต่ละปี ดังสูตรต่อไปนี้

(สูตรที่ ๑.๑) การคำนวณหาอัตราการเปลี่ยนแปลงในแต่ละปี

๑.๑.๑ อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยว ต่อปี จากปี N สู่ปี $N+๑$

$$= \frac{(\text{จำนวนนักท่องเที่ยวในปี } N+๑ - \text{จำนวนนักท่องเที่ยวในปี } N) \times ๑๐๐}{(\text{จำนวนนักท่องเที่ยวในปี } N)}$$

๑.๑.๒ อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวต่อปี จากปี N สู่ปี $N+๑$

$$= \frac{(\text{รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวในปี } N+๑ - \text{รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวในปี } N) \times ๑๐๐}{(\text{รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวในปี } N)}$$

(สูตรที่ ๑.๒) การคำนวณหาอัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ย

อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ย พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐

หรืออัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ย พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐

ใช้สูตรเดียวกัน คือ

$$= (\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงในช่วง พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗} + \text{อัตราการเปลี่ยนแปลงในช่วง พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๕๘} + \text{อัตราการเปลี่ยนแปลงในช่วง พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙} + \text{อัตราการเปลี่ยนแปลงในช่วง พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๐})$$

หารด้วย ๔

^{๓๙} จากนิยามของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ดังกำหนดในรายงานส่วนก่อนหน้าว่าคือ “กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีจุดหมายปลายทางบนชายฝั่งทะเล หรือในทะเล มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนในพื้นที่ และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน” นั้นมีความหมายครอบคลุมการท่องเที่ยวบนชายฝั่งด้วย ด้วยเหตุนี้ การคาดการณ์จำนวนและรายได้ที่ครอบคลุมนั้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเดินทางท่องเที่ยวเข้ามายังจังหวัดที่เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ที่ปรึกษาจึงใช้ข้อมูลจำนวนและรายได้ในภาพรวมของจังหวัดเป็นข้อมูลพื้นฐานในการคำนวณ “ดัชนีการเปลี่ยนแปลงพื้นฐาน” นี้

^{๔๐} จำนวนและรายได้ของนักท่องเที่ยว, กลุ่มสารสนเทศเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, ๑๑ พฤษภาคม, ๒๕๖๑.

จะเห็นได้ว่าเมื่อได้อัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวหรืออัตราการเติบโตของรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวต่อปีแล้ว สามารถคำนวณอัตราการเติบโตเฉลี่ยสำหรับช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐ ได้ด้วยการหาค่าเฉลี่ยของการเติบโตต่อปีตลอดช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งจะได้อัตราการเปลี่ยนแปลงที่แสดงภาพรวมแนวโน้มของความเปลี่ยนแปลงภาพรวมในแต่ละพื้นที่ ซึ่งที่ปรึกษาจะเรียกว่า “ดัชนีการเปลี่ยนแปลงด้านการท่องเที่ยวโดยรวม” สำหรับนำไปใช้ในการคาดการณ์อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยว

ตัวอย่างการคำนวณ

ในกรณีของจังหวัดตราดที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดรวมในแต่ละปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐ ที่ ๑,๖๘๕,๕๓๗ คน ๑,๗๔๒,๖๒๑ คน ๑,๘๖๔,๐๖๔ คน ๑,๙๗๘,๔๘๙ คน และ ๒,๐๘๙,๑๒๕ คน ตามลำดับ จากสูตรที่ ๑.๑.๑ สามารถคิดเป็นอัตราการเติบโตต่อปีได้ที่ร้อยละ ๓.๓๙, ๖.๙๗, ๖.๑๔, และ ๕.๕๙ ตามลำดับ

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	ส่วนต่าง	อัตราการเปลี่ยนแปลงในแต่ละปี (สูตร ๑.๑.๑)
๒๕๕๖	๑,๖๘๕,๕๓๗	}	}
๒๕๕๗	๑,๗๔๒,๖๒๑		
๒๕๕๘	๑,๘๖๔,๐๖๔		
๒๕๕๙	๑,๙๗๘,๔๘๙		
๒๕๖๐	๒,๐๘๙,๑๒๕	๑๑๐,๖๓๖	๕.๕๙

อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยของจำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดตราด ร้อยละ ๕.๕๒๒ (สูตร ๑.๒)

จากนั้น นำอัตราการเติบโตต่อปีได้ที่ร้อยละ ๓.๓๙, ๖.๙๗, ๖.๑๔, และ ๕.๕๙ มาหาค่าเฉลี่ยจากสูตรที่ ๑.๒ ในกรณีของจังหวัดตราด ได้อัตราการเติบโตเฉลี่ย พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐ เท่ากับร้อยละ ๕.๕๒๒ หรือคิดเป็น ๑.๐๕๕๒๒ เท่าในแต่ละปี ตัวเลขดังกล่าวนี้เป็นดัชนีแรกที่จะใช้ในการคาดการณ์ต่อไป

ดัชนีการคาดการณ์ที่ ๒: ดัชนีการเติบโตของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

อย่างไรก็ตาม อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวโดยทั่วไปเพียงอย่างเดียว คงไม่เพียงพอในการอธิบายพฤติกรรมของการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด เนื่องจากกิจกรรมทางทะเลและชายหาดนั้นมีความแตกต่างจากกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ อยู่ทำให้

ทิศทางในการคาดการณ์นั้นจะขาดความแม่นยำหากไม่นำสถานการณ์การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดมาประกอบการคาดการณ์ด้วย

ด้วยเหตุนี้ ที่ปรึกษาจึงเพิ่มดัชนีเข้าไปในการคาดการณ์อีกตัวแปรหนึ่ง ได้แก่ “ดัชนีการเติบโตของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด” ซึ่งเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงของร้อยละของนักท่องเที่ยวที่ทำกิจกรรมทางทะเลและชายหาดในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐ ซึ่งได้จากรายงานโครงการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงลึก ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย^{๔๑} เพื่อนำมาคำนวณเป็นดัชนีเพิ่มเติมอีกหนึ่งตัวแปร ทั้งนี้จากข้อมูลการศึกษาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยดังกล่าวยังคงค่อนข้างมีความจำกัด เนื่องจากมีการระบุร้อยละของสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่ทำกิจกรรมทางทะเลและชายหาดในภาพรวมของทุกภูมิภาคของประเทศไทยในอัตราเดียวกัน (ทุกจังหวัดมีร้อยละสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่ทำกิจกรรมทางทะเลและชายหาดเท่ากัน)

(สูตรที่ ๒.๑)

อัตราการเปลี่ยนแปลงของร้อยละของนักท่องเที่ยวที่ทำกิจกรรมทางทะเลและชายหาดต่อปี จากปี N สู่ปี $N+๑$

$$= \frac{(\text{ร้อยละของนักท่องเที่ยวที่ทำกิจกรรมทางทะเลและชายหาดในปี } N+๑ - \text{ร้อยละของนักท่องเที่ยวที่ทำกิจกรรมทางทะเลและชายหาดในปี } N) \times ๑๐๐}{\text{หารด้วย อัตราการเปลี่ยนแปลงของร้อยละของนักท่องเที่ยวในปี } N}$$

เมื่อได้อัตราการเติบโตต่อปีแล้ว สามารถคำนวณอัตราการเติบโตเฉลี่ยสำหรับช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐ ได้ด้วยการหาค่าเฉลี่ยของการเติบโตต่อปี ตลอดช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งจะได้อัตราการเปลี่ยนแปลงที่แสดงภาพรวมแนวโน้มของความเปลี่ยนแปลงในตลาดการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ได้เป็น “ดัชนีการเติบโตของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด” โดยจากรายงานโครงการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลพฤติกรรมของ

^{๔๑} รายงานโครงการสำรวจข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงลึกนั้นมีเผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๘ ซึ่งที่ปรึกษาได้เลือกสุ่มตัวเลขสำหรับกิจกรรมชายหาด (Sea and Beach) ในบทสรุปผู้บริหารมาใช้ในการคำนวณ ดูการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (๒๕๕๖), รายงานโครงการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงลึก ๒๕๕๖ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (๒๕๕๗), รายงานโครงการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงลึก ๒๕๕๗ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (๒๕๕๘), รายงานโครงการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงลึก ๒๕๕๘ และ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (๒๕๖๐), รายงานโครงการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงลึก ๒๕๖๐

รายงานโครงการสำรวจข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงลึกนั้นมีเผยแพร่อีกหนึ่งครั้งในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งได้มีการระบุตัวเลขอัตราการเปลี่ยนแปลงเอาไว้อย่างชัดเจนทำให้สามารถคำนวณย้อนกลับเพื่อหาตัวเลขของปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ตกหล่นไปได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ได้เป็นตัวเลขของ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐ ดังสรุปในรายงานนี้

แต่เพื่อให้การคำนวณมีความแม่นยำมากที่สุด ที่ปรึกษาได้นำตัวเลขอัตราการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่ทำกิจกรรมทางทะเลและชายหาด (Sea and Beach) ในเอกสารประกอบการนำเสนอของโครงการสำรวจข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงลึก พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบด้วย โดยได้มีการคำนวณย้อนกลับเพื่อหาสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่ทำกิจกรรมทางทะเลและชายหาดในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ข้อมูลขาดหายไป

นักท่องเที่ยวเชิงลึก ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในแต่ละปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐ มีร้อยละของนักท่องเที่ยวที่ทำกิจกรรมทางทะเลและชายหาด (Sea and Beach) เท่ากับร้อยละ ๕๓.๒๗, ๕๖.๔๘, ๕๖.๑๘, ๕๘.๕๐ และ ๕๔.๙๓ ตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๖.๐๒๕๙, -๐.๕๓๑๒, ๔.๑๒๙๖ และ -๖.๑๐๒๖ ตามลำดับ โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ย พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐ ได้เท่ากับเฉลี่ยร้อยละ ๐.๘๘๐๔ หรือคิดเป็น ๑.๐๐๘๘๐ เท่าในแต่ละปี ดังตารางต่อไปนี้

ปี	ร้อยละของนักท่องเที่ยวที่ทำกิจกรรมทางทะเลและชายหาด	ส่วนต่าง	อัตราการเปลี่ยนแปลงของร้อยละของนักท่องเที่ยวที่ทำกิจกรรมทางทะเลและชายหาดต่อปี
๒๕๕๖	๕๓.๒๗	}	}
๒๕๕๗	๕๖.๔๘		
๒๕๕๘	๕๖.๑๘		
๒๕๕๙	๕๘.๕๐		
๒๕๖๐	๕๔.๙๓		
		๓.๒๑	๖.๐๒๕๙
		-๐.๓๐	-๐.๕๓๑๒
		๒.๓๒	๔.๑๒๙๖
		-๓.๕๗	-๖.๑๐๒๖

อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยของร้อยละของนักท่องเที่ยวที่ทำกิจกรรมทางทะเลและชายหาด ร้อยละ ๐.๘๘๐๔

การคำนวณการคาดการณ์

(สูตรที่ ๓) การคำนวณจำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดหรือคาดการณ์รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

๓.๑ การคำนวณจำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ในพื้นที่ A ในปี N+๑
 = (ดัชนีการเปลี่ยนแปลงด้านการท่องเที่ยวโดยรวม X ดัชนีการเติบโตของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด) X จำนวนนักท่องเที่ยว ในปี N

๓.๒ การคำนวณรายได้จากการเดินทางทะเลและชายหาด ในพื้นที่ A ในปี N+๑
 = (ดัชนีการเปลี่ยนแปลงด้านการท่องเที่ยวโดยรวม X ดัชนีการเติบโตของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด) X รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยว ในปี N

ตัวอย่างการคำนวณ: กรณีคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด จ.ตราด ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๓

จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ในพื้นที่จังหวัดตราด ในปี ๒๕๖๑

= (ดัชนีการเปลี่ยนแปลงด้านการท่องเที่ยวโดยรวม X ดัชนีการเติบโตของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด) X จำนวนนักท่องเที่ยวในปี ๒๕๖๐

= (๑.๐๕๕๒๒ X ๑.๐๐๘๘๐) X ๒,๐๘๙,๑๒๕ คน

= ๒,๒๒๓,๘๗๖ คน

จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ในพื้นที่จังหวัดตราด ในปี ๒๕๖๒

= (ดัชนีการเปลี่ยนแปลงด้านการท่องเที่ยวโดยรวม X ดัชนีการเติบโตของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด) X จำนวนนักท่องเที่ยวในปี ๒๕๖๑

= (๑.๐๕๕๒๒ X ๑.๐๐๘๘๐) X ๒,๒๒๓,๘๗๖ คน

= ๒,๓๖๗,๓๑๘ คน

จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ในพื้นที่จังหวัดตราด ในปี ๒๕๖๓

= (ดัชนีการเปลี่ยนแปลงด้านการท่องเที่ยวโดยรวม X ดัชนีการเติบโตของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด) X จำนวนนักท่องเที่ยวในปี ๒๕๖๒

= (๑.๐๕๕๒๒ X ๑.๐๐๘๘๐) X ๒,๓๖๗,๓๑๘ คน

= ๒,๕๒๐,๐๑๓ คน

๒.๖.๑ คาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลตะวันออก

จากการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลตะวันออกตามแนวทางข้างต้น พบว่าในกลุ่มสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลตะวันออกของประเทศไทยจะมีการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ ๑๐.๒๓ ต่อปี แบ่งเป็นการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยเฉลี่ย ร้อยละ ๑๑.๘๒ ต่อปี และการเติบโตของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติโดยเฉลี่ย ร้อยละ ๗.๗๑ ต่อปี

จังหวัดที่มีการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยมากที่สุดคือจังหวัดชลบุรี โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดโดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๒.๕๒ (แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๔.๐๖ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ ๘.๑๑) จังหวัดที่มีอัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวลดลงไป ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๑๐.๖๓) จังหวัดระยอง (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๗.๖๗) และจังหวัดตราด (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๖.๔๕) ตามลำดับ

ในกรณีของการคาดการณ์รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดนั้น พบว่าในกลุ่มสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลตะวันออกของประเทศไทยจะมีการเติบโตของรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดโดยเฉลี่ยร้อยละ ๒๐.๕๒ ต่อปี แบ่งเป็นการเติบโตของรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๖.๐๖ ต่อปี และการเติบโตของรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติโดยเฉลี่ยร้อยละ ๒๓.๐๑ ต่อปี

จังหวัดที่มีการเติบโตของรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือจังหวัดชลบุรี โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้โดยเฉลี่ยร้อยละ ๒๔.๐๔ (แบ่งเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๒๓.๕๕ และจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๒๔.๒๖) จังหวัดที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ลดลงไป ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๑๕.๒๔) จังหวัดระยอง (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๑๐.๔๖) และจังหวัดตราด (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๙.๕๓) ตามลำดับ (โปรดดูตารางสรุปในหน้าถัดไปประกอบ)

ตารางแสดงการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลตะวันออก (รวมชาวไทยและชาวต่างชาติ)

จังหวัด	จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดรวม (คน-ครั้ง)								อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
ตราด	๑,๖๘๕,๕๓๗	๑,๗๔๒,๖๒๑	๑,๘๖๔,๐๖๔	๑,๙๗๘,๔๘๙	๒,๐๘๙,๑๒๕	๒,๒๒๓,๘๗๖	๒,๓๖๗,๓๑๘	๒,๕๒๐,๐๑๓	๖.๔๕
จันทบุรี	๑,๖๔๕,๘๑๑	๑,๗๐๐,๗๙๙	๑,๘๖๙,๔๖๙	๑,๙๔๓,๘๖๐	๒,๓๖๐,๒๘๖	๒,๖๑๑,๑๘๖	๒,๘๘๘,๗๕๗	๓,๑๙๕,๘๓๔	๑๐.๖๓
ระยอง	๕,๖๔๓,๕๓๓	๖,๑๕๐,๓๓๖	๖,๖๕๐,๗๑๐	๖,๙๒๙,๘๔๓	๗,๓๑๙,๙๔๘	๗,๘๘๑,๗๔๔	๘,๔๘๖,๖๕๗	๙,๑๓๗,๙๙๖	๗.๖๗
ชลบุรี	๑๑,๗๓๖,๔๘๘	๑๐,๘๔๓,๔๑๒	๑๑,๗๔๒,๒๒๔	๑๖,๒๕๒,๐๐๙	๑๗,๔๐๓,๑๖๑	๑๙,๕๘๒,๗๑๖	๒๒,๐๓๕,๒๓๖	๒๔,๗๙๔,๙๐๘	๑๒.๕๒
รวม	๒๐,๗๑๑,๓๖๙	๒๐,๔๓๗,๑๖๘	๒๒,๑๒๖,๔๖๗	๒๗,๑๐๔,๒๐๑	๒๙,๑๗๒,๕๒๐	๓๒,๒๙๙,๕๒๒	๓๕,๗๗๗,๙๖๘	๓๙,๖๔๘,๗๕๑	๑๐.๒๓

หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางแสดงการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลตะวันออก (ชาวไทย)

จังหวัด	จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดชาวไทย (คน-ครั้ง)								อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
ตราด	๑,๒๘๑,๓๘๔	๑,๓๒๕,๙๖๖	๑,๔๑๖,๐๔๑	๑,๔๙๐,๖๕๑	๑,๕๘๓,๒๔๙	๑,๖๘๔,๐๔๑	๑,๗๙๑,๒๕๐	๑,๙๐๕,๒๘๔	๖.๓๗
จันทบุรี	๑,๕๗๑,๖๑๔	๑,๖๒๖,๒๖๒	๑,๗๙๑,๐๘๐	๑,๘๖๒,๙๙๘	๒,๒๗๐,๐๙๔	๒,๕๑๖,๐๙๕	๒,๗๘๘,๗๕๔	๓,๐๙๐,๙๖๐	๑๐.๘๔
ระยอง	๕,๑๖๙,๙๑๙	๕,๖๗๘,๑๑๘	๖,๑๕๑,๕๒๖	๖,๔๑๙,๑๖๔	๖,๗๙๒,๗๓๒	๗,๓๓๗,๙๖๘	๗,๙๒๖,๙๖๙	๘,๕๖๓,๒๔๘	๘.๐๓
ชลบุรี	๔,๕๒๐,๓๘๓	๔,๓๖๗,๗๑๐	๔,๗๘๔,๗๑๖	๗,๖๑๕,๐๕๘	๘,๑๓๑,๑๔๔	๙,๖๘๑,๒๕๖	๑๑,๕๒๖,๘๗๘	๑๓,๗๒๔,๓๔๙	๑๙.๐๖
รวม	๑๒,๕๔๓,๓๐๐	๑๒,๙๙๘,๐๕๖	๑๔,๑๔๓,๓๖๓	๑๗,๓๘๗,๘๐๑	๑๘,๗๗๗,๒๑๙	๒๑,๒๑๙,๓๖๐	๒๔,๐๓๓,๘๕๑	๒๗,๒๘๓,๘๔๐	๑๑.๘๒

หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางแสดงการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลตะวันออก (ชาวต่างชาติ)

จังหวัด	จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดชาวต่างชาติ (คน-ครั้ง)								อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
ตราด	๔๐๔,๑๕๓	๔๑๖,๖๕๕	๔๔๘,๐๒๓	๔๘๗,๘๓๘	๕๐๕,๘๗๖	๕๓๙,๙๓๕	๕๗๖,๒๘๖	๖๑๕,๐๘๖	๖.๗๓
จันทบุรี	๗๔,๑๙๗	๗๔,๕๓๗	๗๘,๓๘๙	๘๐,๘๖๒	๘๐,๑๙๒	๘๕,๖๐๘	๑๐๑,๓๔๘	๑๐๗,๔๓๔	๖.๐๐
ระยอง	๔๗๓,๖๑๔	๔๗๒,๒๑๘	๔๙๙,๑๘๔	๕๑๐,๖๗๙	๕๒๗,๒๑๖	๕๔๖,๔๒๔	๕๖๖,๓๓๒	๕๘๖,๙๖๕	๓.๖๔
ชลบุรี	๗,๒๑๖,๑๐๕	๖,๔๗๕,๗๐๒	๖,๙๕๗,๕๐๘	๘,๖๓๖,๙๕๑	๙,๒๗๒,๐๑๗	๑๐,๐๒๔,๐๖๐	๑๐,๘๓๗,๑๐๑	๑๑,๗๑๖,๐๘๖	๘.๑๑
รวม	๘,๑๖๘,๐๖๙	๗,๔๓๙,๑๑๒	๗,๙๘๓,๑๐๔	๙,๗๑๖,๓๓๐	๑๐,๓๙๕,๓๐๑	๑๑,๒๐๖,๐๒๖	๑๒,๐๘๑,๐๖๗	๑๓,๐๒๕,๕๗๐	๗.๗๑

หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางแสดงการคาดการณ์รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวกลุ่มทะเลตะวันออก (รวมชาวไทยและชาวต่างชาติ)

จังหวัด	รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวรวม (ล้านบาท)								อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
ตราด	๑๒,๖๐๗.๐๐	๑๓,๑๖๒.๘๓	๑๔,๔๔๕.๐๕	๑๕,๗๘๕.๘๔	๑๗,๔๙๘.๗๔	๑๙,๑๖๖	๒๐,๙๙๑	๒๒,๙๙๑	๙.๕๓
จันทบุรี	๔,๕๖๘.๕๒	๔,๗๓๔.๐๔	๕,๒๖๓.๓๕	๕,๗๐๐.๙๙	๗,๖๒๘.๔๗	๘,๗๙๑	๑๐,๑๓๐	๑๑,๖๗๔	๑๕.๒๔
ระยอง	๒๓,๕๔๑.๖๗	๒๕,๑๒๓.๘๕	๒๘,๓๗๙.๖๖	๓๐,๖๑๔.๔๔	๓๓,๘๑๑.๓๖	๓๗,๓๔๙	๔๑,๒๕๗	๔๕,๕๗๓	๑๐.๔๖
ชลบุรี	๑๑๑,๑๐๘.๘๑	๑๐๘,๐๙๒.๑๐	๑๓๓,๙๓๘.๓๐	๒๐๖,๒๗๑.๘๘	๒๔๐,๖๑๐.๔๕	๒๙๘,๔๖๓	๓๗๐,๒๒๖	๔๕๙,๒๔๕	๒๔.๐๔

หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางแสดงการคาดการณ์รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวกลุ่มทะเลตะวันออก (ชาวไทย)

จังหวัด	รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวชาวไทย (ล้านบาท)								อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
ตราด	๗,๕๕๒.๕๓	๗,๙๔๒.๙๒	๘,๖๔๔.๔๑	๙,๒๒๖.๕๖	๑๐,๒๖๗.๖๙	๑๑,๑๘๗	๑๒,๑๘๙	๑๓,๒๘๑	๘.๙๖
จันทบุรี	๔,๒๕๐.๑๕	๔,๔๐๒.๒๓	๔,๘๙๖.๖๘	๕,๓๑๑.๗๓	๗,๑๕๑.๘๒	๘,๒๖๐	๙,๕๓๙	๑๑,๐๑๗	๑๕.๔๙
ระยอง	๒๐,๐๙๕.๖๖	๒๑,๔๙๖.๖๔	๒๔,๓๔๖.๗๙	๒๖,๓๘๓.๕๓	๒๙,๑๙๒.๕๘	๓๒,๓๓๙	๓๕,๘๒๔	๓๙,๖๘๕	๑๐.๗๘
ชลบุรี	๒๓,๗๐๒.๐๖	๒๓,๓๑๓.๘๗	๒๖,๕๑๐.๘๘	๔๔,๐๑๔.๑๗	๔๙,๒๐๗.๗๒	๖๐,๗๙๗	๗๕,๑๑๖	๙๒,๘๐๘	๒๓.๕๕
รวม	๕๕,๖๐๐	๕๗,๑๕๖	๖๔,๓๙๙	๘๔,๙๓๖	๙๕,๘๒๐	๑๑๒,๕๘๓	๑๓๒,๖๖๘	๑๕๖,๗๙๐	๑๖.๐๖

หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางแสดงการคาดการณ์รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวกลุ่มทะเลตะวันออก (ชาวต่างชาติ)

จังหวัด	รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ (ล้านบาท)								อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
ตราด	๕,๐๕๔.๔๗	๕,๒๑๙.๙๑	๕,๘๐๐.๖๔	๖,๕๕๙.๒๘	๗,๒๓๑.๐๕	๗,๙๘๓	๘,๘๑๒	๙,๗๒๘	๑๐.๓๙
จันทบุรี	๓๑๘.๓๗	๓๓๑.๘๑	๓๖๖.๖๗	๓๘๙.๒๖	๔๗๖.๖๕	๕๓๓	๕๙๖	๖๖๖	๑๑.๘๑
ระยอง	๓,๔๔๖.๐๑	๓,๖๒๗.๒๑	๔,๐๓๒.๘๗	๔,๒๓๐.๙๑	๔,๖๑๘.๗๘	๕,๐๑๕	๕,๔๔๕	๕,๙๑๒	๘.๕๘
ชลบุรี	๘๗,๔๐๖.๗๕	๘๔,๗๗๘.๒๓	๑๐๗,๔๒๗.๔๒	๑๖๒,๒๕๗.๗๑	๑๙๑,๔๐๒.๗๓	๒๓๗,๘๔๐	๒๙๕,๕๔๓	๓๖๗,๒๔๗	๒๔.๒๖
รวม	๙๖,๒๒๖	๙๓,๙๕๗	๑๑๗,๖๒๘	๑๗๓,๔๓๗	๒๐๓,๗๒๙	๒๕๑,๓๖๐	๓๑๐,๓๙๗	๓๘๓,๕๕๓	๒๓.๐๑

หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๒.๖.๒ คาคการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลตะวันตก

จากการคาคการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลตะวันตก^{๔๒} ตามแนวทางข้างต้น พบว่าในกลุ่มสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลตะวันตกของประเทศไทยจะมีการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ ๗.๒๒ ต่อปี แบ่งเป็นการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยเฉลี่ยร้อยละ ๗.๓๖ ต่อปี และการเติบโตของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉลี่ยร้อยละ ๖.๓๒ ต่อปี

จังหวัดที่มีการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยมากที่สุดคือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดโดยเฉลี่ยร้อยละ ๘.๖๑ (แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ ๙.๐๑ และนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ ๗.๐๖) จังหวัดที่มีอัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวรองลงไป ได้แก่ จังหวัดชุมพร (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๗.๗๖) จังหวัดระนอง (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๖.๙๑) และจังหวัดเพชรบุรี (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๖.๐๖)

ในกรณีของการคาคการณ์รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดนั้น พบว่าในกลุ่มสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลตะวันตกของประเทศไทยจะมีการเติบโตของรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดโดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๐.๗๙ ต่อปี แบ่งเป็นการเติบโตของรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๐.๖๗ ต่อปี และการเติบโตของรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๑.๒๓ ต่อปี

จังหวัดที่มีการเติบโตของรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้โดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๒.๕๐ (แบ่งเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๒.๘๗ และจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๑.๘๒) จังหวัดที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้รองลงไป ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๙.๓๙) จังหวัดชุมพร (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๙.๓๒) และจังหวัดระนอง (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๘.๓๒)

^{๔๒} จังหวัดเพชรบุรีใช้ข้อมูลนักท่องเที่ยวและรายได้ที่นับเพียงแค่ชะอำ และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใช้ข้อมูลนักท่องเที่ยวที่นับเพียงแค่หัวหิน เนื่องจากข้อมูลในปี ๒๕๕๖-๒๕๕๙ มีเพียงสถิติในพื้นที่ดังกล่าว ดังนั้นจึงเลือกใช้ข้อมูลปี ๒๕๖๐ ของชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้วยเช่นกัน

ตารางแสดงการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลตะวันตก (รวมชาวไทยและชาวต่างชาติ)

จังหวัด	จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดทั้งหมด (คน-ครั้ง)								อัตราการเปลี่ยนแปลง เฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
เพชรบุรี	๕,๓๘๐,๖๖๓	๕,๗๐๐,๓๑๙	๕,๙๒๓,๓๒๑	๖,๑๕๖,๔๘๕	๖,๕๗๒,๒๐๗	๖,๙๗๐,๕๒๖	๗,๓๙๒,๙๘๗	๗,๘๔๑,๐๕๑	๖.๐๖
ประจวบคีรีขันธ์	๔,๔๑๗,๐๒๕	๔,๖๖๐,๙๙๔	๔,๘๓๕,๓๗๑	๔,๙๗๙,๘๐๔	๕,๘๙๕,๑๔๓	๖,๔๐๒,๔๕๒	๖,๙๕๓,๔๑๘	๗,๕๕๑,๗๙๗	๘.๖๑
ชุมพร	๑,๑๒๓,๗๒๒	๑,๒๐๓,๙๗๗	๑,๓๐๑,๒๑๘	๑,๓๕๗,๔๒๘	๑,๔๖๒,๓๔๗	๑,๕๗๕,๗๘๐	๑,๖๘๘,๐๑๑	๑,๘๒๙,๗๒๔	๗.๗๖
ระนอง	๗๗๕,๔๗๑	๘๐๘,๙๑๕	๘๘๐,๙๘๙	๙๒๓,๒๔๓	๙๗๗,๔๗๒	๑,๐๔๔,๙๗๔	๑,๑๑๗,๑๓๗	๑,๑๙๔,๒๘๓	๖.๙๑
รวม	๑๑,๖๙๖,๘๘๑	๑๒,๓๗๔,๒๐๕	๑๒,๙๔๐,๘๙๙	๑๓,๔๑๖,๙๖๐	๑๔,๙๐๗,๑๖๙	๑๕,๙๙๓,๗๓๒	๑๗,๑๖๑,๕๕๒	๑๘,๔๑๖,๘๕๕	๗.๒๒

หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางแสดงการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลตะวันตก (ชาวไทย)

จังหวัด	จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดชาวไทย (คน-ครั้ง)								อัตราการเปลี่ยนแปลง เฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
เพชรบุรี	๔,๙๔๗,๘๔๔	๕,๒๕๓,๕๐๙	๕,๔๔๔,๘๓๘	๕,๖๗๗,๗๗๖	๖,๐๕๙,๓๓๔	๖,๔๓๐,๗๘๒	๖,๘๒๕,๐๐๐	๗,๒๔๓,๓๘๕	๖.๑๓
ประจวบคีรีขันธ์	๓,๕๐๐,๔๙๙	๓,๗๓๐,๕๕๗	๓,๘๖๘,๑๗๓	๔,๐๑๕,๓๒๓	๔,๗๔๔,๕๐๑	๕,๑๗๑,๘๖๖	๕,๖๓๗,๖๘๒	๖,๑๔๕,๔๗๖	๙.๐๑
ชุมพร	๑,๐๒๘,๓๓๒	๑,๑๐๗,๗๓๙	๑,๑๙๗,๙๑๓	๑,๒๔๘,๕๖๙	๑,๓๕๐,๗๕๓	๑,๔๕๘,๙๖๑	๑,๕๗๕,๘๓๘	๑,๗๐๒,๐๗๘	๘.๐๑
ระนอง	๗๒๙,๙๘๖	๗๖๓,๐๕๘	๘๓๐,๗๐๖	๘๗๐,๗๙๓	๙๒๒,๖๔๙	๙๘๗,๐๒๕	๑,๐๕๕,๘๙๓	๑,๑๒๙,๕๖๖	๖.๙๘
รวม	๑๐,๒๐๖,๖๖๑	๑๐,๘๕๔,๘๖๓	๑๑,๓๔๖,๖๓๐	๑๑,๘๑๒,๔๖๑	๑๓,๐๗๗,๒๓๗	๑๔,๐๘๔,๖๑๔	๑๕,๐๙๔,๔๑๔	๑๖,๒๒๐,๕๐๖	๗.๓๖

หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางแสดงการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลตะวันตก (ชาวต่างชาติ)

จังหวัด	จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดชาวต่างชาติ (คน-ครั้ง)								อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
เพชรบุรี	๔๓๒,๘๑๙	๔๔๖,๘๑๐	๔๗๓,๔๘๓	๔๗๘,๗๐๙	๕๑๒,๘๗๓	๕๓๙,๙๔๘	๕๖๘,๔๕๒	๕๙๘,๔๖๐	๕.๒๘
ประจวบคีรีขันธ์	๙๑๖,๕๒๖	๙๓๐,๔๓๗	๙๖๗,๑๙๘	๙๖๔,๔๘๑	๑,๑๕๐,๖๔๒	๑,๒๓๑,๘๓๔	๑,๓๑๘,๗๕๖	๑,๔๑๑,๘๑๐	๗.๐๖
ชุมพร	๙๕,๓๙๐	๙๖,๒๓๘	๑๐๓,๓๐๕	๑๐๘,๘๕๙	๑๑๑,๕๙๔	๑๑๗,๑๑๓	๑๒๒,๙๐๕	๑๒๘,๙๘๔	๔.๙๕
ระนอง	๔๕,๔๘๕	๔๕,๘๕๗	๕๐,๒๘๓	๕๒,๔๕๐	๕๔,๘๒๓	๕๗,๙๗๔	๖๑,๓๐๗	๖๔,๘๓๑	๕.๗๕
รวม	๑,๔๙๐,๒๒๐	๑,๕๑๙,๓๔๒	๑,๕๙๔,๒๖๙	๑,๖๐๔,๔๙๙	๑,๘๒๙,๙๓๒	๑,๙๔๖,๘๖๙	๒,๐๗๑,๔๑๙	๒,๒๐๔,๐๘๕	๖.๓๒

หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางแสดงการคาดการณ์รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวกลุ่มทะเลตะวันตก (รวมชาวไทยและชาวต่างชาติ)

จังหวัด	รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวทั้งหมด (ล้านบาท)								อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
เพชรบุรี	๑๗,๕๓๗.๕๓	๑๙,๑๑๗.๐๑	๒๐,๗๔๐.๔๒	๒๑,๙๖๑.๔๗	๒๔,๒๓๓.๙๖	๒๖,๕๐๙	๒๘,๙๙๗	๓๑,๗๒๐	๙.๓๙
ประจวบคีรีขันธ์	๒๔,๓๑๗.๒๙	๒๕,๙๐๕.๕๖	๒๘,๒๖๘.๔๘	๒๙,๕๒๐.๑๖	๓๗,๑๙๖.๓๕	๔๑,๘๔๗	๔๗,๐๗๙	๕๒,๙๖๔	๑๒.๕๐
ชุมพร	๕,๐๒๒.๒๙	๕,๒๘๐.๙๑	๕,๘๘๐.๕๕	๖,๒๓๙.๘๗	๖,๙๑๕.๘๘	๗,๕๖๐	๘,๒๖๔	๘,๐๓๔	๙.๓๒
ระนอง	๓,๒๕๐.๓๗	๓,๓๒๒.๕๖	๓,๗๒๖.๗๐	๓,๙๗๗.๘๐	๔,๓๑๑.๐๗	๔,๖๗๐	๕,๐๕๘	๕,๔๗๙	๘.๓๒
รวม	๕๐,๑๒๗	๕๓,๖๒๖	๕๘,๖๑๖	๖๑,๖๙๙	๗๒,๖๕๗	๘๐,๕๘๖	๘๙,๓๙๙	๙๙,๑๙๘	๑๐.๗๙

หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางแสดงการคาดการณ์รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวกลุ่มทะเลตะวันตก (ชาวไทย)

จังหวัด	รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวชาวไทย (ล้านบาท)								อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
เพชรบุรี	๑๔,๖๐๗.๐๔	๑๕,๙๔๒.๒๕	๑๗,๑๙๕.๒๖	๑๘,๒๒๙.๐๗	๒๐,๐๐๔.๘๗	๒๑,๘๓๓	๒๓,๘๒๙	๒๖,๐๐๗	๙.๑๔
ประจวบคีรีขันธ์	๑๕,๘๓๔.๓๕	๑๗,๑๒๕.๓๓	๑๘,๖๘๓.๖๔	๑๙,๖๔๐.๓๖	๒๔,๕๘๕.๒๖	๒๗,๗๕๐	๓๑,๓๒๒	๓๕,๓๕๔	๑๒.๘๗
ชุมพร	๔,๔๗๗.๘๓	๔,๗๓๐.๙๖	๕,๒๖๘.๘๒	๕,๕๘๕.๖๐	๖,๒๐๒.๒๒	๖,๗๙๐	๗,๔๓๓	๘,๑๓๗	๙.๔๗
ระนอง	๒,๙๘๐.๐๕	๓,๐๔๘.๑๘	๓,๔๒๑.๙๑	๓,๖๕๓.๔๕	๓,๙๕๕.๕๙	๔,๒๘๖	๔,๖๔๓	๕,๐๓๐	๘.๓๔
รวม	๓๗,๘๙๙	๔๐,๘๔๗	๔๔,๕๗๐	๔๗,๑๐๘	๕๔,๗๔๘	๖๐,๖๕๙	๖๗,๒๒๗	๗๔,๕๒๘	๑๐.๖๗

หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางแสดงการคาดการณ์รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวกลุ่มทะเลตะวันตก (ชาวต่างชาติ)

จังหวัด	รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ (ล้านบาท)								อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
เพชรบุรี	๒,๙๓๐.๔๙	๓,๑๗๔.๗๖	๓,๕๔๕.๑๖	๓,๗๓๒.๔๐	๔,๒๒๙.๐๙	๔,๖๗๘	๕,๑๗๔	๕,๗๒๔	๑๐.๖๑
ประจวบคีรีขันธ์	๘,๔๘๒.๙๔	๘,๗๘๐.๒๓	๙,๕๘๔.๘๔	๙,๘๗๙.๘๐	๑๒,๖๑๑.๐๙	๑๔,๑๐๒	๑๕,๗๖๙	๑๗,๖๓๔	๑๑.๘๒
ชุมพร	๕๔๔.๔๖	๕๔๙.๙๕	๖๑๑.๗๓	๖๕๔.๒๗	๗๑๓.๖๖	๗๗๑	๘๓๓	๘๙๙	๘.๐๑
ระนอง	๒๗๐.๓๒	๒๗๔.๓๘	๓๐๔.๗๙	๓๒๔.๓๕	๓๕๕.๔๘	๓๘๔	๔๑๕	๔๔๙	๘.๐๙
รวม	๑๒,๒๒๘	๑๒,๗๗๙	๑๔,๐๔๗	๑๔,๕๙๑	๑๗,๙๐๙	๑๙,๙๓๕	๒๒,๑๙๒	๒๔,๗๐๖	๑๑.๒๓

หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๒.๖.๓ คาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลอันดามัน

จากการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลอันดามันตามแนวทางข้างต้น พบว่าในกลุ่มสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลอันดามันของประเทศไทยจะมีการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยร้อยละ ๙.๗๕ ต่อปี แบ่งเป็นการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยเฉลี่ยร้อยละ ๖.๔๔ ต่อปี และการเติบโตของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๑.๙๓ ต่อปี

จังหวัดที่มีการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยมากที่สุดคือจังหวัด พังงา โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดโดยเฉลี่ยร้อยละ ๒๕.๕๖ (แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๓.๓๘ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ ๓๓.๑๕) จังหวัดที่มีอัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวรองลงไป ได้แก่ จังหวัด กระบี่ (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๑๖.๓๓) จังหวัดสตูล (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๘.๑๗) จังหวัดตรัง (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๕.๒๐) และจังหวัดภูเก็ต (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๕.๐๓) ตามลำดับ

ในกรณีของการคาดการณ์รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดนั้น พบว่าในกลุ่มสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลอันดามันของประเทศไทยจะมีการเติบโตของรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดโดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๔.๘๘ ต่อปี แบ่งเป็นการเติบโตของรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยเฉลี่ยร้อยละ ๘.๖๕ ต่อปี และการเติบโตของรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๖.๔๙ ต่อปี

จังหวัดที่มีการเติบโตของรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือจังหวัดพังงา โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้โดยเฉลี่ยร้อยละ ๓๖.๔๐ (แบ่งเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ ๙.๕๙ และจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ ๔๕.๔๒) จังหวัดที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้รองลงไป ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๑๔.๒๓) จังหวัดกระบี่ (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๑๓.๘๒) จังหวัดสตูล (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๙.๔๒) และจังหวัดตรัง (เฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๘.๘๒) ตามลำดับ (โปรดดูตารางสรุปในหน้าถัดไป)

ตารางแสดงการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลอันดามัน (รวมชาวไทยและชาวต่างชาติ)

จังหวัด	จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดทั้งหมด (คน-ครั้ง)								อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
พังงา	๒,๑๕๘,๖๘๒	๓,๗๓๐,๓๙๘	๔,๑๗๖,๗๓๘	๔,๔๗๕,๒๒๓	๔,๗๔๐,๖๘๓	๕,๙๕๒,๓๒๑	๗,๔๗๓,๖๓๔	๙,๓๘๓,๗๖๙	๒๕.๕๖
ภูเก็ต	๑๑,๙๖๐,๐๔๔	๑๑,๙๕๘,๖๐๓	๑๓,๒๐๓,๒๘๔	๑๓,๔๑๐,๖๕๘	๑๔,๐๑๒,๘๖๓	๑๔,๗๑๗,๗๘๕	๑๕,๔๕๘,๑๖๙	๑๖,๒๓๕,๗๙๗	๕.๐๓
กระบี่	๓,๗๖๑,๒๓๔	๔,๗๓๕,๒๑๗	๕,๕๗๕,๕๔๑	๕,๘๐๓,๘๓๖	๖,๕๘๘,๘๒๒	๗,๖๖๔,๗๘๖	๘,๙๑๖,๔๕๕	๑๐,๓๗๒,๕๒๕	๑๖.๓๓
ตรัง	๑,๒๕๑,๖๖๓	๑,๓๐๘,๙๖๘	๑,๔๑๔,๖๖๓	๑,๔๖๕,๘๑๑	๑,๕๑๔,๐๙๒	๑,๕๙๒,๗๖๘	๑,๖๗๕,๕๓๓	๑,๗๖๒,๕๙๘	๕.๒๐
สตูล	๑,๐๙๓,๔๗๙	๑,๒๒๔,๒๓๔	๑,๓๒๘,๘๑๓	๑,๓๗๖,๔๓๐	๑,๔๔๒,๘๒๕	๑,๕๖๐,๗๑๐	๑,๖๘๘,๒๒๖	๑,๘๒๖,๑๖๑	๘.๑๗
รวม	๒๐,๒๕๕,๑๐๒	๒๒,๙๕๗,๔๒๐	๒๕,๖๙๙,๐๓๙	๒๖,๕๓๑,๙๕๘	๒๘,๒๙๙,๒๘๕	๓๑,๔๘๘,๓๗๐	๓๕,๒๑๒,๐๑๗	๓๙,๕๘๐,๘๕๐	๙.๗๕

หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางแสดงการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลอันดามัน (ชาวไทย)

จังหวัด	จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดชาวไทย (คน-ครั้ง)								อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
พังงา	๘๓๓,๙๑๐	๑,๐๔๘,๕๖๐	๑,๑๗๕,๑๓๐	๑,๒๔๐,๔๐๐	๑,๓๑๗,๔๓๔	๑,๔๙๓,๗๔๖	๑,๖๙๓,๖๕๔	๑,๙๒๐,๓๑๖	๑๓.๓๘
ภูเก็ต	๓,๕๖๔,๑๒๓	๓,๔๙๙,๑๘๗	๓,๗๑๔,๓๒๘	๓,๗๖๘,๙๕๕	๓,๙๐๓,๔๘๑	๔,๐๓๐,๐๔๐	๔,๑๖๐,๗๐๒	๔,๒๕๕,๖๐๑	๓.๒๔
กระบี่	๑,๗๖๕,๒๔๓	๑,๙๕๒,๕๙๘	๒,๐๘๗,๔๓๓	๒,๑๖๘,๗๓๕	๒,๔๒๕,๔๗๙	๒,๖๕๐,๒๒๙	๒,๘๙๕,๘๐๕	๓,๑๖๔,๑๓๖	๙.๒๗
ตรัง	๑,๑๑๕,๖๔๑	๑,๑๓๗,๔๗๐	๑,๒๓๓,๕๖๖	๑,๒๘๐,๕๙๙	๑,๓๒๒,๗๕๘	๑,๓๙๒,๘๑๑	๑,๔๖๖,๕๗๓	๑,๕๔๔,๒๔๓	๕.๓๐
สตูล	๙๙๑,๘๔๓	๑,๐๘๖,๓๕๘	๑,๑๗๗,๖๕๗	๑,๒๑๘,๗๒๗	๑,๒๗๘,๒๐๙	๑,๓๗๔,๒๔๔	๑,๔๗๗,๔๙๔	๑,๕๘๘,๕๐๑	๗.๕๑
รวม	๘,๒๗๐,๗๖๐	๘,๗๒๔,๑๗๓	๙,๓๘๘,๑๑๔	๙,๖๗๗,๔๑๖	๑๐,๒๔๗,๓๖๑	๑๐,๙๔๑,๐๗๐	๑๑,๖๙๔,๒๒๘	๑๒,๕๑๒,๗๙๗	๖.๔๔

หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางแสดงการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลอันดามัน (ชาวต่างชาติ)

จังหวัด	จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดชาวต่างชาติ (คน-ครั้ง)								อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
พังงา	๑,๓๒๔,๗๗๒	๒,๖๘๑,๘๓๘	๓,๐๐๑,๖๐๘	๓,๒๓๔,๘๒๓	๓,๔๒๓,๒๔๙	๔,๕๕๘,๐๗๒	๖,๐๖๙,๐๙๔	๘,๐๘๑,๐๒๖	๓๓.๑๕
ภูเก็ต	๘,๓๙๕,๙๒๑	๘,๔๕๙,๔๑๖	๙,๔๘๘,๙๕๖	๙,๖๔๑,๗๐๓	๑๐,๑๐๙,๓๘๒	๑๐,๖๙๒,๖๓๑	๑๑,๓๐๙,๕๓๐	๑๑,๙๖๒,๐๒๐	๕.๗๗
กระบี่	๑,๙๙๕,๙๙๑	๒,๗๘๒,๖๑๙	๓,๔๘๘,๑๐๘	๓,๖๓๕,๑๐๑	๔,๑๖๓,๓๔๓	๕,๐๗๖,๘๒๗	๖,๑๙๐,๗๔๑	๗,๕๔๙,๐๕๙	๒๑.๙๔
ตรัง	๑๖๖,๐๒๒	๑๗๑,๔๙๘	๑๘๑,๐๙๗	๑๘๕,๒๑๒	๑๙๑,๓๓๔	๒๐๐,๐๐๒	๒๐๙,๐๖๒	๒๑๘,๕๓๓	๔.๕๓
สตูล	๑๐๑,๖๓๖	๑๓๗,๘๗๖	๑๕๑,๑๕๖	๑๕๗,๗๐๓	๑๖๔,๖๑๖	๑๘๘,๔๘๕	๒๑๕,๘๑๔	๒๔๗,๑๐๗	๑๔.๕๐
รวม	๑๑,๙๘๔,๓๔๒	๑๔,๒๓๓,๒๔๗	๑๖,๓๑๐,๙๒๕	๑๖,๘๕๔,๕๔๒	๑๘,๐๕๑,๙๒๔	๒๐,๗๑๖,๐๑๗	๒๓,๙๙๔,๒๔๐	๒๘,๐๕๗,๗๔๕	๑๑.๙๓

หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางแสดงการคาดการณ์รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวกลุ่มทะเลอันดามัน (รวมชาวไทยและชาวต่างชาติ)

จังหวัด	รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวทั้งหมด (ล้านบาท)								อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
พังงา	๑๕,๔๕๙.๐๖	๒๙,๓๒๙.๘๐	๓๗,๒๑๔.๗๕	๔๒,๖๑๙.๔๙	๔๖,๗๕๘.๓๙	๖๓,๗๗๙	๘๖,๙๙๕	๑๑๘,๖๖๒	๓๖.๔๐
ภูเก็ต	๒๖๐,๔๔๒.๑๔	๒๕๙,๒๙๐.๕๐	๓๑๓,๐๐๕.๖๓	๓๗๗,๘๗๘.๐๙	๔๒๓,๐๑๒.๘๕	๔๘๓,๒๑๘	๕๕๑,๙๙๒	๖๓๐,๕๕๔	๑๔.๒๓
กระบี่	๖๔,๙๗๘.๗๓	๗๓,๒๓๘.๕๒	๗๘,๓๓๕.๘๓	๘๘,๔๙๓.๘๐	๑๐๕,๐๒๙.๐๖	๑๑๙,๕๔๘	๑๓๖,๐๗๔	๑๕๔,๘๘๕	๑๓.๘๒
ตรัง	๖,๖๗๙.๓๘	๖,๘๘๔.๖๓	๗,๗๑๐.๒๐	๘,๓๔๗.๐๑	๙,๐๒๘.๐๑	๙,๘๒๔	๑๐,๖๙๑	๑๑,๖๓๔	๘.๘๒
สตูล	๕,๙๐๔.๘๓	๖,๒๘๗.๙๕	๗,๐๐๐.๕๔	๗,๕๖๐.๐๐	๘,๑๖๘.๗๐	๘,๙๓๘	๙,๗๘๐	๑๐,๗๐๒	๙.๔๒
รวม	๓๕๓,๔๖๔	๓๗๕,๐๓๑	๔๔๓,๒๖๗	๕๒๔,๘๙๘	๕๙๑,๙๙๗	๖๘๕,๓๐๗	๗๙๕,๕๓๒	๙๒๖,๔๓๖	๑๔.๘๘

หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางแสดงการคาดการณ์รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวกลุ่มทะเลอันดามัน (ชาวไทย)

จังหวัด	รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวชาวไทย (ล้านบาท)								อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
พังงา	๔,๑๓๘.๔๗	๔,๐๖๕.๒๔	๔,๗๕๙.๔๐	๕,๑๘๗.๖๑	๕,๗๑๙.๓๑	๖,๒๖๘	๖,๘๖๙	๗,๕๒๘	๙.๕๙
ภูเก็ต	๓๗,๒๑๗.๒๖	๓๖,๓๗๕.๒๖	๔๐,๔๗๓.๙๕	๔๓,๙๙๑.๒๑	๔๘,๑๑๑.๒๔	๕๑,๘๑๘	๕๕,๘๑๑	๖๐,๑๑๑	๗.๗๐
กระบี่	๒๖,๐๗๐.๕๓	๒๘,๑๘๐.๑๘	๒๙,๗๔๒.๑๔	๓๑,๖๕๙.๒๗	๓๖,๕๖๙.๓๘	๔๐,๑๗๔	๔๔,๑๓๓	๔๘,๔๘๓	๙.๘๖
ตรัง	๕,๔๙๕.๔๘	๕,๖๕๑.๔๕	๖,๓๔๐.๗๓	๖,๘๙๐.๖๙	๗,๔๒๓.๓๘	๘,๐๗๗	๘,๗๘๙	๙,๕๖๓	๘.๘๑
สตูล	๕,๔๒๓.๙๕	๕,๖๘๙.๖๗	๖,๓๒๗.๑๐	๖,๘๓๘.๖๘	๗,๓๗๘.๐๕	๘,๐๔๐	๘,๗๖๑	๙,๕๔๗	๘.๙๗
รวม	๗๘,๓๔๖	๗๙,๙๖๒	๘๗,๖๔๓	๙๔,๕๖๗	๑๐๕,๒๐๑	๑๑๔,๓๗๗	๑๒๔,๓๖๓	๑๓๕,๒๓๒	๘.๖๕

หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางแสดงการคาดการณ์รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวกลุ่มทะเลอันดามัน (ชาวต่างชาติ)

จังหวัด	รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านบาท)								อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
พังงา	๑๑,๓๒๐.๕๙	๒๕,๒๖๔.๕๖	๓๒,๔๕๕.๓๕	๓๗,๔๓๑.๘๘	๔๑,๐๓๙.๐๘	๕๙,๖๗๙	๘๖,๗๘๕	๑๒๖,๒๐๓	๔๕.๔๒
ภูเก็ต	๒๒๓,๒๒๔.๘๘	๒๒๒,๙๑๕.๒๔	๒๗๒,๕๓๑.๖๘	๓๓๓,๘๘๖.๘๘	๓๗๔,๙๐๑.๖๑	๔๓๒,๐๑๕	๔๙๗,๘๓๐	๕๗๓,๖๗๑	๑๕.๒๓
กระบี่	๓๘,๙๐๘.๒๐	๔๕,๐๕๘.๓๔	๔๘,๕๙๓.๖๙	๕๖,๘๓๔.๕๓	๖๘,๔๕๙.๖๘	๗๙,๖๐๕	๙๒,๕๖๖	๑๐๗,๖๓๖	๑๖.๒๘
ตรัง	๑,๑๘๓.๙๐	๑,๒๓๓.๑๘	๑,๓๖๙.๔๗	๑,๔๕๖.๓๒	๑,๖๐๔.๖๓	๑,๗๔๗	๑,๙๐๒	๒,๐๗๑	๘.๘๘
สตูล	๔๘๐.๘๘	๕๙๘.๒๘	๖๗๓.๔๔	๗๒๑.๓๒	๗๙๐.๖๕	๙๐๕	๑,๐๓๕	๑,๑๘๔	๑๔.๔๒
รวม	๒๗๕,๑๑๘	๒๙๕,๐๗๐	๓๕๕,๖๒๔	๔๓๐,๓๓๑	๔๘๖,๗๙๖	๕๗๓,๙๕๒	๖๘๐,๑๑๘	๘๑๐,๗๖๖	๑๖.๔๙

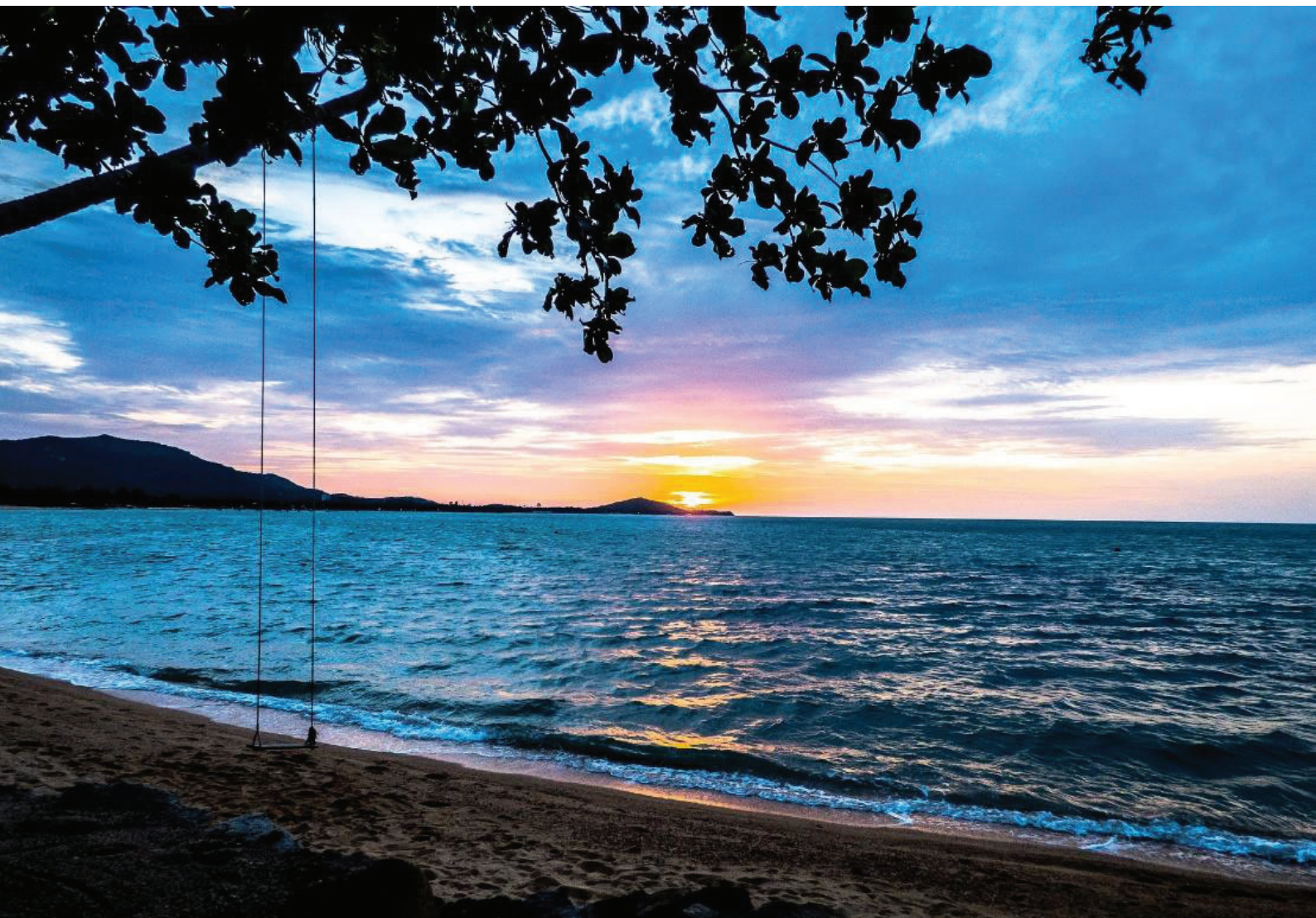
หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๒.๖.๔ คาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเกาะทะเลใต้

จากการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเกาะทะเลใต้ตามแนวทางข้างต้น พบว่าในกลุ่มสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดทะเลใต้ของประเทศไทย ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะมีการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยร้อยละ ๘.๑๓ ต่อปี แบ่งเป็นการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยเฉลี่ยร้อยละ ๗.๙๘ ต่อปี และการเติบโตของนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยเฉลี่ยร้อยละ ๘.๒๓ ต่อปี

ในกรณีของการคาดการณ์รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดนั้น พบว่าในกลุ่มสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดจังหวัดสุราษฎร์ธานีของประเทศไทยจะมีการเติบโตของรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๑๖.๖๗ ต่อปี แบ่งเป็นการเติบโตของรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๒.๒๗ ต่อปี และการเติบโตของรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๗.๘๐ ต่อปี (โปรดดูตารางสรุปในหน้าถัดไป)

ตารางการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวเกาะทะเลใต้

จำนวน/รายได้	ข้อมูลจำนวนและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยว จ.สุราษฎร์ธานี								อัตราการเปลี่ยนแปลง เฉลี่ยต่อปี(%)
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑ (e)	๒๕๖๒ (e)	๒๕๖๓ (e)	
จำนวนนักท่องเที่ยว รวม (คน-ครั้ง)	๔,๔๖๕,๒๗๖	๔,๘๓๒,๕๑๒	๕,๒๕๑,๙๔๗	๕,๔๖๕,๕๒๐	๕,๘๙๐,๘๒๙	๖,๓๖๙,๘๒๖	๖,๘๘๗,๗๗๒	๗,๔๔๗,๘๓๓	๘.๑๓
จำนวนนักท่องเที่ยว ชาวไทย (คน-ครั้ง)	๑,๗๕๗,๑๖๖	๑,๘๙๑,๖๔๔	๒,๐๘๑,๖๕๐	๒,๑๕๒,๕๖๘	๒,๓๐๔,๔๙๓	๒,๔๘๘,๔๕๐	๒,๖๘๗,๐๙๑	๒,๙๐๑,๕๘๙	๗.๙๘
จำนวนนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ (คน-ครั้ง)	๒,๗๐๘,๑๑๐	๒,๙๔๐,๘๖๘	๓,๑๗๐,๒๙๗	๓,๓๑๒,๙๕๒	๓,๕๘๖,๓๓๖	๓,๘๘๑,๕๓๖	๔,๒๐๑,๐๒๕	๔,๕๔๖,๒๔๔	๘.๒๓
รายได้จากการ ท่องเที่ยวรวม (ล้านบาท)	๕๑,๕๔๙.๕๒	๕๙,๓๑๒.๙๔	๖๘,๐๕๒.๙๒	๗๙,๑๓๕.๗๖	๙๒,๒๒๘.๐๑	๑๐๗,๖๐๖	๑๒๕,๕๕๘	๑๔๖,๔๘๓	๑๖.๖๗
รายได้จากการ ท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย (ล้านบาท)	๑๑,๐๒๗.๕๔	๑๒,๔๒๔.๑๘	๑๔,๐๘๗.๖๔	๑๕,๑๔๕.๔๔	๑๖,๙๐๒.๐๗	๑๘,๙๗๖	๒๑,๓๐๔	๒๓,๙๑๘	๑๒.๒๗
รายได้จากการ ท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ (ล้านบาท)	๔๐,๕๒๑.๙๘	๔๖,๘๘๘.๗๖	๕๓,๙๖๕.๒๘	๖๓,๙๙๐.๓๒	๗๕,๓๒๕.๙๔	๘๘,๖๓๐	๑๐๔,๕๕๔	๑๒๒,๕๖๕	๑๗.๘๐

หมายเหตุ : e = estimate ประมาณการ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

จากการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด พบว่า กลุ่มทะเลตะวันออกมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยสูงที่สุดในด้านจำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่ร้อยละ ๑๐.๒๓ รองลงไปได้แก่กลุ่มทะเลอันดามัน และกลุ่มเกาะทะเลใต้ ที่ร้อยละ ๙.๗๕ และ ๘.๑๓ ตามลำดับ โดยกลุ่มทะเลตะวันตกมีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวต่ำที่สุด ที่ร้อยละ ๗.๒๒ เท่านั้น

กลุ่มพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	จำนวนนักท่องเที่ยวรวม (คน)		จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย (คน)		จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (คน)	
	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ
กลุ่มทะเลตะวันออก	๑	๑๐.๒๓	๑	๑๑.๘๒	๓	๗.๗๑
กลุ่มทะเลตะวันตก	๔	๗.๒๒	๓	๗.๓๖	๔	๖.๓๒
กลุ่มทะเลอันดามัน	๒	๙.๗๕	๔	๖.๔๔	๑	๑๑.๙๓
เกาะทะเลใต้	๓	๘.๑๓	๒	๗.๙๘	๒	๘.๒๓

ในด้านรายได้นั้นกลุ่มทะเลตะวันออกมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยสูงที่สุด โดยสูงถึงร้อยละ ๒๐.๕๒ รองลงไปได้แก่ เกาะทะเลใต้และกลุ่มทะเลอันดามัน ที่ร้อยละ ๑๖.๖๗ และ ๑๔.๔๘ ตามลำดับ ซึ่งถือเป็นตัวเลขที่ค่อนข้างสูง กลุ่มจังหวัดที่มีอัตราการเติบโตของรายได้จากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดต่ำที่สุด ได้แก่ กลุ่มทะเลตะวันตกที่ร้อยละ ๑๐.๗๙

กลุ่มพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	รายได้จากนักท่องเที่ยวรวม (ล้านบาท)		รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย (ล้านบาท)		รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านบาท)	
	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ
กลุ่มทะเลตะวันออก	๑	๒๐.๕๒	๑	๑๖.๐๖	๑	๒๓.๐๑
กลุ่มทะเลตะวันตก	๔	๑๐.๗๙	๓	๑๐.๖๗	๔	๑๑.๒๓
กลุ่มทะเลอันดามัน	๓	๑๔.๔๘	๔	๘.๖๕	๓	๑๖.๔๙
เกาะทะเลใต้	๒	๑๖.๖๗	๒	๑๒.๒๗	๒	๑๗.๘๐

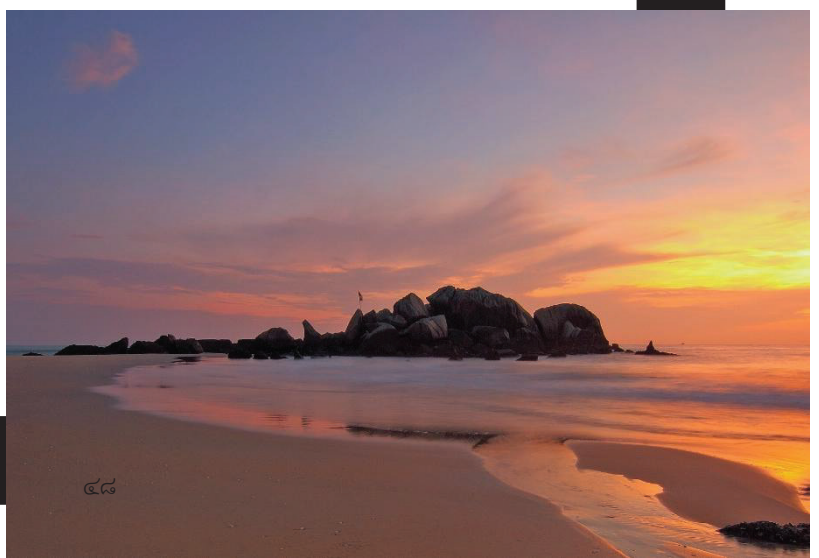
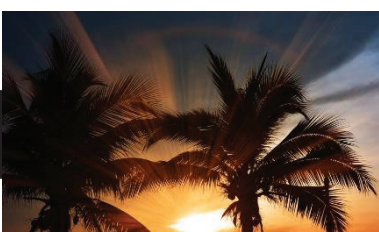
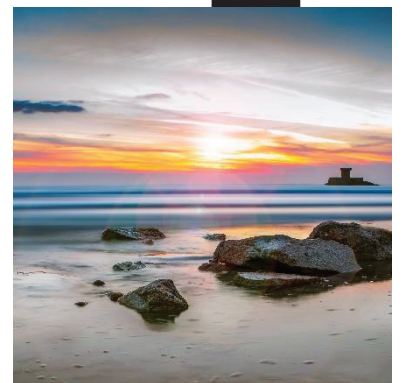
จากข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นถึงประเด็นสำคัญในการพัฒนาหลายประการ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางการดำเนินการเชิงนโยบายต่อไป เช่น ข้อมูลสถิติของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด กลุ่มเกาะทะเลใต้นั้นมีอัตราการเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยของจำนวนนักท่องเที่ยวต่ำ ที่ร้อยละ ๘.๑๓ แต่กลับมีอัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยของรายได้เป็นที่น่าสนใจที่ร้อยละ ๑๖.๖๗ แสดงให้เห็นว่าสถานที่ท่องเที่ยวในบริเวณนี้มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยวค่อนข้างดี และมีแนวโน้มที่จะสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเหมาะสมแก่การเลือกเป็นกรณีศึกษาสำหรับการค้นหาแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) สำหรับการสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยวต่อไป

ตัวเลขสถิติของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลตะวันออกและกลุ่มอันดามันชี้ให้เห็นถึงการเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพในทั้งจำนวนและรายได้ แสดงให้เห็นว่าทั้งสองกลุ่มจังหวัดนี้เป็นสถานที่เป้าหมายสำหรับการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่เข้มแข็งของประเทศไทย ซึ่งจำเป็นต้องมีการสนับสนุนให้มีการรักษาไว้ซึ่งศักยภาพทางการแข่งขันเพื่อให้สามารถเติบโตได้อย่างมั่นคงต่อไป อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้น

อย่างรวดเร็วของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงหน่วยงานระดับพื้นที่ควรให้ความสำคัญในเรื่องการวางแผนประเด็นขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) ของสถานที่ท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดดังกล่าวด้วย

นอกจากนี้ หากพิจารณาถึงไปถึงตัวเลขการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติแล้วจะพบว่า ตัวเลขสถิติของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มอันดามันชี้ให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ ๑๑.๙๓ ต่อปี ซึ่งการเติบโตอย่างรวดเร็วของจำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดชาวต่างชาตินี้จะเป็นความท้าทายสำคัญของการพัฒนาบุคลากรที่มีทักษะด้านภาษาและการบริการที่ดีเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวต่างชาติให้ได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ตัวเลขสถิติของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มอันดามันยังชี้ให้เห็นถึงการเติบโตโดยเฉลี่ยในรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่สูงถึงร้อยละ ๑๖.๔๙ อันหมายถึงโอกาสในการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ ที่สามารถสร้างรายได้ในปริมาณมากแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวกลุ่มทะเลอันดามันด้วย

ในลำดับสุดท้ายนั้น ตัวเลขสถิติของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดกลุ่มทะเลตะวันออก ในกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติยังชี้ให้เห็นถึงโอกาสสำหรับการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพด้วย กล่าวคือ กลุ่มทะเลตะวันออกนั้นมีอัตราการเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติไม่สูงนัก เพียงร้อยละ ๗.๗๑ เท่านั้น แต่กลับมีอัตราการเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยของรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงถึงร้อยละ ๒๓.๐๑ แสดงให้เห็นถึงการเติบโตในการท่องเที่ยวคุณภาพในปริมาณมาก ซึ่งชี้ให้เห็นถึงโอกาสสำหรับผู้ประกอบการในชุมชนและความสำคัญของการเตรียมความพร้อมอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อดึงดูดผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างเต็มที่ด้วย

บทที่ ๓

ผลการจัดประชุม
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อ
ระดมความคิดเห็น รวบรวม
ประเด็นปัญหาและ
แนวทางการแก้ไข

สรุปผลความคิดเห็นจากที่ประชุม

จากการประชุมเพื่อรวบรวมข้อมูลและรับฟังข้อเสนอแนะ ในรูปแบบของการประชุมระดมสมอง (Focus Group) เพื่อรวบรวมประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไขผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย จำนวน ๔ ครั้ง ข้างต้น สามารถสรุปประเด็นสำคัญใน ๕ มิติข้างต้น ได้ดังในตารางต่อไปนี้

มิติ	ประเด็นสำคัญ
มิติด้านการยกระดับการแข่งขันให้มีประสิทธิภาพ	● การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณภาพ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ● โครงสร้างพื้นฐานเป็นสิ่งจำเป็นในการยกระดับการแข่งขันให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สะดวก ทันสมัย ได้มาตรฐาน เพื่อรองรับการท่องเที่ยวคุณภาพ ● การพัฒนาการท่องเที่ยวและการรักษามาตรฐาน ตลอดจนการควบคุมมาตรฐานการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความสะอาด ความปลอดภัย และการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญในการยกระดับการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศ เนื่องจากเป็นจุดอ่อนที่สำคัญของประเทศในอดีตและอยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ● การยกระดับการแข่งขันที่ดีนั้นจำเป็นต้องมีการเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรม ทั้งกิจกรรมบนบกและกิจกรรมทางทะเล เพื่อนำเสนอทางเลือกในการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว และสามารถขยายระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่ได้ ● การยกระดับการแข่งขันที่มีประสิทธิภาพในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องมีการใช้ประโยชน์จากสื่อและช่องทางที่ทันสมัย เช่น สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Media) เว็บไซต์ (Website) เป็นต้น ● ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและการเดินทางมาท่องเที่ยวซ้ำจะเป็นตัวชี้วัดความสามารถในการแข่งขันที่สำคัญ ● แต่ละท้องถิ่นควรมีการพิจารณาต้นทุน-อรรถประโยชน์อย่างถี่ถ้วน เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาที่มีเอกลักษณ์ สอดคล้องกับความต้องการและทรัพยากรของท้องถิ่นอย่างแท้จริง
มิติด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน	● การกำหนดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) ให้ชัดเจน ได้แก่ ปริมาณการท่องเที่ยวและจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสม และมีการบังคับใช้จริง เพื่อให้เกิดความยั่งยืน และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งจำเป็น

มิติ	ประเด็นสำคัญ
	● รากฐานของการพัฒนายั่งยืนมาจากการสนับสนุนจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาครัฐ ได้แก่การจัดสรรงบประมาณและการกำกับดูแล ภาคเอกชนในการปฏิบัติตามข้อกำหนดของภาครัฐ และภาคประชาชนในการร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องและการเป็นเจ้าภาพที่ดี ● ปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อความยั่งยืนของสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ปัญหาความสะอาด ปัญหาการจัดการของเสียและขยะ และปัญหาความปลอดภัย ซึ่งภาครัฐควรมีการดำเนินการเพื่อการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ● การพัฒนายั่งยืนนั้นจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ในแบบบูรณาการ และการเพิ่มบทบาทแก่ภาคเอกชนและชุมชนในการทำการต่างๆ ด้วยตนเอง ผ่านเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น การลดข้อจำกัดทางกฎหมาย หรือการใช้เทคโนโลยีที่ภาคเอกชนและชุมชนสามารถเข้ามาใช้บริการและอัปเดตข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและสินค้าบริการต่างๆ ได้ด้วยตนเอง เป็นต้น ● อีกประเด็นของการพัฒนายั่งยืนในแบบบูรณาการที่สำคัญ ได้แก่การกระจายผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดสู่ชุมชนในบริเวณอย่างเต็มที่ มิให้ผลประโยชน์ส่วนใหญ่ตกเป็นของภาคเอกชนที่มาลงทุน
มิติด้านการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร	● บุคลากรที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังขาดทักษะที่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะด้านภาษา ● การส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืนนั้นจะต้องบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยภาคการศึกษาสามารถเป็นผู้นำในการส่งเสริมคุณภาพบุคลากรได้ แต่ต้องได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชนและภาครัฐด้วย เพื่อการพัฒนามีประสิทธิภาพ ● ภาควิชาที่ีมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงความเข้มแข็งของชุมชนและท้องถิ่นจะเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญ ซึ่งแนวทางที่สำคัญ ได้แก่การส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในบริเวณ
มิติด้านการบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน	● ภาครัฐจะต้องเป็นผู้นำในการสนับสนุนการพัฒนาในแบบบูรณาการ และจะต้องสื่อสารให้มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายและการให้คำแนะนำต่างๆ ให้มีความชัดเจนมากขึ้น และการทำงานในแบบบูรณาการนั้นสามารถเกิดขึ้นได้จริง ● ภาครัฐจะต้องมีความจริงจังในการสอดส่อง กำกับดูแล และกวดขันในการจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่ยั่งยืนของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

มิติ	ประเด็นสำคัญ
	เช่น การละเมิดพื้นที่ธรรมชาติ การจับสัตว์น้ำ เป็นต้น เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอย่างแท้จริง ● ภาครัฐควรร่วมมือกับชุมชนในการสร้างชุมชนนาร่องที่สามารถพัฒนาให้เข้ากับสภาพการณ์ของภาคการท่องเที่ยวตามความเป็นจริงได้ ● การพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องเข้าใจ เข้าถึงจุดเด่นที่แท้จริงของสถานที่ท่องเที่ยวนั้นๆ ทำให้การบูรณาการความร่วมมือกับชุมชนเป็นสิ่งจำเป็น
มิติด้านการสร้างจิตสำนึกการเป็นเจ้าของบ้านที่ดี	● ภาคประชาชนในท้องถิ่นควรมีการตระหนักถึงการเป็นเจ้าของร่วมกันในสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด รวมไปถึงการส่งเสริมการทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมในท้องถิ่น ● การเป็นเจ้าภาพที่ดีและการนำเสนอเอกลักษณ์ของท้องถิ่นจะเป็นการส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันของสถานที่ท่องเที่ยว เนื่องจากจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและได้รับประสบการณ์ที่แตกต่าง แปลกใหม่ และเฉพาะเจาะจงกับท้องถิ่นที่เดินทางไปอย่างแท้จริง

บทที่ ๕

ผลการศึกษาขีดความสามารถ
ในการแข่งขันของการท่องเที่ยว
ทางทะเลและชายหาดของไทย

การประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยมีความสำคัญเนื่องจากจะทำให้เข้าใจถึงสถานการณ์อันเป็นปัจจุบันของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดและประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนได้ จากนั้นจึงจะได้กำหนดกลยุทธ์และแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดได้อย่างถูกต้อง การประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดนี้จะได้มาจากการศึกษาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด (SWOT Analysis) การวิเคราะห์ Diamond Model และ Gap Analysis นั้นเอง

๔.๑ การศึกษาและวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยด้วย SWOT Analysis

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) เป็นเครื่องมือหลักที่ใช้ในการประเมินสถานการณ์และวางแผนกลยุทธ์ โดยจะตรวจสอบปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก และจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล ๔ อย่างด้วยกันคือ จุดแข็ง (S) จุดอ่อน (W) โอกาส (O) และอุปสรรค (T) เพื่อแก้ไขปัญหาและวางแผนกลยุทธ์อย่างรอบด้านโดยไม่ละเลยปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง สำหรับการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยนั้น จะได้นำเอาข้อมูลส่วนต่างๆ ที่ได้กล่าวถึงไว้ในบทที่ ๑ และบทที่ ๒ มาพิจารณาประกอบด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์ที่กำหนดไว้ตามแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติหรือระดับพื้นที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ภาพรวมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดรวมถึงแนวโน้มการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในระดับสากล ภาพรวมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยเมื่อพิจารณาในบริบทสากล สถานการณ์และสถานะของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยในระยะที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน รวมถึงแนวโน้มในอนาคตที่พิจารณาถึงทรัพยากรการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ข้อมูลทางสถิติที่เกี่ยวข้อง ประเด็นปัญหาที่พบในการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย นอกจากนี้ยังได้พิจารณาถึงประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะที่ได้มีการอภิปรายในการจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นอีกด้วย

เนื่องจากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเป็นประเภทการท่องเที่ยวประเภทหนึ่งในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวของประเทศไทย การพิจารณาปัจจัยต่างๆ จำเป็นที่จะต้องพิจารณาสถานการณ์การท่องเที่ยวโดย ภาพรวมด้วยในการกำหนดและวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการท่องเที่ยวทางทะเลและ ชายหาดของประเทศไทย สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวโดยทั่วไป นอกจากจะมีการศึกษาจากการทบทวน วรรณกรรมและข่าวสารทั่วไปแล้ว ยังได้มีการสรุปและวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ไว้ในแผนพัฒนา การท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) อีกด้วย ในการวิเคราะห์นี้จึงได้พิจารณาสถานการณ์ ด้านการท่องเที่ยวที่ระบุไว้ในแผนดังกล่าวประกอบ ในส่วนของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดโดยเฉพาะ ก็เช่นกัน จะได้พิจารณาถึงวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรวมถึงแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางทะเล และชายหาดโดยตรง อันได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดซึ่ง มีสถานการณ์การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดรวมถึงประเด็นปัญหาต่างๆ ไว้อย่างเฉพาะเจาะจง ทำให้ สามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยได้ อย่างชัดเจนมากขึ้น แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓ แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓ และแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓

๔.๑.๑ การวิเคราะห์จากปัจจัยภายใน (Internal Analysis) โดย เป็นการวิเคราะห์จากจุดแข็งและจุดอ่อนของการท่องเที่ยวทาง ทะเลและชายหาดของประเทศไทย

การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน (Internal Analysis) เพื่อให้ครอบคลุมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดใน ทุกมิติ จำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงจุดแข็งและจุดอ่อนหรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยภาพรวมด้วย เพราะปัจจัยดังกล่าวหลายประการก็เป็นปัจจัยที่กระทบต่อการท่องเที่ยวทางทะเลและ ชายหาดด้วย ในส่วนนี้จึงได้กล่าวถึงปัจจัยประการต่างๆ สำหรับการท่องเที่ยวโดยภาพรวม จากนั้นจึงพิจารณา ถึงปัจจัยที่เป็นบริบทเฉพาะของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ จุดแข็งและจุดอ่อนในการกำหนดขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของ ประเทศไทยได้ในที่สุด

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในภาพรวม

ด้านตำแหน่งที่ตั้งและการเดินทาง ประเทศไทยมีตำแหน่งที่ตั้งที่เป็นข้อได้เปรียบเพราะตั้งอยู่ในกลางภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ตั้งดังกล่าวทำให้การเชื่อมโยงไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคและภูมิภาคใกล้เคียง ทำได้โดยสะดวก ทั้งนี้จำนวนเที่ยวบินที่เข้ามาในประเทศไทยก็ค่อนข้างครอบคลุม อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมี ปัญหาด้านการเชื่อมโยงของระบบขนส่งมวลชนระหว่างสนามบินกับเมือง ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับ นักท่องเที่ยว ปัญหาขีดความสามารถในการรองรับของสนามบินและบุคลากรที่ยังคงมีความขาดแคลนอยู่ ส่วนในประเด็นของการเดินทางภายในประเทศ พบว่าการเดินทางค่อนข้างมีความครอบคลุมเมืองหลักและ

เมืองรองเป็นที่น่าพอใจแล้ว อย่างไรก็ตามก็ยังมีประเด็นปัญหาในแง่คุณภาพของการให้บริการ การบริหารจัดการ ตลอดจนการเชื่อมโยงของระบบขนส่งมวลชน อีกทั้งยังขาดการใช้ระบบสารสนเทศที่น่าพอใจในการอำนวยความสะดวกหรือให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น

ด้านที่พักอาศัยสำหรับนักท่องเที่ยว ประเทศไทยมีจำนวนสถานที่พักแรมหรือโรงแรมจำนวนมาก ทำให้ยังคงเพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว อีกทั้งทางเลือกยังมีหลากหลายทั้งในแง่ของบรรยากาศ การให้บริการ และราคา คุณภาพในการให้บริการในสถานที่พักหรือโรงแรมนั้นยังเป็นที่น่าพึงพอใจ แต่ยังคงมีประเด็นปัญหาด้านมาตรฐานและการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานที่พักแรมหรือโรงแรม รวมถึงการพัฒนาต่อยอดประเด็นต่างๆ ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ในโลก

ด้านความพึงพอใจในการท่องเที่ยว ประเทศไทยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติและสถานที่ท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ในขณะเดียวกันการให้บริการของบุคลากรแก่นักท่องเที่ยวนั้นมีชื่อเสียงในระดับโลกว่าเป็นการให้บริการที่สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ นักท่องเที่ยวได้สูง อย่างไรก็ตามก็ยังคงมีปัญหาในหลายเรื่อง ได้แก่ ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดการเสื่อมโทรม ปัญหาในการรองรับนักท่องเที่ยว ปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อม ทำให้ประเทศยังขาดการบริหารจัดการที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว มาตรฐานด้านความปลอดภัยและสุขอนามัยของประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีเหตุเกิดกับนักท่องเที่ยวนั้นยังคงอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจทำให้เห็นปัญหาอาชญากรรม อุบัติเหตุและการหลอกลวงนักท่องเที่ยวบ่อยครั้ง ปัญหาเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดีสำหรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายหาด ประเทศไทยมีทรัพยากรทางทะเลและชายหาดกระจายอยู่ในหลายพื้นที่เพราะประเทศไทยมีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลค่อนข้างมากโดยเฉพาะบริเวณภาคตะวันออกและภาคใต้ ข้อสำคัญคือทรัพยากรทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยแม้จะมีจำนวนไม่มากเมื่อเทียบกับประเทศหมู่เกาะอย่างฟิลิปปินส์หรืออินโดนีเซียซึ่งภูมิประเทศเป็นแบบหมู่เกาะก็ตาม แต่ทรัพยากรทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยกลับมีความสวยงามมากกว่า ทำให้กิจกรรมดำน้ำหรือกิจกรรมชมบรรยากาศท้องทะเลในประเทศไทยได้รับความนิยมมาก ด้วยจุดเด่นข้อนี้เองทำให้ประเทศไทยมีจุดแข็งที่สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ดี อย่างไรก็ตามก็ดีทรัพยากรทางทะเลและชายหาดนั้นจะต้องอยู่ภายใต้การบริหารจัดการ การท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการรักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชายหาด สำหรับประเทศไทยแล้วการบริหารจัดการการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้เกิดความยั่งยืนนั้นนับว่าจะเป็นปัญหาข้อใหญ่เพราะยังทำได้ไม่เป็นที่น่าพอใจเท่าไรนัก เห็นได้จากการที่นักวิชาการและสื่อสำนักต่างๆ นำเสนอข่าวสภาพเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายหาดที่เกิดจากการบริหารจัดการที่ยังไม่ดีพอ

ด้านขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ต้องอาศัยทรัพยากรทางทะเลและชายหาดเป็นสิ่งสำคัญและเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวและกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกัน โดยหลักการแล้ว สถานที่ท่องเที่ยวแห่งหนึ่งจะมีความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวได้ในจำนวนหนึ่งเพื่อมิให้เกิดผลกระทบในทางลบไม่ว่าจะในทางใดก็ตาม กล่าวอีกทางหนึ่งการที่จำนวนนักท่องเที่ยวมีจำนวนมากกว่าจำนวนที่สถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดจะรองรับได้จะก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมหรือต่อวิถีชีวิตของคนอยู่อาศัยในท้องถิ่น สำหรับประเทศไทยแล้วประเด็นนี้ยังถือเป็นข้อจำกัดอยู่เนื่องจากปัญหานักท่องเที่ยวล้นสถานที่ท่องเที่ยวยังคงเป็นข่าวและมีการนำเสนอกันมาอย่างต่อเนื่อง จุดอ่อนข้อนี้ยังมีต้นเหตุมาจากการปราศจากการศึกษาเพื่อกำหนดหรือระบุขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในประเทศไทยในแต่ละพื้นที่ แม้กระทั่งในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่เป็นอุทยานแห่งชาติที่มีมาตรการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมอย่างเข้มงวดก็ยังประสบปัญหานักท่องเที่ยวเกินขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว เห็นได้จากสภาพแวดล้อมที่มีการเสื่อมโทรมหรือสถานที่บางแห่งได้รับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจนถึงขนาดต้องประกาศปิดสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อเหตุผลในการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมอันเป็นผลมาจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเกินกว่าจำนวนที่สามารถรองรับได้เป็นจำนวนมาก

ด้านการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในเมืองท่องเที่ยวหลัก ในขณะที่เมืองท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยนั้นมีชื่อเสียงระดับโลกทำให้เป็นจุดแข็งของประเทศไทย ทำให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากจึงกระจุกตัวในอยู่ในเมืองท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่มีชื่อเสียงเท่านั้น แม้แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดจะกระจายตัวอยู่ในหลายพื้นที่ แต่นักท่องเที่ยวยังไม่มีการกระจายตัว ปัญหาข้อนี้ยังมีผลไปถึงการที่นักท่องเที่ยวกระจุกตัวจำนวนมากเกินไปจนเกินขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในบางพื้นที่ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อเนื่องไป ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ด้านรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทยที่หลากหลาย ประเทศไทยมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักทั้งในหมู่นักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอาหาร การท่องเที่ยวชุมชน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และรูปแบบการท่องเที่ยวรูปแบบอื่นๆ องค์ประกอบเหล่านี้เป็นส่วนเติมเต็มให้การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดสามารถให้ประสบการณ์การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดประกอบกับองค์ประกอบอื่นๆ หล่อหลอมให้เกิดประสบการณ์ที่มีเอกลักษณ์และมีความแตกต่างจากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในสถานที่อื่น การสร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ภายใต้บรรยากาศการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในประเทศไทยจึงนับได้ว่าเป็นจุดแข็งประการสำคัญที่อาจนำมาเป็นจุดขายในลำดับต่อไปเพื่อสร้างสรรค์รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดรูปแบบใหม่

๔.๑.๒ การวิเคราะห์จากปัจจัยภายนอก (External Analysis) โดยเป็นการวิเคราะห์จากโอกาสและอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย

การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (External Analysis) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะแสดงให้เห็นโอกาสที่การพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยสามารถนำมาเป็นประเด็นในการสนับสนุนและต่อยอดได้ นอกจากนั้นปัจจัยเหล่านี้ก็แสดงให้เห็นถึงอุปสรรคที่จะมีต่อการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดซึ่งจำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงเพื่อหาแนวทางในการรับมือกับอุปสรรคและผลกระทบที่อาจจะมีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยในอนาคตได้ เพื่อให้การพิจารณาปัจจัยเหล่านี้รอบด้านจึงควรพิจารณาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในภาพรวมและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดโดยเฉพาะ

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในภาพรวม

ด้านแนวโน้มตลาดการท่องเที่ยวโลก ชี้ให้เห็นว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยรวมยังคงมีการเติบโตอย่างน่าพึงพอใจ รวมถึงการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดโดยรวมก็เติบโตเช่นกัน แม้บางพื้นที่จะมีการชะลอตัวอยู่บ้างแต่ก็ไม่ถึงกับถดถอย กลุ่มเป้าหมายของการท่องเที่ยวตามแนวโน้มปัจจุบันมีหลายกลุ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเพศทางเลือก หรือกลุ่มครอบครัว แนวโน้มการเติบโตและกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวก่อให้เกิดโอกาสที่ประเทศไทยสามารถจะใช้มาตรการหรือกลยุทธ์ที่เหมาะสมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้รวมถึงอาศัยประโยชน์ที่เกิดจากการเติบโตที่ยังมีอย่างต่อเนื่อง

ด้านรูปแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลง นักท่องเที่ยวในปัจจุบันมีแนวโน้มที่ให้ความสำคัญกับประสบการณ์และความรู้ในเชิงลึกในจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าวก่อให้เกิดโอกาสในการปรับเปลี่ยนและปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวและเพิ่มเติมรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เน้นประสบการณ์เชิงลึกให้นักท่องเที่ยวก็จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวโดยรวมได้ นักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดก็ยังนับว่าเป็นกลุ่มที่ยังมีแนวโน้มและศักยภาพสูงในอนาคต

ด้านการแข่งขันในระดับภูมิภาค ประเทศคู่แข่งมีการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้เกิดการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแข่งขันของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวซึ่งรวมถึงการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดระหว่างประเทศต่างๆ ในภูมิภาค รวมถึงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในภูมิภาคที่ใกล้เคียงกัน มีความดุเดือดมากขึ้น สถานการณ์ดังกล่าวย่อมก่อให้เกิดความเสี่ยงในการที่นักท่องเที่ยวจะเลือกไปยังจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดอื่นซึ่งมิใช่จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่ไม่ได้อยู่ในประเทศไทย

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อพิจารณาจากประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวได้รับแล้ว มีการเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ ทางสื่อสังคมออนไลน์และเว็บไซต์ด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในระดับสากล การเผยแพร่ข้อมูลหรือเนื้อหาในเชิงบวกเหล่านี้มีแนวโน้มว่าก่อให้เกิดโอกาสที่สำคัญของประเทศไทยในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อช่องทางต่างๆ ในการประชาสัมพันธ์และทำการตลาดเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เลือกจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยเพิ่มขึ้นได้

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

ด้านตำแหน่งที่ตั้งและการเดินทาง ในสภาวะการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่รุนแรงขึ้น ท่ามกลางสถานการณ์ในตลาดการท่องเที่ยวโลก การมีที่ตั้งเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ก่อให้เกิดโอกาสในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไปยังประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นในภูมิภาคเนื่องจากการเชื่อมต่อด้วยเส้นทางการคมนาคมที่ครอบคลุมเส้นทางมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเชื่อมต่อการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดไปยังประเทศเมียนมา ประเทศกัมพูชา ประเทศเวียดนาม ตลอดจนประเทศมาเลเซีย โอกาสในการเชื่อมโยงนี้ก็ยังหมายถึงการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดภายในประเทศ หรือการเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวประเภทอื่นในประเทศไทยได้อีกด้วย ยิ่งเมื่อพิจารณาในบริบทของกรอบความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวทั้งในระดับภูมิภาคและระดับอนุภูมิภาคแล้ว ความร่วมมือเหล่านี้มีแนวโน้มเป็นโอกาสสำคัญที่จะก่อให้เกิดการนำเอาหลักการที่อยู่ในกรอบความร่วมมือต่างๆ มาสู่การปฏิบัติจริงด้วยการร่วมมือกันในการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดไม่ว่าพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวจะอยู่ติดกันหรือไม่ก็ตาม

ด้านศักยภาพสถานที่ท่องเที่ยว ดังที่กล่าวมาแล้วว่าประเทศไทยมีทรัพยากรทางทะเลและชายหาดจำนวนมาก แต่สถานที่ที่มีชื่อเสียงในระดับโลกและเป็นสากลยังคงจำกัดอยู่ในบางพื้นที่ซึ่งก่อให้เกิดการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในบางพื้นที่ สถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่มีศักยภาพอีกหลายแห่งจึงยังไม่มีที่รู้จักพอสมควร ก่อให้เกิดโอกาสที่จะประชาสัมพันธ์และพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่มีชื่อเสียงต่อไป นอกจากนี้จะเป็นการเพิ่มทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดได้แล้ว ในอีกทางหนึ่งก็ยังเป็นโอกาสที่จะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดการกระจายตัวมากขึ้นเพื่อช่วยลดปัญหาการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวได้อีกด้วย อย่างไรก็ตามการนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวแหล่งใหม่จะต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานที่มีสิ่งอำนวยความสะดวก หรือสิ่งจำเป็นอื่นๆ ว่าเพียงพอหรือไม่ หากจะมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้แพร่หลาย นอกจากนั้นยังต้องพิจารณาถึงความต้องการหรือความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อีกด้วย กล่าวคือ ต้องพิจารณาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้เกิดความยั่งยืนนั่นเอง

ด้านความหลากหลายในรูปแบบกิจกรรม นอกจากความหลากหลายของกิจกรรมหรือรูปแบบการท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้นจะเป็นจุดแข็งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทยแล้ว การนำเอากิจกรรมเหล่านั้นเข้ามาเป็นองค์ประกอบยังถือเป็นโอกาสสำคัญที่ในหลายพื้นที่ยังสามารถทำได้อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หรือการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น หากสามารถนำมา

ผนวกกับการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดอย่างลงตัวแล้ว นับเป็นโอกาสสำคัญที่จะส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้เข้มแข็งได้และมอบประสบการณ์ซึ่งแตกต่างแก่นักท่องเที่ยวได้

ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลไม่ได้มีแต่เพียงผลกระทบที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์หรือกิจกรรมของมนุษย์เท่านั้น หากแต่การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศหรือการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติเองก็มีส่วนที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่ทรัพยากรทางทะเลและชายหาดรวมถึงสิ่งแวดล้อมทางทะเลเช่นกัน นอกจากนี้ ปัญหาการกัดเซาะชายหาดหรือปัญหาธรรมชาติอื่นอาจเป็นเหตุให้พื้นที่ชายหาดมีพื้นที่ลดลงและกระทบต่อทรัพยากรที่เป็นหลักของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดได้ด้วย ประเด็นดังกล่าวจึงเป็นประเด็นที่ต้องค้นหาแนวทางการรับมือกับปัญหาดังกล่าว

ด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ในขณะที่ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่มีชื่อเสียงติดอันดับโลก สิ่งนี้อาจเป็นอุปสรรคแก่การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยได้คือ อุปสรรคในแง่ของภาพลักษณ์ที่ไม่ดีอันเนื่องมาจากปัญหาความปลอดภัยและเหตุต่างๆ ที่เกิดแก่นักท่องเที่ยว ในอดีตมีความกังวลเกี่ยวกับเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิ แต่ปัจจุบันเรื่องดังกล่าวก็ไม่เป็นเหตุให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง แต่ประเด็นที่นักท่องเที่ยวโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติมีความกังวลสูง คือ ปัญหาอาชญากรรมและการหลอกลวงนักท่องเที่ยวที่เป็นอุปสรรคที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีอาชญากรรมร้ายแรงหรืออุบัติเหตุที่เกิดกับนักท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวบาดเจ็บหรือเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต ซึ่งหากเหตุการณ์ในพื้นที่ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดด้วยแล้ว ภาพลักษณ์ในทางลบนี้เองจะเป็นอุปสรรคสำคัญที่จะทำให้ นักท่องเที่ยวอาจจะไม่เลือกประเทศไทยและสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวก็เป็นได้

๔.๑.๓ ตารางวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย ในการพิจารณาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดนั้น สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้

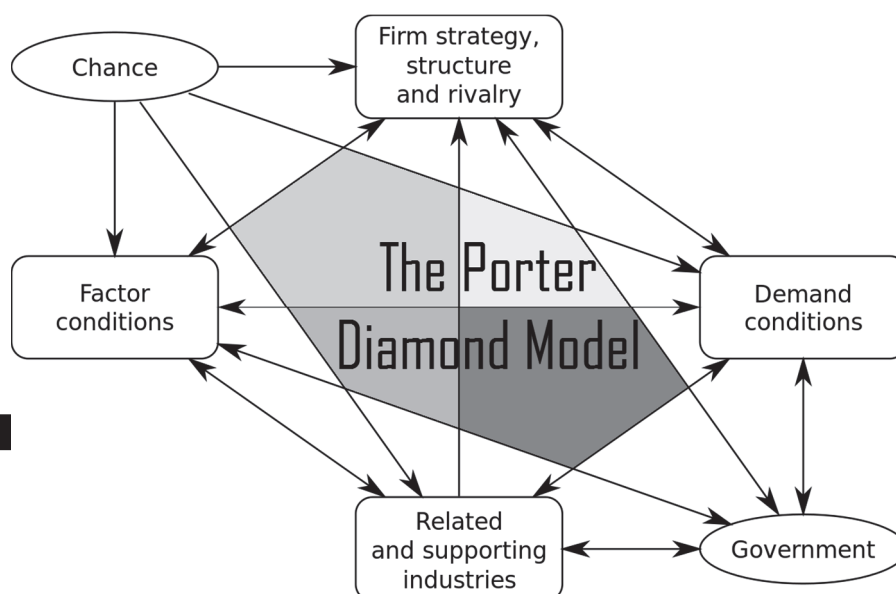
จุดแข็ง	จุดอ่อน
การท่องเที่ยวในภาพรวม ● ประเทศไทยมีตำแหน่งที่ตั้งที่ได้เปรียบเพราะเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคและสามารถเชื่อมโยงไปยังประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคได้โดยสะดวก (ททช) ● ประเทศไทยมีสถานที่พักที่เพียงพอกับความต้องการที่เกิดจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น (ททช) ● ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายทำให้สามารถสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวได้ รวมถึงสร้างความประทับใจในการให้บริการได้อย่างดี (ททช)	การท่องเที่ยวโดยภาพรวม ● การเชื่อมต่อจากสนามบินไปยังพื้นที่ต่างๆ ยังคงมีข้อจำกัด ขีดความสามารถของสนามบินยังคงมีปัญหา รวมถึงการขาดแคลนบุคลากรก็ยังคงเป็นปัญหาอยู่ (ททช) ● สถานที่พักหรือโรงแรมยังมีปัญหาด้านมาตรฐานและการบังคับใช้กฎหมาย และการพัฒนาให้เท่าทันต่อสถานการณ์โลกยุคปัจจุบัน (ททช) ● ประเทศไทยยังขาดการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่แท้จริง (ททช)
การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ● แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดหลายแห่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในระดับโลก (แผนฯอันดามัน/ทะเลตะวันออก) ● ทรัพยากรทางทะเลและชายหาดมีความสวยงามมาก สามารถสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวได้ ● องค์ประกอบอื่นๆ ที่ร่ายล้อมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดสามารถเติมเต็มประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวได้รับได้	การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ● การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเพื่อความยั่งยืนยังคงมีปัญหา ● การท่องเที่ยวในบางพื้นที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเกินขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ (Tourism Carrying Capacity) ● การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดยังกระจุกตัวอยู่ในเมืองหลักที่มีชื่อเสียงอยู่แล้ว การกระจายนักท่องเที่ยวไปยังเมืองรองยังมีไม่มากเท่าที่ควร (แผนฯ อันดามัน)

โอกาส	อุปสรรค
การท่องเที่ยวในภาพรวม ● การเติบโตของอุตสาหกรรมและแนวโน้มกลุ่มเป้าหมายใหม่ก่อให้เกิดโอกาสของประเทศไทยในการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว ● ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวสามารถใช้เนื้อหาในทางบวกที่มีอยู่แพร่หลายในสื่อช่องทางต่างๆ ให้เป็นประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย (ททช)	การท่องเที่ยวในภาพรวม ● การแข่งขันที่ดุเดือดในระดับสากลอาจทำให้นักท่องเที่ยวเลือกจุดหมายปลายทางอื่นนอกจากจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในประเทศไทย ● ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป นักท่องเที่ยวบางกลุ่มมีแนวโน้มลดลง ระยะเวลาการพำนักรหรือมูลค่าการใช้จ่ายเปลี่ยนแปลงไป ทำให้อาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวบางส่วน
การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ● ที่ตั้งของจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดก่อให้เกิดโอกาสในการเชื่อมโยงกันภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน (แผนฯอันดามัน/ทะเลตะวันออก) ● สถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดบางแห่งยังไม่เป็นที่รู้จัก แต่มีความสวยงาม สามารถนำมาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเพิ่มเติมได้ ● กิจกรรมรูปแบบอื่นๆ สามารถนำเอามาสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเพื่อเติมเต็มประสบการณ์ให้แก่นักท่องเที่ยวได้	การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ● การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชายหาด และการกัดเซาะ อาจทำให้สูญเสียพื้นที่ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดได้ (แผนฯอันดามัน) ● ข้อกังวลด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นอุปสรรคสำคัญที่ก่อให้เกิดผลต่อภาพลักษณ์ในทางที่ไม่ดีต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทย (ททช)

๔.๒ ศึกษาและวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยตามแบบจำลองเพชร (Diamond Model) และการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis)

แบบจำลองเพชรเป็นแบบจำลองเพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งเป็นแนวคิดของ Michael E Porter ในหนังสือความได้เปรียบด้านการแข่งขันของชาติ (The Competitive Advantage of Nations)^{๔๔} นอกจากนี้ยังได้ผนวกเอากรอบแนวคิดว่าด้วยการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันอีกด้วย การวิเคราะห์ช่องว่างนั้นเป็นการวิเคราะห์เป็นเรื่องๆ โดยเป็นเครื่องมือเพื่อดำเนินการเติมเต็มช่องว่างหรือจุดอ่อนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้วยการพิจารณาและวิเคราะห์ถึงสถานะในปัจจุบัน (Current State) และสถานะที่คาดหวัง (Expected) หรือเป้าหมายของการพัฒนาว่าปัญหา ช่องว่างหรืออุปสรรคที่ทำให้สถานะในปัจจุบันยังไม่สามารถเป็นไปตามสถานะที่คาดหวังได้นั้นเป็นเพราะอะไร การค้นหาช่องว่างดังกล่าวก็เพื่อจะได้กำหนดแผนปฏิบัติการ (Action Plan) หรือแนวทางในการดำเนินการ (Operational Guide) เพื่อให้ช่องว่างที่มีอยู่ในปัจจุบันนำไปสู่การเติมเต็มและขับเคลื่อนไปยังสถานะที่คาดหวังได้นั่นเอง ด้วยการผสมผสานแนวคิดการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขันตามแบบจำลองเพชร และการวิเคราะห์ช่องว่างนี้ กรอบแนวคิดหรือแบบจำลองดังกล่าวจะมุ่งเน้นการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันโดยประเมินปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจที่สำคัญ ๔ ด้านและปัจจัยภายนอก ๒ ด้าน โปรดพิจารณาภาพดังต่อไปนี้

^{๔๔} Michael E. Porter (๑๙๘๕), The Competitive Advantage of Nations.

ปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจ

ปัจจัยแวดล้อม ๔ ด้าน ได้แก่ ปัจจัยในการผลิตหรือปัจจัยในการดำเนินงาน (Factor Conditions) ปัจจัยด้านความต้องการของตลาด (Demand Conditions) อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและอุตสาหกรรมสนับสนุน (Related and Supporting Industries) กลยุทธ์ โครงสร้างและการแข่งขัน (Strategy, Structure and Rivalry) ส่วนปัจจัยภายนอกที่สำคัญอีก ๒ ประการ คือ รัฐบาล (Government) และเหตุสุดวิสัยหรือโอกาส (Chance)

ปัจจัยแวดล้อมด้านที่ ๑ ปัจจัยในการผลิตหรือปัจจัยในการดำเนินงาน (Factor Conditions) เป็นสิ่งที่มีผลต่อการดำเนินการเพื่อสามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ แบ่งออกเป็น ๕ ประเภทย่อยได้แก่

- ทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources) หมายถึง จำนวนแรงงาน ทักษะ ความชำนาญ
- ทรัพยากรด้านกายภาพ (Physical Resources) หมายถึง ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพภูมิประเทศ และภูมิอากาศ ทำเลที่ตั้ง
- ทรัพยากรความรู้ (Knowledge Resources) หมายถึง องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การทำการตลาดและส่งเสริมอุตสาหกรรม ข้อมูลเชิงสถิติที่เกี่ยวข้อง
- ทรัพยากรเงินทุน (Capital Resources) หมายถึง แหล่งเงินทุนหรือต้นทุน
- โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) หมายถึง โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ระบบขนส่งและคมนาคม ระบบสาธารณสุข

ปัจจัยแวดล้อมด้านที่ ๒ ปัจจัยด้านความต้องการของตลาด (Demand Conditions) เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องวิเคราะห์เพื่อให้เห็นถึงความต้องการและการตอบสนองให้ตรงกับความต้องการของตลาด

- ลักษณะของความต้องการ (Demand Composition) โดยพิจารณาจากโครงสร้างสัดส่วนความต้องการ (Segment Structure of Demand) ความต้องการของผู้ซื้อ (Sophisticated and Demanding Buyers) และการคาดการณ์ความต้องการของผู้บริโภคในอนาคต (Anticipatory Buyer Needs)
- ขนาดความต้องการและรูปแบบการเติบโต (Demand Size and Growth Pattern) โดยพิจารณาถึงขนาดความต้องการ (Size of Demand) จำนวนผู้ซื้อหรือผู้บริโภค (Number of Independent Buyers) อัตราการเติบโตของความต้องการ (Rate of Growth of Demand) การอิ่มตัวและวงจรของสินค้าและบริการ (Saturation and Life Cycle)

ปัจจัยแวดล้อมด้านที่ ๓ ปัจจัยด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและอุตสาหกรรมสนับสนุน (Related and Supporting Industries) เป็นการค้นหาลูกอุตสาหกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องและสนับสนุนอันจะก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน

- ความได้เปรียบในอุตสาหกรรมผู้ผลิต (Competitive Advantage in Supplies Industries)
- ความได้เปรียบในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง (Competitive Advantage in Related Industries) เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปได้อย่างตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)

ปัจจัยแวดล้อมด้านที่ ๔ ปัจจัยด้านกลยุทธ์ โครงสร้างและการแข่งขัน (Strategy, Structure and Rivalry) เป็นการพิจารณากลยุทธ์และเป้าหมายตลอดจนการแข่งขัน

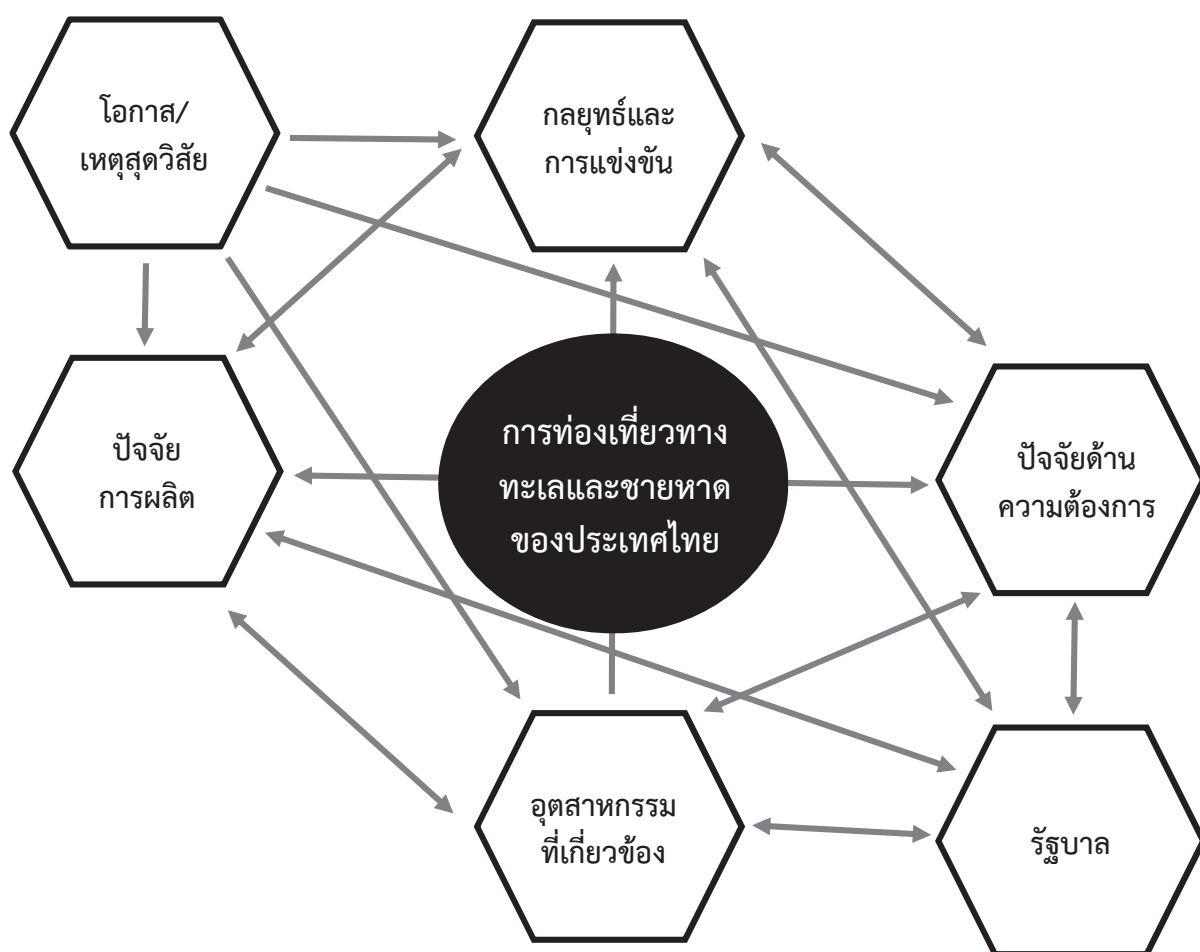
- เป้าหมาย (Goal)
- การแข่งขัน (Rivalry)

ปัจจัยภายนอก

ปัจจัยภายนอกด้านที่ ๑ รัฐบาล (Government) จะพิจารณาถึงนโยบายของรัฐบาลด้านต่างๆ และสภาพการแข่งขันหรือสภาพที่เป็นผลจากนโยบายหรือการดำเนินการของรัฐบาล

ปัจจัยภายนอกด้านที่ ๒ โอกาสหรือเหตุสุดวิสัย (Chance) หมายถึงความเปลี่ยนแปลงหรือความเป็นไปได้ที่เป็นเหตุการณ์ที่อยู่นอกเหนือความคาดหมายและอาจคาดการณ์ล่วงหน้าไม่ได้ซึ่งมีผลกระทบต่อการแข่งขันภายในประเทศ

เพื่อพิจารณาจากสถานการณ์การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยแล้วสามารถวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ตามแบบจำลองเพชร (Diamond Model) ได้ดังรูปภาพและตารางต่อไปนี้

ปัจจัยแวดล้อม	การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย
ด้านที่ ๑ ปัจจัยด้านการผลิต	■ ทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources) ในหลายพื้นที่ยังพบว่ายังคงขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพและยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดโดยรวม ■ ทรัพยากรด้านกายภาพ (Physical Resources) ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดหลายแห่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในระดับโลก นอกจากนั้นแล้วทรัพยากรทางทะเลและชายหาดมีความสวยงามมาก สามารถสร้างความพึงพอใจให้นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามหลายพื้นที่มีปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมเนื่องจากปัญหานักท่องเที่ยวเกินขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Tourism Carrying Capacity) ■ ทรัพยากรความรู้ (Knowledge Resources) องค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดยังคงมีอยู่อย่างจำกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลด้านการตลาดที่ชี้เฉพาะอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด อย่างไรก็ตามเริ่มมีการสนับสนุนให้มีการทำการศึกษาในด้านนี้มากขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาในภูมิภาคต่าง ๆ ■ โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ในหลายพื้นที่ยังพบว่ายังคงขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านการเดินทางเชื่อมโยงไปยังสถานที่ท่องเที่ยวบางพื้นที่ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์เท่าที่ควร
ด้านที่ ๒ ปัจจัยความต้องการ	■ ลักษณะของความต้องการของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนตามแนวโน้มของตลาดการท่องเที่ยวระดับโลกที่ต้องการประสบการณ์ที่มีความแปลกใหม่และมีความเฉพาะเจาะจงใกล้ชิดกับธรรมชาติผสมผสานด้วยความเป็นท้องถิ่นและวัฒนธรรมเฉพาะพื้นที่ซึ่งทำให้เกิดเอกลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ ■ จำนวนนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดนับว่าโดยภาพรวมมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องในแทบทุกพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด
ด้านที่ ๓ ปัจจัยอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออุตสาหกรรมสนับสนุน	■ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีความโดดเด่นด้านการให้บริการที่สร้างความพึงพอใจให้นักท่องเที่ยวได้เป็นอันมาก รวมถึงค่าใช้จ่ายที่นับว่าไม่สูงเมื่อเทียบกับการท่องเที่ยวในประเทศอื่นที่มีค่าครองชีพสูงกว่า

ปัจจัยแวดล้อม	การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย
	■ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในลักษณะอื่นๆ ที่แวดล้อมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในประเทศไทยนั้นมีความโดดเด่นและสามารถสนับสนุนการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดได้เป็นอย่างดี ทำให้แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยเป็นมากกว่าการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดทั่วไป
ด้านที่ ๔ ปัจจัยกลยุทธ์และการแข่งขัน	■ ทิศทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดยังไม่มีความแน่ชัดในระดับประเทศมากนัก เนื่องจากการมีการกำหนดให้มีหลักการกว้างๆ ให้ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในฐานะการท่องเที่ยวสาขาเฉพาะที่มีศักยภาพในการดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงคุณภาพซึ่งบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวชาติ รวมถึงแผนอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง ■ การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยมีการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ในภูมิภาคและมีพื้นที่ใกล้เคียงกัน

ปัจจัยภายนอก	การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย
ด้านที่ ๑ รัฐบาล	■ รัฐบาลมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดก็เป็นการท่องเที่ยวสาขาหนึ่งที่เป็นเป้าหมายของรัฐบาลในการสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน
ด้านที่ ๒ โอกาสหรือเหตุสุดวิสัย	■ สถานการณ์ด้านการเมืองส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยโดยรวม หากมีความไม่มั่นคงหรือสถานการณ์วุ่นวายย่อมส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว ดังที่เคยมีตัวอย่างมาแล้วในอดีต ■ เหตุการณ์อื่นๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม เหตุการณ์อุบัติเหตุหรือกรณีที่นักท่องเที่ยวได้รับอันตรายจากการท่องเที่ยวทางทะเลย่อมส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงเนื่องจากไม่เลือกจุดหมายปลายทางเพราะเกรงว่าจะเกิดอันตรายหรือยกเลิกการเดินทางด้วยเหตุดังกล่าว เป็นต้น

จากการพิจารณาสถานการณ์การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย และการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ตามแบบจำลองเพชร (Diamond Model) สามารถสรุปประเด็นสำคัญออกเป็นกลุ่มประเด็นที่เกี่ยวข้อง ๕ กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

มิติ	ประเด็นสำคัญ
ประเด็นด้านขีดความสามารถทางการแข่งขัน	● โครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยยังขาดแคลนอยู่ในหลายพื้นที่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้จึงเป็นสิ่งสำคัญ ● การพัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่สามารถนำเสนอประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวที่แตกต่างแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้จะเป็นขีดความสามารถทางการแข่งขันที่สำคัญของประเทศ ● ประเทศไทยมีจุดแข็งในด้านทรัพยากรธรรมชาติและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายอยู่แล้ว การนำเสนอจุดเด่นดังกล่าวแก่นักท่องเที่ยวจะเป็นการสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันที่มีประสิทธิภาพอย่างหนึ่ง
ประเด็นด้านทรัพยากรและความยั่งยืน	● เป็นผลมาจากการที่นักท่องเที่ยวเกินขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Tourism Carrying Capacity) นั้นเป็นอุปสรรคที่สำคัญประการหนึ่งต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดอย่างยั่งยืน ● สถานการณ์ด้านการเมืองส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยโดยรวม ทำให้การสร้างความยั่งยืนในมิติอื่นๆ จะเป็นการลดความอ่อนไหวของตลาดการท่องเที่ยวต่อประเด็นทางการเมืองของประเทศลง
ประเด็นด้านการพัฒนาในแบบบูรณาการ	● องค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยมีจำกัด ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนควรร่วมมือกันในการรวบรวมองค์ความรู้ที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างเข้มแข็งและยั่งยืนของภาคการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศ ● ทิศทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดยังไม่มีความแน่ชัดในระดับประเทศ การบูรณาการระหว่างทุกภาคส่วนจึงมีความจำเป็นในการกำหนดทิศทาง และการพิจารณาผลกระทบต่อแต่ละภาคส่วนอย่างถี่ถ้วน

มิติ	ประเด็นสำคัญ
ประเด็นด้านบุคลากร	หลายพื้นที่ยังประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพ และยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องมีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน
ประเด็นด้านการสร้างความพึงพอใจ และเป็นเจ้าภาพที่ดี	การสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวทั้งในด้านคุณภาพของการให้บริการและการเป็นเจ้าภาพที่ดีนั้นจะเป็นจุดแข็งที่สำคัญ เนื่องจากประเทศไทยมีข้อได้เปรียบเรื่องต้นทุน การเดินทางท่องเที่ยวในประเทศที่ไม่สูงอยู่แล้ว ทำให้คุณภาพต่อราคาของการท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็น จุดแข็งที่สำคัญอย่างหนึ่ง

บทที่ ๕

ผลการศึกษาขีดความสามารถ
ในการรองรับของการท่องเที่ยว
ทางทะเลและชายหาดของไทย
ในพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลหลัก
ของไทย ๑ แห่ง ได้แก่ พัทยา

๕.๑ ขีดความสามารถในการรองรับได้ (Carrying Capacity)

การวิเคราะห์ขีดความสามารถในการรองรับการใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทางด้านกายภาพของพื้นที่ เป็นการวิเคราะห์โดยใช้มาตรวัดเชิงปริมาณ สามารถวิเคราะห์ได้จากข้อมูลลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ สภาพทางภูมิศาสตร์ ขนาดพื้นที่ ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อมูลด้านกิจกรรมที่เกิดขึ้นนำไปใช้ในการกำหนดขนาดการครอบครองพื้นที่ของกิจกรรม และโครงสร้างพื้นฐานทั้งสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินกิจกรรม ทั้งนี้ขนาดพื้นที่ทางกายภาพสามารถวิเคราะห์ได้จากข้อมูลการสำรวจภาคสนามของกิจกรรมที่เกิดขึ้น มาตรฐานขีดขนาดของพื้นที่ในแต่ละกิจกรรม และทฤษฎีการรับรู้สภาพแวดล้อม ตลอดจนการสำรวจความพึงพอใจและความคาดหวังของนักท่องเที่ยว

การพิจารณาจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่สิ่งอำนวยความสะดวกในปัจจุบันที่มีอยู่จะสามารถรองรับได้ ถ้าหากสิ่งอำนวยความสะดวกไม่สามารถตอบสนองความต้องการของจำนวนนักท่องเที่ยวที่มากเกินไป ก็สามารถส่งผลกระทบโดยตรงทั้งต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ที่พัก ห้องน้ำ-ห้องสุขา ร้านอาหาร ท่าจอดเรือ รวมถึงระบบกำจัดขยะ น้ำใช้ เป็นต้น หน่วยที่วัดของขีดความสามารถในการรองรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility Carrying Capacity-FCC) เป็นจำนวนผู้ใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่อช่วงเวลา โดยมีวิธีการคำนวณเป็นแบบเดียวกันกับขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านกายภาพ (Physical Carrying Capacity-PCC) คือ ประเมินความจุหรือ ประสิทธิภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกในการรองรับการท่องเที่ยว ต่อปริมาณความต้องการใช้ ไม่ว่าในรูปของเนื้อที่ (Space) หรือรูปแบบอื่นๆ สำหรับผู้ใช้ประโยชน์หนึ่งคน และคำนึงถึงรอบหมุนเวียนของการใช้ (ปรารภนา สติธยวิภาวี และคณะ, ๒๕๕๖)

๕.๒ กรอบทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาโครงการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านการท่องเที่ยวของหาดจอมเทียนส่วนใต้

การทบทวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานของหาดจอมเทียน เพื่อกำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ ครอบคลุมประเด็นทั้งหมด ๕ ด้าน คือ แผนและนโยบายที่เกี่ยวข้อง ขีดความสามารถในการรองรับได้ (Carrying Capacity) เพื่อสร้างกรอบทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานของหาดจอมเทียนส่วนใต้ ตำบลนาจอมเทียน ซึ่งประกอบด้วย ที่ตั้งและ อาณาเขต การบริหารและการปกครอง ลักษณะทางกายภาพ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ประชากร สภาพทางเศรษฐกิจ ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ระบบคมนาคมขนส่ง ระบบการสื่อสาร ปัญหาการจัดการสภาพแวดล้อม การท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวหาดจอมเทียนส่วนใต้ แผนและนโยบายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย แผนการพัฒนาการท่องเที่ยว ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – พ.ศ. ๒๕๖๔) แผนพัฒนาพื้นที่และวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ระดับภูมิภาค ได้แก่ ผังภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๖๐๐ ผังอนุภาค กลุ่มจังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด พ.ศ. ๒๕๘๐ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก (พ.ศ. ๒๕๖๑ – พ.ศ. ๒๕๖๔) สถานการณ์ แนวโน้ม และยุทธศาสตร์ที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก (ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด) โครงการพัฒนารถไฟฟ้าความเร็วสูง เส้นทางรถไฟความเร็วสูง กรุงเทพฯ-พัทยา-ระยอง โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development: EEC) แหล่งท่องเที่ยวสีเขียว (Green Attraction) แผนพัฒนาระดับจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัดชลบุรี ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - พ.ศ. ๒๕๖๔) แผนพัฒนาระดับท้องถิ่น ได้แก่ แผนพัฒนาเมืองพัทยา ๑๐ ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ - พ.ศ. ๒๕๖๓) และแผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) เทศบาลตำบลนาจอมเทียนเพื่อให้เข้าใจถึงวิสัยทัศน์และบทบาทของพื้นที่ศึกษาหรือพื้นที่ดำเนินการ และความสอดคล้องของยุทธศาสตร์การพัฒนา ปัจจัยสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการพัฒนาการท่องเที่ยว สามารถนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมโดยการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ของการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม โดยแผนและนโยบายช่วยในการวิเคราะห์การให้บริการด้านสาธารณูปการและสาธารณูปโภคในการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยว และการวิเคราะห์หาขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านกายภาพ (Physical Carrying Capacity-PCC) และขีดความสามารถในการรองรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility Carrying Capacity-FCC)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการออกแบบสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวนั้นครอบคลุมทั้งกฎหมายที่กำหนดเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การควบคุมอาคารและสิ่งปลูกสร้าง ความปลอดภัยในการใช้งานทางสาธารณะ การป้องกันการปนเปื้อนของมลภาวะสู่ระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวและ กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน กฎหมายเหล่านี้จึงเป็นกรอบในการวางแผนและกำหนดรูปแบบกิจกรรมและคุณลักษณะทางกายภาพของหาดจอมเทียน เพื่อบริการนักท่องเที่ยว การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ทางกายภาพและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับขีดความสามารถในการรองรับได้ที่เหมาะสมในการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ของการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวของหาดนาจอมเทียน คือ ขีดความสามารถในการรองรับด้านกายภาพ (Physical Carrying Capacity-PCC) และขีดความสามารถในการรองรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility Carrying Capacity-FCC) ทั้งนี้การออกแบบกายภาพนั้นเกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างก่อให้เกิดความต้องการพื้นที่ทางกายภาพ ซึ่งรวมพื้นที่เพื่อการใช้สอยสำหรับกิจกรรมนั้นๆ เช่น วางเฟอร์นิเจอร์หรือพื้นที่เล่น และพื้นที่เพื่อการสัญจรเคลื่อนไหวในการทำกิจกรรม นอกจากพื้นที่ทางกายภาพแล้ว ความสะดวกสบายในการทำกิจกรรมท่องเที่ยวยังเป็นผลจากการให้บริการด้านสาธารณูปการและสาธารณูปโภคที่เพียงพอ ปลอดภัย สะดวก สะอาด อีกด้วย ซึ่งความต้องการสาธารณูปการและสาธารณูปโภคในแต่ละกิจกรรม จะช่วยในการวิเคราะห์หาขีดความสามารถในการรองรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility Carrying Capacity-FCC)

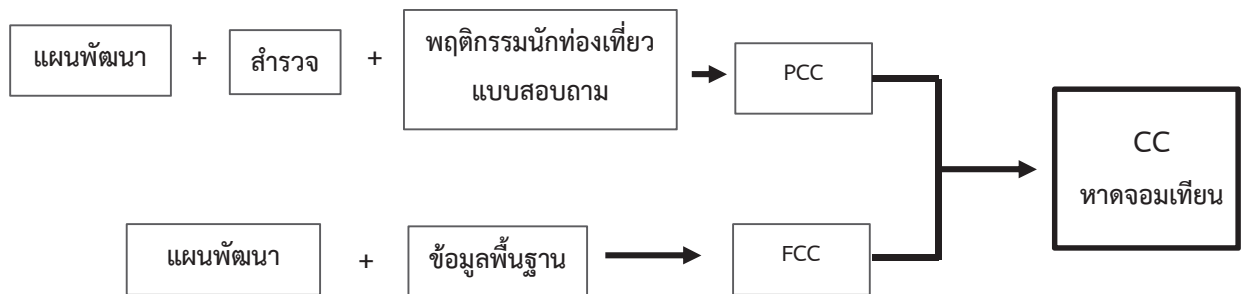
การเข้าใจแผนและนโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการออกแบบสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ และข้อมูลพื้นที่ทางกายภาพ และความต้องการสาธารณูปการและสาธารณูปโภคในแต่ละกิจกรรม ยังช่วยในการกำหนดปัจจัยในการประเมินด้านกายภาพและปัจจัยในการประเมินด้านการจัดการ นอกจากนี้ในการศึกษานี้จะนำผลจากแบบสอบถามในการสำรวจพฤติกรรม กิจกรรมการท่องเที่ยว และประสบการณ์การท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวเพื่อใช้กำหนดปัจจัยในการประเมิน ขีดความสามารถในการรองรับด้านกายภาพและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ทั้งนี้ข้อมูลพื้นฐานของหาดจอมเทียนส่วนใต้ ตำบลนาจอมเทียน แผนและนโยบายที่เกี่ยวข้อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องนำไปวิเคราะห์ขีดความสามารถในการรองรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility Carrying Capacity-FCC) ในส่วนหลักทฤษฎีของขีดความสามารถในการรองรับได้ (Carrying Capacity) ใช้ในการออกแบบแบบสอบถามเพื่อสำรวจพฤติกรรมนักท่องเที่ยวแล้วนำผลการสำรวจไปวิเคราะห์ขีดความสามารถในการรองรับด้านกายภาพ (Physical Carrying Capacity-PCC) โดยนำผลการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการรองรับด้านกายภาพและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมาสรุปหาขีดความสามารถในการรองรับได้ของหาดนาจอมเทียนส่วนใต้

๕.๓ องค์ประกอบการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการรองรับ

การวิเคราะห์และประเมินขีดความสามารถในการรองรับได้ของแต่ละพื้นที่ในการใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยว มีองค์ประกอบที่สำคัญที่ต้องพิจารณา คือ ๑. ลักษณะการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ทั้งในด้านกิจกรรมนันทนาการและส่วนสนับสนุน ได้แก่ การบริการพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๒. ความเหมาะสมของกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยวและส่วนสนับสนุนในเชิงพื้นที่ สภาพแวดล้อม และเชิงนโยบายด้านการจัดการ และ ๓. ระดับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมนั้นๆ ที่เชื่อมโยงกับปริมาณในการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ (แผนภูมิที่ ๑) ในการกำหนดปัจจัยและเกณฑ์ในการชี้วัดจึงต้องคำนึงถึงมิติด้านคุณภาพของสิ่งแวดล้อม สังคมและเศรษฐกิจท้องถิ่น และมีมิติด้านประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวพร้อมกัน

แผนภูมิที่ ๑ องค์ประกอบในการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว

๕.๔ ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับด้านกายภาพ (Physical Carrying Capacity – PCC)

รูปแบบกิจกรรมนันทนาการของการท่องเที่ยวชายฝั่งและทะเล (Coastal and Maritime Tourism) มีความหลากหลายและแตกต่างจากกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทอื่น ซึ่งมีทั้งกิจกรรมแบบ Active เช่น การเล่นกีฬาทางน้ำ และกิจกรรมแบบ Passive เช่น การอาบแดด เดินเล่นชายหาด และการล่องเรือสำราญ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ล้วนมีผลต่อความต้องการพื้นที่ทางกายภาพในการทำกิจกรรมที่เหมาะสมที่รองรับกิจกรรมนั้นได้ และต้องสอดคล้องกับความต้องการทางสังคมและจิตวิทยา และข้อจำกัดทางสภาพแวดล้อม ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพื้นที่เชิงจิตวิทยา ได้แก่ การมีอาณาเขตครอบครอง พฤติกรรมเว้นที่ว่างส่วนบุคคล คุณภาพของที่ว่าง และรูปแบบการครอบครองที่ว่าง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวทำให้เกิดขนาดพื้นที่ความต้องการทางจิตวิทยา มาตรฐานชี้วัดของขนาดพื้นที่ในแต่ละกิจกรรมอ้างอิงจาก Architects' Data กรณีสึกษา งานวิจัย และการสัมภาษณ์ผู้ใช้งาน^{๔๓}

^{๔๓} หนังสืออ้างอิง เขียนโดย Ernst Neufert เป็นหนังสืออ้างอิงความต้องการใช้พื้นที่ในการออกแบบอาคารและการวางผังพื้นที่

การประกอบกิจกรรมนั้นหนทางการแต่ละกิจกรรมอย่างสะดวกสายนั้น ยังมีผลมาจากโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินกิจกรรม ทั้งนี้การหาขนาดของการให้บริการด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการจึงถือเป็นส่วนหนึ่งที่ต้องประเมินและกำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ บริการบนพื้นที่หาด ซึ่งมีขนาดจำกัดและตั้งอยู่ห่างจากหาดจอมเทียน ซึ่งมาตรฐานชีวิตของระบบสาธารณูปโภคและ สาธารณูปการเป็นมาตรฐานที่อ้างอิงจากข้อกำหนดทางด้านเทคนิคในเชิงวิทยาศาสตร์และวิศวกรรม ตลอดจน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และขนาดมาตรฐานของผู้ผลิต

ขีดความสามารถในการรองรับได้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย ขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านกายภาพ (Physical Carrying Capacity) เป็นการวิเคราะห์โดยใช้มาตรวัดเชิงปริมาณ สามารถวิเคราะห์ได้จากข้อมูลลักษณะ ทางกายภาพ ได้แก่ สภาพทางภูมิศาสตร์ ขนาดพื้นที่ ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อมูลด้านกิจกรรมที่เกิดขึ้น และ โครงสร้างพื้นฐานทั้งสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินกิจกรรม ปัจจัยที่นำมา วิเคราะห์เพื่อประเมินขีดความสามารถในการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านกายภาพ ได้แก่ ๑. ความชัน ๒. ลำดับศักยภาพ ของพื้นที่ลุ่มน้ำ ๓. อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมต่อพื้นที่ดิน (F.A.R.) อัตราส่วนของที่ว่างต่อพื้นที่อาคารรวม (O.S.R.) และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการควบคุมการก่อสร้าง ๔. พื้นที่ชายหาด ๕. พื้นที่ของสิ่งปลูกสร้าง ๖. ลำดับศักยภาพของถนน และทางเท้า และ ๗. กิจกรรมการท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

๑. ความชัน

พื้นที่ที่เหมาะสมในการพัฒนาการท่องเที่ยวควรมีความลาดชันไม่เกิน ๓๐ องศา เนื่องจากความชัน น้อยกว่า ๓๐ องศา ซึ่งมีความเหมาะสมกับการพัฒนาอาคารและสิ่งปลูกสร้าง

๒. เส้นทางน้ำ

ในงานวิจัยนี้แบ่งประเภทพื้นที่ลุ่มน้ำออกเป็น ๒ ประเภท คือ แหล่งน้ำตามธรรมชาติ มีเพียงคลองใหญ่ใกล้ กับชายหาดจอมเทียน ๖ และแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยในการพัฒนาการท่องเที่ยวควรมีการอนุรักษ์แหล่ง น้ำตามธรรมชาติเดิมไว้ สิ่งปลูกสร้างควรมีการถอยร่นจากริมคลองเป็นระยะ ๖ เมตรและจากทะเลเป็น ระยะ ๑๒ เมตร เพื่อป้องกันการกัดเซาะริมคลอง ริมชายหาด และลดผลกระทบจากน้ำท่วมในฤดูที่มีน้ำ หลากหรือฝนตกหนัก

๓. อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมต่อพื้นที่ดิน (F.A.R.) อัตราส่วนของที่ว่างต่อพื้นที่อาคารรวม (O.S.R.) และ กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการควบคุมการก่อสร้าง

กฎหมายที่มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่หาดจอมเทียน โดยเฉพาะการก่อสร้างอาคาร ได้แก่ พรบ.ควบคุมอาคาร พรบ.การขุดดินถมดิน รวมทั้งกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดชลบุรี พ.ศ. ๒๕๖๐ และผังเมืองรวมเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ปัจจุบันมีผลบังคับใช้ในพื้นที่หาดนาจอมเทียนด้วย

การใช้ประโยชน์ที่ดินได้กำหนดไว้ ๑๒ ประเภท โดยในประเภทที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม เฉพาะกิจ ชนบทและเกษตรกรรม และอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม ได้กำหนดอัตราส่วนพื้นที่อาคาร รวมต่อพื้นที่ดินสูงสุด และอัตราส่วนของที่ว่างต่อพื้นที่อาคารรวมขั้นต่ำเอาไว้ด้วย สำหรับอัตราส่วนพื้นที่ อาคารรวมต่อ พื้นที่ดิน (F.A.R.) และอัตราส่วนของที่ว่างต่อพื้นที่อาคารรวม (O.S.R.) ได้กำหนดไว้ตั้งแต่ ๑:๑ ในที่ดินประเภทเกษตรกรรม อัตราส่วนของที่ว่างต่อพื้นที่อาคารรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ แต่อัตราส่วนของที่ว่างต้องไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำของที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมตามกฎหมายว่าด้วยการ ควบคุมอาคาร ไปจนถึง ๗:๑ ในที่ดินประเภทพาณิชยกรรม สำหรับที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย มีอัตราส่วน ของที่ว่างต่อพื้นที่อาคารรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔.๕ ยังได้แบ่งออกเป็นโซนย่อยๆ รวม ๖ โซน มีอัตราส่วน พื้นที่อาคารรวมต่อพื้นที่ดินตั้งแต่ ๑:๑ อัตราส่วนของที่ว่างต่อพื้นที่อาคารรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐

ไปจนถึงอัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมต่อพื้นที่ดินตั้งแต่ ๖:๑ มีอัตราส่วนของที่ว่างต่อพื้นที่อาคารรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕

พระราชบัญญัติการขุดดินถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ นำไปสู่การวิเคราะห์ขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านกายภาพ ใช้ในการกำหนดพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการพัฒนา ได้แก่ พื้นที่ที่มีการขุดดินที่มีความลึกมากกว่า ๓ เมตร หรือปากบ่อมีพื้นที่มากกว่า ๑๐,๐๐๐ ตร.ม. หรือมีความลึกหรือพื้นที่ปากบ่อมากกว่าที่ท้องถิ่นกำหนด รวมทั้งการขุดบ่อน้ำที่มีพื้นที่ปากบ่อมากกว่า ๔ ตร.ม. หรือมากกว่าที่ท้องถิ่นกำหนด การถมดินที่มีความสูงมากกว่าที่ดินต่ำเจ้าของที่อยู่ข้างเคียงหรือมีพื้นที่มากกว่า ๒,๐๐๐ ตร.ม. ซึ่งจำเป็นต้องมีการระบายน้ำเพียงพอ

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร เป็นพระราชบัญญัติที่ควบคุมประเภทอาคาร ขนาด ความสูงอาคาร ระยะถอยร่น และความปลอดภัยของอาคาร ในพื้นที่ที่ได้มีประกาศให้ใช้ผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองหรือพื้นที่ที่ได้เคยมีประกาศดังกล่าว สำหรับอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ อาคารชุมนุมคน และโรงแรมหรสพ ใช้ในการวิเคราะห์ร่วมกับพื้นที่ของสิ่งปลูกสร้าง เพื่อหาพื้นที่ที่เหมาะสมในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับกฎหมาย

๔. พื้นที่ชายหาด

หาดนาจอมเทียน (ส่วนใต้) มีพื้นที่เหมาะสมในการพัฒนาการท่องเที่ยวคือ พื้นที่ชายหาดที่เป็นหาดทราย ส่วนที่เป็นหาดหิน หรือหาดเลน เป็นพื้นที่ที่ไม่ควรนำมาพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว

๕. พื้นที่ของสิ่งปลูกสร้าง

จากการสำรวจพบว่าพื้นที่สิ่งปลูกสร้างในที่นี้หมายถึงพื้นที่ที่มีการตั้งถิ่นฐาน โดยการกำหนดขอบเขตอ้างอิงจากการใช้ประโยชน์ที่ดินหรือพื้นที่กลุ่มอาคาร พิจารณาประกอบกับแนวถนน ลำน้ำ ระยะถอยร่นจากแนวต่างๆ และพื้นที่ธรรมชาติ การพิจารณาขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านกายภาพ พิจารณาจากพื้นที่ที่ถูกกันออกเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมแก่การพัฒนา ซึ่งเป็นทั้งพื้นที่อนุรักษ์หรือเป็นพื้นที่ที่มีข้อจำกัด ได้แก่ พื้นที่ลาดชันสูง พื้นที่ป่าไม้ เช่น พื้นที่ป่าละเมาะ พื้นที่แหล่งน้ำและพื้นที่โดยรอบ พื้นที่โขดหิน พื้นที่ที่เหลือจากการกันออกเป็นพื้นที่ที่สามารถพัฒนาได้ ซึ่งนำไปพิจารณาประกอบกับพื้นที่ของสิ่งปลูกสร้างในปัจจุบัน

๖. ลำดับศักยภาพของถนนและทางเท้า

ถนนหลัก คือ ถนนสุขุมวิท มีเกาะกลางถนนและมีไหล่ทาง แต่ไม่มีทางเท้า ถนนมีขนาดกว้าง ๑๒ เมตร และมี ๓ เลน ถนนภายในซอย ไม่มีไหล่ทางและทางเท้า ขนาดกว้าง ๘ เมตร และมี ๒ เลน มีศักยภาพในการท่องเที่ยวและการสัญจรที่ไม่ติดขัดขาด และถนนลูกรังสำหรับเข้าพื้นที่ส่วนบุคคล ซึ่งไม่สามารถรองรับการสัญจรที่ดี

๗. กิจกรรมการท่องเที่ยว

กิจกรรมการท่องเที่ยวในการศึกษานี้ เป็นรูปแบบกิจกรรมนันทนาการของการท่องเที่ยวชายฝั่งและทะเล (Coastal and Maritime Tourism) ซึ่งมีทั้งกิจกรรมชายฝั่งและในทะเล มีกิจกรรมประเภทผจญภัย กีฬาเพื่อการพักผ่อน และกิจกรรมแบบ Passive กิจกรรมต่างๆ นั้น มีความต้องการการใช้พื้นที่แตกต่างกัน ในการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ของแต่ละกิจกรรมนั้นสามารถคำนวณได้จาก

$$PCC = \text{ขนาดพื้นที่รองรับกิจกรรม} / \text{ขนาดพื้นที่ต่อหน่วยกิจกรรม}$$

ในการคำนวณหาค่า PCC ในหน่วยที่เกี่ยวข้องกับจำนวนนักท่องเที่ยว จะใช้ค่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่พบในเวลาเดียวกัน เรียกว่า PCC of People at One Time (PCC of PAOT) โดยมีเกณฑ์ขนาดพื้นที่ต่อหน่วยกิจกรรม ที่นำมาใช้ในการคำนวณตามตารางในภาคผนวก ข

๕.๕ การวิเคราะห์ขีดความสามารถในการรองรับ ได้ด้านกายภาพ

พื้นที่ที่สามารถพัฒนาได้ แบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ ๑. พื้นที่ในทะเล ระยะจากชายฝั่ง ๑๐๐ เมตรไปในทะเล สำหรับประกอบกิจกรรมว่ายน้ำ คายัก ตกปลา วินเซิร์ฟ (Windsurf) ไคท์เซิร์ฟ (Kitesurf) เรือใบ และเรือยอร์ช ๒. พื้นที่ชายหาด สำหรับประกอบกิจกรรม เดินเล่นหรือว่ายน้ำ และ ๓. พื้นที่ที่สามารถพัฒนาได้ สำหรับสร้างโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร ที่จอดรถ และอาคารต่างๆ โดยเป็นไปตามเกณฑ์ระยะถอยร่น อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมต่อพื้นที่ดิน (FAR) และอัตราส่วนของที่ว่างต่อพื้นที่อาคารรวม (OSR) โดยสรุปพื้นที่ศึกษา จำแนกตามหาด โดยแบ่งเป็น ๔ ส่วน ได้แก่

๑. **พื้นที่กันออก** ถ้าอยู่ในขอบเขตพื้นที่ศึกษา ให้ถือว่าเป็นพื้นที่กันออก ไม่นำมาคำนวณ เช่น พื้นที่ป่าของอุทยานแห่งชาติ และพื้นที่ป่าตามการใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่ความลาดชันสูง (๓๐ องศาขึ้นไป) พื้นที่โชดหิน แหล่งน้ำ และพื้นที่อื่นๆ เป็นต้น
๒. **พื้นที่เล่นกิจกรรมทางน้ำในทะเล**
๓. **พื้นที่ชายหาด** แบ่งออกเป็นพื้นที่ต่างๆ ตามสัดส่วนพฤติกรรมการใช้พื้นที่ของนักท่องเที่ยว
๔. **พื้นที่ที่สามารถพัฒนาได้** ซึ่งแบ่งเป็น พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง และพื้นที่ว่าง โดยทำการสำรวจการใช้ประโยชน์อาคารแล้วแบ่งการใช้ประโยชน์อาคารเป็นโรงแรม ร้านอาหาร และอาคารอื่นๆ และพื้นที่อื่นๆ ตามเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง (FAR, OSR และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง)

จากนั้นนำมากำหนดขอบเขตพื้นที่ศึกษา แล้วจึงนำพื้นที่ศึกษาที่สรุปได้มาคำนวณเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวในปัจจุบันและสรุปผล

๕.๖ ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งแวดล้อม (Facility Carrying Capacity - FCC)

ขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งแวดล้อม (Facility Carrying Capacity) เป็นการวิเคราะห์จำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่สิ่งแวดล้อมในปัจจุบันที่มีอยู่จะสามารถรองรับได้หากสิ่งแวดล้อมไม่สามารถตอบสนองความต้องการของจำนวนนักท่องเที่ยวที่มากเกินไปจนส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ที่พัก ห้องน้ำ ร้านอาหาร ท่าเรือ ระบบน้ำประปา รวมถึงระบบกำจัดขยะ เป็นต้น ปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์เพื่อประเมินขีดความสามารถในการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ๑. โรงแรมและที่พัก ๒. ร้านอาหาร ๓. ปริมาณน้ำใช้ และแหล่งน้ำ ๔. ปริมาณขยะ และการกำจัด และ ๕. การขนส่งทางบก การวิเคราะห์และประเมินขีดความสามารถในการรองรับได้ของแต่ละพื้นที่ในการใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

๑. โรงแรมและที่พัก

จากการสำรวจที่พักบนหาดจอมเทียน ที่พักไม่มีความหลากหลายในด้านรูปแบบ ส่วนใหญ่เป็นรีสอร์ทริมทะเล โรงแรมและโฮมสเตย์ ส่วนราคาขึ้นอยู่กับที่ตั้งและความสะดวก แต่มีข้อจำกัดในการก่อสร้างทั้งด้านพื้นที่และสิทธิครอบครองที่ดิน ตลอดจนวัสดุและวิธีการก่อสร้าง โดยตัวเลขที่นำมาคำนวณคือจำนวนห้องพัก โดยอนุमानว่ามีนักท่องเที่ยวเข้าพัก ๒ คนต่อห้องต่อคืน

๒. ร้านอาหาร

ในพื้นที่หาดจอมเทียนมีร้านอาหารบริการอยู่ทั้งในโรงแรม ชายหาดและเขตชุมชน ร้านอาหารส่วนใหญ่เปิดเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว ตัวเลขที่ใช้ในการคำนวณ คือ จำนวนที่นั่งในร้านอาหาร และจำนวนรอบในการให้บริการ โดยรอบกลางวัน มี ๒ รอบ คือ เวลา ๑๑.๐๐ – ๑๒.๐๐ น. กับ ๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น. และรอบเย็น มี ๒ รอบ คือ เวลา ๑๘.๐๐ – ๑๙.๐๐ น. กับ ๑๙.๐๐ – ๒๐.๐๐

๓. ปริมาณน้ำใช้ และแหล่งน้ำ

ปริมาณน้ำเป็นข้อจำกัดสำคัญประการหนึ่งในการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวบนหาดจอมเทียน ตลอดจนการกักตุนน้ำเสียเพื่อให้ระบบนิเวศมีความสมดุล ซึ่งในที่นี้จะไม่นำมาประเมินเนื่องจากปัจจัยในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมอยู่นอกเหนือขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้ ตามที่ได้เลือกมิติในการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับได้ไว้ตั้งแต่ต้น และปริมาณน้ำประปาที่ใช้นั้น อยู่ในความรับผิดชอบของการประปาส่วนภูมิภาคซึ่งให้บริการน้ำใช้ในหลายพื้นที่ หาดจอมเทียนเป็นเพียงส่วนหนึ่งของพื้นที่บริการทั้งหมด จึงไม่สามารถวิเคราะห์ได้

๓. ปริมาณขยะ และการกำจัด

การวิเคราะห์เพื่อประเมินจำนวนนักท่องเที่ยวและปริมาณขยะในระดับที่เกิดผลกระทบคือขยะตกค้าง โดยเปรียบเทียบกับปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในภาพรวมทั้งจากนักท่องเที่ยวและประชากรบนหาดจอมเทียน ขีดความสามารถในการกำจัดขยะต่อวัน โดยใช้ข้อมูลสถิติภูมิ หรือการประมาณการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ และตัวเลขประมาณการที่ได้จากการสำรวจเรื่องขยะของกรมควบคุมมลพิษ (๒๕๖๐)

๔. การขนส่งทางบก

ข้อมูลรถขนส่งสาธารณะและจำนวนเที่ยวที่บริการต่อวันนำมาใช้คำนวณร่วมกัน เพื่อประเมินขีดความสามารถในการขนส่งนักท่องเที่ยวจากกรุงเทพมหานครสู่หาดจอมเทียน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณพื้นที่หาดจอมเทียน

๕.๗ การวิเคราะห์ขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งแวดล้อม

มีดังนี้

๑. การคำนวณหาความจุของสิ่งอำนวยความสะดวกทุกประเภทเพื่อหาจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่สิ่งอำนวยความสะดวกสามารถรองรับการใช้ประโยชน์ได้ คือ ค่าที่ความสามารถสูงสุดในการรองรับด้านสิ่งแวดล้อม
๒. จำแนกระดับการใช้ประโยชน์สิ่งอำนวยความสะดวกในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว เปรียบเทียบระดับการใช้ประโยชน์ปัจจุบันกับเกณฑ์เพื่อประเมินระดับความสามารถในการรองรับด้านสิ่งแวดล้อม

๕.๘ สรุปขีดความสามารถในการรองรับได้ ด้านกายภาพ

การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านกายภาพ มีกรอบการคิดจากลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งการวิเคราะห์ด้วย GIS และการสำรวจพฤติกรรมนักท่องเที่ยว รวมทั้งพิจารณาจากความคาดหวังของผู้ตอบแบบสำรวจ กับประสบการณ์ในการท่องเที่ยวหาดจอมเทียนที่ได้รับในด้านอาหาร ที่พัก การเดินทาง ความปลอดภัย และการจัดการ การท่องเที่ยว และการรับรู้ปริมาณนักท่องเที่ยวในบริเวณต่างๆ ของหาดจอมเทียน เช่น ชายหาด และร้านอาหาร รวมทั้งในพื้นที่นอกหาดจอมเทียน เช่น แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ตลอดจนบริเวณท่าเรือหรือท่ารถ

ทั้งนี้พบว่าความคาดหวังของผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ค่อนข้างตรงกับที่คาดหวังไว้ และการรับรู้ปริมาณนักท่องเที่ยวในบริเวณต่างๆ ของหาดจอมเทียนอยู่ในระดับหนาแน่นน้อยและหนาแน่นกำลังพอดี เนื่องจากเป็นช่วงที่เป็น Low Season จึงมีแนวโน้มว่านักท่องเที่ยวสามารถยอมรับได้หากมีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นแต่ยังไม่รบกวนบริเวณชายหาด ซึ่งเป็นลักษณะของภูมิทัศน์ธรรมชาติที่มีความสวยงาม ดังนั้นในการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินและกิจกรรมการท่องเที่ยวทางกายภาพในพื้นที่ที่สามารถพัฒนาได้ต้องไม่ก่อให้เกิดการรบกวนทางการรับรู้ความหนาแน่นบริเวณชายหาด เช่น ความสูงอาคารไม่ควรสูงเกินความสูงเฉลี่ยของอาคารบริเวณริมหาด หรือสูงไม่เกิน ๓ ชั้น ส่วนในอาคารที่อยู่ลึกถัดไปควรสูงไม่เกิน ๘ ชั้น แต่ในพื้นที่ที่ห่างไกลจากชายหาดมาก สามารถสร้างอาคารสูงได้ แต่ไม่ควรเกิน ๒๕ ชั้น ตามค่าความสูงอาคารโดยเฉลี่ย เป็นต้น

การคิดพื้นที่ใช้สอยซึ่งต้องการพื้นที่ทางกายภาพในการประกอบกิจกรรม คำนึงถึงสัดส่วนตามพฤติกรรมนักท่องเที่ยว และความคาดหวังของผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ค่อนข้างตรงกับที่คาดหวังไว้ และการรับรู้ปริมาณนักท่องเที่ยวในบริเวณต่างๆ ของหาดจอมเทียน

จากการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการรองรับได้ทางกายภาพของพื้นที่ที่พัฒนาได้บริเวณหาดจอมเทียน ในอนาคต ซึ่งเกิดขึ้นได้ใน ๖ บริเวณ ทั้งในพื้นที่ว่างไม่ติดชายหาด ๔ พื้นที่ (A, B, Y และ Z) และพื้นที่ที่รองรับกิจกรรมบริเวณชายหาดและในทะเล ได้ดังนี้

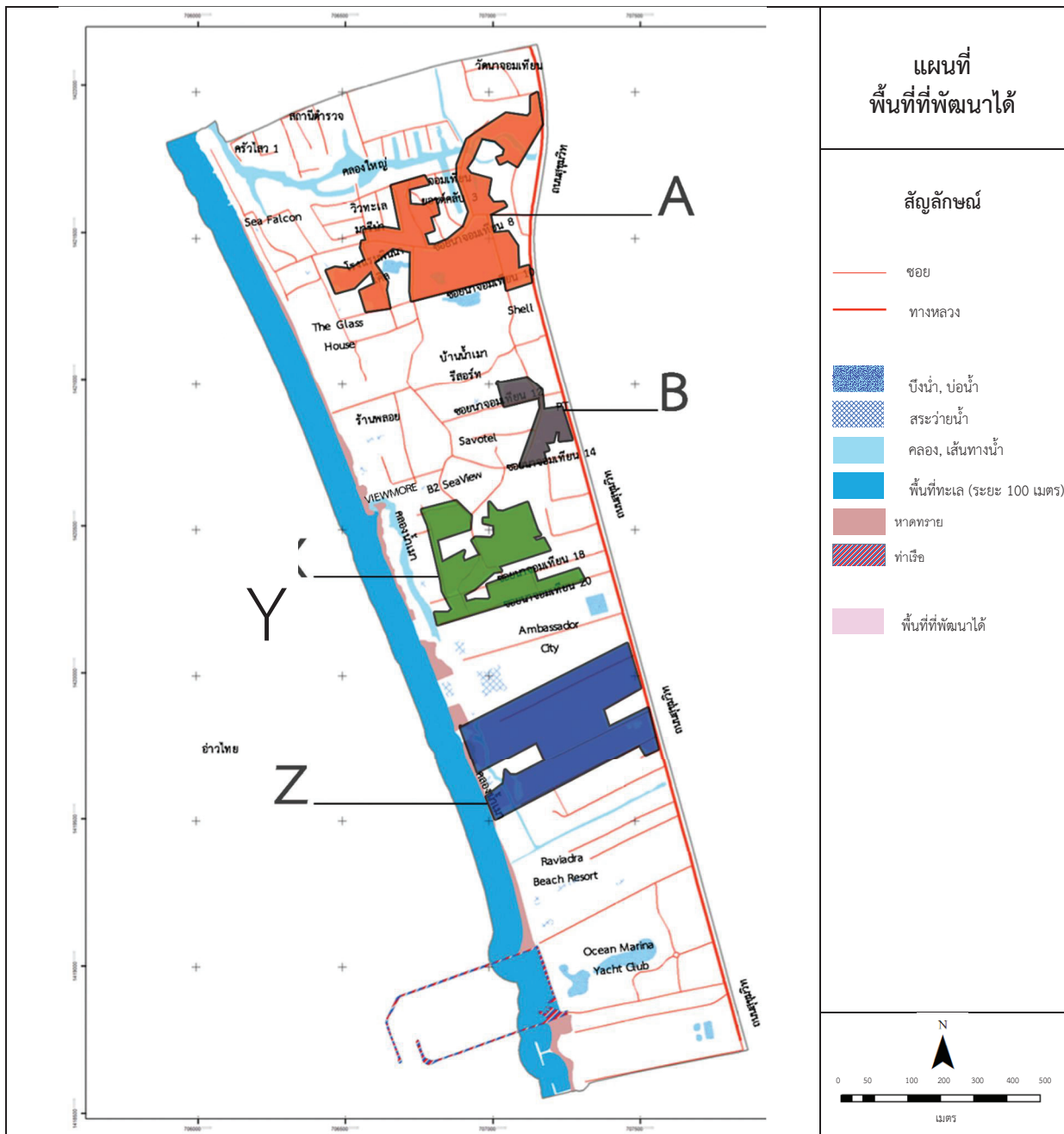
สรุปขีดความสามารถในการรองรับได้ทางกายภาพของพื้นที่ที่สามารถพัฒนาได้บริเวณหาดจอมเทียนในอนาคต

พื้นที่ที่พัฒนาได้	จำนวนคนที่รองรับได้มากที่สุด (คน)
พื้นที่ที่สามารถพัฒนาได้ A	๕๘,๙๐๒
พื้นที่ที่สามารถพัฒนาได้ B	๗,๗๒๓
พื้นที่ที่สามารถพัฒนาได้ Y	๑๒,๓๗๔
พื้นที่ที่สามารถพัฒนาได้ Z	๑๙,๖๑๗
พื้นที่ในทะเล (ระยะ ๑๐๐ ม.เมตรจากชายฝั่ง)	๑๔,๕๙๑
พื้นที่ชายหาด	๑๔,๒๙๔
พื้นที่ที่สามารถพัฒนาได้ทั้งหมด	๑๒๗,๕๐๑

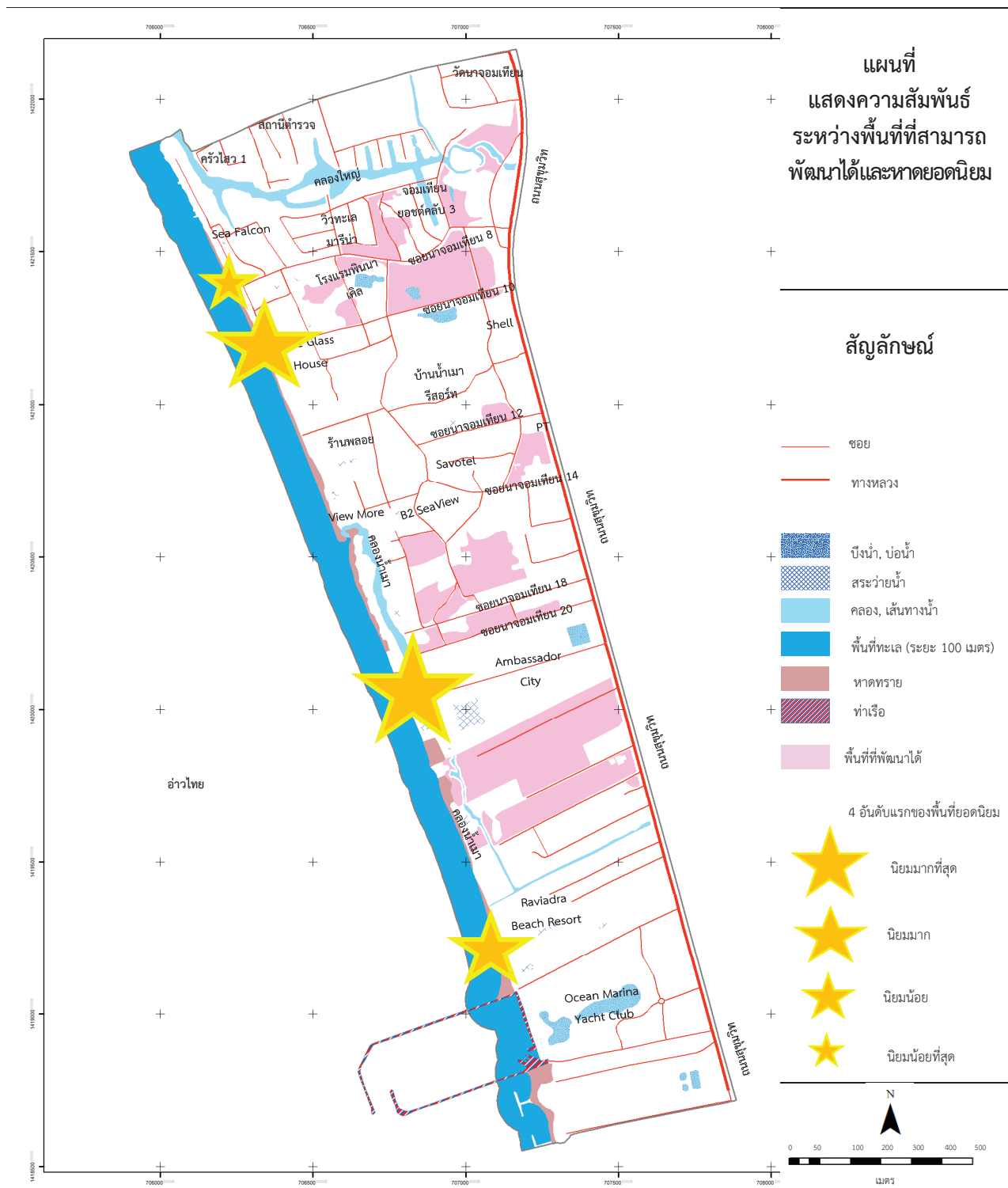
ขีดความสามารถในการรองรับได้ทางกายภาพพื้นที่หาดจอมเทียนทั้งหมดนั้นเกิดจาก ๓ พื้นที่ คือ พื้นที่ที่พัฒนาได้ บริเวณหาดจอมเทียนในอนาคตสามารถรองรับได้ พื้นที่ที่พัฒนาแล้ว และพื้นที่ชุมชน ซึ่งสามารถสรุปเป็น ขีดความสามารถในการรองรับได้ทางกายภาพพื้นที่หาดจอมเทียนทั้งหมด เท่ากับ ๑๕๙,๓๒๑ คน ดังแสดง รายละเอียด ได้ดังนี้

สรุปขีดความสามารถในการรองรับได้ทางกายภาพพื้นที่หาดจอมเทียนทั้งหมด

พื้นที่	จำนวนคนที่รองรับได้มากที่สุด (คน)
พื้นที่ที่สามารถพัฒนาได้ทั้งหมด	๑๒๗,๕๐๑
พื้นที่ที่พัฒนาแล้ว	๑๔,๙๕๖ (จำนวนนักท่องเที่ยวที่โรงแรมที่พักปัจจุบันรองรับได้)
พื้นที่ชุมชน	๑๖,๘๖๔ (จำนวนผู้พักอาศัยตามทะเบียนราษฎร์ ๘,๐๖๔ คน ประชากรแฝง ๘,๘๐๐ คน)
รวม	๑๕๙,๓๒๑

พื้นที่ที่พัฒนาได้ ที่มา: คณะผู้วิจัย, ๒๕๖๑.

ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ที่สามารถพัฒนาได้และหาดยอดนิยม ที่มา: คณะผู้วิจัย, ๒๕๖๑.

๕.๙ สรุปขีดความสามารถในการรองรับได้ ด้านสิ่งแวดล้อม

จากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ได้อ่านศึกษาไปข้างต้น พบว่าหาดจอมเทียนมีพื้นที่ราบต่ำ ทำให้ง่ายต่อการพัฒนา และมีพื้นที่เกษตรกรรมที่สามารถพัฒนาให้เมืองขยายตัวได้ ทำให้การขยายเมืองเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับด้านสิ่งแวดล้อม และสาธารณูปโภค/ สาธารณูปการ เช่น การสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย อ่างเก็บน้ำ ทำให้การขยายถนนในบางช่วงทำได้ง่ายมากขึ้น ในขณะที่มีพื้นที่กิจกรรมบนหาดจอมเทียนจะสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ถึง ๑๔,๒๙๔ คน ซึ่งสามารถรองรับได้ด้วยสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน

ผลสรุปขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งแวดล้อม

ประเภทสิ่งแวดล้อม	จำนวนคนที่รองรับได้มากที่สุด (คน)
โรงแรมและที่พัก	๑๔,๙๕๖
ร้านอาหาร	๑๘,๓๖๘
ปริมาณน้ำใช้	๓๓,๐๒๙
ปริมาณขยะ	๓๖,๔๑๒
การขนส่งทางบก	อย่างน้อย ๑๒,๖๙๖
สรุปขีดความสามารถในการรองรับได้ ด้านสิ่งแวดล้อม	๓๖,๔๑๒

ทั้งนี้แม้ว่าการขนส่งทางบกจะรองรับจำนวนคนอย่างน้อยได้เพียง ๑๒,๖๙๖ คน แต่ไม่สามารถนำปริมาณดังกล่าวมาเป็นสิ่งกำหนดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากระบบการขนส่งทางบกในหาดจอมเทียนไม่ใช่ระบบปิด แต่มีการเชื่อมต่อโครงข่ายการจราจรกับเมืองพัทยา สัตหีบ และจังหวัดชลบุรี

นอกจากนั้นลักษณะพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่นิยมใช้รถยนต์ส่วนตัวร้อยละ ๖๒.๙ ทำให้สามารถใช้บริเวณที่พักและร้านอาหารในบริเวณใกล้เคียงซึ่งมีเป็นจำนวนมากในบริเวณหาดจอมเทียนส่วนเหนือ เมืองพัทยา เกาะล้าน และบริเวณอำเภอสัตหีบ จึงไม่สามารถใช้ปริมาณคนของโรงแรมที่พักและร้านอาหารสามารถรองรับได้ในการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งแวดล้อมของหาดจอมเทียนได้

ด้วยเหตุผลข้างต้นทำให้สรุปได้ว่า ปริมาณขยะที่สามารถจัดเก็บได้นั้นเป็นประเด็นหลักของขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งแวดล้อมของหาดจอมเทียน ซึ่งสามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวได้ไม่เกิน ๓๖,๔๑๒ คนต่อวัน

๕.๑๐ สรุปขีดความสามารถในการรองรับได้ของหาดจอมเทียนส่วนใต้

จากการเปรียบเทียบขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านกายภาพและขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งแวดล้อม โดยพบว่าขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านกายภาพมีจำนวนมากกว่าขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งแวดล้อมถึง ๔.๓๘ เท่า แต่ขีดความสามารถในการรองรับได้ของหาดจอมเทียน ถูกกำหนดด้วยสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปริมาณขยะที่ในปัจจุบันรองรับได้เพียง ๓๖,๔๑๒ คน ทั้งนี้ หากต้องการรองรับคนให้มากขึ้นต้องมีการปรับปรุงขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาที่เพิ่มขึ้นทางกายภาพ

สรุปขีดความสามารถในการรองรับได้ของหาดจอมเทียน (ส่วนใต้)

ประเภทขีดความสามารถในการรองรับได้	จำนวนคนที่รองรับได้มากที่สุด (คน)
ขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านกายภาพ	๑๕๙,๓๒๑
ขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งแวดล้อม	๓๖,๔๑๒
สรุปขีดความสามารถในการรองรับได้ของหาดจอมเทียน (ส่วนใต้)	๓๖,๔๑๒

ทั้งนี้ในปัจจุบันพื้นที่หาดจอมเทียน (ส่วนใต้) มีปริมาณการรองรับของหาดจอมเทียน (ส่วนใต้) เฉพาะบนบกสามารถคำนวณได้จากข้อมูล ได้แก่ จำนวนประชากรในพื้นที่หาดจอมเทียน ๘,๐๖๔ คน ประชากรแฝง ๘,๘๐๐ คน และจำนวนห้องพักในโรงแรมที่พักในปัจจุบันรองรับนักท่องเที่ยวได้ ๑๔,๙๕๖ คน คิดเป็นจำนวนรวม ๓๑,๘๒๐ คน ซึ่งพบว่ามีค่าน้อยกว่าขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งแวดล้อมที่คำนวณจากปัจจัยสิ่งแวดล้อมหรือ ๓๖,๔๑๒ คน จึงสามารถใช้ค่าขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นตัวแทนของความต้องการการรองรับของหาดจอมเทียน (ส่วนใต้) บนบกได้

แต่เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่มาทำกิจกรรมท่องเที่ยวและบริเวณชายหาดจอมเทียนบริเวณพื้นที่ชายหาด ๑๔,๒๙๔ คน และพื้นที่ทะเล ๑๔,๕๙๑ คน มีประเภทเข้าไปเย็นกลับหรือแวะมาทำกิจกรรมทางน้ำที่ให้บริการบริเวณหาดจอมเทียน โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้อาจมาจากที่อื่นๆ เช่น เมืองพัทยา สัตหีบ และจังหวัดใกล้เคียง ส่งผลให้ปริมาณการรองรับของหาดจอมเทียน (ส่วนใต้) รวมทั้งหมดในปัจจุบันเท่ากับ ๖๕,๒๙๗ คน ซึ่งมีจำนวนคนมากกว่าขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เกิดปัญหาขยะตกค้างในพื้นที่ว่างที่มีศักยภาพเป็นพื้นที่ที่พัฒนาได้พื้นที่ป่าละเมาะ และขยะบริเวณชายหาด

สรุปการเปรียบเทียบปริมาณการรองรับได้ของหาดจอมเทียน (ส่วนใต้) บนบกในปัจจุบัน

ปริมาณการรองรับของหาดจอมเทียน(ส่วนใต้) บนบกในปัจจุบัน	จำนวนคนที่รองรับได้ (คน)
พื้นที่ที่พัฒนาแล้ว (โรงแรมที่พักปัจจุบัน)	๑๔,๙๕๖
พื้นที่ชุมชน (จำนวนผู้พักอาศัยตามทะเบียนราษฎร์และประชากรแฝง)	๑๖,๘๖๔
ความต้องการการรองรับได้ของหาดจอมเทียนบนบกจากพื้นที่ที่พัฒนาแล้วและพื้นที่ชุมชน	๓๑,๘๒๐
ปริมาณการรองรับได้ของหาดจอมเทียน (ส่วนใต้) บนบกในปัจจุบัน	๓๖,๔๑๒

สรุปปริมาณการรองรับได้ของหาดจอมเทียน (ส่วนใต้) ทั้งหมด

ปริมาณการรองรับของหาดจอมเทียน (ส่วนใต้) ในปัจจุบันทั้งหมด	จำนวนคนที่รองรับได้ (คน)
ปริมาณการรองรับของหาดจอมเทียน (ส่วนใต้) ในปัจจุบัน (บนบก)	๓๖,๔๑๒
พื้นที่ในทะเล ๑๐๐ เมตร	๑๔,๕๙๑
พื้นที่ชายหาด	๑๔,๒๙๔
รวมปริมาณการรองรับของหาดจอมเทียน (ส่วนใต้) ในปัจจุบันทั้งหมด	๖๕,๒๙๗

จากการเปรียบเทียบให้เห็นว่าปริมาณการรองรับของหาดจอมเทียน (ส่วนใต้) ในปัจจุบันนั้น อยู่ระหว่างขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านกายภาพ แม้ว่าลักษณะทางกายภาพของหาดจอมเทียน (ส่วนใต้) สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มากหากใช้พื้นที่ทางกายภาพอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการกระจายกิจกรรมรองรับการท่องเที่ยวไปยังทั่วพื้นที่ แต่ข้อจำกัดด้านสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวในหาดจอมเทียนในปัจจุบันที่ไม่สมดุลกับโครงสร้างพื้นฐาน ส่งผลให้เกิดปัญหาขยะตกค้าง น้ำเสีย และความเสื่อมโทรมของชายหาด ดังนั้นผลการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมนี้จึงเป็นข้อมูลในการวางแผน (Planning) เพื่อช่วยในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคต หากต้องการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวจำเป็นต้องพัฒนาปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมให้เพียงพอ ก่อน เพื่อตอบสนองต่อความคาดหวังที่มีต่อการบริการการท่องเที่ยว

สรุปการเปรียบเทียบปริมาณการรองรับของหาดจอมเทียน (ส่วนใต้) ในปัจจุบันและขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม

ขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านสิ่งแวดล้อม (คน)	ปริมาณการรองรับของหาดจอมเทียน (ส่วนใต้) ในปัจจุบัน (คน)	ขีดความสามารถในการรองรับได้ด้านกายภาพ (คน)
๓๖,๔๑๒	๖๕,๒๙๗	๑๕๙,๓๒๑

บทที่ ๖

ผลการศึกษาเปรียบเทียบ
นโยบายการส่งเสริมและพัฒนา
การท่องเที่ยวทางทะเลและ
ชายหาดของประเทศคู่แข่ง

จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่

อ่าวฮาลอง (Ha Long Bay) ประเทศเวียดนาม,
บาหลี่ (Bali) ประเทศอินโดนีเซีย
และเซบู (Cebu) ประเทศฟิลิปปินส์

ในส่วนนี้ของรายงานจะเป็นการวิเคราะห์ผลการศึกษาเปรียบเทียบนโยบายการส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศคู่แข่งที่มีลักษณะแตกต่างกันไปใน ๓ พื้นที่ ได้แก่

๑. **ฮาลองเบย์ (Ha Long Bay) ประเทศเวียดนาม** ในฐานะสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่มีชื่อเสียงติดอันดับ ๑ - ๑๐ ของการท่องเที่ยวทางทะเล และมีระยะบินจากกรุงเทพฯ ไม่เกิน ๒ ชั่วโมง (Short Haul)
๒. **บาหลี (Bali) ประเทศอินโดนีเซีย** ในฐานะสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่มีชื่อเสียงติดอันดับ ๑ - ๑๐ ของการท่องเที่ยวทางทะเล และมีระยะบินจากกรุงเทพฯ ไม่เกิน ๕ ชั่วโมง (Medium Haul)
๓. **เซบู (Cebu) ประเทศฟิลิปปินส์** ในฐานะสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเกิดใหม่ในอาเซียน

สถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่ทางที่ปรึกษาคัดเลือกมาทั้งสามแห่งข้างต้นนั้น ล้วนเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่มีจุดเด่นที่แตกต่างกันไปในแต่ละด้าน ทำให้การศึกษวิเคราะห์นโยบายการส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศคู่แข่งนี้จะให้ข้อคิดและบทเรียนที่สำคัญในแต่ละมิติที่สำคัญต่อการวางแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยในลำดับต่อไป ทั้งนี้ในตอนท้ายของการวิเคราะห์นโยบายการพัฒนากองท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดแต่ละพื้นที่ได้นำเอาหลักการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) เข้ามาแสดงให้เห็นถึงบทเรียนการพัฒนาหรือกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวในพื้นที่ด้วย

๖.๑ อ่าวฮาลอง (Ha Long Bay) ประเทศเวียดนาม

อ่าวฮาลอง (Ha Long Bay) เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจแห่งหนึ่งของโลก และถือเป็นบทเรียนที่สำคัญเรื่องหนึ่งในการวางแผนนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของโลก ความสวยงามของอ่าวฮาลองนั้นได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ ซึ่งจะเห็นได้จากการจัดอันดับสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดระดับโลกในหลายๆ ครั้ง เช่น ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่อ่าวฮาลองถูกจัดอันดับให้เป็น ๑ ใน ๕ เกาะสวรรค์ของเอเชียโดย CNN^{๔๕}

อ่าวฮาลองได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติจากองค์การยูเนสโกในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแม้จะเป็นผลดีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ แต่ชื่อเสียงของอ่าวฮาลองนั้นทำให้การท่องเที่ยวในพื้นที่เติบโตอย่างก้าวกระโดดในช่วง ๒๐ ปีที่ผ่านมา ทำให้เกิดผลกระทบในมิติอื่นๆ ต่อพื้นที่ในบริเวณค่อนข้างมาก โดยเฉพาะการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม การเติบโตของจำนวนประชากร ทรัพยากรทางน้ำ เป็นต้น นอกจากนี้ กิจกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณอ่าวฮาลองที่สามารถทำได้อย่างหลากหลาย ทั้งการท่องเที่ยวถ้ำ การชมทิวทัศน์ในเมือง การว่ายน้ำ การปีนเขา การพายเรือคายัค และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในบริเวณชุมชน ทำให้อ่าวฮาลองเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในหมู่นักท่องเที่ยวต่างชาติ ข้อมูลสถิติชี้ให้เห็นว่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ นั้นนักท่องเที่ยวต่างชาติคิดเป็นกว่าร้อยละ ๖๕ ของนักท่องเที่ยวในอ่าวฮาลองทั้งหมด^{๔๖} การเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวบริเวณอ่าวฮาลองของนักท่องเที่ยวต่างชาติเกิดเป็นโอกาสในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น ผสมผสานกับนโยบายด้านการท่องเที่ยวที่ไม่ละเอียดรอบคอบและปัญหาด้านการบริหารจัดการเอง เป็นเหตุให้มีผู้ประกอบการจำนวนมากที่อาศัยโอกาสนี้เองในการตักตวงผลประโยชน์แก่ตนเองโดยมิได้คำนึงถึงความยั่งยืนด้านการท่องเที่ยว และก่อให้เกิดปัญหาทั้งทางด้านทรัพยากรและด้านอื่นๆ ที่มีผลกระทบทำให้นักท่องเที่ยวไม่ได้รับประสบการณ์ที่ดีเท่าที่ควรในการเดินทางมาท่องเที่ยวในมรดกโลกทางธรรมชาติแห่งนี้

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ปัญหาด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของเวียดนามในบริเวณอ่าวฮาลองเริ่มเป็นที่สนใจของผู้เชี่ยวชาญในวงการการท่องเที่ยวโลก อันจะเห็นได้จากการที่องค์การยูเนสโกได้แสดงความกังวลใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการดูแลรักษาอ่าวฮาลองในฐานะมรดกโลกทางธรรมชาติที่สำคัญ นอกจากนี้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ องค์การยูเนสโกยังได้ผลักดันให้ภาครัฐและหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวของเวียดนามกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในบริเวณอ่าวฮาลองที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากขึ้นด้วย^{๔๗}

^{๔๕} Vietnam Online, Ha Long Bay chosen as one of top five tropical paradise in Asia by CNN, <https://www.vietnamonline.com/news/ha-long-bay-chosen-as-one-of-top-five-tropical-paradise-in-asia-by-cnn.html>.

^{๔๖} Le Tuan Ahn (๒๐๑๕), Situation Analysis of the Water Quality of Ha Long Bay, Quang Ninh Province, Vietnam: A social study from tourism businesses' perspectives, p.๑๒ - ๑๓, also available at <https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/๒๐๑๕-๐๖๕.pdf>.

^{๔๗} เพ็งอ้าง, p.๑๔.

อ่าวฮาลอง (Ha Long Bay) ที่มา: Hotel.com, ๒๐๑๘. <http://www.vietnam-guide.com/ha-long-bay/>.

การเข้ามามีส่วนร่วมขององค์การยูเนสโกนั้นทำให้เกิดความตื่นตัวในการกำหนดยุทธศาสตร์และการพัฒนาการท่องเที่ยวในบริเวณอ่าวฮาลอง เกิดเป็นแผนบริหารจัดการอ่าวฮาลอง พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๘ (Management Plan for Ha Long Bay ๒๐๑๐ – ๒๐๑๕) ที่เน้นโครงการฯ และกิจกรรมความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐที่หลากหลายในการดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาที่สำคัญ ๕ ข้อ เช่น ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ปัญหาจำนวนนักท่องเที่ยวที่มากเกินไปในแหล่งท่องเที่ยวบางแห่ง ปัญหาทางเลือกของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จำกัด และปัญหาด้านการสนับสนุนและบริหารจัดการการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เช่น การปั่นผา การดำน้ำ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นต้น

อย่างไรก็ดี แผนบริหารจัดการอ่าวฮาลอง พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๘ (Management Plan for Ha Long Bay ๒๐๑๐ – ๒๐๑๕) นั้นไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โครงการต่างๆ และกิจกรรมความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐภายใต้แผนฯ ดังกล่าวนั้นไม่สามารถยกระดับคุณค่าทางประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวได้จากการเดินทางมาท่องเที่ยวยังอ่าวฮาลองได้ มีข้อมูลสถิติที่ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความล้มเหลวของแผนฯ ข้างต้น ได้แก่

- จากการสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในเวียดนามนั้น พบว่าอ่าวฮาลองมีคะแนนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่ำที่สุดในบรรดาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของเวียดนาม ๕ แห่ง (อ่าวฮาลอง (Halong Bay) ซาปา (Sapa) เว้ (Hue) ดานัง (Da Nang) และฮอยอัน (Hoi An)) และผลการสำรวจเชิงลึกลงไปนั้นชี้ให้เห็นว่าประเด็นที่นักท่องเที่ยวแสดงความกังวลมากที่สุด ได้แก่ ประเด็นด้านคุณภาพและความยั่งยืนของสภาพแวดล้อม โดยร้อยละ ๑๗ ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ และร้อยละ ๑๕ ของนักท่องเที่ยวชาวเวียดนาม แสดงความคิดเห็นว่าตนเองมีความวิตกกังวลอย่างรุนแรง (“Seriously concerned”) เกี่ยวกับผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและการทำงานของภาครัฐในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวของอ่าวฮาลอง^{๔๘}

^{๔๘} เพ็งอ้าง.

สภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมของอ่าวฮาลองในช่วงก่อนปี พ.ศ. ๒๕๕๗

ที่มา: LDO, ๒๐๑๗. <https://laodong.vn/thoi-su/dau-dau-vi-rac-thai-tren-vinh-ha-long-๕๕๗๗๑๑.ldo>.

- จากรายงานความสำเร็จด้านการท่องเที่ยวของประเทศเวียดนามในรายงานสถิติการท่องเที่ยวประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗ (Vietnam Annual Tourism Report ๒๐๑๔) พบว่า หากเปรียบเทียบกับสถานที่ท่องเที่ยวแห่งสำคัญอื่นๆ ของประเทศเวียดนามแล้ว นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวบริเวณอ่าวฮาลองนั้นใช้เวลาอยู่ในบริเวณสั้นที่สุด เพียง ๑.๔ คืน โดยเฉลี่ย และมีการใช้จ่ายโดยเฉลี่ยที่น้อยกว่าแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในระดับเดียวกันแห่งอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญด้วย^{๔๙}
- จากการแสดงความคิดเห็นบนโลกออนไลน์บนเว็บไซต์ TripAdvisor นั้น พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ นั้นมีรีวิว (Review) เกี่ยวกับอ่าวฮาลองจำนวน ๒,๓๗๓ รีวิวบนเว็บไซต์ โดยมีรีวิวจำนวน ๕๑ ผู้ใช้งาน (Users) (ร้อยละ ๒.๑๕) ที่ระบุประสบการณ์ที่ได้รับจากการเที่ยวอ่าวฮาลองของตนนั้น “แย่มาก” (“Terrible”) และจำนวน ๘๐ รีวิว (ร้อยละ ๓.๓๗) ที่ระบุว่าเป็นประสบการณ์ที่ได้รับจากการเที่ยวอ่าวฮาลองของตนนั้น “แย่” (“Poor”) แม้จะถือว่าเป็นตัวเลขส่วนน้อยแต่ข้อมูลที่น่าสนใจคือกว่าร้อยละ ๔๗ ของรีวิวข้างต้นนั้นถูกโพสภายในช่วง ๑ ปีก่อนหน้า^{๕๐} ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นช่วงท้ายของแผนบริหารจัดการอ่าวฮาลอง พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๘ แล้วนั้น ยุทธศาสตร์ต่างๆ ของแผนฯ นั้น ยังไม่ประสบความสำเร็จในการยกระดับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวเท่าไรนัก

เพื่อเป็นการตอบสนองต่อความล้มเหลวของแผนบริหารจัดการอ่าวฮาลอง พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๘ (Management Plan for Ha Long Bay ๒๐๑๐ – ๒๐๑๕) รวมไปถึงปัญหาที่คล้ายคลึงกันในแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ของประเทศ รัฐบาลเวียดนามจึงได้วางยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยว ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๖๓) และวิสัยทัศน์เพื่อก้าวสู่ปี พ.ศ. ๒๕๗๓ (Strategy on Viet Nam’s tourism development until ๒๐๒๐, vision to ๒๐๓๐)^{๕๑} เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักที่สร้างรายได้ให้แก่ประเทศโดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสินค้าบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย เป้าหมายหลักของยุทธศาสตร์ข้างต้น ได้แก่

^{๔๙} เพิ่งอ้าง.

^{๕๐} เพิ่งอ้าง.

^{๕๑} Socialist Republic of Vietnam, Strategy on Viet Nam’s tourism development until ๒๐๒๐, vision to ๒๐๓๐, <http://www.chinhphu.vn/portal/page/portal/English/strategies/strategiesdetails?categoryld=๓๐&articleld=๑๐๐๕๑๒๖๗>.

จังหวัดกว๋างนิญ

ที่มา: Journey Viet Nam, ๒๐๑๖. <http://journeyvietnam.com/new/welcome-to-quang-ninh-province-vietnam/>

การพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวของประเทศให้สามารถสร้างรายได้ในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ ได้มากกว่าสองเท่าของปี พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ ๗ ข้อ คือ ๑. การพัฒนาสินค้าบริการการท่องเที่ยวโดยอาศัยจุดแข็งด้านการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ รวม ๗ พื้นที่ ๒. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว ๓. การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ๔. การพัฒนาและส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวและการสร้างแบรนด์ ๕. การพัฒนานโยบายและการลงทุนด้านการท่องเที่ยว ๖. การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการท่องเที่ยว และ ๗. การยกระดับการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของรัฐ

ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยว ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๖๓) และวิสัยทัศน์เพื่อก้าวสู่ปี พ.ศ. ๒๕๗๓ (Strategy on Viet Nam's tourism development until ๒๐๒๐, vision to ๒๐๓๐) นั้น มีบริบทที่เกี่ยวข้องกับอ่าวฮาลองโดยตรง ในแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวข้อแรก กล่าวคือ อ่าวฮาลองนั้น อยู่ในพื้นที่สามเหลี่ยมแม่น้ำแดงและพื้นที่ชายฝั่งทะเลทางตะวันออกเฉียงเหนือ (Red River Delta & Coastal Northeast) ในจังหวัดกว๋างนิญ ซึ่งมีจุดแข็งคือการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นอกจากนี้ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวข้ออื่นๆ แม้จะมีได้กล่าวถึงอ่าวฮาลองอย่างเฉพาะเจาะจงแต่ก็จะเป็นการแก้ปัญหาด้านการท่องเที่ยวที่อ่าวฮาลองประสบอยู่ได้ด้วยเช่นกัน

นอกจากยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยว ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๖๓) และวิสัยทัศน์เพื่อก้าวสู่ปี พ.ศ. ๒๕๗๓ (Strategy on Viet Nam's tourism development until ๒๐๒๐, vision to ๒๐๓๐) ที่เป็นยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวระดับชาติของเวียดนามแล้ว ภาครัฐและหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวของประเทศยังให้ความสำคัญกับการกำหนดยุทธศาสตร์สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวของอ่าวฮาลอง โดยเฉพาะเจาะจงด้วย โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ คณะกรรมการประชาชนจังหวัดกว๋างนิญ (Quang Ninh Provincial People's Committee: QNPPC) ได้อนุมัติ ๓ แผนงาน ได้แก่^{๕๒}

- แผนแม่บทการท่องเที่ยวจังหวัดกว๋างนิญสู่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และวิสัยทัศน์เพื่อก้าวสู่ปี พ.ศ. ๒๕๗๓ (Quang Ninh Tourism Master Plan to ๒๐๒๐ With a Vision to ๒๐๓๑) รวม ๕๖ โครงการ
- แผนพัฒนาสิ่งแวดล้อมจังหวัดกว๋างนิญ (Quang Ninh Environment Plan) รวม ๙๒ โครงการ
- แผนพัฒนาสิ่งแวดล้อมอ่าวฮาลองสู่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และวิสัยทัศน์เพื่อก้าวสู่ปี พ.ศ. ๒๕๗๓ (Ha Long Environment Plan to ๒๐๒๐ With a Vision to ๒๐๓๐) รวม ๔๒ โครงการ

แผนงานทั้งสามข้างต้นนั้นมีวัตถุประสงค์หลักเดียวกันคือการพัฒนาการท่องเที่ยวของอ่าวฮาลอง เนื่องจากอ่าวฮาลองนั้นถือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมและมีชื่อเสียงที่สุดของจังหวัดกว๋างนิญ นอกจากการพัฒนาการท่องเที่ยวแล้ว แผนงานต่างๆ ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านสิ่งแวดล้อมและชุมชนด้วย

ในแผนงานทั้งสามนี้ล้วนมีการประเมินอุปสรรคของการพัฒนาที่พื้นที่ประสบอยู่เดิม ซึ่งอุปสรรคที่สำคัญ ได้แก่ การขาดมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการผลักดันการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว (Lack of Procedure) การขาดการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Ineffective Coordination) การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนา (Limited Infrastructure) การขาดแคลนขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวตามความต้องการของนักท่องเที่ยวโลก (Limited Capacity) และกรอบการพัฒนาที่ไม่มีประสิทธิภาพและไม่สามารถผลักดันการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Ineffective Methods)

แผนงานข้างต้นทั้งหมดนั้นล้วนแต่มีกรอบแนวทางในการผลักดันการท่องเที่ยวและการรักษาสภาพแวดล้อมทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในหลายประเด็น แต่แนวทางที่ได้รับการยอมรับและถือว่า ประสบความสำเร็จเป็นอย่างยิ่งจนสามารถนำมาเป็นบทเรียนในการศึกษาเปรียบเทียบนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศเวียดนาม เพื่อนำมาเป็นบทเรียนที่มีคุณค่าในการวางแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย ได้แก่ กรอบแนวคิดการจัดการของภาครัฐและการกระจายบทบาทการพัฒนาสู่ภาคเอกชนในรูปแบบของการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในรูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public and Private Partnerships)^{๕๓}

การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public and Private Partnerships) นั้นถือว่าเป็นรูปแบบของความร่วมมือใหม่ที่ไม่เป็นที่คุ้นเคยและไม่มีตัวอย่างของความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมในประเทศเวียดนามมาเลยในช่วงก่อนปี พ.ศ. ๒๕๕๕ แต่รัฐบาลของประเทศเวียดนามเล็งเห็นว่าแนวทางดังกล่าวจะเป็นการผลักดันให้เกิดการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและการขจัดจุดอ่อนและอุปสรรคของการพัฒนาที่พื้นที่ประสบอยู่เดิมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

^{๕๓} เฟิ่งอ้าง.

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ องค์การบริหารการท่องเที่ยวเวียดนาม (Vietnam National Administration of Tourism: VNAT) ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาการท่องเที่ยว (Tourism Advisory Board: TAB) ขึ้น ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการร่วมมือกันอย่างแน่นแฟ้นระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนของเวียดนาม โดยคณะกรรมการฯ นั้นประกอบไปด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมกว่า ๒๐ ราย ซึ่งมาจากตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งโรงแรม ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจขนส่ง สมาคม การท่องเที่ยว สถาบันการฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยว ผู้แทนหอการค้า และข้าราชการระดับสูงของประเทศเวียดนาม โดยพันธกิจหลักของคณะกรรมการที่ปรึกษาการท่องเที่ยวคือการผลักดันความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งในรูปแบบของการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public and Private Partnerships) หรือรูปแบบอื่นๆ ที่จะเป็นการเปิดโอกาสให้มีการร่วมมือกันเพื่อการผลักดันทางการค้า การพาณิชย์ และการลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ^{๕๔}

การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในรูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public and Private Partnerships) ประกอบกับมาตรการเพื่อการสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอื่นๆ ทำให้อ่าวฮาลองประสบความสำเร็จในการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งในมิติด้านความเติบโตและความยั่งยืน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมเยือนอ่าวฮาลองกว่า ๙.๘๗ ล้านคน โดยกว่า ๔.๒๘ ล้านคนนั้นเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ คิดเป็นกว่าร้อยละ ๔๓.๓๖ ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด และในบรรดานักท่องเที่ยวเหล่านี้ กว่าร้อยละ ๗๐ เดินทางเข้ามาเพื่อการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเป็นวัตถุประสงค์หลัก^{๕๕} เมื่อเปรียบเทียบกับตัวเลขจำนวนนักท่องเที่ยวในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาอ่าวฮาลองมากขึ้นถึงร้อยละ ๑๒.๙ เลยทีเดียว ไม่เพียงแต่จำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเท่านั้น รายได้ก็เพิ่มขึ้น อย่างมากด้วย โดยข้อมูลสถิติชี้ให้เห็นว่ารายได้จากการท่องเที่ยวในบริเวณอ่าวฮาลองในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้นสูงถึง ๔๗๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นกว่ารายได้ใน ปีก่อนหน้าถึงร้อยละ ๓๙ เลยทีเดียว^{๕๖}

แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวในบริเวณอ่าวฮาลองนั้นให้ความสำคัญกับการขยายขอบเขตสถานที่เป้าหมายด้านการท่องเที่ยวให้มากกว่าอ่าวฮาลองเพียงอย่างเดียว โดยภาครัฐและหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องได้ระบอบอย่างชัดเจนในแผนแม่บทการท่องเที่ยวจังหวัดกว๋างนิญสู่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และวิสัยทัศน์เพื่อก้าวสู่ปี พ.ศ. ๒๕๗๓ (Quang Ninh Tourism Master Plan to ๒๐๒๐ With a Vision to ๒๐๓๐) และโครงการต่างๆ ในแผนแม่บทฯ ว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดนั้นจะแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๕ พื้นที่ โดยแต่ละพื้นที่จะมีแผนการพัฒนาไม่เหมือนกัน ได้แก่ ๑. พื้นที่อ่าวฮาลองที่เป็นพื้นที่สงวน ๒. พื้นที่อุทยานแห่งชาติไบทูลองที่เป็นพื้นที่อนุรักษ์ ๓. พื้นที่ส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว ๔. พื้นที่สำหรับการรักษาความปลอดภัยและความมั่นคงของชาติที่จะมีการพัฒนาอย่างจำกัด และ ๕. พื้นที่ที่จะไม่มีการพัฒนาใดๆ ^{๕๗}

^{๕๔} Ministry of Culture, Sports and Tourism (๒๐๑๒), Press Release, http://eeas.europa.eu/archives/delegations/vietnam/documents/press_corner/๒๐๑๒/๒๐๑๒๑๑๒๗_en.pdf

^{๕๕} Vietnam Administration of Tourism (๒๐๑๘), Quang Ninh looks to optimise sea tourism potential, <http://www.vietnamtourism.com/en/index.php/news/items/๑๔๒๗๔>.

^{๕๖} Halong Bay Tourism (๒๐๑๗), Halong tourism attracts more tourists in ๒๐๑๗, <https://www.halongbaytourism.org/halong-tourism-attracts-more-tourists-in-๒๐๑๗>

^{๕๗} Vietnam Administration of Tourism (๒๐๑๘), อ้างแล้ว.

แผนการพัฒนาในแต่ละพื้นที่นั้นจะมีความแตกต่างกันออกไป และการสนับสนุนที่มีความชัดเจน ตลอดจนนโยบายความร่วมมือกับภาคเอกชนที่มีความโปร่งใสและดึงดูด ทำให้แผนแม่บทฯ ประสบความสำเร็จ ในการดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชนจำนวนมาก มาตรการเพื่อดึงดูดการลงทุนต่างๆ ในแผนแม่บทฯ นั้น ให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการลงทุน และประกอบไปด้วยกลยุทธ์เพื่อการดึงดูดการลงทุนที่หลากหลายและตรงกับความต้องการของภาคเอกชนในหลากหลายมิติที่สำคัญ ทั้งในด้านอุตสาหกรรมการบริการ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมบันเทิง และอุตสาหกรรมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจอื่นๆ ในภาพรวม นอกจากนี้ แผนการพัฒนาในอ่าวฮาลองนั้นยังให้ความสำคัญกับการยกระดับการให้บริการ และการจัดกิจกรรมและนิทรรศการต่างๆ ที่เป็นความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและหน่วยงานในพื้นที่กับภาคเอกชนในพื้นที่ด้วย เช่น นิทรรศการชมดอกซากุระบาน (Festival of Cherry Blossoms) นิทรรศการชมดอกบ๊วยสีเหลืองที่เย็นตู (Yen Tu Yellow Apricot Blossom) สัปดาห์แห่งการท่องเที่ยวฮาลอง-กว๋างนิญ (Halong – Quang Ninh Tourism Week) เป็นต้น

นิทรรศการชมดอกบ๊วยสีเหลืองที่เย็นตู
ที่มา: VNF, ๒๐๑๗. <http://vietnamfriendship.vn/๒๐๑๗-Ha-Long-Cherry-Blossom-and-Yen-Tu-Yellow-Apricot-Flower-Festival-to-open-in-March-๑๑-๑๒๕๐๓.html>

งานสัปดาห์แห่งการท่องเที่ยวฮาลอง-กว๋างนิญ
ที่มา: Quangninh Radio and Television Station, ๒๐๑๔. <http://quangninhnews.vn/travel/๒๐๑๔๐๕/ha-long-carnival-and-ha-long-tourism-week-๒๐๑๔-sumarized-๒๓๒๗๙๕๒/>

ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้างต้นของจังหวัดกว๋างนิญทำให้อ่าวฮาลองมีระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีภาคเอกชนจำนวนมากเข้ามาร่วมลงทุน เช่น บริษัท Vingroup ซึ่งเป็นบริษัทสวนสนุกและสวนน้ำ บริษัท Sun Group ซึ่งเป็นบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ด้านการท่องเที่ยวขนาดใหญ่ของประเทศเวียดนาม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีบริษัทอื่นๆ อีกที่แม้จะมีขนาดเล็กลงไปแต่ก็ถือว่ามีบทบาทอย่างมากในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศ เช่น บริษัท Myway บริษัท Tuan Chau และบริษัท FLC เป็นต้น ภาคเอกชนเหล่านี้ล้วนมีบทบาทสำคัญในการอัดฉีดเม็ดเงินลงทุนจำนวนมากเข้าสู่พื้นที่จังหวัดกว๋างนิญ เพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและสถานที่ท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่อ่าวฮาลองด้วย^{๕๘} ผลของการลงทุนดังกล่าวนำไปสู่การเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยว รายได้ การจ้างงาน และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวและการบริการในบริเวณอย่างมีนัยสำคัญ

บริษัท Sun Group

บริษัท Vingroup

บริษัท Myway

บริษัท Tuan Chau

บริษัท FLC

อีกตัวอย่างหนึ่งของมาตรการดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชนของภาครัฐเวียดนามในบริเวณพื้นที่จังหวัดกว๋างนิญ ได้แก่ การเตรียมตัวจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ เมือง Van Don (Van Don Special Administrative-Economic Zone: Van Don SAEZ) ที่คาดว่าจะสามารถดึงดูดการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภคได้กว่า **๒.๓๕ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ต่อปี** ซึ่งหากปราศจากมาตรการการสนับสนุนและดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชนแล้ว ปกติเมือง Van Don จะมีเงินลงทุนในบริเวณไม่ถึง ๑ ใน ๑๐ ของตัวเลขดังกล่าวเท่านั้น^{๕๙}

^{๕๘} เฟิงอ้าย.

^{๕๙} Minh Huong (๒๐๑๘), Proposed Van Don zone rakes in cash, Vietnam Investment Review, <http://www.vir.com.vn/proposed-van-don-zone-rakes-in-cash-๕๘๘๑๔.html>.

Van Don Airport

ที่มา: SGGP Online, ๒๐๑๗. <http://sggpnews.org.vn/business/quang-ninh-van-don-international-airport-to-be-operational-in-april-๒๐๑๗-๕๕๕.html>

Van Don SAEZ

ที่มา: Sun Square, ๒๐๑๖. <http://sunsquareduoancondotelphuquocnao-dang-chiem-linh-thi-truongphu-quoc/>

เขตเศรษฐกิจพิเศษเมือง Van Don นั้นครอบคลุมพื้นที่กว่า ๒,๑๘๐ ตร.กม. และมีเกาะและทะเลในบริเวณกว่า ๖๐๐ แห่ง ข้อตกลงหนึ่งในการผลักดันเขตจัดการเศรษฐกิจพิเศษเมือง Van Don ได้แก่ การอนุญาตให้นักลงทุนภาคเอกชน หรือแม้แต่นักลงทุนต่างชาติให้สามารถซื้อและโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินได้ รวมถึง การถือครองที่ดินเพื่อทำการผลิตหรือประกอบธุรกิจอื่นๆ ได้เป็นระยะเวลาไม่เกิน ๙๙ ปี และการลดภาษีเงินได้ นิติบุคคลเหลือเพียงร้อยละ ๑๗ เป็นเวลา ๑๐ ปี นอกจากมาตรการทางกฎหมายและภาษีแล้ว Van Don ยังมีโครงการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานหลายโครงการ ที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างสนามบินนานาชาติ Van Don (Van Don International Airport) ที่เป็นการลงทุนของบริษัทเอกชน Sun Group และเป็นสนามบินแห่งแรกที่เป็นการลงทุนของภาคเอกชน นอกจากนี้ยังมีทางหลวงเชื่อมต่อ Van Don กับเมืองใหญ่อื่นๆ ของเวียดนาม รวมไปถึงเมืองฮาลอง และเมืองหม่งกายที่อยู่ติดกับชายแดนจีน^{๖๐}

มาตรการกระตุ้นการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษเมือง Van Don นั้นได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี จากภาคเอกชน จากการสำรวจผู้บริหารผู้ประกอบการด้านอสังหาริมทรัพย์และการท่องเที่ยวรายใหญ่ของเวียดนาม พบว่ามีผู้ประกอบการหลายรายที่ได้ริเริ่มเตรียมความพร้อมสำหรับการลงทุนในพื้นที่แล้ว และจะดำเนินการทันทีที่กระบวนการการตั้งเมือง Van Don เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นเสร็จสิ้น เช่น บริษัท CEO Group ที่ได้เตรียมการประสานความร่วมมือกับบริษัท Nihon Sekkei จากประเทศญี่ปุ่น และ บริษัท Accor ซึ่งเป็นผู้ประกอบการระดับนานาชาติในอุตสาหกรรมกาท่องเที่ยวและโรงแรมในการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวและโรงแรมขนาดใหญ่ในบริเวณเกาะ Cai Bau ในเขตอ่าวฮาลอง หรือบริษัท Sun Group ที่มีแผนงานจะสร้างรีสอร์ทและคาสีโนขนาดใหญ่ มูลค่ากว่า ๒ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ บนเกาะ Cai Bau และ Tra Ngo เป็นต้น จากการสำรวจพบว่าความต้องการในการลงทุนในบริเวณพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ เมือง Van Don นั้นมีผลให้ราคาที่ดินในเมือง Van Don และบนเกาะต่างๆ ในบริเวณอ่าวฮาลองนั้นเพิ่มขึ้นกว่า ๕ - ๗ เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า อีกทั้งสภาพคล่องยังสูงถึงร้อยละ ๗๐ ด้วย^{๖๑}

^{๖๐} เพ็งอ้าง.

^{๖๑} เพ็งอ้าง.

นอกจากมาตรการทางกฎหมายและการลดภาษีเพื่อการดึงดูดการลงทุนแล้ว ภาครัฐและสภาบริหารอ่าวฮาลอง (Ha Long Bay Management Board) ยังได้ให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลและการบริหารจัดการ ตลอดจนการสนับสนุนผู้ประกอบการภาคเอกชนให้สามารถรักษามาตรฐานในการให้บริการนักท่องเที่ยวให้ได้ระดับที่พึงจะเป็น แม้จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในบริเวณเป็นจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ก็ตาม ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน ได้แก่ รีวิว (Review) เกี่ยวกับอ่าวฮาลองจำนวนหนึ่งบนเว็บ TripAdvisor ที่กล่าวถึง ความสะอาดของอาหาร และมีนักท่องเที่ยวจำนวนไม่น้อยที่เป็นโรคอาหารเป็นพิษ (Food Poisoning) เนื่องจากการดูแลอาหารทะเลที่ไม่ได้มาตรฐานของร้านอาหารในบริเวณอ่าวฮาลอง เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวและทำให้แน่ใจว่านักท่องเที่ยวจะไม่ประสบกับปัญหาเช่นนี้อีก หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวของอ่าวฮาลองจึงให้ความสำคัญกับการตรวจสอบร้านอาหารทะเล ตลอดจนเรือประมงผิดกฎหมายที่มักไม่รักษามาตรฐานซึ่งมักเป็นต้นเหตุของอาหารทะเลด้อยคุณภาพในร้านอาหารบริเวณอ่าวฮาลองด้วย

บทเรียนที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการสนับสนุนการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในบริเวณอ่าวฮาลอง ได้แก่ วิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการจัดการการท่องเที่ยวในบริเวณอ่าวฮาลองในแบบองค์รวม กล่าวคือ ผู้กำหนดนโยบายเล็งเห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของตลาดการท่องเที่ยวในบริเวณ และนำไปกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนคือผู้กำหนดนโยบายเล็งเห็นถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวกับรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ผู้ประกอบการในบริเวณอ่าวฮาลองมี กล่าวคือ นักท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวบริเวณอ่าวฮาลองนั้นมักมีกำลังจ่ายค่อนข้างมาก และเต็มใจที่จะจ่ายในจำนวนมากกว่าที่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในอ่าวฮาลองกำหนดราคาบริการของตนเพื่อให้ได้รับการบริการที่เหนือกว่าที่ผู้ประกอบการสามารถให้ได้ ทำให้ในระยะหลังจังหวัดกว๋างนิญไม่อนุญาตให้มีการสร้างโรงแรมและสถานที่ท่องเที่ยวราคาสูงในบริเวณอ่าวฮาลอง และบริเวณเมืองใกล้เคียง ได้แก่ เมือง Van Don และเมือง Co To เพื่อให้มีพื้นที่ในบริเวณดังกล่าวเหลือสำหรับการพัฒนาโรงแรมและสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดระดับหรู และได้ผลักดันให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนในการร่วมลงทุนในบริเวณดังกล่าว โดยคาดว่าจะสามารถดึงดูดเงินลงทุนได้สูงถึงกว่า ๒๔๑ ล้านเหรียญสหรัฐ^{๖๒} ด้วย นอกจากนี้ ภาครัฐและสภาบริหารอ่าวฮาลอง (Ha Long Bay Management Board) ยังกล้าที่จะเก็บค่าผ่านทาง (Entrance Fee) ในปริมาณที่เหมาะสม และมีการขึ้นค่าผ่านทางอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณนักท่องเที่ยว และใช้ประโยชน์จากรายได้ค่าผ่านทางในสิ่งที่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคงไว้ซึ่งความยั่งยืนของอ่าวฮาลอง จากรายงานของสำนักข่าวไซ่ง่อนไทมส์ (Saigon Times) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ สภาบริหารอ่าวฮาลองกำลังอยู่ในกระบวนการพิจารณาขึ้นค่าผ่านทางอีกครั้งหนึ่ง โดยเฉลี่ยประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ด่งเวียดนาม (ประมาณ ๘.๗ เหรียญสหรัฐ)^{๖๓} แม้ข้อเสนอขึ้นค่าผ่านทางนี้จะได้รับกระแสต่อต้านจากผู้ประกอบการค่อนข้างมาก แต่สภาบริหารอ่าวฮาลอง (Ha Long Bay Management Board) ก็เล็งเห็นถึงความจำเป็นในการหารายได้เพื่อให้มีงบประมาณเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็น รวมไปถึงการดำเนินการตามมาตรฐานการรักษาสภาพแวดล้อมและความยั่งยืนของสถานที่ท่องเที่ยว ตลอดจนบริการพื้นฐานต่างๆ ที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยวด้วย^{๖๔}

^{๖๒} Anh Duc (๒๐๑๖), First BOT airport project gliding along, Vietnam Investment Review under the Ministry of Planning and Investment, <http://www.vir.com.vn/first-bot-airport-project-gliding-along-๔๐๓๒๔.html>

^{๖๓} Dao Loan (๒๐๑๘), Travel agencies fret about possible fee hike at Halong Bay next year, The Saigon Times, <https://english.thesaigontimes.vn/๖๑๓๓๓๗/travel-agencies-fret-about-possible-fee-hike-at-halong-bay-next-year.html>

^{๖๔} Communist Party of Vietnam (๒๐๑๘), Ha Long bay entrance fee increase proposed, Communist Party Online Newspaper, <http://en.dangcongsan.vn/tourism/ha-long-bay-entrance-fee-increase-proposed-๔๙๑๙๘๙.html>

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ นี้ จังหวัดกว๋างนิญจะเป็นเจ้าภาพงานมหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ของประเทศเวียดนาม โดยตลอดปี พ.ศ. ๒๕๖๑ นี้จะมีการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยว และกีฬา ในบริเวณรวมกว่า ๕๑ งาน โดยกิจกรรมทั้งหมดจะสอดคล้องกับธีมงานที่ว่า “ฮาลอง สถานที่ท่องเที่ยวอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ความมหัศจรรย์และมิตรภาพ” (“Ha Long-Heritage, Wonder, Friendly Destination”) ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวของประเทศเวียดนามเห็นว่ามหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ ประกอบกับมาตรการการสนับสนุนการท่องเที่ยวที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ จะทำให้จังหวัดกว๋างนิญเติบโตไปเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำแห่งหนึ่งของโลก และมีอ่าวฮาลองเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดระดับนานาชาติได้ โดยผู้อำนวยการการท่องเที่ยวจังหวัดกว๋างนิญเชื่อว่าปัจจัยต่างๆ ประกอบกันจะทำให้จังหวัดกว๋างนิญในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมเยียนกว่า ๑๕-๑๖ ล้านคนต่อปี คิดเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่ต่ำกว่า ๗ ล้านคน ก่อให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นกว่า ๑๓๐,๐๐๐ ตำแหน่ง และมีรายได้จากการท่องเที่ยวกว่า ๑.๓-๑.๗ พันล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นกว่าร้อยละ ๑๔-๑๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ^{๖๔}

จากบทวิเคราะห์ข้างต้นนั้น สามารถสรุปการวิเคราะห์ผลการศึกษานโยบายการส่งเสริมและพัฒนการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของอ่าวฮาลอง ประเทศเวียดนาม ที่เป็นจุดเด่น และเป็นบทเรียน ที่สำคัญในการวางแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย ๓ ประการ ได้แก่

๑. การบริหารจัดการของภาครัฐที่ยืดหยุ่นและให้ภาคเอกชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และภาครัฐไม่สามารถดำเนินการด้วยตนเองได้ทั้งหมดอย่างมีประสิทธิภาพ การร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนจึงเป็นสิ่งจำเป็น และจะทำให้เกิดการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตัวอย่างของรูปแบบความร่วมมือที่ได้ผลในกรณีของอ่าวฮาลอง ได้แก่ การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public and Private Partnerships) หรือการให้สิทธิแก่ภาคเอกชนในการประกอบธุรกิจหรือจัดการพื้นที่โดยสมบูรณ์ เช่น การให้ใบอนุญาต (Licensing) หรือการให้เช่าที่ดินระยะยาว (Land Lease) เป็นต้น
๒. การให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น จำเป็นต้องมีการตรวจสอบและการกำกับดูแลเพื่อควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการโดยภาครัฐอย่างเข้มข้นประกอบด้วย เพื่อให้แน่ใจว่าการบริการการท่องเที่ยวของภาคเอกชนในทุกๆ มิติดังนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐานสามารถสร้างประสบการณ์จากการท่องเที่ยวที่น่าจดจำแก่นักท่องเที่ยวได้
๓. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่รอบคอบเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ เช่น ในกรณีของอ่าวฮาลองที่แม้จะมีปริมาณผู้ประกอบการเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยวอยู่แล้ว แต่ผู้กำหนดนโยบายเล็งเห็นช่องว่าง (Gap) ระหว่างความต้องการของนักท่องเที่ยวกับระดับของบริการการท่องเที่ยวที่ผู้ประกอบการมี นำไปสู่การวางแผนและกำหนดมาตรการด้านการลงทุนเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการโรงแรมและบริการการท่องเที่ยวระดับสูง (High-end) เป็นต้น

^{๖๔} The Voice of Vietnam online (๒๐๑๘), Quang Ninh ready for National Tourism Year ๒๐๑๘,

<https://english.vov.vn/travel/quang-ninh-ready-for-national-tourism-year-๒๐๑๘-๓๖๕๘๖๔.vov>

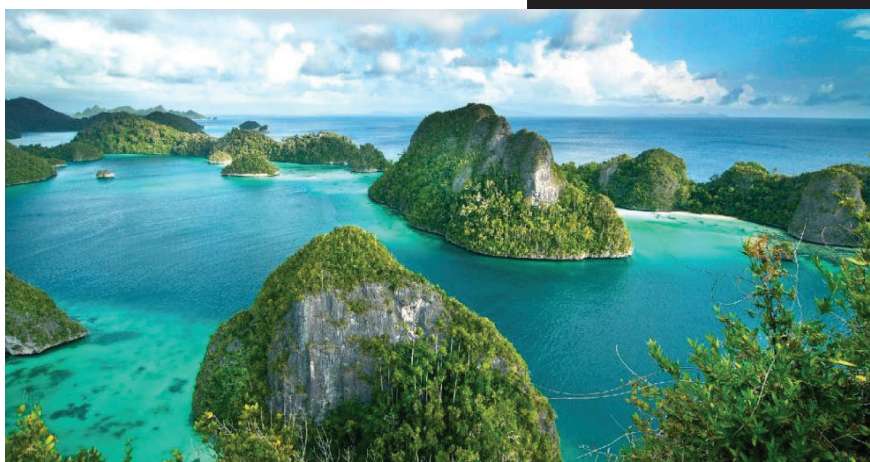

เมื่อนำเอาแบบจำลองว่าด้วยการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) มาพิจารณากับนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอฮาลองแล้ว พบว่ามีการกำหนดเป้าหมายและอุดช่องว่างดังต่อไปนี้

สถานะที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (Current State)	สถานะที่คาดหวัง (Desired State)	แนวทางการดำเนินการ (Action Plan)
การบริหารจัดการการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในพื้นที่อำเภอฮาลองเป็นไปอย่างกระจัดกระจายขาดการร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ	การบริหารจัดการการท่องเที่ยวมีการร่วมกันของภาครัฐและภาคเอกชนก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่การพัฒนาหรือส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	- การจัดให้มีการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชนในการบริหารจัดการพื้นที่ (Public & Private Partnership) - การให้ใบอนุญาตหรือจัดสรรที่ดินตามกฎหมายเพื่อใช้สำหรับการท่องเที่ยว - การให้เช่าที่สำหรับบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ระยะยาว - การกำหนดกลไกให้ภาครัฐตรวจสอบ - การกำหนดกลยุทธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยพิจารณาจากความต้องการของนักท่องเที่ยว

๖.๒ บาหลี่ (Bali) ประเทศอินโดนีเซีย

นอกจากอ่าวฮาลองที่มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่น่าสนใจแล้ว บาหลี่ (Bali) ก็เป็นอีกจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดแห่งหนึ่งที่ชาวต่างชาติให้ความสนใจที่จะเลือกไปพักผ่อนอากาศ เมื่อกล่าวถึงประเทศอินโดนีเซีย บาหลี่มักเป็นเป็นชื่ออันดับต้นๆ ที่จะได้รับการกล่าวถึง บาหลี่เป็นเกาะหนึ่งในบรรดาหลายเกาะที่เป็นพื้นที่สร้างรายได้ให้แก่ประเทศอินโดนีเซีย หนังสือพิมพ์เดอะ เทเลกราฟ (The Telegraph) รายงานว่าเว็บไซต์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในระดับโลกอย่างทริปแอดไวเซอร์ (TripAdvisor) ยกให้บาหลี่เป็นจุดหมายปลายทางอันดับที่หนึ่งที่นักท่องเที่ยวเลือก (Travelers' choice) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ผ่านมานี้เอง^{๖๖}

บาหลี่

ที่มา: The Luxury Bali, ๒๐๑๗. <http://www.theluxurybali.com/contact/>

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยี่ยมเยือนเกาะบาหลี่กว่า ๑๑ ล้านคน โดยกว่าร้อยละ ๓๖ หรือประมาณ ๓.๗๖ ล้านคนเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยในปี พ.ศ.๒๕๕๖ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจากประเทศออสเตรเลีย (๙๙๑,๙๒๓ คน) จีน (๕๕๖,๓๐๐ คน) มาเลเซีย (๒๒๕,๕๗๒ คน) ญี่ปุ่น (๒๑๗,๔๐๒ คน) สิงคโปร์ (๑๗๙,๗๑๙ คน) สาธารณรัฐเกาหลีใต้ (๑๔๖,๐๘๘ คน) ฝรั่งเศส (๑๒๘,๓๕๐ คน) อังกฤษ (๑๒๗,๐๔๐ คน) ไต้หวัน (๑๑๔,๕๐๔ คน) สหรัฐอเมริกา (๑๑๑,๖๔๐ คน) และเยอรมนี (๑๐๕,๔๗๑ คน)^{๖๗} นอกจากนี้ สำนักงานการท่องเที่ยวของรัฐบาลบาหลี่ (Bali Government Tourism Office) ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่ดูแลด้านการท่องเที่ยวของบาหลี่ ยังระบุว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวอินโดนีเซียเองเดินทางมาท่องเที่ยวยังเกาะบาหลี่จำนวนมากถึง ๗.๑๕ ล้านคน^{๖๘}

^{๖๖} Natalie Paris (๒๐๑๗), Why Bali is the greatest destination on Earth (so says TripAdvisor), The Telegraph, <https://www.telegraph.co.uk/travel/news/bali-named-best-tourist-destination/>.

^{๖๗} The Jakarta Post (๒๐๑๕), Foreign tourists arrivals in Bali reach ๓.๗๖ million, <http://www.thejakartapost.com/news/๒๐๑๕/๐๒/๐๓/foreign-tourists-arrivals-bali-reach-๓๗๖-million.html>

^{๖๘} Sylvine Pickel-Chevalier and Budarma Ketut (๒๐๑๖), Towards sustainable tourism in Bali: A Western paradigm in the face of Balinese cultural uniqueness, Mondes du Tourisme, p.๑, available at <https://journals.openedition.org/tourisme/๑๑๘๗>.

**“บาหลิถือเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยว (Tourism Destination)
ที่ได้รับความนิยมในระดับโลกด้วยความโดดเด่นในหลายมิติ”**

เช่น สภาพแวดล้อมที่สวยงาม อากาศที่สะอาดและเย็นสบาย ทัศนียภาพที่สวยงามของท้องทะเล เป็นต้น นอกจากนี้ บาหลิยังมีจุดเด่นอีกประการหนึ่งที่ทำให้บาหลิเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวที่โดดเด่น คือ ระบบการจัดการน้ำ (Water Management System) ที่เรียกว่า ‘สุบัค’ (Subak) ที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ระบบการจัดการน้ำของบาหลินั้นมิได้เป็นเพียงระบบที่ใช้หล่อเลี้ยงพืชพรรณเท่านั้น แต่ระบบนี้ยังสามารถสร้างระบบนิเวศที่ซับซ้อนได้อีกด้วย^{๖๙} ความโดดเด่นในระบบการจัดการน้ำของบาหลินี้เอง จึงทำให้สุบัคได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลก (World Heritage) โดยองค์การยูเนสโก (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization: UNESCO) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕^{๗๐}

ระบบการจัดการน้ำแบบสุบัค

ที่มา: Bali Res Centre, ๒๐๑๘. <https://www.travelonline.com/bali/tours/bali-res-centre/subak-world-heritage-tour>

ด้วยเหตุผลเหล่านี้เองจึงทำให้นักท่องเที่ยวจากหลากหลายพื้นที่ทั่วโลก ต่างหลั่งไหลเข้าไปยังบาหลิ ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวมของอินโดนีเซียดีขึ้น สร้างรายได้ให้แก่อินโดนีเซียเป็นจำนวนมหาศาล แต่ก็แน่นอนว่าผลกระทบทางธรรมชาติจึงเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ผลกระทบที่เกิดที่ชายหาดดรีมแลนด์ (Dreamland) มีผู้กล่าวว่า “ทางเข้าสู่หาดดรีมแลนด์ได้ทำลายภาพลักษณ์ของ ‘เมืองในฝัน (ตามชื่อดรีมแลนด์)’ สำหรับนักท่องเที่ยวตะวันตกไปแล้ว” คำกล่าวดังกล่าวเป็นคำบรรยายภาพของน้ำซังที่เต็มไปด้วยสิ่งสกปรกในบริเวณทางเข้าของหาดดรีมแลนด์^{๗๑}

^{๖๙} J. Stephen Lansing (๑๙๘๗), Balinese "Water Temples" and the Management of Irrigation, *American Anthropologist* ๘๙ (๒), pp.๓๒๖-๓๔๑.

^{๗๐} ดูเพิ่มเติมได้ใน UNESCO, Cultural Landscape of Bali Province: the Subak System as a Manifestation of the Tri Hita Karana Philosophy, <https://whc.unesco.org/en/list/๑๑๙๔>.

^{๗๑} Pickel-Chevalier and Ketut (๒๐๑๖), อ้างแล้ว, p.๑๕.

ชายหาดรีมแลนด์

ที่มา: Hotel.com, ๒๐๑๘. <http://www.bali-indonesia.com/magazine/dreamland-beach-bali.htm>

เมื่อไม่มีการจัดการที่ดีและขาดการวางแผนจากภาครัฐที่ประสานงานกับภาคเอกชน หรือแม้แต่ภาคประชาสังคมเอง ปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่เกิดขึ้นกับหาดและระบบนิเวศโดยรวมจึงมีเพิ่มขึ้นและแก้ไขได้ยากขึ้นด้วยเช่นกัน ในรายงานประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น (Initial Risk Assessment) ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๔๗ สำหรับพื้นที่ชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของบาหลี ซึ่งจัดทำโดย Bali National ICM Demonstration Site Project BAPEDALDA Bali Provincial Government Bali, Indonesia ได้แสดงให้เห็นว่า ในชายฝั่งแถบนี้มีความหลากหลายทางธรรมชาติค่อนข้างสูง โดยมีพันธุ์ไม้จำพวกที่อยู่อาศัยในแถบน้ำตื้น (Shallow Water Habitat) อยู่ค่อนข้างมาก เช่น ต้นโกงกาง (Mangroves) ปะการังทะเล (Coral Reefs) สาหร่ายทะเลที่อยู่พื้นทะเล (Seagrass Beds) และที่สำคัญคือมีชายหาดที่เป็นทราย (Sandy Beaches) อยู่มาก^{๗๒} ซึ่งเป็นจุดดึงดูดที่สำคัญมากสำหรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับชายหาดและทะเลของบาหลี แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ ทำให้เกิดกิจกรรมที่หลากหลายซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้แก่อินโดนีเซีย สำหรับชาวอินโดนีเซียแล้ว ชายหาดไม่ได้เป็นเพียงแหล่งอุตสาหกรรมที่สำคัญ แต่ชายหาดยังมีความสำคัญเพราะมีการใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในเชิงสังคมและศาสนาอีกด้วย โดยรายงานฉบับนี้ให้ข้อมูลด้วยว่าในช่วงระยะเวลาสองศตวรรษที่ผ่านมา นอกจากปัญหาเรื่องมลพิษจากขยะที่ทำลายทัศนียภาพและลดทอนคุณภาพของชายหาดแล้ว ชายหาดได้รับผลกระทบจากการกัดเซาะ (Erosion) ซึ่งถือได้ว่าเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญ ซึ่งบ่อนทำลายคุณภาพของชายหาดในบาหลีด้วย จากชายหาดที่มีแนวยาวถึง ๒๑๙ กิโลเมตร ถูกกัดเซาะไปถึง ๓๒.๕ กิโลเมตรในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ และมีรายงานเพิ่มเติมในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ว่าการกัดเซาะดังกล่าวได้ขยายไปเป็น ๓๗.๑ กิโลเมตร หากมองในภาพรวมทั้งเกาะ มีรายงานว่าชายหาดถูกกัดเซาะไปกว่า ๕๑.๕ กิโลเมตร จากชายหาดมีแนวยาวทั้งหมดกว่า ๔๓๐ กิโลเมตร (ทั่วเกาะ) และเพิ่มเป็น ๖๔.๘๕ กิโลเมตรในปี พ.ศ. ๒๕๔๐^{๗๓} โดยสุดท้ายรายงานสรุปไว้อย่างชัดเจนว่าสำหรับปัญหาการกัดเซาะมีผลโดยตรงมาจากกิจกรรมของมนุษย์ เช่น การทำเหมืองแถบชายทะเล (Coastal Mining) การถมที่ดินในทะเล (Land Reclamation) การสร้างสิ่งปลูกสร้างเทียมในทะเล (Coastal Engineering Structures Building)^{๗๔} เป็นต้น

^{๗๒} PEMSEA & Bali PMO (๒๐๐๔), Southeastern Coast of Bali Initial Risk Assessment, *Bali National ICM Demonstration Site Project BAPEDALDA Bali Provincial Government Bali, Indonesia*, p.๓, available at http://pemsea.org/sites/default/files/Bali%20Initial%20Risk%20Assessment_o.pdf.

^{๗๓} เพ็งอ้าง, p.๕.

^{๗๔} เพ็งอ้าง, p.๕.

นอกจากนี้ รายงานข้างต้น ยังกล่าวถึงระดับคุณภาพน้ำที่อาจจะมีผลต่อสุขภาพของมนุษย์และความเสี่ยงต่อระบบนิเวศ (Human Health Risk & Ecological Risk) ที่ยังเป็นที่น่ากังวล ถ้าหากว่าใช้เกณฑ์ Bali Criteria for Marine Biota and Fisheries จะพบว่าระบบนิเวศโดยรวมมีปัญหาโลหะหนัก (Heavy Metals) และสิ่งปนเปื้อนอื่นๆ ที่อยู่ในน้ำทะเลและสิ่งแวดล้อมโดยรอบ ทำให้คุณภาพของน้ำทะเลและระดับของออกซิเจน (Oxygen) ในน้ำมีปัญหา ปัญหานี้เป็นผลมาจากการใช้สารเคมีจากครัวเรือน เช่น ผงซักฟอก หรือสารเคมีและสารปนเปื้อนต่างๆ ที่มาจากอุตสาหกรรมภายในบาห์ลีเอง^{๗๕}

ยิ่งไปกว่านั้น ส่วนที่น่าสนใจที่สุดในรายงานฉบับนี้ก็คือการสรุปข้อเสนอแนะไว้ให้หลายประการเพื่อที่จะทำให้บาห์ลีมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้แก่ (๑) จะต้องตรวจสอบคุณภาพน้ำ คุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ และนำเสนอและเผยแพร่ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบนั้นเพื่อที่จะผลักดันภาคส่วนอื่นๆ โดยเฉพาะภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ให้มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ (๒) ประเมินและปรับปรุงระบบการจัดการของเสียภายในเกาะ (๓) กำหนดมาตรการเพื่อที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งไม่ให้เสื่อมโทรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของโครงการการพัฒนาทั้งของภาครัฐและเอกชน (๔) ส่งเสริมให้มีการใช้การวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ (Cost-benefit Analysis) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการถมทะเลโดยให้รัฐบาลเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจและการอนุมัติโครงการ (๕) จัดแบ่งพื้นที่ (Zoning) โดยกำหนดเฉพาะเจาะจงว่าพื้นที่ใดเป็นพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการอนุรักษ์ พื้นที่ใดกำหนดไว้สำหรับการควบคุม (๖) กระตุ้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ให้มีส่วนร่วมช่วยในการส่งเสริมและผลักดันการฟื้นฟู (Rehabilitation) พื้นที่ชายฝั่งและชายหาดพร้อมทั้งส่งเสริมโครงการ กิจกรรม และอาสาสมัครต่างๆ ที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาด เป็นต้น^{๗๖}

จากรายงานฉบับเดียวกันนี้เอง จะพบว่าข้อเสนอแนะหลายประการแบ่งตามประเด็นที่สำคัญที่แตกต่างกันไป แต่ลักษณะสำคัญสิ่งหนึ่งซึ่งสอดคล้องกันและมีความสำคัญคือ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการตระหนักและแก้ไขปัญหาพร้อมกัน ด้วยการประสานงานที่สอดคล้องในการสร้างแนวทางการดำเนินการที่ติดตามสภาพสิ่งแวดล้อมอย่างใกล้ชิด โดยการดำเนินการอย่างร่วมมือกัน (Coordinated Environmental Monitoring Programs) ที่จะรวมการดำเนินการทุกประการที่สำคัญให้ครบถ้วน เช่น เรื่องมลพิษและผลกระทบของมลพิษเหล่านั้นที่มีต่อสุขภาพของมนุษย์ และคุณภาพของสถานที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นชายหาดหรือแหล่งทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ เป็นต้น โดยที่การดำเนินการอย่างรอบด้านและมีการร่วมมือกัน (Comprehensive and Coordinated) เหล่านี้จะต้องให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและเครือข่ายต่างๆ ทุกกลุ่มเข้ามามีบทบาท (Actors, Agencies and Networks) ไม่จำกัดอยู่เพียงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้น เพราะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนและเครือข่ายต่างๆ สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลของตนในเครือข่ายที่บาห์ลีมีได้ (ในที่นี้อาจจะเป็นเครือข่ายการให้ข้อมูลร่วมกัน (Information-sharing Network) อย่างเช่น ระบบกระจายข้อมูลจากฐานข้อมูล (Database) ของทั้งภาครัฐและภาคส่วนอื่นๆ) นอกจากนั้นภาคส่วนต่างๆ สามารถร่วมมือกันที่จะใช้ความสามารถของตนตามความชำนาญที่ตนมีและอาศัยเครื่องมือในการวิเคราะห์ (Analytical Tools) ภายใต้งานตามหน้าที่ทรัพยากรบุคคลของแต่ละภาคส่วนมีได้อย่างเต็มที่และดำเนินการอย่างมีการร่วมมือกัน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีตั้งแต่ รัฐบาล มหาวิทยาลัย สถาบันวิชาการ สถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์และบุคคลหรือองค์กรอื่นๆ เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นในแต่ละท้องที่ องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ (Non-Governmental Organizations: NGOs) ต่างๆ และที่ขาดไม่ได้คือภาคเอกชนเอง ที่จะเป็นส่วนที่สำคัญมากใน

^{๗๕} ดูเพิ่มเติมใน เฟิงอ้าง, p.๕-๘.

^{๗๖} ดูข้อเสนอแนะที่เหลือได้ใน เฟิงอ้าง, p.๑๐-๒๐.

การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) การร่วมมือกันของภาคส่วนต่างๆ นี้ควรได้รับการสนับสนุนเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันในท้ายที่สุด (Mutual Interests and Gains) ให้การบริหารจัดการร่วมกันเกิดความเข้มแข็งโดยอาศัยความสามารถของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของบาหลิ รายงานข้างต้นยังให้ข้อเสนอสุดท้ายว่า เพื่อที่จะทำให้มั่นใจว่าการร่วมมือกันหลายภาคส่วนนี้จะบรรลุผลไปได้ การทำให้นโยบายสาธารณะเข้มแข็งและการประเมินนโยบายต่างๆ ที่มีอยู่เป็นเรื่องสำคัญยิ่ง เพื่อที่จะได้นำเอานโยบายต่างๆ ไปใช้จริงในการรักษาสิ่งแวดล้อม^{๗๗}

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ค่อนข้างชัดว่าความรับผิดชอบและข้อผูกมัดในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้น (Responsibility and Commitment) เป็นเรื่องที่สำคัญในระดับชาติ (National Level) ซึ่งจะต้องถ่ายทอดแนวปฏิบัติสู่ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่การทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายจะส่งเสริมซึ่งกันและกันและทำให้ทุกภาคส่วนเชื่อมโยงเข้าหากัน หากพิจารณาประเด็นดังกล่าวในระดับระหว่างประเทศ (International level) จะพบว่าหลายภาคส่วนได้แสดงความกังวลและพยายามผลักดันให้อินโดนีเซียเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งที่จะใช้บังคับมาตรการบางอย่างเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เช่น องค์การสหประชาชาติ (United Nations) โดยองค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) ในรายงานประจำปี (Annual Report) ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๕๙ และ ๒๕๖๐ ได้เน้นย้ำประเด็นเหล่านี้ไว้ โดยที่ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๕๙ แสดงให้เห็นว่าอินโดนีเซียได้เข้าร่วมเครือข่ายระหว่างประเทศเพื่อติดตามสถานการณ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (UNWTO International Network of Sustainable Tourism Observatories: INSTO)^{๗๘} ที่ประกอบด้วย จุดสังเกตการณ์ ๓ จุด (Observatories) ในบาหลิ คือ Sanur Kauh, Sanur และ Sanur Kaja villages ถัดมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีขยายความมากขึ้น โดย UNWTO ได้เผยแพร่รายงานประจำปีฉบับใหม่ ซึ่งกล่าวถึงกระทรวงการท่องเที่ยว (Ministry of Tourism) ของอินโดนีเซียซึ่งมีการให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) โดยยึดประเด็นดังกล่าวเป็นหัวใจหลักของยุทธศาสตร์ที่อินโดนีเซียเลือกที่จะปรับใช้ ในรายงานกล่าวให้เห็นถึงการสร้าง “กฎหมาย ๑๐” (Law ๑๐) ที่กล่าวว่า

“การท่องเที่ยวจะต้องมุ่งหวังที่จะช่วยให้เศรษฐกิจเจริญเติบโต พัฒนาสวัสดิการสังคม
ขจัดความยากจน ลดอัตราการว่างงาน **รักษาธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรต่างๆ**
ส่งเสริมวัฒนธรรม สนับสนุนเอกลักษณ์ของชาติ ส่งเสริมสำนึกในความเป็นชาติ (Patriotism)
และสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ”^{๗๙}

ในรายงานประจำปีของ UNWTO ได้กล่าวถึงกรอบนโยบาย (Policy Framework) ที่มีรากฐานของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่รวบรวมแนวทาง (Guidelines) และมาตรฐานที่เป็นไปตามหลักการว่าด้วยความยั่งยืน และส่งเสริมการพัฒนายุทธศาสตร์แห่งชาติในเรื่องของการท่องเที่ยวและจุดหมายปลายทาง (Destinations) ทั่วประเทศอินโดนีเซีย ไม่เพียงแต่เฉพาะบาหลิเท่านั้น ในรายงานฉบับนี้กล่าวไว้อย่างชัดเจนสรุปได้ ดังนี้

^{๗๗} เฟิงอ้าง, p.๒๐-๒๑.

^{๗๘} UNWTO (๒๐๑๖), ๒๐๑๖ Annual Report, p.๒๘.

^{๗๙} UNWTO (๒๐๑๗), ๒๐๑๗ Annual Report, p.๓๘-๓๙

๑. อินโดนีเซียมีแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนโดยการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งนั้น ได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากกระทรวงการท่องเที่ยว ด้วยความคาดหวังที่จะสร้างพื้นที่ (Platforms) ร่วมกันในการที่จะเน้นย้ำความจำเป็นและเปิดให้ชุมชนท้องถิ่น (Local Communities) เข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงภาคเอกชนและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง (Relevant Government Bodies) เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) มีความรู้สึก ร่วมกันในการปฏิบัติตามและมีความรับผิดชอบ (A Sense of Commitment and Responsibility) ที่จำเป็นต่อการบังคับใช้และการติดตาม (Monitoring) นโยบายการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในช่วงเวลาต่างๆ^{๘๐}
๒. นอกจากนั้นอินโดนีเซียยังได้ให้ความสำคัญกับพื้นที่สังเกตการณ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism Observatory: STO) โดยมีบันทึกความเข้าใจร่วมกัน (Memoranda of Understanding: MOU) ระหว่างหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่น (Local Tourism Authority) สถาบันการศึกษา (Academic Institutions) และกระทรวงการท่องเที่ยวของอินโดนีเซียเอง บันทึกความเข้าใจดังกล่าวได้เน้นย้ำถึงการติดตามการพัฒนาเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนใน ๕ พื้นที่ คือ ลอมบ็อก (Lombok) โทบา ลัก (Toba Lak) ปังกันดาร์ัน (Pangandaran) สเลแมน (Sleman) เกาะชวา (Java) และท้ายสุดคือ ซานูร์ (Sanur) บนเกาะบาหลี^{๘๑}
๓. อินโดนีเซียจะให้การรับรองการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism Certification) แก่พื้นที่ที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ทางกรอินโดนีเซียจะมอบรางวัลการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (The Indonesian Sustainable Tourism Award) เพื่อเป็นการยืนยันว่าพื้นที่ดังกล่าวมีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น วิธีการดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้ภาคประชาสังคมและภาคเอกชนในแต่ละพื้นที่มีความตระหนักร่วมกัน และพร้อมที่จะพัฒนาพื้นที่ของตนในเชิงแข่งขันกับพื้นที่อื่นๆ เพื่อที่จะได้รับการรับรองดังกล่าว

จะเห็นได้ว่านโยบายเบื้องต้นทั้ง ๓ ประการที่ทางการอินโดนีเซียและองค์การระหว่างประเทศส่งเสริม นั้น ได้เน้นย้ำเรื่องสำคัญในประเด็นเดียวกันก็คือการให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแบ่งปันข้อมูลและแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนมากขึ้น นอกจากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศอย่าง UNWTO ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดันเรื่องการอนุรักษ์และรักษาสถาปัตยกรรมชาติของเกาะและชายหาดของบาหลีอย่างยั่งยืนโดยให้ภาคประชาสังคมและภาคเอกชนรวมถึงภาคอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมแล้ว UNESCO ก็เป็นองค์การระหว่างประเทศอีกองค์การหนึ่งที่ได้มีบทบาทในการสนับสนุนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism Strategy) เช่นเดียวกัน

อย่างที่กล่าวไปข้างต้นว่า บาหลีมีจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวที่มีจุดเด่นเพราะได้รับการรับรองเป็นมรดกของโลกคือระบบการจัดการน้ำที่เรียกว่า “สุมัค” ทาง UNESCO ได้ร่วมมือกับภาครัฐของอินโดนีเซีย เพื่อจัดพิมพ์ยุทธศาสตร์ที่ได้พัฒนาร่วมกันเพื่อเน้นย้ำประเด็นการพัฒนาอย่างยั่งยืนในด้านภูมิทัศน์วัฒนธรรม (Cultural Landscape) อีกด้วย^{๘๒} ในยุทธศาสตร์ฉบับนี้เน้นถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการรักษาเขตมรดกโลก (World Heritage Site) ด้วยการให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น เนื่องจากว่า

^{๘๐} เฟ็งอ้าง, p.๓๙.

^{๘๑} เฟ็งอ้าง.

^{๘๒} ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน UNESCO (๒๐๑๖), Cultural Landscape of Bali Province: the Subak System as a Manifestation of the Tri Hita Karana Philosophy, <http://unesdoc.unesco.org/images/00๒๖/0๐๒๖๐๙/๒๖๐๙๗๗e.pdf>.

โดยทั่วไปแล้ว นักท่องเที่ยวต่างชาติมักจะขาดความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในสำคัญของเขตรมรดกโลก จึงทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism) หรือการท่องเที่ยวเชิงจิตวิญญาณ (Spiritual Tourism) ทั้งนี้เพื่อที่จะสนับสนุนการท่องเที่ยวและการรักษาเขตรมรดกโลก ควบคู่กันไป^{๘๓}

จุดประสงค์ทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญในรายงานฉบับนี้ (Sustainable Tourism Strategy, Cultural Landscape of Bali Province: the Subak System as a Manifestation of the Tri Hita Karana Philosophy) ได้แก่

๑. ทำให้มั่นใจว่าการพัฒนาทุกด้าน (ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ประปา ไฟฟ้า เป็นต้น) ต้องสนับสนุนและส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ (Authenticity) ของบาหลิสเอง และพยายามลดผลกระทบด้านลบต่อธรรมชาติ รวมถึงส่งเสริมการใช้นโยบายเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน และเสริมสร้างการจัดการพื้นที่และให้มีการตรวจตราซึ่งมีการร่วมมือจากหลากหลายภาคส่วนที่ต้องร่วมมือกัน ไม่ควรปล่อยให้ภาระหน้าที่เป็นของกระทรวงการท่องเที่ยวของอินโดนีเซียเพียงองค์กรเดียวเท่านั้น^{๘๔}

ตัวอย่างแผนปฏิบัติการ เช่น (๑) พัฒนาระบบการจัดการน้ำเพื่อป้องกันและควบคุมคุณภาพของน้ำ (๒) พัฒนาโครงการที่จะเสริมสร้างความสามารถของบุคลากร หรือหลักสูตรการศึกษาที่จะฝึกอบรมหรือให้ความรู้แก่ผู้ที่มีส่วนร่วมทุกภาคส่วนให้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (๓) สร้างระบบตรวจตราที่สอดคล้องกับกฎเกณฑ์หรือกฎหมาย (ทั้งกฎหมาย สาลักษณ์อักษรและกฎหมายจารีตประเพณี) ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติที่จะช่วยป้องกันและรักษาทรัพยากรธรรมชาติในเขตรมรดกโลก^{๘๕}

๒. กระจายอำนาจ (Empower) แก่ชุมชนในท้องถิ่นให้สามารถตัดสินใจที่จะเข้าถึงการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนโดยตรง ทั้งนี้เพื่อที่จะพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชนเองด้วย โดยให้กระทรวงการท่องเที่ยว กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงวัฒนธรรมเป็นผู้นำในการริเริ่มกิจกรรม โดยมีหน่วยงานต่างๆ รวมถึงสถาบันการศึกษาและองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมด้วย^{๘๖}

ตัวอย่างแผนปฏิบัติการ เช่น (๑) เข้าถึงกลุ่มประชากรที่แตกต่างกันเพื่อที่จะให้กลุ่มคนหลากหลายกลุ่มนี้ได้แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ที่หลากหลาย ด้วยการเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในวงสนทนาแบบเปิด ในประเด็นต่างๆ เช่น คนในท้องถิ่นมีความต้องการที่จะอยู่ในบริเวณเขตรมรดกโลกโดยมีบทบาทในอนาคตอย่างไร คนในท้องถิ่นต้องการเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอย่างไร เป็นต้น การเข้าถึงกลุ่มคนที่แตกต่างกันไปนี้ก็จะทำให้มั่นใจได้ว่าการร่วมมือ

^{๘๓} เฟิงอ้าง, p.๑๑.

^{๘๔} เช่น สำนักงานวัฒนธรรมของบาหลิส (Culture Office of Bali Province) สำนักงานท่องเที่ยวของบาหลิส (Tourism Office of Bali Province) สำนักงานสาธารณะของบาหลิส (Public Works Office of Bali Province) โดยสำนักงานเหล่านี้จะผลัดกันเป็นผู้นำในการลงมือทำในกิจกรรมที่แตกต่างกันโดยมีตัวแสดงสนับสนุนอื่นๆ คอยช่วยเหลืออยู่ด้วย ตัวแสดงสนับสนุนเช่น NGOs, Permit and License and Investment Agency at Regency level, Bali Natural Resources Conservation Center, Office for Archeological Heritage Conservation in Gianyar, Office for Research on History and Traditional Values in Bali เป็นต้น โดยบางแผนปฏิบัติการ (Action Plans) จะมี Regional Planning and Development Agency of Bali พร้อมทั้งนักวิชาการที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาท แสดงให้เห็นว่าไม่จำเป็นต้องเป็นภาครัฐเท่านั้นที่มีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วม สามารถดูตัวแสดงที่เหลื

ได้ใน เฟิงอ้าง, p. ๑๖.

^{๘๕} เฟิงอ้าง, p.๑๖.

^{๘๖} สามารถดูตัวแสดงทั้งหมดได้ที่ เฟิงอ้าง, p.๑๘.

จากภาคส่วนชุมชนท้องถิ่นในการที่จะแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและอัตลักษณ์ของท้องถิ่น (๒) ให้การศึกษาและเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ท้องถิ่นเพื่อที่จะพัฒนาความเข้าใจและบทบาทในการที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (๓) ให้การสนับสนุนทั้งทุนการศึกษา การฝึกฝน เงินช่วยเหลือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสร้างแบรนด์ (Branding) สาธารณสุข และอื่นๆ แก่ชุมชนท้องถิ่น^{๘๗}

๓. พัฒนาระบบการจัดการผู้เยี่ยมชมเยือน (Visitor Management System) ที่จะช่วยลดผลกระทบเชิงลบ และขณะเดียวกันก็ช่วยเพิ่มประสบการณ์ต่อผู้เยี่ยมชมเหล่านั้นด้วย^{๘๘}

ตัวอย่างแผนปฏิบัติการ เช่น (๑) ส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจ (Empower) มากขึ้นในฐานะผู้พิทักษ์ท้องถิ่น (Native Guardians) ในส่วนของการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (๒) จัดการประเมินและสร้างแผนการประเมินความเสี่ยง โดยให้แต่ละส่วนของเขตรวดโลกเข้าไปอยู่ในการพิจารณาก่อน ก่อนที่จะเปิดให้เขตนั้นเข้าถึงสาธารณะ (๓) สร้างแผนและรูปแบบการท่องเที่ยวสำหรับแต่ละภาคส่วนเพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนท้องถิ่น

๔. ส่งเสริมการพัฒนาสินค้าและบริการทางด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น

ตัวอย่างแผนปฏิบัติการ เช่น (๑) นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าไปสู่บทเรียนในห้องเรียน (๒) ดีไซน์แนวทางสำหรับผู้เยี่ยมชมเพื่อที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและข้อห้ามปฏิบัติในเขตรวดโลก โดยอาศัยกฎเกณฑ์ใช้พื้นที่ประกอบกันด้วย (๓) พยายามส่งเสริมให้มีการสร้างสรรค์ประสบการณ์ที่แท้จริง (Authentic Experiences) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มาจากคนท้องถิ่นที่สะท้อนความภาคภูมิใจ อัตลักษณ์ ประเพณี และคุณค่าท้องถิ่นที่จะสร้างประสบการณ์ที่เป็นที่จดจำแก่ผู้มาเยือน เช่น ผลิตภัณฑ์ที่เป็นประเพณีดั้งเดิมในเรื่องของอาหารที่มีส่วนผสมจากท้องถิ่นนั้นจริงๆ (สำหรับบาทลี คือ บอเรห์ (Boreh) ข้าวแดง (Red Rice) รวมถึงน้ำมันมะพร้าว)^{๘๙} เป็นต้น

แผนปฏิบัติการในแต่ละประเด็นล้วนแต่มีจุดประสงค์แตกต่างกันออกไป บางแผนนั้นมีเพื่อวัตถุประสงค์มากกว่าประการเดียว แต่สิ่งที่น่าสังเกตจากการกำหนดแผนปฏิบัติการในแต่ละประเด็นมักจะมีการกำหนดถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ซึ่งรวมถึงภาคประชาสังคม (Civil Society) ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนอีกด้วย

ประเด็นการพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นประเด็นที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญไว้ในลำดับต้น (First Priority) ในการผลักดันการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่นที่รัฐบาลและองค์การระหว่างประเทศให้ความสำคัญมาโดยตลอด อีกประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญเช่นเดียวกัน คือ การเน้นให้ระดับชุมชนได้ดึงเอาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมมาชูให้เป็นจุดเด่นและจุดขาย เพื่อประโยชน์ในการกระตุ้นการท่องเที่ยวและสร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ให้แก่นักท่องเที่ยว

^{๘๗} เพ็งอ้าง, p.๑๘.

^{๘๘} เพ็งอ้าง, p.๒๐.

^{๘๙} เพ็งอ้าง, p.๒๒.

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นแล้วว่าบาหลีมียุทธศาสตร์การท่องเที่ยวที่ขยายตัวและจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ - ๒๕๕๓ ซึ่งส่งผลต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ให้การพัฒนาเรื่องของเทคโนโลยีสื่อสาร (Information Technology: IT) และการขนส่งให้มีการเข้าถึงสถานที่ต่างๆ ในบาหลีย่างทั่วถึงด้วย การพัฒนาในเรื่องดังกล่าวนี้เอื้ออำนวยต่อยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวทำให้ปริมาณของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น^{๙๐} สิ่งที่น่าสนใจคือประเด็นการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดันการท่องเที่ยวอย่างเช่น การท่องเที่ยวหมู่บ้าน (Village Tourism) ที่เป็นผลโดยตรงมาจากการมีส่วนร่วมของชุมชน การท่องเที่ยวหมู่บ้าน หมายถึง รูปแบบที่ผสมผสานระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวที่ดึงดูดผู้คน (Attractions) สถานที่พัก (Accommodation) และสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน โดยที่รูปแบบการท่องเที่ยวเช่นนี้จะยังคงรักษากลิ่นอายของวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิมของแต่ละชุมชนอยู่ได้ ในขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์ตรงที่เป็นเอกลักษณ์ (Unique) และไม่สามารถค้นหาประสบการณ์ดังกล่าวได้จากสถานที่อื่นอีก^{๙๑} การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยใช้ชุมชนเป็นรากฐานหรือหัวใจหลักในการพัฒนานี้เป็นตัวอย่งที่ทำให้เห็นได้ว่าชุมชนแต่ละชุมชนมีความสามารถในการรองรับกับนักท่องเที่ยวและกระตุ้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้อย่างไร รูปแบบหรือต้นแบบ (Model) แนวทางในการพัฒนาดังกล่าวนี้ อยู่ในยุทธศาสตร์ ๔ ประการที่กำหนดในสมัยอดีตประธานาธิบดี Susilo Bambang Yudhoyono ของประเทศอินโดนีเซียเอง โดยเน้นไปที่นโยบาย ๔ Pros คือ Pro-poor, Pro-job, Pro-growth และ Pro-environment^{๙๒} ซึ่งนโยบายที่ว่านี้จะเห็นได้ว่าเป็นการแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลอินโดนีเซียก็สนับสนุนการท่องเที่ยวที่ไม่ได้เป็นแบบทุนนิยม (Capitalistic) อย่างเดียวเสมอไป อินโดนีเซียยังสนับสนุนการท่องเที่ยวที่เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญกับคน (Pro-people) คือให้ความสำคัญกับคนและกลุ่มคนเป็นหลักอีกด้วยเช่นกัน อินโดนีเซียได้มีความพยายามในการส่งเสริมให้การท่องเที่ยวของตนนั้นเป็นรูปแบบที่ยึดชุมชนเป็นหลัก (Community-based) แทนที่จะเป็นแบบยึดทุนเป็นหลัก (Capitalist-based)^{๙๓}

“ในอินโดนีเซีย การส่งเสริมให้ชุมชนหรือหมู่บ้านเป็นรากฐานในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบนี้ได้ริเริ่มมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๕๔ มีชุมชนมากกว่า ๕๖๙ ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว”^{๙๔}

โดยมีตัวของชุมชนเองเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนี้ได้รับการสนับสนุนและการช่วยเหลือด้านการวางแผนจากกระทรวงการท่องเที่ยวของอินโดนีเซีย ตัวอย่างหนึ่งที่น่าสนใจคือโครงการระดับชาติ ที่ส่งเสริมรากฐานระดับชุมชน ชื่อว่า National Program for Community Empowerment and Dependence โปรแกรมนี้มีการสนับสนุนเงินทุนให้แต่ละพื้นที่เพื่อที่จะใช้ในการพัฒนาทั้งเชิงกายภาพ (Physical Development) เช่น ลานจอดรถ ทางเดิน ป้ายบอกทาง สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นต้น และการพัฒนาที่ไม่ใช่เชิงกายภาพ (Non-physical Development) เช่น การพัฒนาการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวชุมชนเอง การฝึกการอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถมากขึ้น ในการที่จะรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยจะมีผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเข้ามาให้ ความช่วยเหลือ แต่ละชุมชนจะได้รับ

^{๙๐} Gusti Kade Sutawa (๒๐๑๒) , Issues on Bali Tourism Development and Community Empowerment to Support Sustainable Tourism Development, Procedia Economics and Finance ๔, p.๔๑๔.

^{๙๑} เพ็งอ้าง, p.๔๑๙.

^{๙๒} เพ็งอ้าง.

^{๙๓} เพ็งอ้าง, p.๔๒๐.

^{๙๔} เพ็งอ้าง, p.๔๑๙.

การอบรมเป็นเวลากว่า ๒ ปี ในปีแรกแต่ละชุมชนจะได้เงินสนับสนุนชุมชนละ ๑๐๐ ล้านรูเปีย (สกุลเงินอินโดนีเซีย) หรือประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ บาทไทย และในปีที่สองจะได้รับ ๑๕๐ ล้านรูเปีย (ประมาณ ๓๒๐,๐๐๐ บาทไทย)

การให้ชุมชนหรือหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวจะเปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการสอดแทรกองค์ความรู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ ซึ่งหมายความว่าสังคมจะเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญในการพัฒนาทุกระดับ รวมถึงชุมชนสามารถให้ข้อมูล (Inputs) ที่สำคัญในการวางแผนและการบริหารจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยว ชุมชนท้องถิ่นทุกแห่งสามารถที่จะตั้งศักยภาพของทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเหล่านี้ ในขณะเดียวกัน ชุมชนก็จะเข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้นในการรักษาธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความสะดวก และวัฒนธรรมอีกด้วย^{๙๕}

การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมไม่ได้มีผลดีแต่ในแง่ของการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนหรือการกระตุ้นการท่องเที่ยวเท่านั้น การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมยังสามารถที่จะช่วยรักษาความสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อมทางทะเลได้อีกด้วย จากงานศึกษาของ Tyas Ismi Trialfhianty และ Suadi ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จของโครงการที่ฟื้นฟูปะการังชายฝั่งในเปมูเทรัน (Pemuteran) ซึ่งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของบาหลี^{๙๖} งานศึกษาชิ้นนี้ยังได้กล่าวอีกว่า นักท่องเที่ยวเองก็มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ความสมบูรณ์สภาพแวดล้อมทางทะเล โดยมีข้อมูลศึกษาที่อธิบายว่านักท่องเที่ยวบางส่วนมีความรู้และความเข้าใจอยู่ก่อนแล้วที่จะมาเที่ยวว่า มีโปรแกรมที่จะฟื้นฟูนี้ และ การเข้าร่วมโปรแกรมฟื้นฟูนี้เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวเหล่านี้เดินทางมาท่องเที่ยวที่บาหลี^{๙๗}

นอกจากการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลดีต่อการอนุรักษ์ความสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่งแล้ว ยังมีตัวอย่างกรณีที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการรักษาสถาปัตยกรรมท้องถิ่นของตนในบาหลีเองอีกด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อเหตุผลที่จะอนุรักษ์สถาปัตยกรรมโดยคนในท้องถิ่นและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเวลาเดียวกัน ในงานศึกษาของ Listyana Febrian และ I Gede Wyana Lokantara ได้สรุปไว้อย่างชัดเจนว่าสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมในอัมลาปุระ (Amlapura) ซึ่งอยู่ในเขตคารังกะเสม (Karangasem) ของบาหลีเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมที่ไม่สามารถที่จะอยู่รอดได้ในวิถีที่ยั่งยืน หากขาดความร่วมมือจากชุมชนในท้องถิ่นที่จะรักษารูปแบบเหล่านั้นไว้^{๙๘} โดยชุมชนท้องถิ่นมีการให้การช่วยเหลือ ๔ ด้านหลักๆ^{๙๙} คือ

๑. มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนที่มีความสนใจและใส่ใจที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความเห็น และให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน
๒. ให้การช่วยเหลือในแง่ของแรงงานหรือเงินสนับสนุน

^{๙๕} เฟ็งอ้าง, p.๔๒๐.

^{๙๖} Tyas Ismi Trialfhianty and Suadi (๒๐๑๗), The Role of the Community in Supporting Coral Reef Restoration in Pemuteran, Bali, Indonesia, J Coast Conserv ๒๑, p.๘๗๓-๘๘๒.

^{๙๗} เฟ็งอ้าง, p.๘๗๕.

^{๙๘} Listyana Febriani and I Gede Wyana Lokantara (๒๐๑๗), Community Participation Towards the Value of Traditional Architecture Resilience, on the Settlements' Pattern in Tenganan Village, Amlapura, IOP Conference. Ser.: Earth and Environmental Science ๙๙.

^{๙๙} เฟ็งอ้าง, p.๖.

๓. เข้าร่วมกิจกรรมการประชุมอยู่สม่ำเสมอ มีความกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในทุกๆ กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
๔. ทำตามกฎที่มี เช่น ไม่ฝ่าฝืนกฎที่ตั้งไว้ หรือสร้างบ้านตามแนวคิดแบบสถาปัตยกรรมดั้งเดิม (Traditional Architectural Concepts) เป็นต้น

การเพิ่มบทบาทให้แก่ชุมชน (Community Empowerment) ดังเช่นการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวนี้ทั้งในเชิงอนุรักษ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการผลักดันให้มีการเติบโตทางเศรษฐกิจจากการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน^{๑๐๐}

รูปแบบสถาปัตยกรรมใน Amlapura

ที่มา: Sean Hamlin, ๒๐๑๑. <https://www.flickr.com/photos/wiifm๖๙/๖๓๔๖๘๕๗๐๓๒/>

^{๑๐๐} Sutawa, อ้างแล้ว, p.๔๒๐.

ดังนั้น จากข้อมูลและการวิเคราะห์เบื้องต้น ทำให้สามารถสรุปการวิเคราะห์ผลการศึกษานโยบาย การส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย ที่เป็นจุดเด่น และเป็น บทเรียนที่สำคัญในการวางแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยได้ ๓ ประการ ได้แก่

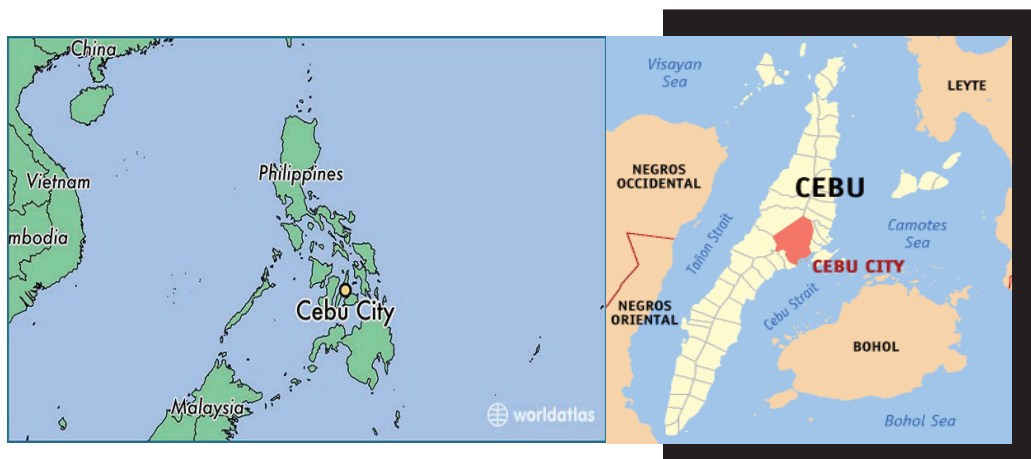
๑. การท่องเที่ยวชุมชนในลักษณะการท่องเที่ยวหมู่บ้าน (Village Tourism) สามารถกระตุ้นการ ท่องเที่ยวท้องถิ่นควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม หรือแม้แต่สถาปัตยกรรมดั้งเดิมของ คนในพื้นที่ได้ไปในเวลาเดียวกัน แทนที่จะสร้างแหล่งท่องเที่ยวที่เน้นแหล่งทุนเป็นตัวกระตุ้นการ ท่องเที่ยว รัฐบาลอินโดนีเซียเล็งเห็นถึงความสำคัญของคนในพื้นที่และกลิ่นอายของท้องถิ่น (Authenticity) อย่างที่ได้เห็นในนโยบาย ๔ Pros รัฐบาลอินโดนีเซีย จึงผลักดันให้มีสถานที่ ท่องเที่ยวที่เป็นหมู่บ้านหรือชุมชนมากขึ้น ภายใต้ความคิดที่ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นผู้คนและชุมชน ท้องถิ่นเป็นสำคัญ โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นตัวหลักและนำเสนอเอกลักษณ์ในแต่ละชุมชนใน การดึงดูดนักท่องเที่ยวและกระตุ้นการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ได้ โดยไม่ต้องอาศัยเงินลงทุนเสมอไป
๒. การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสามารถทำได้ในลักษณะของการส่งเสริมการท่องเที่ยวประเด็นหนึ่ง ดังเช่น ที่เห็นในกรณีของระบบจัดการน้ำสุบัก แม้ว่าสุบักจะเป็นเขตมรดกของโลกที่ประกาศโดย UNESCO ซึ่งต้องได้รับการอนุรักษ์อย่างเข้มงวดที่สุด แต่อินโดนีเซียยังสามารถที่จะผลักดันการท่องเที่ยวอย่าง ยั่งยืนโดยมียุทธศาสตร์และมาตรการที่หลากหลาย ดังเช่น (๑) นักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมใน การอนุรักษ์ท้องที่ (๒) นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ความเข้าใจ และความชื่นชมต่อวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีผู้คนในท้องที่เป็นตัวขับเคลื่อน เพื่อที่จะร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์เขตมรดกโลกนี้ไว้ได้ ใน ขณะเดียวกันก็สามารถชมความงามในพื้นที่ได้อีกด้วย (๓) นอกจากนี้ กรณีที่นักท่องเที่ยวเดินทางมา ที่เกาะบาห์ลีเพื่อที่จะช่วยดูแลความสมบูรณ์ของสภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเล แสดงให้เห็นโอกาสที่ นักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่จะได้รับข้อมูลและการฝึกฝนจากผู้เชี่ยวชาญที่เข้ามาทำงานในโครงการ ต่างๆ ที่ได้รับการสนับสนุนจากทั้งรัฐบาลและองค์กรทั้งระดับระหว่างประเทศและองค์กรภาคประชา สังคมเองได้อีกด้วย
๓. สนับสนุนความร่วมมือกันระหว่างกระทรวงการท่องเที่ยวและหน่วยงานอื่น ดังที่เห็นได้จากกรณี ที่ทางการของอินโดนีเซียมุ่งหมายให้กระทรวงการท่องเที่ยวของอินโดนีเซียเป็นเพียงหน่วยงานหนึ่งที่มี บทบาท แต่ไม่ผูกขาดการส่งเสริมการท่องเที่ยวอยู่เพียงผู้เดียว โดยกระจายภาระหน้าที่และความ รับผิดชอบไปยังภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นทั้งหน่วยงานจากภาครัฐเอง หน่วยงานส่วนอื่นของ รัฐบาล ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคมที่ขยายไปถึงระดับปัจเจกชนในแต่ละท้องที่ และยังขยายความ ร่วมมือไปยังองค์การระหว่างประเทศ อย่างเช่น UN World Tourism Organization (UNWTO) หรือ United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) เป็นต้น อีกด้วย

เมื่อนำเอาแบบจำลองว่าด้วยการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) มาพิจารณากับนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่บาห์ลีแล้ว พบว่ามีการกำหนดเป้าหมายและอุดช่องว่างดังต่อไปนี้

สถานะที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (Current State)	สถานะที่คาดหวัง (Desired State)	แนวทางการดำเนินการ (Action Plan)
การท่องเที่ยวชุมชนหรือหมู่บ้านมีความโดดเด่นเพราะควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม หรือสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของคนในพื้นที่ แต่ยังไม่มีการสนับสนุนเท่าที่ควร	การท่องเที่ยวหมู่บ้านหรือชุมชนได้รับการสนับสนุนโดยสามารถสร้างประสบการณ์ให้แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างดีและมีเอกลักษณ์	- รัฐบาลใช้นโยบาย ๔ Pros ผลักดันให้มีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นหมู่บ้านหรือชุมชนมากขึ้น ภายใต้ความคิดที่ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นผู้คนและชุมชนท้องถิ่นเป็นสำคัญ โดยให้ท้องถิ่นเป็นตัวหลักในการนำเสนอเอกลักษณ์ในแต่ละชุมชนในการดึงดูดนักท่องเที่ยวและกระตุ้นการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ โดยไม่ต้องอาศัยเงินลงทุน
การบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ และขาดการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ	บาห์ลีสามารถบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นมรดกโลกให้เกิดความยั่งยืนควบคู่ไปกับกิจกรรมการท่องเที่ยว	- ผลักดันให้นักท่องเที่ยวมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน - ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจด้านการอนุรักษ์ให้เข้ามาในบาห์ลีเพื่อร่วมกิจกรรมรักษาแหล่งท่องเที่ยวภายใต้การสนับสนุนของรัฐบาลและองค์กรต่างๆ - ร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตั้งแต่ภาคชุมชน ประชาสังคม ภาคเอกชนธุรกิจ หน่วยงานรัฐ รวมถึงองค์กรระหว่างประเทศที่มีบทบาทเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

๖.๓ เซบู (Cebu) ประเทศฟิลิปปินส์

ในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากพื้นที่ที่เป็นแผ่นดิน (Mainland) อย่างประเทศไทย เวียดนาม กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และมาเลเซีย ก็ยังมีพื้นที่อีกส่วนหนึ่งซึ่งมีขนาดหลายแสนตารางกิโลเมตรที่เป็นพื้นที่ที่ติดกับน้ำทะเลหรือมหาสมุทร (Island Land) เป็นส่วนใหญ่อีกเช่นกัน พื้นที่ในประเทศอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ส่วนมากจะมีลักษณะเป็นเกาะ พื้นที่เหล่านี้ทำให้ทรัพยากรทางทะเลและชายหาดมีเป็นจำนวนมาก และก่อให้เกิดโอกาสด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด เกาะเซบู (Cebu) ก็เป็นสถานที่หนึ่งที่มีความโดดเด่นหากพิจารณาในแง่ของภูมิศาสตร์โดยรวมจะเห็นว่าเกาะนี้ตั้งอยู่ใจกลางของประเทศฟิลิปปินส์ แม้จะยังไม่ได้มีชื่อเสียงมากในระดับเดียวกับกรุงมะนิลาซึ่งเป็นเมืองหลวง แต่ก็นับว่ามีนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เหมาะสมแก่การศึกษาในโครงการนี้ เมื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีได้เช่นกัน

ภูมิศาสตร์ของฟิลิปปินส์โดยเน้นให้เห็นเกาะเซบู
ที่มา: Worldatlas, ๒๐๑๘. <https://www.worldatlas.com/as/ph/๑๔/where-is-cebu-city.html>

ภูมิศาสตร์เกาะเซบู
ที่มา: Mike Gonzalez, ๒๐๐๕. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e๘/Ph_locator_cebu_cebu.png

เกาะเซบูประกอบด้วยเมือง ๖ เมือง คือ เซบู (Cebu) ดาเนา (Danao) ลาปู ลาปู (Lapu-Lapu) มันดาอูเอ (Mandaue) ทอเลโด (Toledo) และทาลิเซ (Talisay) นอกจากนั้นยังสามารถแบ่งออกได้ การปกครองส่วนท้องถิ่นคือเทศบาลขนาดเล็กได้อีกทั้งหมดจำนวน ๔๗ แห่ง^{๑๐๑} มีประชากรประมาณ ๓.๘ ล้านคน เป็นเกาะที่มีพื้นที่ประมาณ ๕,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร^{๑๐๒} เกาะเซบูได้กลายมาเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว (Tourist Destination) อีกแห่งหนึ่งของประเทศฟิลิปปินส์ที่ไม่ได้ยิ่งย่อนไปกว่ากรุงมะนิลาเท่าใดนัก ความโดดเด่นของเซบูที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวไม่ใช่พื้นที่ย่านธุรกิจหรือพื้นที่เขตคนเมือง (Metropolis) เซบูประกอบด้วยเกาะ/

^{๑๐๑} Citadel Business Limited, General Info, MyCEBU Guide, <http://www.mycebuguide.com/cebu-city-philippines-tourist-travel-weather-info.html>.

^{๑๐๒} Department of Tourism, Cebu, [http://www.visitmyphilippines.com/index.php?title=Province of Cebu&func=all&pid=๔๕๘&tbl=๐](http://www.visitmyphilippines.com/index.php?title=Province%20of%20Cebu&func=all&pid=๔๕๘&tbl=๐).

เกาะขนาดเล็กจำนวนมากถึง ๑๖๗ เกาะโดยรอบ เกาะขนาดเล็กเหล่านี้ มีชายหาดขาวที่มีทรายละเอียดพร้อมกับน้ำทะเลใสสะอาดตามแบบธรรมชาติ เชบูจึงเริ่มได้รับความนิยมในฐานะแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยสังเกตได้จากจำนวนรีสอร์ทและสถานที่พักผ่อนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง วิธีเดินทางภายในเกาะเชบูนอกจากการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลแล้ว ส่วนใหญ่จะเป็นรถจักรยานยนต์สามล้อ (Tricycle) หรือรถยนต์คันเล็กที่สามารถบรรทุกผู้โดยสารได้ประมาณ ๓ คน (ลักษณะคล้ายรถจักรยานยนต์หรือรถตุ๊กตุ๊ก) ซึ่งราคาค่าโดยสารหรือค่าบริการประมาณ ๗ เปโซ (สกุลเงินฟิลิปปินส์) ต่อกิโลเมตร (ประมาณ ๕ บาทไทย) นอกจากนั้นภายในเกาะเชบูเองก็มีรถโดยสารที่มีลักษณะใกล้เคียงรถโดยสารประจำทางในประเทศไทย จะเห็นได้ว่าภายในเกาะเชบูเอง โครงสร้างพื้นฐานในการคมนาคมไม่มีรถไฟ รถไฟใต้ดินหรือรถราง การขนส่งมวลชนของเชบูเองจึงจำกัดอยู่กับการเดินทางด้วยถนนเพียงอย่างเดียว ส่วนการเดินทางระหว่างเกาะเชบูหลักและเกาะย่อยและเกาะอื่นของฟิลิปปินส์ก็จะเป็นการสัญจรทางเรือหรือทางเครื่องบิน เกาะเชบูมีท่าเรือหลายแห่งที่รับรองการสัญจรทางน้ำ และสนามบินอีกหนึ่งแห่งสำหรับการเดินทางทางอากาศ^{๑๐๓}

สภาพแวดล้อมเกาะเชบู
ที่มา: Hotel.com, ๒๐๑๘.

<http://www.philippines-hotels.ws/cebu-island/>

นักท่องเที่ยวบนเกาะเชบู
ที่มา: Margareta Howard, ๒๐๑๗.

<https://www.nzunderwater.org.nz/divers-log/๒๐๑๗/๒/๔/adventure-in-the-philippines>

สื่อท้องถิ่นอย่างเชบูเดลีนิวส์ (Cebu Daily News) ได้รายงานเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ว่า สำนักงานการท่องเที่ยวของเชบู (Cebu Provincial Tourism Office) กำลังพยายามที่จะกระตุ้นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและขณะเดียวกันก็หาทางที่จะรับมือกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ข้อมูลจากสำนักงานการท่องเที่ยวส่วนภูมิภาค ๗ (Regional Department of Tourism: DOT-๗) ที่แสดงให้เห็นว่าปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้ามาที่เกาะเชบูมีจำนวนมากขึ้นถึงร้อยละ ๒๙.๑๗ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ จากจำนวนนักท่องเที่ยว ๔.๖ ล้านคนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เพิ่มขึ้นเป็น ๕.๙๕ ล้านคนในปี พ.ศ. ๒๕๕๙^{๑๐๔} ซึ่งรายงานได้สรุปว่าเกาะเชบูยังเป็นแหล่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งจากในและต่างประเทศได้ดีกว่าเกาะอื่นๆ ภายในฟิลิปปินส์ สื่อแหล่งเดียวกันได้สัมภาษณ์หัวหน้าสำนักงานการท่องเที่ยวของเกาะเชบู ซึ่งแสดงความกังวลต่อ

^{๑๐๓} Citadel Business Limited, อ้างแล้ว.

^{๑๐๔} Morexette Erram (๒๐๑๗), Cebu tourism gets major boost, *Cebu Daily News*, June ๒๙, ๒๐๑๗, <http://cebudailynews.inquirer.net/๑๓๗๘๓๑/cebu-tourism-gets-major-boost>.

เรื่องความปลอดภัยมาเป็นอันดับแรก นอกจากนั้น หัวหน้าสำนักงานยังได้แสดงวิสัยทัศน์ที่ต้องการให้ทั้งภาคชุมชน ภาคเอกชนและธุรกิจ พร้อมกันกับรัฐบาลเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความปลอดภัย ซึ่งขยายไปถึงการป้องกันการก่อการร้ายอีกด้วย^{๑๐๕}

สื่อยักษ์ใหญ่อย่างฟอร์บส์ (Forbes) ก็ได้กล่าวถึง แม้ว่าเกาะเซบูจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยมมากในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ก็ตาม แต่สื่อระดับนานาชาติฟอร์บส์ (Forbes) ก็ได้กล่าวถึงฟิลิปปินส์ว่า มีสถานะถดถอย (Setbacks) อยู่บ้างในช่วงสองสามปีที่ผ่านมา เนื่องจากปัญหาสภาพลักษณะซึ่งเกิดจากเหตุปะทะกันของกลุ่มกองกำลังติดอาวุธในเกาะทางใต้มินดาเนา (Mindanao) จนหลายพื้นที่ในฟิลิปปินส์ได้รับการจัดว่าเป็นพื้นที่อันตราย^{๑๐๖} แต่ด้วยการประชาสัมพันธ์และการเชื่อมต่อโครงสร้างพื้นฐานใหม่ โดยเฉพาะเรื่องของการเชื่อมโยงสายการบินกาตาร์ (Qatar Airways) ให้มีเที่ยวบินตรงจากกรุงโดฮา (Doha) เมืองหลวงของประเทศกาตาร์ถึงเกาะเซบูและดาเวา (Davao) ของประเทศฟิลิปปินส์ (และยังมีความพยายามเพิ่มสายการบินที่บินจากเมืองมิวนิค (Munich) กรุงเบอร์ลิน (Berlin) เมืองแฟรงก์เฟิร์ต (Frankfurt) และจากเมืองต่างๆ ในประเทศอื่นๆ จากทวีปยุโรปอีกด้วย) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในลักษณะนี้ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของฟิลิปปินส์ โดยเฉพาะเกาะเซบูได้เป็นอย่างดี โดยตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนคือการที่ทางการของฟิลิปปินส์ได้มีรายงานออกมาว่าเพียงในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เพียงปีเดียว มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าถึง ร้อยละ ๑๐.๙๖ ซึ่งเป็นจำนวนประมาณ ๖.๖ ล้านคน (กว่า ๖๗๕,๐๐๐ คนเป็นนักท่องเที่ยวที่มาจากยุโรป ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ ๗.๓)^{๑๐๗}

ทางการของฟิลิปปินส์โดยหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวได้ออกมายืนยันตามข้อมูลที่สื่อกล่าวอ้างว่า เฉพาะในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีนักท่องเที่ยวมากถึง ๖.๖ ล้านคน ซึ่งสามารถแสดงข้อมูลทางสถิติที่น่าสนใจได้ เช่น นักท่องเที่ยวที่มาจากสาธารณรัฐเกาหลีใต้มีจำนวนถึง ๑.๖ ล้านคน นักท่องเที่ยวจากสาธารณรัฐประชาชนจีนและสหรัฐอเมริกา มีจำนวนรวมกันมากกว่า ๑.๙ ล้านคนในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน นักท่องเที่ยวจากญี่ปุ่น จำนวนประมาณ ๕.๘ แสนคน นักท่องเที่ยวจากออสเตรเลียจำนวนประมาณ ๒.๖ แสนคน^{๑๐๘} ซึ่งจากข้อมูลของสำนักงานการท่องเที่ยวจากเซนต์หลุยส์ วิทยาาส (Central Visayas) ชี้ให้เห็นว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในเกาะเซบูและพื้นที่ใกล้เคียงมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยมีจุดประสงค์จะเข้ามาที่เกาะเซบูและพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อเหตุผลทางธุรกิจและการพักผ่อนหย่อนใจควบคู่กันไป (Bleisure) (มาจากคำว่าธุรกิจ (Business) และการใช้เวลาว่างในการพักผ่อนหย่อนใจ (Leisure) รวมกัน) เพราะว่าเศรษฐกิจในภูมิภาคนี้กำลังขยายตัวและได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง^{๑๐๙}

๑๐๕ เพิ่งอ้าง.

^{๑๐๖} ดูรายละเอียดเพิ่มเติมของเรื่องพื้นที่ที่ถูกจัดว่าเป็นอันตรายได้ใน Ralph Jennings (๒๐๑๗), ๕ Big Danger Zones To Avoid In The Philippines, *Forbes*, <https://www.forbes.com/sites/ralphjennings/๒๐๑๗/๐๖/๒๘/๕-danger-spots-to-avoid-in-the-philippines/#๔๗๑๓๙๒๕f๕dcd>.

Carol Ramoran-Malasig, (2018), The 5 Spots In Asia That Are Booming With Tourists In 2018, *Forbes*, <https://www.forbes.com/sites/cmalasig/2018/01/28/business-booming-travel-industry-itb/#01e0d5c6d8d4>.

၈၀၆ Department of Tourism (၂၀၁၆), DOT: Tourism arrivals reach all-time high at ၆.၆M, Press Release, http://web.tourism.gov.ph/news_features/dot_high.aspx.

Victor Anthony V. Silva (2018), Central Visayas Eyes More Visitors This Year, *CEBU Daily News*, June 28, 2018, <http://cebudailynews.inquirer.net/288160/central-visayas-eyes-visitors-year>.

“เกาะเซบูกำลังได้รับความนิยมและได้รับเลือกให้เป็นจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยวสำหรับการพักผ่อนในสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ”

จากที่กล่าวไปข้างต้น ทำให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นของเกาะเซบูเองต้องนำเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco-Tourism) เข้ามาปรับใช้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวท้องถิ่นได้แสดงความห่วงใยเป็นอย่างมากต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่กำลังเพิ่มขึ้น ข้อกังวลลำดับต้นในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวได้แก่ประเด็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และประเด็นความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาพักผ่อนภายในเกาะ ในอีกด้านหนึ่ง รัฐมนตรีด้านการท่องเที่ยว (Tourism Secretary) ของฟิลิปปินส์ได้พยายามผลักดันให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนด้วยเช่นกัน จากคำกล่าวในงานเปิดอาคารโดยสารที่ ๒ (Terminal ๒) ของสนามบินนานาชาติมาคัตตัน เซบู (Mactan Cebu) ต่อสาธารณชนว่า “พวกเราต้องทำให้มั่นใจว่า การท่องเที่ยวทั้งหมดนี้จะยั่งยืนได้ พวกเราต้องสนับสนุนการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม”^{๑๑๐} และนอกจากประเด็นเกี่ยวข้องกับชายหาดของเซบูแล้ว รัฐมนตรียังได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยว (Tourism Destinations) ในด้านอื่นๆ เช่นกัน เช่น โบสถ์ที่เก่าแก่ (Heritage Churches) และอาหารท้องถิ่นของเซบูเอง เป็นต้น แต่ในขณะเดียวกันก็เน้นย้ำให้สำนักงานการท่องเที่ยวส่วนภูมิภาค (DOT-๗) ให้ความสำคัญกับประเด็นความมั่นคงและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวด้วย แต่ก็ได้ไม่ได้โดยภาระหน้าที่ให้แก่หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวของเกาะเซบูเพียงองค์กรเดียว หัวหน้าของสำนักงานการท่องเที่ยวส่วนภูมิภาค (DOT-๗) ก็พยายามเสนอให้ภาคส่วนต่างๆ หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ โดยเฉพาะภาคชุมชนท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมทั้งในการรักษาความปลอดภัยและการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน^{๑๑๑} โดยที่รัฐบาลฟิลิปปินส์ และองค์การระหว่างประเทศต่างๆ เช่น ยูเนสโก (UNESCO) จะเข้ามามีส่วนร่วมและดูแลอย่างใกล้ชิดกับการให้ความรู้และข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยให้ทั้งผู้คนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยแท้จริง ยูเนสโกเองได้พยายามให้คำนิยาม การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนว่า “เป็นการท่องเที่ยวที่เคารพทั้งผู้คน ท้องถิ่นและตัวนักท่องเที่ยวเอง ทั้งต่อมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม”^{๑๑๒} ทั้งนี้เพื่อเป็นการตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ การเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และผู้บริโภค (ทั้งประชาชนและนักท่องเที่ยว) เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจึงเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง^{๑๑๓}

^{๑๑๐} Jose Santino S. Bunachita, Sustainable tourism, tourists’ security and safety pushed, *CEBU Daily News*, June ๑๗, ๒๐๑๘, <http://cebudailynews.inquirer.net/๑๘๐๑๖๖/sustainable-tourism-tourists-security-safety-pushed>; Marcel L. Woo, After ‘Big ๕’ launch, Cebu eyes more ecotourism destinations, *BusinessMirror*, November ๗, ๒๐๑๗, <https://businessmirror.com.ph/after-big-๕-launch-cebu-eyes-more-ecotourism-destinations/>.

^{๑๑๑} เพิ่งอ้าง.

^{๑๑๒} Sunstar Philippines (๒๐๑๗), Editorial: Sustainable Tourism, <http://www.sunstar.com.ph/article/๑๖๗๐๕๓/>.

^{๑๑๓} เพิ่งอ้าง.

งานจัดแสดงด้านการท่องเที่ยวของเกาหลี

ที่มา: Swedish Designs, ๒๐๑๘.

<https://swedishdesigns.com.ph/why-you-need-exhibit-booth-contractor/indonesia-atf-manila-trade-show-display/>

บาซิลิกา เดอ ซานโตนิโน

ที่มา: Raiz Cajulis, ๒๐๐๖. https://www.trekearth.com/gallery/Asia/Philippines/Central_Visayas/Cebu/photo๓๙๐๐๙๒.htm

เทศกาลสินูล็อก

ที่มา: Caloy Llamas, ๒๐๑๗. <http://www.travelmonitor.com.au/category/news/todays-news/top-festivals-๒๐๑๘-itsmorefuninthephilippines/>

ป้อมปราการซานเปโดร

ที่มา: Diji Teves, ๒๐๑๖. <http://www.y๑๐๑fm.com/features/lifestyle/cebu-s-best/๔๗๓๕-cebu-fort-san-pedro-why-is-it-there>

หัวหน้าสำนักงานการท่องเที่ยวส่วนภูมิภาคยังได้เน้นย้ำการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนว่าจะต้องทำด้วยวิธีที่มองอย่างเป็นภาพรวมทั้งหมดที่ครบถ้วน (Holistic Approach) ในการที่จะผลักดันให้การท่องเที่ยวเข้าถึงตลาดหรือกลุ่มเป้าหมายในต่างประเทศ แนวทางการดำเนินงานตามวิธีนี้จะผสมผสานสถานที่ท่องเที่ยวและสถานที่ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในด้านระบบนิเวศ เกษตรกรรม และความเชื่อ (Eco-agro-faith) เข้าด้วยกัน เช่น การจัดเทศกาลสินูล็อก (Sinulog) เพียงเทศกาลเดียวสามารถที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเข้าร่วมได้จำนวนหลายแสนคน (ทั้งนักท่องเที่ยวต่างชาติและนักท่องเที่ยวภายในประเทศเอง)^{๑๑๗} หรือการท่องเที่ยวในบริเวณศาลเจ้าและแยกแม็กเจนแลน (Magellan's Cross and Shrine) บาซิลิกา เดอ ซานโตนิโน (Basilica de Santo Niño) วัดเต๋า (Taoist Temple) ป้อมปราการซานเปโดร (Fort San Pedro) ตลาดคาร์บอน (the Carbon Market) และทะเลสาบดานา (Lake Danao) เป็นต้น นอกจากนี้หัวใจสำคัญที่ทำให้เกาะเซบูเป็นที่ดึงดูดต่อนักท่องเที่ยวเกาหลี ญี่ปุ่น และจีน ก็คือความเป็นเจ้าบ้านที่ดี ที่จริงใจ และที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวฟิลิปปินส์บนเกาะเซบูเอง^{๑๑๘}

^{๑๑๗} เฟิงอ้าง.

^{๑๑๘} Department of Tourism (๒๐๑๘), Cebu: Seoul of the PHL' thrives on Korean arrivals, http://www.tourism.gov.ph/news_features/korean_arrivals.aspx.

ยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่อีกอย่างหนึ่งของสำนักงานการท่องเที่ยวส่วนภูมิภาค คือ
การสร้างแบรนด์ (Branding) หรือพยายามที่จะใช้คำหรือติดแท็ก (Tag)
เพื่อสร้างภาพลักษณ์หรือความเข้าใจในเกาะเซบู โดยที่มีการใช้คำขวัญ (Slogan)

“It’s More Fun in the Philippines.”

ซึ่งหมายความว่านักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาในฟิลิปปินส์จะได้รับความสุขสนุกสนานที่มากกว่า
คำขวัญดังกล่าวมีจุดประสงค์ในการสร้างภาพลักษณ์และความรู้สึกที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว^{๑๑๙}
โดยที่คำขวัญนี้ได้เผยแพร่และกลายเป็นกระแสที่ส่งต่อกันไปอย่างรวดเร็ว (Viral) บน
สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นอย่างมาก จนทำให้มีนักท่องเที่ยวจากเกาหลีใต้หลั่งไหล
เข้ามาเที่ยวเซบูดังที่ได้กล่าวไปแล้ว^{๑๒๐}

สโลแกน “It’s More Fun in the Philippines.”

ที่มา: <https://news.mb.com.ph/๒๐๑๖/๑๑/๒๕/dot-its-more-fun-slogan-stays/>

หากย้อนกลับไปประมาณ ๔๐ ปีที่แล้ว ฟิลิปปินส์ยังตกอยู่ภายใต้การปกครองของประธานาธิบดีเฟอร์ดินาน มาร์คอส (Ferdinand Marcos) ซึ่งส่งผลต่อความไม่เสถียรภาพทางการเมืองภายในฟิลิปปินส์เอง จึงทำให้
สนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวในเซบูและที่อื่นทำได้ยาก อย่างไรก็ตาม ฟิลิปปินส์เคยมีความพยายามใน
การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยส่วนราชการท้องถิ่นโดยการตั้งชื่อเซบูว่า “เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก” (An Island
in the Pacific) และเคยมีความพยายามจากภาคเอกชนเพื่อตั้งชื่อหรือขนานนามเกาะเซบูให้เป็น ‘ฟิเียสตา
ไอส์แลนด์’ (Fiesta Island) หรือ ‘เกาะแห่งความรื่นเริง’ แต่ถึงกระนั้นบ๊อบบี้ ลิม โจเซป (Bobby Lim Joseph)
ประธานกิตติมศักดิ์ของสมาคมการท่องเที่ยวแห่งชาติ (National Association of Independent Travel
Associations (NAITAS) ในประเทศฟิลิปปินส์ได้ให้ความเห็นไว้อย่างน่าสนใจว่า “ไม่ใช่นักท่องเที่ยวทุกคนจะ
เข้าใจคำขวัญได้ ดังนั้นจึงต้องเพิ่มความพยายามในการแปลหรือตีความเพื่อสื่อสารข้อความ การสร้างคำขวัญ
ขึ้นไม่ได้มีความสำคัญมากนัก แต่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของภาพใหญ่ทั้งหมด สิ่งที่เป็นจุดหมายคือการสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มาเยือนกับชาวฟิลิปปินส์ทุกคน”^{๑๒๑} ไม่เพียงเท่านั้น โจเซปยังได้เน้นย้ำถึงความสำคัญ
ของโครงสร้างพื้นฐานซึ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการดูแลและการพัฒนาจากภาครัฐด้วยเช่นกัน^{๑๒๒}

^{๑๑๙} Candeze R. Mongaya (๒๐๑๒), Promote Cebu With More Than ‘Fun Philippines’ tag, <http://newsinfo.inquirer.net/๑๒๖๒๖๙/promote-cebu-with-more-than-‘fun-philippines’-tag>.

^{๑๒๐} เพิ่งอ้าง.

^{๑๒๑} เพิ่งอ้าง.

^{๑๒๒} เพิ่งอ้าง.

เหตุผลเบื้องหลังของคำขวัญ “It’s More Fun in the Philippines.” มีที่มาที่หลากหลายแต่ใจความสำคัญก็คือ คำที่อยู่ในคำขวัญที่ตั้งไว้มีความเกี่ยวข้อง มีนัยสำคัญ และเป็นสิ่งที่สื่อถึงชาวฟิลิปปินส์ (Filipino) อย่างแท้จริง โดยสมาชิกสภาเมืองเซบู คือมาร์ก็อต ออสเมเญา (Margot Osmeña) ได้สนับสนุนประโยคนี้นี้ด้วยการออกมาให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า “ถึงแม้ว่าจะมีอุปสรรคมากมายหรือโศกนาฏกรรม ชาวฟิลิปปินส์ก็ยังสามารถหาทางที่จะกลับมาเยี่ยมและมีความสุขได้” ชาวฟิลิปปินส์พยายามที่จะมองโลกในแง่ดีเสมอ ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นต่อพวกเขาก็ตาม ในท้ายที่สุดหลังจากพบกับเรื่องราวร้ายต่างๆ ชาวฟิลิปปินส์สามารถหาความสุขและสนุกไปกับชีวิตได้^{๑๒๓} ความเห็นอีกฝั่งหนึ่งคือของลิลู อะลิโน (Lilu Aliño) ผู้เป็นเจ้าขององค์กร ด้านการโฆษณา (Lilu Advertising and Marketing Solutions) ได้ให้ความเห็นไว้อย่างน่าสนใจว่า “หัวใจของฟิลิปปินส์ที่จริงก็คือชาวฟิลิปปินส์จริงๆ ซึ่งมีความอบอุ่นและพร้อมที่จะต้อนรับและดูแลนักท่องเที่ยวทุกคน นี่คือนักท่องเที่ยวหลักกว่าทำไมนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในฟิลิปปินส์จะได้รับมวลความสุขมากกว่าจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวอื่น”^{๑๒๔}

การตั้งคำขวัญเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยสร้างความประทับใจแรกพบให้แก่นักท่องเที่ยว แต่คำขวัญและภาพลักษณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อแบบภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว จะไม่สามารถแพร่กระจายออกไปได้เลย หากขาดวิธีการหรือเครื่องมือสื่อกลางที่จะเชื่อมต่อเกาะเซบูกับโลกภายนอก สำหรับโลกยุคโลกาภิวัตน์แล้ว สื่อสังคมออนไลน์หรือพื้นที่ (Platform) ที่รองรับเนื้อหาเหล่านี้จึงเป็นสิ่งสำคัญซึ่งขาดไม่ได้ในการเผยแพร่ข้อมูลไปสู่สังคมโลกเช่นเดียวกัน สภาการท่องเที่ยวเซบู (Cebu Provincial Tourism Council) ได้มองหาหนทางที่จะใช้สื่อประเภทนี้ในการกระตุ้นการท่องเที่ยวของตน รองผู้ว่าเขตเกาะเซบูเปิดเผยว่า ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวกำลังมุ่งการเจาะกลุ่มตลาดผู้คนรุ่นอายุมิลเลนเนียล (Millennials) หรือกลุ่มคนที่เกิดช่วงปี ค.ศ. ๑๙๘๐ - ๒๐๐๐ (หรือ พ.ศ. ๒๕๒๓ - ๒๕๔๓) เพราะว่ากลุ่มคนพวกนี้มักจะพึ่งพาโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) ในการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การเจาะกลุ่มนักท่องเที่ยววัยรุ่นกลุ่มนี้จึงต้องเน้นการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์และอินเทอร์เน็ตเช่นกัน^{๑๒๕}

แนวทางที่สภาการท่องเที่ยวเซบูเลือกใช้ไม่ใช่การที่สภาฯ เข้ามารับผิดชอบเอง แต่ได้จ้างบริษัทที่ชื่อว่า Deezine ให้มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกสำหรับการจัดการเนื้อหา (Content) ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) และอินสตาแกรม (Instagram) ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นพื้นที่ที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมักเลือกใช้เพื่อติดตามข่าวสารและข้อมูลต่างๆ จากทั่วทุกมุมโลก การอาศัยช่องทางเหล่านี้ตั้งอยู่บนความเชื่อที่ว่าเกาะเซบูจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุเพราะว่านักท่องเที่ยวในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะใช้สื่อเหล่านี้สำหรับการค้นหาสถานที่ท่องเที่ยวที่ดีที่สุดประกอบการตัดสินใจ (Decision-making) ในการเลือกจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว^{๑๒๖}

^{๑๒๓} เพิ่งอ้าง.

^{๑๒๔} เพิ่งอ้าง.

^{๑๒๕} Le Phyllis F. Antojado (๒๐๑๗), “Capitol taps group to promote tourism,” *The Freeman*, December ๒๒, ๒๐๑๗, <https://www.philstar.com/the-freeman/cebu-news/๒๐๑๗/๑๒/๒๒/๑๗๗๑๑๓๓/capitol-taps-group-promote-tourism>.

^{๑๒๖} เพิ่งอ้าง.

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดที่สุดคือการใช้ช่องทางทวิตเตอร์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้วยการผลักดันให้ชื่อของแนวปะการังทับบาทาฮา (Tubbataha Reef) ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของฟิลิปปินส์ ติดอยู่ในอันดับที่ ๑ ของแหล่งท่องเที่ยวที่ถูกส่งต่อ (Tweeted) มากที่สุด ในหัวข้อจุดหมายปลายทางของประเทศฟิลิปปินส์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด (Most Popular Philippine Destination) ตามมาด้วย เกาะโครอน พัลลาวัน (Coron Palawan) เกาะบาทาเนส (Batanes Islands) เกาะเอล นิโด พัลลาวัน (El Nido Palawan) เกาะวิกาน (Vigan) เกาะสิอาร์เกา (Siargao) เกาะคามิกูอิน (Camiguin) เกาะบอราเคย์ (Boracay Island) แนวเทือกภูเขาช็อคโกแลต (Chocolate Hills) ในเกาะโบฮอล (Bohol) และสวนริซาล (Rizal Park) ในกรุงมะนิลา^{๑๒๗}

ก่อนหน้านี้ ชื่อของเกาะเซบูยังไม่ใช่ที่รู้จักเท่ากับปัจจุบันที่มีแนวโน้มกำลังเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่การประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสถานที่ท่องเที่ยวได้รับความนิยมน้อยกลายมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ทั้งนักท่องเที่ยวต่างชาติและนักท่องเที่ยวของฟิลิปปินส์เองให้ความสนใจค่อนข้างสูง ถ้าหากพิจารณาจากสื่อสังคมออนไลน์ช่องทางต่างๆ กิจกรรมที่เกาะเซบูสามารถใช้จุดแข็งด้านทรัพยากรทางธรรมชาติมาเป็นข้อได้เปรียบมีตัวอย่างที่น่าสนใจหลายกิจกรรม กิจกรรมแรกคือ แคนย่อนเนียร์ริง (Canyoneering) ซึ่งเป็นกิจกรรมกลางแจ้งที่ได้รับความนิยมจำนวนมาก โดยจากการที่ ภายในเขตเกาะเซบูจะมีลำธารสีฟ้าใสไหลผ่านไปตามซอกหินและหน้าผา นักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์ในการปีนป่ายตามแนวหน้าผานี้ไปเรื่อยๆ โดยเริ่มต้นจากยอดหน้าผาแล้วไต่ระดับลงมาด้านล่าง บางจุดเป็นหน้าผาหรือน้ำตก นักท่องเที่ยวสามารถกระโดดลงไปเพื่อจะสามารถเดินท่องเที่ยวต่อไปได้ แต่บางจุดมีเพียงแค่ช่องเล็กให้ลอดขนาดพอดีตัวนักท่องเที่ยวเท่านั้น หรือบางจุดก็มีลักษณะคล้ายถ้ำที่มีหินงอกหินย้อย^{๑๒๘}

นักท่องเที่ยวบน Canyoneering

ที่มา: Sugbo Tours, ๒๐๑๗. <http://www.sugbotours.com/package/pescador-island-hopping-and-canyoneering-in-badian/>

^{๑๒๗} เฟิงอ้าง.

^{๑๒๘} สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ใน Island Trek Tours, Badian Canyoning + Kawasan Falls Adventure, <https://www.islandtrektours.com/canyoning-kawasan-falls-adventure/>.

ดำน้ำดูปลาดูลามวาฬ

Travel Cebu, ๒๐๑๘. <https://www.travelcebu.ph/tour-packages/๒-days-๑-night/>

ชายหาดทรายละเอียดขาวและน้ำทะเลของเกาะสุมิลอน

Justgola, ๒๐๑๖. <https://www.justgola.com/a/whale-shark-sumilon-island-tour-๑๙๗๘๐๕๙๖๘๖>

กิจกรรมถัดมาที่น่าสนใจจะเป็นการดูฉลามวาฬ (Whale Shark Watching) ที่เกาะสุมิลอน (Sumilon Island) ซึ่งเป็นเกาะย่อยของเกาะเซบู โดยในกิจกรรมนี้จะมีกิจกรรมย่อยประกอบการดูฉลามวาฬคือ การดูเคย (Krills) ซึ่งเป็นกลุ่มของสัตว์ที่มีลักษณะคล้ายกุ้งแต่มีขนาดเล็ก เป็นอาหารที่มีอยู่ตามธรรมชาติ กิจกรรมดังกล่าวจะมีตัวเลือกให้นักท่องเที่ยวเลือกด้วยกันสองแบบ (๑) ลงดำน้ำ (Snorkel) เพื่อไปชมฉลามวาฬ ในราคาประมาณ ๑,๐๐๐ เปโซ (ประมาณ ๖๐๐ บาท) หรือ (๒) นั่งอยู่บนเรือ ในราคาประมาณ ๕๐๐ เปโซ (ประมาณ ๓๐๐ บาท) โดยที่ผู้ร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวดูฉลามวาฬนี้ จะได้รับการอบรมเรื่องแนวทางว่าจะต้องปฏิบัติกับฉลามวาฬ (Whale Shark Interaction Guidelines) อย่างไร^{๑๒๙}

จะเห็นได้ว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เกาะเซบูพยายามใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อมาเป็นจุดขาย แต่ก็ต้องอาศัยการอนุรักษ์และการรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นที่ดีประกอบกันไปด้วยในเรื่องของการรักษาสิ่งแวดล้อมก็อาจมีการใช้มาตรการเพื่อรักษาความสมดุลระหว่างกิจกรรมการท่องเที่ยวกับการรักษาสภาพแวดล้อมอย่างการปิดชายหาดให้เวลาพักผ่อน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ ชายหาดและน้ำทะเลของเกาะสุมิลอน ที่มีทรายละเอียดที่ขาวและน้ำที่ใส นักท่องเที่ยวสามารถดำน้ำตื้นและสามารถมองเห็นพื้นทะเลที่ตื้นได้อย่างชัดเจน ซึ่งการที่จะมีชายหาดและน้ำทะเลที่สะอาดนี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการดูแลและอนุรักษ์ที่ดีเยี่ยมนั่นเอง

นอกจากนี้ยังมีรายงานการศึกษาของเฟอร์ดินานด์ เทซาโด อโบเซโจ (Ferdinand Tesado Abocejo) จากมหาวิทยาลัย Eastern Visayas State (EVSU) ในเมืองทาโคลบัน (Tacloban) ของประเทศฟิลิปปินส์เอง แสดงข้อมูลที่น่าสนใจในหลายประเด็น^{๑๓๐} ข้อสำคัญคือการที่เกาะเซบูสามารถยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้ตนเองเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมมากขึ้นได้ ก็เพราะทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรทางประวัติศาสตร์ (Historical Resources) การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และการมีสถานที่ที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น

^{๑๒๙} สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ใน TripAdvisor, Island Trek Tours, https://www.tripadvisor.com/Attraction_Review-g๓๒๖๑๒๘-d๘๐๕๗๑๘๒-Reviews-Island_Trek_Tours-Oslob_Cebu_Island_Visayas.html.

^{๑๓๐} เพิ่งอ้าง.

- (๑) การมีทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรทางประวัติศาสตร์ที่หลากหลาย เช่น ชายหาดขาว น้ำตก และรีสอร์ทบนภูเขา ช่วยทำให้เซบูสามารถแข่งขันกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ได้ โดยในขณะเดียวกัน เซบูก็ได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ครอบคลุมทั้งเรื่องเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และความเท่าเทียม ซึ่งทางเซบูเองพยายามที่จะผลักดันการท่องเที่ยวที่จะส่งผลกระทบต่อธรรมชาติ (การไม่มีผลกระทบเลยคือเป้าหมายในอุดมคติ) จึงจำเป็นต้องมีทั้งการส่งเสริมประสบการณ์ทางความรู้ (educational experience) การรักษาและปกป้องทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น และความซาบซึ้งต่อวัฒนธรรมท้องถิ่น (appreciation for local culture)
- (๒) การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการเดินทางทั้งทางบก ทางเรือ และอากาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการมีสนามบินนานาชาติ (Mactan Cebu) ซึ่งสามารถรองรับทั้งนักท่องเที่ยวต่างชาติและนักท่องเที่ยวชาวฟิลิปปินส์เอง ก็ช่วยทำให้เซบูเป็นที่รู้จักมากขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพราะการมีสนามบินและเที่ยวบินเพิ่มมากขึ้นจะก่อให้เกิดประโยชน์ตามมา เช่น ทำให้เซบูมีโอกาสมากขึ้นที่จำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มมากขึ้นไปเรื่อยๆ เนื่องจากความสะดวกสบายในการเดินทาง ดังเห็นได้จากสถิติย้อนหลัง ๕ ปี (ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗) พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและผลในท้ายที่สุดก็คือช่วยกระตุ้นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของเกาะเซบูให้ดีขึ้น
- (๓) การมีสถานที่รองรับนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น อย่างเช่น รีสอร์ท หรือโรงแรมต่างๆ ทำให้เกาะเซบูมีศักยภาพมากขึ้นที่จะรองรับนักท่องเที่ยวได้ในปริมาณที่มากขึ้น และสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ดีขึ้น และรับรองกลุ่มนักท่องเที่ยวที่หลากหลายมากขึ้น ไม่จำกัดกลุ่มอายุ ชาติพันธุ์ หรือแม้แต่สถานะทางเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยวเอง เมื่อเกาะเซบูได้รับการลงทุนในด้านสถานที่พักผ่อนมากขึ้น มีตัวเลือกให้แก่นักท่องเที่ยวเยอะขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวที่จะมาพักผ่อนที่เกาะเซบูนี้ได้หลากหลายระดับมากยิ่งขึ้น^{๑๓๑}

^{๑๓๑} Ferdinand Tesado Abocejo (๒๐๑๕), Tourism Competitiveness of Cebu in Central Philippines: Status, Challenges and Sustainability, *Taiwan-Philippines Cultural Dialogue IV*, p.๙๑-๑๑๒, <http://bitty.ch/trlw>

จากข้อมูลและการวิเคราะห์เบื้องต้น ทำให้สามารถสรุปผลการศึกษานโยบายการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ที่เป็นจุดเด่น และเป็นบทเรียนที่สำคัญที่อาจนำมาประกอบการวางแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยได้ ๓ ประการ ได้แก่

๑. การเล็งเห็นถึงความสำคัญของผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วนและรัฐบาลเน้นให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม โดยแท้จริง โดยเน้นไปที่เอกลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง กลิ่นอายดั้งเดิม และการอนุรักษ์ไปพร้อมๆ กัน ซึ่งอีกนัยหนึ่งอาจจะเรียกได้ว่าเป็นวิธีการที่มองภาพรวมทั้งหมด (Holistic Approach) โดยในกรณีของเกาะเซบูให้ความสำคัญทั้งสามด้าน คือ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เชิงนิเวศ และเชิงจิตวิญญาณ (Agro-eco-faith) ดังที่ภาครัฐของฟิลิปปินส์ได้เสนอไว้ ไม่จำกัดอยู่แค่ด้านใดด้านหนึ่ง แต่ให้ความสำคัญทุกด้านพร้อมกัน
๒. การให้ความสำคัญและการพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ทั้ง ที่พัก การเดินทาง (ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ) ส่งผลให้จำนวนของโครงสร้างพื้นฐานที่เพิ่มมากขึ้นได้อำนวยความสะดวกให้แก่ นักท่องเที่ยว ผู้เยี่ยมเยือน และบุคคลที่กำลังตัดสินใจว่าจะมาเยือนในอนาคต (Prospects) ได้ดีขึ้น ที่สำคัญที่สุดอีกอย่างหนึ่งคือ กรณีของเกาะเซบูมีการเปิดเที่ยวบินที่มีเส้นทางการบินตรงทั้งจาก กรุงโซล (ประเทศเกาหลีใต้) และกรุงโดฮา (ประเทศกาตาร์) เป็นต้น ซึ่งจะขยายเส้นทางการบินตรงให้มาจากภูมิภาคเพิ่มอีกด้วย
๓. การใช้สื่อสมัยใหม่อย่างสื่อสังคมออนไลน์ทั้งสามช่องทางหลักคือ เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ และอินสตาแกรม ไม่เพียงเท่านั้นทางส่วนท้องถิ่นของเซบูได้พยายามหาช่องทางในการร่วมมือกับทางการของต่างชาติ ดังเช่นที่เซบูได้ทำร่วมกับเกาหลีใต้ นอกจากนี้เซบูพยายามสร้างแบรนด์ให้กับเกาะเซบูเอง เพื่อที่จะสร้างภาพความประทับใจแรกให้กับนักท่องเที่ยว การใช้สื่อสมัยใหม่เช่นนี้ เซบูพยายามมุ่งเจาะไปที่นักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม นั่นก็คือผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และทำการตลาดในช่องทางต่างๆ เหล่านี้ ซึ่งส่วนมากมักจะเป็นเยาวชนรุ่นใหม่ ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้จะมีความรู้และความถนัดในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นอย่างดี และใช้ค้นหาสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

เมื่อนำเอาแบบจำลองว่าด้วยการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) มาพิจารณากับนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะเชจูแล้ว พบว่ามีการกำหนดเป้าหมายและอุดช่องว่างดังต่อไปนี้

สถานะที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (Current State)	สถานะที่คาดหวัง (Desired State)	แนวทางการดำเนินการ (Action Plan)
การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เชิงนิเวศ และเชิงจิตวิญญาณ (Agro-eco-faith) มีความโดดเด่น แต่ยังขาดการเชื่อมโยงและสนับสนุนอย่างถูกต้องทาง	การบริหารจัดการการท่องเที่ยวจะต้องส่งเสริมการท่องเที่ยวทุกประเภทที่มีความโดดเด่นให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน	- นโยบายส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทร่วมกันในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวอย่างเป็นองค์รวม (Holistic Approach) - นโยบายให้ความสำคัญและส่งเสริมการท่องเที่ยวทุกประเภทพร้อมๆ กัน ไม่เน้นเพียงการท่องเที่ยวประเภทใดประเภทหนึ่ง
โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่เพียงพอหรือยังไม่มีความสะดวกสบายเพียงพอ	โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกมีเพียงพอและสามารถอำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้	- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว รวมถึงขยายเส้นทางบินที่จะมาที่เกาะเชจูเพื่อขยายฐานนักท่องเที่ยว
การใช้ช่องทางการตลาดในการประชาสัมพันธ์เพื่อประโยชน์แก่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของเกาะเชจูนั้นยังไม่เพียงพอ	การตลาดจะต้องดำเนินการด้วยวิธีที่เหมาะสมและอาศัยช่องทางในสมัยใหม่ในการนำเสนอเนื้อหา (Content)	- ใช้สื่อสังคมออนไลน์ (เฟสบุ๊ก ทวิตเตอร์ อิน스타그램) เป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ - สร้างแบรนด์ให้กับตัวเกาะเชจูเองให้สามารถดึงดูดได้มากยิ่งขึ้น - เน้นการทำการตลาดเฉพาะกลุ่มโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่มีโอกาสในอนาคต

บทที่ ๗

แผนพัฒนาขีดความสามารถ
ในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ
การท่องเที่ยวทางทะเล
และชายหาดของไทย

แผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้รับการยอมรับในระดับชาติว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีชื่อเสียง สวยงาม และสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศได้เป็นจำนวนมาก เห็นได้จากประเทศไทยสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้าสู่ประเทศ และสร้างรายได้เป็นจำนวนมากในแต่ละปี ในบรรดานักท่องเที่ยวเหล่านี้กว่าร้อยละ ๕๐ มีวัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวคือการมาชมความสวยงามทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย ทำให้การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดนั้นเป็นภาคส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาภาคการท่องเที่ยวของประเทศไทย ทั้งในมิติของการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน การสร้างมูลค่าเพิ่มในบริการที่เกี่ยวข้อง และการบริหารจัดการเพื่อคงไว้ซึ่งความยั่งยืนของบริการและทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย

จากการศึกษาตามแนวทางของโครงการศึกษาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด Sea Sun Sand (Sea Sun Sand Tourism Economics Competitiveness) พบว่าการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยนั้นยังมีช่องว่างที่จะพัฒนาให้ยกระดับการแข่งขันของผู้ประกอบการและการให้บริการของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้ ตลอดจนการพัฒนาความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีจุดอ่อนทางด้านบุคลากรที่ทำให้ตลาดการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยนั้นยังไม่สามารถสร้างผลประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ต่างๆ ที่มีได้อย่างเต็มที่

การจัดทำแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายและแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ดังเช่นในอดีต และเพิ่มความแข็งแกร่งในการเป็นผู้นำด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้สามารถนำเสนอบริการการท่องเที่ยว พัฒนาสถานที่เป้าหมายด้านการท่องเที่ยว ตลอดจนรักษาไว้ซึ่งความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และเอกลักษณ์ต่างๆ ที่เป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่ยั่งยืนได้

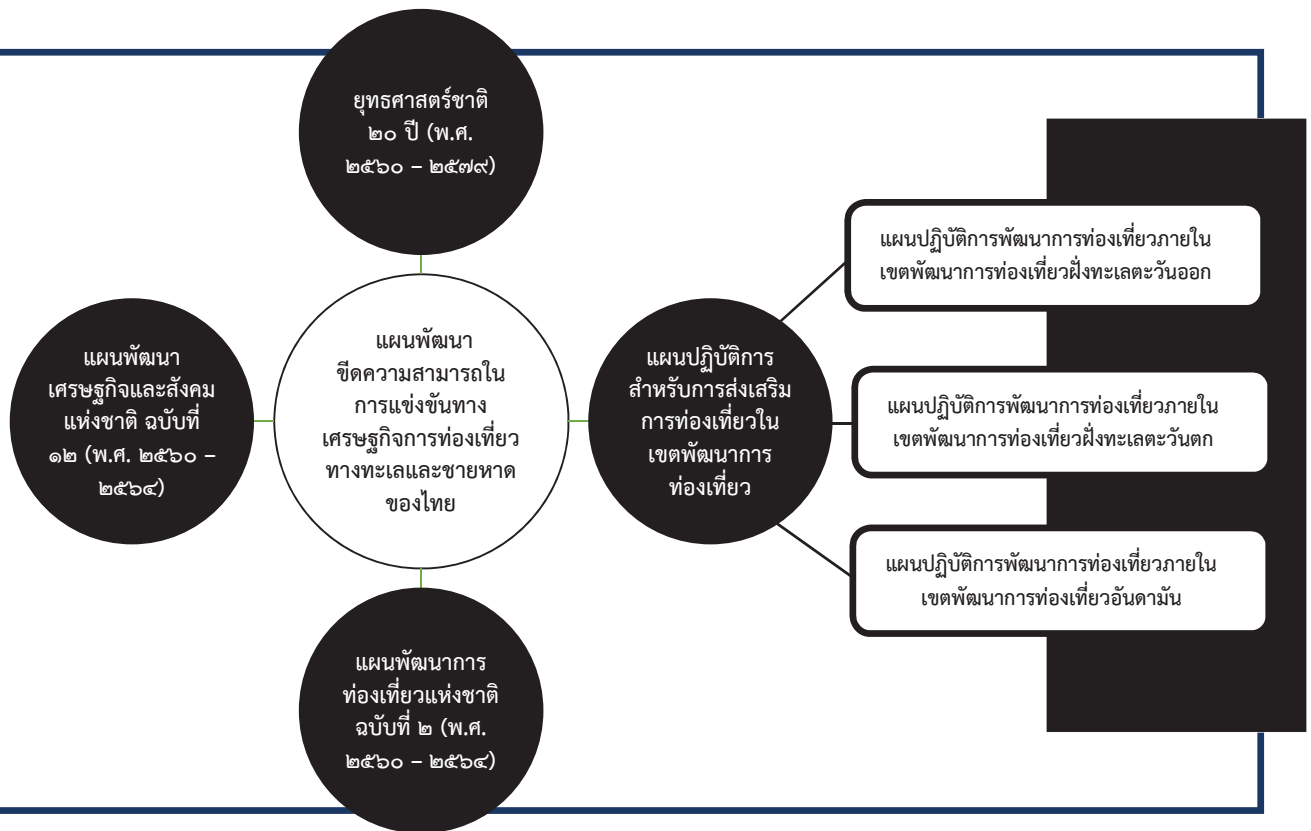
นอกจากนี้แผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยได้จัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ที่มีวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์

ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ อีกทั้งยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) โดยยุทธศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม และยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

อีกทั้ง แผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยยังมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่สำคัญด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยอื่นๆ ด้วย ได้แก่ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ในยุทธศาสตร์ทั้ง ๔ ข้อ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุล และยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทย ผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

นอกจากการให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์และแผนฯ ระดับชาติต่างๆ แล้ว แผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยฉบับนี้ ยังให้ความสำคัญกับแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวต่างๆ ของประเทศไทย ซึ่งจากการที่ประเทศไทยมีจังหวัดติดทะเลทั้งฝั่งทะเลอันดามันและฝั่งทะเลอ่าวไทยทั้งสิ้น ๒๓ จังหวัด จึงเกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวจำนวน ๓ เขต ได้แก่ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก และเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน ที่ต่างมียุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาในมิติต่างๆ แตกต่างกันไปในแต่ละแผนฯ ตามเอกลักษณ์ของแต่ละพื้นที่

แผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยนี้ได้ให้ความสำคัญกับการนำผลการศึกษาตามหลักการและเหตุผลของโครงการศึกษาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด Sea Sun Sand (Sea Sun Sand Tourism Economics Competitiveness) มากำหนดเป็นแนวทางเพื่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของตลาดการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยในภาพรวม ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ของการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ซึ่งมีรายละเอียดพันธกิจ เป้าหมาย ตลอดจนประเด็นยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และมาตรการและแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

แผนภาพความสัมพันธ์ของแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย

๑. วิสัยทัศน์ (Vision)

“ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมั่นคง บนพื้นฐานของความยั่งยืนและการมีส่วนร่วม สามารถส่งเสริมการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้อย่างมีคุณภาพ”

๒. พันธกิจ (Mission)

- สร้างศักยภาพทางการแข่งขันของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย ด้วยการพัฒนาคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการในการท่องเที่ยว ตลอดจนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้มีคุณภาพและมาตรฐานในระดับสากล
- ส่งเสริมการบูรณาการการบริหารจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด โดยการมีส่วนร่วมและการบูรณาการของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดอย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน
- พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ผ่านการให้บริการที่มีคุณภาพ มีความเข้าใจและภาคภูมิใจในความเป็นไทยและเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของชุมชน มีจิตสำนึกรักท้องถิ่นและจิตวิญญาณแห่งการเป็นเจ้าบ้านที่ดี

๓. เป้าหมาย (Goal) ของการดำเนินงานตามประเด็นยุทธศาสตร์

เป้าหมายของ แผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยนั้นมุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในมิติที่สำคัญต่างๆ ที่เป็นบทเรียนที่ได้จากการดำเนินงานตามแนวทางการศึกษาของโครงการศึกษาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด Sea Sun Sand (Sea Sun Sand Tourism Economics Competitiveness) โดยเป้าหมาย (Goal) ของการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาฯ คือ “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพที่มีความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว มีชื่อเสียงและมาตรฐานในระดับสากล สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจแก่ประเทศและชุมชนได้อย่างยั่งยืน บนพื้นฐานอัตลักษณ์ วิถีไทยและเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของชุมชน” โดยสามารถแยกออกเป็นเป้าหมายย่อยที่สอดคล้องตามพันธกิจข้างต้น และเป็นรากฐานของการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues) ของแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย ดังนี้

เป้าหมายย่อย

- การบริหารจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยวมีรากฐานจากการมีส่วนร่วมและการบูรณาการระหว่างกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในตลาดการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่นำไปสู่การพัฒนาบนรากฐานของการบูรณาการที่มีเอกภาพ สมดุลและยั่งยืน
- ตลาดการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยมีศักยภาพทางการแข่งขันที่สามารถแข่งขันได้ในตลาดการท่องเที่ยวคุณภาพ ด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ตลอดจนสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล
- บุคลากรด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยมีคุณภาพ มีความเข้าใจในคุณค่าของความเป็นไทยและเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของชุมชน สามารถมอบประสบการณ์และมีส่วนในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันผ่านการให้บริการที่มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากลแก่นักท่องเที่ยว

วิสัยทัศน์ (Vision)

ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมั่นคง บนพื้นฐานของความยั่งยืนและการมีส่วนร่วมสามารถส่งเสริมการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้อย่างมีคุณภาพ

เป้าหมาย (Goal)

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพที่มีความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว มีชื่อเสียงและมาตรฐานในระดับสากล สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจแก่ประเทศและชุมชนได้อย่างยั่งยืนบนพื้นฐานอัตลักษณ์ วิถีไทย และเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของชุมชน

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)

จากเป้าหมายของ แผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย สามารถนำมาจำแนกเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ได้ ๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนฯ ระดับชาติต่างๆ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ตลอดจนแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับทะเลและชายหาดของประเทศไทย โดยแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์มีตัวชี้วัด (ระยะ ๔ ปี) และมาตรการและแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

การสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการบูรณาการร่วมกันของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อผลักดันการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดอย่างมีเอกภาพ บนฐานของความสมดุลและความยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
๑.๑ ร้อยละความสำเร็จของแผนการดำเนินงานด้านการส่งเสริมความยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี
๑.๒ อัตราการเพิ่มขึ้นของดัชนีการรับรู้และเข้าใจในเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวต่างชาติและนักท่องเที่ยวชาวไทย	ร้อยละ ๑๐ ต่อปี	ร้อยละ ๑๐ ต่อปี	ร้อยละ ๑๐ ต่อปี	ร้อยละ ๑๐ ต่อปี
๑.๓ อัตราการเติบโตของจำนวนเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนตามทำเนียบของกรมการท่องเที่ยว ในบริเวณชุมชนการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	ร้อยละ ๑๐ ต่อปี	ร้อยละ ๑๐ ต่อปี	ร้อยละ ๑๐ ต่อปี	ร้อยละ ๑๐ ต่อปี

- ๑.๑ ส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในทุกมิติที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย เช่น การผสมผสานอัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี และการคงไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอันอุดมสมบูรณ์ รวมไปถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด การส่งเสริมการกระจายอำนาจสู่หน่วยงานระดับภูมิภาคและท้องถิ่นเพื่อผลักดันกิจกรรมระดับพื้นที่ที่มีความคล่องตัว การร่วมมือกับภาคเอกชนและภาคประชาชนในการศึกษาและกำหนดขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาที่สมดุล การส่งเสริมวัฒนธรรมการท่องเที่ยว การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด และการสนับสนุนการท่องเที่ยวชุมชน
- ๑.๒ สนับสนุนให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการบนพื้นฐานของเอกลักษณ์อันเป็นมรดกของท้องถิ่น รวมถึงการเพิ่มช่องทางในการลงทุนและการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้แก่ภาคเอกชน เพื่อผลักดันให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สินค้าและบริการ ตลอดจนนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตลาดการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒

การพัฒนาศักยภาพทางการแข่งขันของตลาดการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้สามารถรองรับการท่องเที่ยวคุณภาพ และมีมาตรฐานระดับสากล

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
๒.๑ ร้อยละความเชื่อมั่นและพึงพอใจในคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี
๒.๒ ร้อยละความเชื่อมั่นและพึงพอใจในระบบความปลอดภัยและสุขอนามัยบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	ร้อยละ ๙๐ ต่อปี	ร้อยละ ๙๐ ต่อปี	ร้อยละ ๙๐ ต่อปี	ร้อยละ ๙๐ ต่อปี
๒.๓ ร้อยละความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
๒.๔ ร้อยละความสำเร็จของแผนการดำเนินงานด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี	ร้อยละ ๘๐ ต่อปี
๒.๕ อัตราการขยายตัวของการใช้จ่ายต่อครั้งการเดินทางของนักท่องเที่ยวทางทะเลชายหาด	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี
๒.๖ อัตราการเติบโตของรายได้จากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	ร้อยละ ๘ ต่อปี	ร้อยละ ๘ ต่อปี	ร้อยละ ๘ ต่อปี	ร้อยละ ๘ ต่อปี
๒.๗ อัตราการเพิ่มขึ้นของระยะเวลาท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดโดยเฉลี่ย	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี
๒.๘ อัตราการเพิ่มขึ้นของการรับรู้ภาพลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม (Preferred Destination)	ร้อยละ ๘ ต่อปี	ร้อยละ ๘ ต่อปี	ร้อยละ ๘ ต่อปี	ร้อยละ ๘ ต่อปี
๒.๙ อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) ของการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี
๒.๑๐ สัดส่วนการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในช่วงเดือนมิถุนายน - กันยายน ต่อการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดตลอดทั้งปี	ร้อยละ ๓๐ ต่อปี	ร้อยละ ๓๐ ต่อปี	ร้อยละ ๓๐ ต่อปี	ร้อยละ ๓๐ ต่อปี
๒.๑๑ อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) ของรายได้จากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในจังหวัดรอง (จังหวัดที่มีจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนต่ำกว่า ๑ ล้านคน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐)	ร้อยละ ๑๒ ต่อปี	ร้อยละ ๑๒ ต่อปี	ร้อยละ ๑๒ ต่อปี	ร้อยละ ๑๒ ต่อปี
๒.๑๒ อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) ของการเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health and Wellness Tourism) ในสถานที่เป้าหมายการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
๒.๑๓ อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) ของการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) ในสถานที่เป้าหมายการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี
๒.๑๔ อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) ของการเดินทางท่องเที่ยวไมซ์ (MICE Tourism) ในสถานที่เป้าหมายการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

- ๒.๑ **พัฒนาคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด** ได้แก่ ระบบการคมนาคมขนส่งในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการยกระดับระบบขนส่งสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดแต่ละแห่ง เพื่อสร้างความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว การพัฒนาระบบความปลอดภัยและสุขอนามัย ตลอดจนอุปกรณ์ที่เป็นการช่วยเหลือนักท่องเที่ยว อาทิเช่น กล้องวงจรปิด ไฟส่องสว่าง อุปกรณ์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเบื้องต้น การจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวให้ครอบคลุมพื้นที่ท่องเที่ยว การส่งเสริมสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด เช่น การปรับปรุงสุขาสาธารณะ การจัดการขยะ และระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น
- ๒.๒ **พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ** ในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด การปรับปรุงป้ายบอกทางให้เป็นสากล จัดทำแผนที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้ครอบคลุมและมีข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในพื้นที่ครบถ้วน เพิ่มจุดบริการอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย (Wifi) ในแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาแอปพลิเคชันเฉพาะสำหรับการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยที่เป็นการให้ข้อมูลและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวสนใจเดินทางท่องเที่ยวไปในแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในบริเวณโดยรอบ และทำให้นักท่องเที่ยวอิสระ (Independent Travelers) ได้รับความสะดวกสบายในการวางแผนและเดินทางท่องเที่ยว และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่ปราศจากอุปสรรคสำหรับคนทั้งมวล (Tourism for All) ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย
- ๒.๓ **พัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด** ให้มีความโดดเด่น ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และได้มาตรฐาน เป็นการผสมผสานเอกลักษณ์อันโดดเด่นของชุมชนเพื่อมอบประสบการณ์ที่น่าจดจำแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจแก่ตลาดการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในระดับชุมชนได้

๒.๔ ใช้มาตรการทางการตลาดในการสร้างภาพลักษณ์และความร่วมมือการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยและภูมิภาค ในการนำเสนอความโดดเด่นเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยการสื่อสารภาพลักษณ์คุณค่าและภาพลักษณ์สถานที่เป้าหมายทางทะเลและชายหาดของไทยในฐานะแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม (Preferred Destination) ตลอดจนการสร้างร่วมมือระหว่างประเทศร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่น่าสนใจ เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยและภูมิภาคที่มีความสมดุลเชิงพื้นที่และเวลา

๒.๕ ส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มเพื่อดึงดูดการเดินทางท่องเที่ยวและกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพและกระตุ้นการใช้จ่าย และการสื่อสารเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นให้เป็นที่ยอมรับในหมู่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ตลาดที่มีศักยภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มความสนใจพิเศษ ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดได้ เช่น กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health and Wellness Tourism) กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) และกลุ่มนักท่องเที่ยวไมซ์ (MICE Tourism)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓

การพัฒนาบุคลากรและทักษะของภาคีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้สามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างมีคุณภาพ ภาควิชาในเอกลักษณ์และตระหนักถึงการเป็นเจ้าบ้านที่ดี

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๓	๒๕๖๔
๓.๑ ร้อยละระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในด้านคุณภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	ร้อยละ ๙๐ ต่อปี	ร้อยละ ๙๐ ต่อปี	ร้อยละ ๙๐ ต่อปี	ร้อยละ ๙๐ ต่อปี
๓.๒ ระดับความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและภาคีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดตามแผนที่กำหนด	ร้อยละ ๙๐ ต่อปี	ร้อยละ ๙๐ ต่อปี	ร้อยละ ๙๐ ต่อปี	ร้อยละ ๙๐ ต่อปี

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๓.๑ พัฒนาศักยภาพบุคลากรและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันและให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับมาตรฐานระดับสากลและ ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด โดยการพัฒนาทักษะและเสริมสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพในการให้บริการ การสร้างระบบการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากรในตลาดการท่องเที่ยว ทางทะเลและชายหาด ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการตระหนักถึงบทบาทของตนในฐานะเจ้าบ้านที่ดี

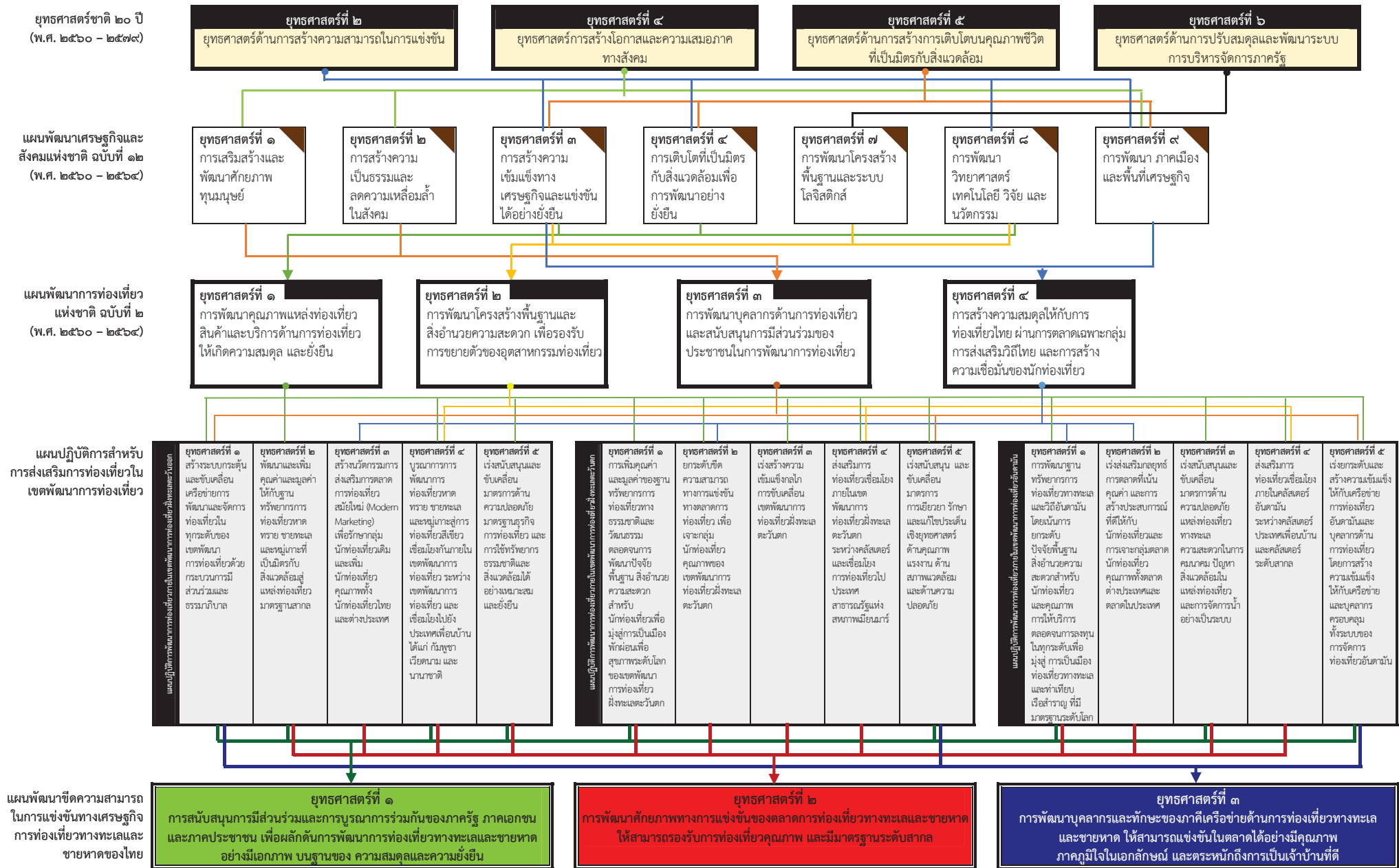
๓.๒ สร้างและพัฒนาศักยภาพของภาคีเครือข่าย และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและท้องถิ่นในพื้นที่ทะเลและชายหาด ให้มีความสามัคคีและสามารถช่วยเหลือกันในด้านทักษะทรัพยากรและความสามารถในการให้บริการ ตลอดจนการสร้างเอกลักษณ์ ภาพลักษณ์และความภาคภูมิใจในอาชีพที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด การสร้างเอกลักษณ์ ภาพลักษณ์ อันจะนำไปสู่ความร่วมมือกันในการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของตลาดการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)	แผนพัฒนาการท่องเที่ยว แห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)	แผนปฏิบัติการสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว			แผนพัฒนา ขีดความสามารถในการแข่งขัน ทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ทางทะเลและชายหาดของไทย
			แผนปฏิบัติการพัฒนา การท่องเที่ยวภายใน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ฝั่งทะเลตะวันออก	แผนปฏิบัติการพัฒนา การท่องเที่ยวภายใน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ฝั่งทะเลตะวันตก	แผนปฏิบัติการพัฒนา การท่องเที่ยวภายใน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว อันดามัน	
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้าง การเติบโตบนคุณภาพ ชีวิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนา อย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพแหล่ง ท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ด้านการท่องเที่ยวให้เกิด ความสมดุล และยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างระบบกระตุ้นและ ขับเคลื่อนเครือข่าย การพัฒนาและจัดการ ท่องเที่ยวในทุกระดับของ เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ด้วยกระบวนการมี ส่วนร่วม และธรรมาภิบาล ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาและเพิ่มคุณค่าและ มูลค่าให้กับฐานทรัพยากร การท่องเที่ยวหาดทราย ชายทะเล และหมู่เกาะ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สู่แหล่งท่องเที่ยว มาตรฐานสากล ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บูรณาการการพัฒนา การท่องเที่ยวหาดทราย ชายทะเล และหมู่เกาะ สู่การท่องเที่ยวสีเขียว เชื่อมโยงกันภายใน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ระหว่างเขตพัฒนาการ ท่องเที่ยว และเชื่อมโยงไป	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเพิ่มคุณค่าและมูลค่า ของฐานทรัพยากรการ ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม ตลอดจน การพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อ มุ่งสู่การเป็นเมืองพักผ่อน เพื่อสุขภาพระดับโลกของ เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ฝั่งทะเลตะวันตก ยุทธศาสตร์ที่ ๕ เร่งสนับสนุนและ ขับเคลื่อนมาตรการ การเยียวยา รักษา และแก้ไขประเด็น เชิงยุทธศาสตร์ ด้านคุณภาพแรงงาน ด้านสภาพแวดล้อม และ ด้านความปลอดภัย	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาฐานทรัพยากร การท่องเที่ยวทางทะเลและ วิถีอันดามัน โดยเน้น การยกระดับปัจจัยพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับนักท่องเที่ยว และคุณภาพ การให้บริการ ตลอดจน การลงทุนใน ทุกระดับเพื่อมุ่งสู่การเป็น เมืองท่องเที่ยวทางทะเล และท่าเทียบเรือสำราญที่มี มาตรฐานระดับโลก ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เร่งสนับสนุนและขับเคลื่อน มาตรการด้านความ ปลอดภัยแหล่งท่องเที่ยว ทางทะเล ความสะดวกใน การคมนาคม ปัญหา สิ่งแวดล้อมในแหล่ง ท่องเที่ยว และการจัดการ น้ำอย่างเป็นระบบ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ เร่งยกระดับและสร้าง ความเข้มแข็งให้กับเครือข่าย	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสนับสนุนการมีส่วนร่วม และการบูรณาการร่วมกันของ ภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคประชาชน เพื่อผลักดัน การพัฒนาการท่องเที่ยวทาง ทะเลและชายหาดอย่างมี เอกภาพ บนฐานของ ความสมดุลและความยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)	แผนพัฒนาการท่องเที่ยว แห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)	แผนปฏิบัติการสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว			แผนพัฒนา ขีดความสามารถในการแข่งขัน ทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ทางทะเลและชายหาดของไทย
			แผนปฏิบัติการพัฒนา การท่องเที่ยวภายใน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ฝั่งทะเลตะวันออก	แผนปฏิบัติการพัฒนา การท่องเที่ยวภายใน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ฝั่งทะเลตะวันตก	แผนปฏิบัติการพัฒนา การท่องเที่ยวภายใน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว อันดามัน	
			ยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา เวียดนาม และ นานาชาติ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ เร่งสนับสนุนและขับเคลื่อน มาตรการด้านความ ปลอดภัย มาตรฐานธุรกิจ การท่องเที่ยว และการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมได้อย่าง เหมาะสมและยั่งยืน		การท่องเที่ยวอันดามันและ บุคลากรด้านการท่องเที่ยว โดยการสร้างความเข้มแข็ง ให้กับเครือข่ายและบุคลากร ครอบคลุมทั้งระบบของการ จัดการท่องเที่ยวอันดามัน	
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้าง ความสามารถในการ แข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การสร้าง โอกาสและความ เสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับ	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทาง เศรษฐกิจและแข่งขันได้ อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์ ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และ นวัตกรรม	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพแหล่ง ท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ด้านการท่องเที่ยวให้เกิด ความสมดุลและยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับ การขยายตัวของ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาและเพิ่มคุณค่าและ มูลค่าให้กับฐานทรัพยากร การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ชายทะเล และหมู่เกาะ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สู่แหล่งท่องเที่ยว มาตรฐานสากล ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างนวัตกรรมส่งเสริม การตลาดการท่องเที่ยว	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเพิ่มคุณค่าและมูลค่า ของฐานทรัพยากรการ ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม ตลอดจน การพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อ มุ่งสู่การเป็นเมืองพักผ่อน เพื่อสุขภาพระดับโลกของ เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ฝั่งทะเลตะวันตก	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาฐานทรัพยากร การท่องเที่ยวทางทะเลและ วิถีอันดามัน โดยเน้น การยกระดับปัจจัยพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับนักท่องเที่ยว และคุณภาพ การให้บริการ ตลอดจน การลงทุนใน ทุกระดับเพื่อมุ่งสู่การเป็น เมืองท่องเที่ยวทางทะเล และท่าเทียบเรือสำราญที่มี มาตรฐานระดับโลก	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพทาง การแข่งขันของตลาด การท่องเที่ยวทางทะเลและ ชายหาดให้สามารถรองรับ การท่องเที่ยวคุณภาพ และ มีมาตรฐานระดับสากล

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)	แผนพัฒนาการท่องเที่ยว แห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)	แผนปฏิบัติการสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว			แผนพัฒนา ขีดความสามารถในการแข่งขัน ทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ทางทะเลและชายหาดของไทย
			แผนปฏิบัติการพัฒนา การท่องเที่ยวภายใน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ฝั่งทะเลตะวันออก	แผนปฏิบัติการพัฒนา การท่องเที่ยวภายใน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ฝั่งทะเลตะวันตก	แผนปฏิบัติการพัฒนา การท่องเที่ยวภายใน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว อันดามัน	
สมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ	ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมือง และ พื้นที่เศรษฐกิจ	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างสมดุลให้กับ การท่องเที่ยวไทย ผ่าน การตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และ การสร้างเชื่อมั่นของ นักท่องเที่ยว	สมัยใหม่ (Modern Marketing) เพื่อรักษา กลุ่มนักท่องเที่ยวเดิมและ เพิ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ ทั้งนักท่องเที่ยวไทยและ ต่างประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บูรณาการการพัฒนา ท่องเที่ยวหัตถกรรม ชายทะเล และหมู่เกาะสู่การท่องเที่ยว สีเขียวเชื่อมโยงกันภายใน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ระหว่างเขตพัฒนาการท่องเที่ยว และเชื่อมโยงไปยังประเทศ เพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา เวียดนาม และน่านชาติ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ เร่งสนับสนุนและขับเคลื่อน มาตรการด้านความปลอดภัย มาตรฐานธุรกิจการท่องเที่ยว และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้อย่าง เหมาะสมและยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับขีดความสามารถ ทางการแข่งขันทางตลาด การท่องเที่ยว เพื่อเจาะกลุ่ม นักท่องเที่ยวคุณภาพของ เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ฝั่งทะเลตะวันตก ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เร่งสร้างความเข้มแข็ง กลไกการขับเคลื่อน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ฝั่งทะเลตะวันตก ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมการท่องเที่ยว เชื่อมโยงภายใน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ฝั่งทะเลตะวันตก ระหว่างคลัสเตอร์ และ เชื่อมโยงการท่องเที่ยวไป ประเทศสาธารณรัฐแห่ง สหภาพเมียนมาร์	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เร่งส่งเสริมกลยุทธ์การตลาด ที่เน้นคุณค่า และการสร้าง ประสบการณ์ที่ดีให้กับ นักท่องเที่ยวและ การเจาะ กลุ่มตลาดนักท่องเที่ยว คุณภาพ ทั้งตลาดต่างประเทศ และตลาดในประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เร่งสนับสนุนและขับเคลื่อน มาตรการด้านความ ปลอดภัยแหล่งท่องเที่ยว ทางทะเล ความสะดวกใน การคมนาคม ปัญหา สิ่งแวดล้อมในแหล่ง ท่องเที่ยว และการจัดการ น้ำอย่างเป็นระบบ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมการท่องเที่ยว เชื่อมโยงภายในคลัสเตอร์ อันดามัน ระหว่างคลัสเตอร์ ประเทศเพื่อนบ้าน และคลัสเตอร์ระดับสากล	

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)	แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)	แผนปฏิบัติการสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว			แผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย
			แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก	แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก	แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน	
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างระบบกระตุ้นและขับเคลื่อนเครือข่ายการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวในทุกกระดับของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยการท่องเที่ยวด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล	ยุทธศาสตร์ที่ ๕ เร่งสนับสนุนและขับเคลื่อนมาตรการการเยียวยา รักษา และแก้ไขประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพแรงงาน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านความปลอดภัย	ยุทธศาสตร์ที่ ๕ เร่งยกระดับและสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายการท่องเที่ยวอันดามันและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวโดยการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายและบุคลากรครอบคลุมทั้งระบบของการจัดการท่องเที่ยวอันดามัน	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาบุคลากรและทักษะของภาคีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ให้สามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างมีคุณภาพ ภาครัฐมีใจในเอกลักษณ์และตระหนักถึงการเป็นเจ้าบ้านที่ดี

แผนผังความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย

ตารางประเด็นยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด มาตรการและแนวทางปฏิบัติของแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

ประเด็นยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	มาตรการและ แนวทางปฏิบัติ	แผนปฏิบัติ (แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม)	หน่วยงานรับผิดชอบ
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการบูรณาการร่วมกันของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อผลักดันการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดอย่างมีเอกภาพ บนฐานของความสมดุลและความยั่งยืน	๑.๑ ร้อยละความสำเร็จของแผนการดำเนินงานด้านการส่งเสริมความยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	๑.๑ ส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	๑.๑ โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์และบริหารจัดการการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ของประเทศไทยสู่ความเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพและยั่งยืน	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
	๑.๒ อัตราการเพิ่มขึ้นของดัชนีการรับรู้และเข้าใจในเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของนักท่องเที่ยวต่างชาติและนักท่องเที่ยวไทย	๑.๒ สนับสนุนให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	๑.๒ โครงการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวในภาคเอกชนและภาคประชาชนในบริเวณชุมชนการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเพื่อการบูรณาการร่วมกันในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย	สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และกรมการท่องเที่ยว
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพทางการแข่งขันของตลาดการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้สามารถรองรับการท่องเที่ยวคุณภาพและ มีมาตรฐานระดับสากล	๒.๑ ร้อยละความเชื่อมั่นและพึงพอใจในคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	๒.๑ พัฒนาคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	๒.๑ โครงการพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้มีศักยภาพระดับสากล	กรมการท่องเที่ยว
	๒.๒ ร้อยละความเชื่อมั่นและพึงพอใจในระบบความปลอดภัยและสุขอนามัย บริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	๒.๒	๒.๒ โครงการประชาสัมพันธ์ด้านความปลอดภัยและเตือนภัยแก่นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่สำคัญ ๒.๓ โครงการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับภัยพิบัติหรือสถานการณ์รุนแรงในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมการท่องเที่ยว และ กองบัญชาการกองทัพไทย

ประเด็นยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	มาตรการและ แนวทางปฏิบัติ	แผนปฏิบัติ (แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม)	หน่วยงานรับผิดชอบ
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพทางการแข่งขัน ของตลาดการท่องเที่ยวทางทะเลและ ชายหาดให้สามารถรองรับการ ท่องเที่ยวคุณภาพ และมีมาตรฐาน ระดับสากล (ต่อ)	๒.๓ ร้อยละความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	๒.๒ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ	๒.๔ โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการอำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ๒.๕ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการสนับสนุนการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	กรมการท่องเที่ยว สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
	๒.๔ ร้อยละความสำเร็จของแผนการดำเนินงานด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ๒.๕ อัตราการขยายตัวของการใช้จ่ายต่อครั้งการเดินทางของนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ๒.๖ อัตราการเติบโตของรายได้จากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ๒.๗ อัตราการเพิ่มขึ้นของระยะเวลาท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดโดยเฉลี่ย	๒.๓ พัฒนาลินค้าและบริการการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	๒.๖ โครงการพัฒนาและส่งเสริมสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้มีมูลค่าเพิ่ม และมีคุณภาพได้มาตรฐาน	กรมการท่องเที่ยว
	๒.๘ อัตราการเพิ่มขึ้นของการรับรู้ภาพลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม (Preferred Destination) ๒.๙ อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) ของการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย ๒.๑๐ สัดส่วนการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในช่วงเดือนมิถุนายน - กันยายน ต่อการเดินทางท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดตลอดทั้งปี	๒.๔ ใช้มาตรการทางการตลาดในการสร้างภาพลักษณ์และความร่วมมือการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยและภูมิภาค	๒.๗ โครงการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันทางการตลาดของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ประเด็นยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	มาตรการและ แนวทางปฏิบัติ	แผนปฏิบัติ (แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม)	หน่วยงานรับผิดชอบ
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพทางการแข่งขัน ของตลาดการท่องเที่ยวทางทะเลและ ชายหาดให้สามารถรองรับการ ท่องเที่ยวคุณภาพ และมีมาตรฐาน ระดับสากล (ต่อ)	๒.๑๑ อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) ของรายได้ จากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดใน จังหวัดรอง (จังหวัดที่มีจำนวนผู้เยี่ยมเยือน ต่ำกว่า ๑ ล้านคนในปี พ.ศ. ๒๕๖๐)			
	๒.๑๒ อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) ของ การเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health and Wellness Tourism) ในสถานที่ เป้าหมายการท่องเที่ยวทางทะเลและ ชายหาดของประเทศไทย	๒.๕ ส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มเพื่อ ดึงดูดการเดินทางท่องเที่ยวและ กระตุ้นการใช้จ่ายของ นักท่องเที่ยวทางทะเลและ ชายหาด	๒.๘ โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์และ คุณค่าการท่องเที่ยวทางทะเลและ ชายหาดของไทยแก่นักท่องเที่ยว กลุ่มย่อย (Niche Market) ๒.๙ โครงการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการ ท่องเที่ยวกลุ่มย่อยสำหรับนักท่องเที่ยว ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวทางทะเลและ ชายหาด	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
	๒.๑๓ อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) ของ การเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) ในสถานที่เป้าหมายการท่องเที่ยว ทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย ๒.๑๔ อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) ของ การเดินทางท่องเที่ยวไมซ์ (MICE Tourism) ในสถานที่เป้าหมายการท่องเที่ยวทางทะเล และชายหาดของประเทศไทย			
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาบุคลากรและทักษะของภาคี เครือข่ายด้านการท่องเที่ยวทางทะเล และชายหาด ให้สามารถแข่งขันใน ตลาดได้อย่างมีคุณภาพ ภาคภูมิใจใน เอกลักษณ์และตระหนักถึงการเป็น เจ้าบ้านที่ดี	๓.๑ ร้อยละระดับความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยวในด้านคุณภาพของบุคลากร ด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	๓.๑ พัฒนาศักยภาพบุคลากรและ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ทางทะเลและชายหาด	๓.๑ โครงการเพิ่มศักยภาพ พัฒนาทักษะ เสริมสร้างองค์ความรู้ แก่บุคลากรและ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวทาง ทะเลและชายหาด ๓.๒ โครงการสร้างภาพลักษณ์และความ ภาคภูมิใจในอาชีพอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวแก่บุคลากรและ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวทาง ทะเลและชายหาด	สำนักงานปลัดกระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬา และกรมการท่องเที่ยว สำนักงานปลัดกระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬา

ประเด็นยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	มาตรการและ แนวทางปฏิบัติ	แผนปฏิบัติ (แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม)	หน่วยงานรับผิดชอบ
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาบุคลากรและทักษะของภาคี เครือข่ายด้านการท่องเที่ยวทางทะเล และชายหาด ให้สามารถแข่งขันใน ตลาดได้อย่างมีคุณภาพ ภาคภูมิใจใน เอกลักษณ์และตระหนักถึงการเป็น เจ้าบ้านที่ดี (ต่อ)	๓.๒ ระดับความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพ ของบุคลากรและภาคีเครือข่ายด้านการ ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดตามแผน ที่กำหนด	๓.๒ สร้างและพัฒนาศักยภาพของ ภาคีเครือข่าย และเสริมสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชนและ ท้องถิ่น	๓.๓ โครงการพัฒนาศักยภาพภาคี เครือข่ายและเสริมสร้างความเข้มแข็ง ชุมชนและท้องถิ่นสำหรับการ ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด	สำนักงานปลัดกระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬา และกรมการท่องเที่ยว

ประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง ๓ ประการ ตลอดจนมาตรการและแนวทางปฏิบัติข้างต้นนั้น ล้วนเป็นประเด็นการพัฒนาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตอบสนองต่อความท้าทายและศักยภาพของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยอย่างมั่นคง ยั่งยืน และมีส่วนร่วมระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยให้ได้ตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งเอาไว้ การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดอย่างมีทิศทางและครอบคลุมเป็นสิ่งจำเป็น ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการจัดทำห่วงโซ่คุณค่าว่าด้วยการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยตามแนวทางของ แผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย เพื่อให้เป็นเสมือนเข็มทิศในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้ตอบสนองต่อเป้าหมายที่วางเอาไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

การสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการบูรณาการร่วมกันของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อผลักดันการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดอย่างมีเอกภาพ บนฐานของความสมดุลและความยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒

การพัฒนาศักยภาพทางการแข่งขันของตลาดการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้สามารถรองรับการท่องเที่ยวคุณภาพและมีมาตรฐานระดับสากล

ยุทธศาสตร์ที่ ๓

การพัฒนาบุคลากรและทักษะของภาคีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ให้สามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างมีคุณภาพ ภาคภูมิใจในเอกลักษณ์และตระหนักถึงการเป็นเจ้าบ้านที่ดี

มาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ ๑.๒

๑.๒ โครงการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวในภาคเอกชนและภาคประชาชนในบริเวณชุมชนการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเพื่อการบูรณาการร่วมกันในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย

มาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ ๑.๑

๑.๑ โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์และบริหารจัดการการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยสู่ความเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพและยั่งยืน

มาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ ๒.๔

๒.๗ โครงการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันทางการตลาดของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย

มาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ ๒.๓

๒.๖ โครงการพัฒนาและส่งเสริมสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้มีมูลค่าเพิ่ม และมีคุณภาพได้มาตรฐาน

มาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ ๒.๒

๒.๕ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการสนับสนุนการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

มาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ ๒.๕

๒.๘ โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์และคุณค่าการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยแก่นักท่องเที่ยวกลุ่มย่อย (Niche Market)

มาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ ๒.๑

๒.๓ โครงการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับภัยพิบัติหรือสถานการณ์รุนแรงในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

มาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ ๒.๔

๒.๙ โครงการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มย่อยสำหรับนักท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

มาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ ๓.๑

๓.๑ โครงการเพิ่มศักยภาพ พัฒนาทักษะเสริมสร้างองค์ความรู้แก่บุคลากรและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

มาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ ๓.๒

๓.๓ โครงการพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายและเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนและท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

มาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ ๓.๑

๓.๒ โครงการสร้างภาพลักษณ์และความภาคภูมิใจในอาชีพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแก่บุคลากรและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

มาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ ๓.๑

๓.๒ โครงการสร้างภาพลักษณ์และความภาคภูมิใจในอาชีพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแก่บุคลากรและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

มาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ ๒.๑

๒.๑ โครงการพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้มีศักยภาพระดับสากล

มาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ ๒.๒

๒.๔ โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการอำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

มาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ ๒.๕

๒.๙ โครงการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มย่อยสำหรับนักท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

มาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ ๒.๑

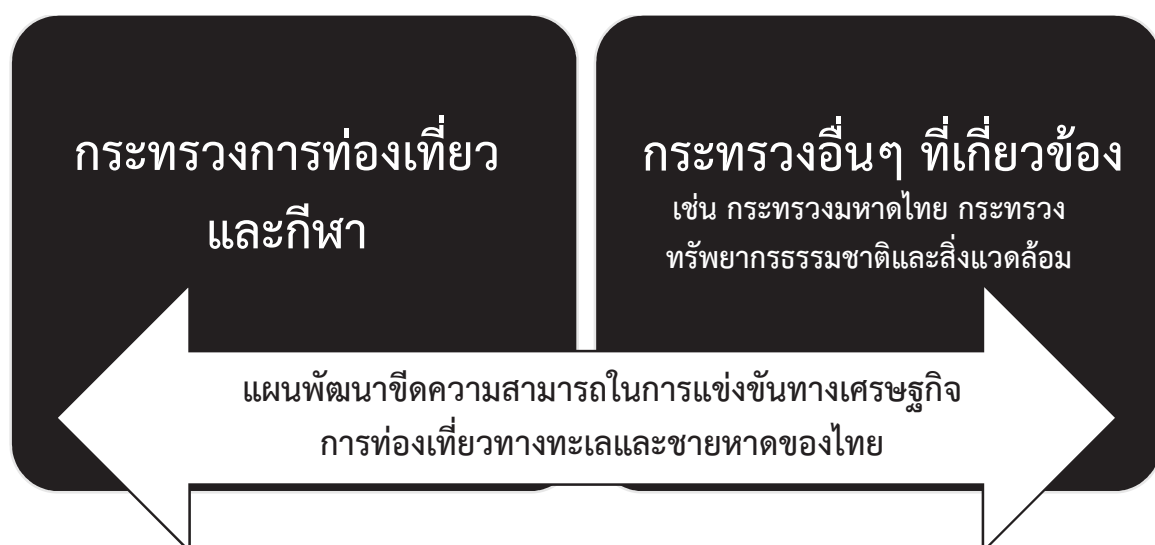
๒.๒ โครงการประชาสัมพันธ์ด้านความปลอดภัยและเตือนภัยแก่นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดที่สำคัญ

แผนผังแสดง Value Chain ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย

๕. กระบวนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยไปสู่การปฏิบัติ

กระบวนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและเกิดสัมฤทธิ์ผลนั้น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจำเป็นต้องมีบทบาทในการถ่ายทอดแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ โดยต้องมีการวางระบบความเชื่อมโยงของแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย กับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) และแผนพัฒนาระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาสามารถเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนแผนฯ ได้ใน ๒ แนวทาง คือ

๑. **กระบวนการขับเคลื่อนแนวราบ** เนื่องจากการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยนั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกกระทรวง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมบูรณาการขับเคลื่อนแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยให้บังเกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรม ดังนั้น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจึงต้องเป็นตัวกลางในการเผยแพร่และเชื่อมโยงแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยกับแผนการดำเนินงาน (Action Plan) ของกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป เช่น สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด (สพจ.) และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) ของกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น

๒. กระบวนการขับเคลื่อนแนวคิด นอกจากการขับเคลื่อนแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยในส่วนกลางแล้วนั้น การถ่ายทอดแผนไปสู่ระดับภูมิภาคก็เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้แต่ละพื้นที่สามารถนำแผนฯ ไปเป็นแนวทางให้เกิดแผนงาน/โครงการ สำหรับการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ได้ต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๒๘๑ ง วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ที่กำหนดให้มีการบูรณาการแผนของส่วนราชการและแผนพัฒนาระดับพื้นที่อีกด้วย โดยสามารถขับเคลื่อนผ่านแผนต่างๆ ดังนี้

- ๑) แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว จากการที่แผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย มีแนวทางการจัดทำเชื่อมโยงมาจากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) เป็นหลัก ดังนั้น การขับเคลื่อนแผนฯ สู่ภูมิภาคจึงสามารถถ่ายทอดไปยังระดับกลุ่มจังหวัด คือ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ประกอบด้วย ๔ เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก เขตพัฒนาการท่องเที่ยวหมู่เกาะทะเลใต้ และเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน และระดับจังหวัด เพื่อให้คณะกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด/จังหวัดนำแผนฯ ไปจัดทำแผนงาน/โครงการที่สอดคล้องต่อไป
- ๒) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด เป็นแผนที่เป็นการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการแก้ไขปัญหาที่เป็นประเด็นร่วมในพื้นที่ และต้องมีขอบเขตการดำเนินการหรือได้รับผลประโยชน์มากกว่า ๑ จังหวัด ซึ่งแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย ถือเป็นแผนฯ สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลในกลุ่มจังหวัดที่ครอบคลุมพื้นที่ติดทะเล ๕ กลุ่มจังหวัด ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๒ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ที่สำคัญ ดังนั้น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจึงควรบูรณาการถ่ายทอดแผนฯ ดังกล่าวร่วมกับสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดเพื่อนำแผนฯ ไปจัดทำแผนงาน/โครงการที่สอดคล้องต่อไป
- ๓) แผนพัฒนาจังหวัด เป็นแผนที่ต้องมีความครอบคลุมทุกมิติการพัฒนา มุ่งตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาที่สำคัญของจังหวัดและขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับชาติ และนโยบายรัฐบาล ตามศักยภาพและโอกาสของจังหวัด ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนากลุ่มจังหวัด จังหวัดที่มีพื้นที่ติดทะเลทั้งอ่าวไทยและอันดามันใน ๒๓ จังหวัด จึงควรมีความเข้าใจในการนำเอาประเด็นที่สอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่ของตนเองในแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย ไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนงาน/โครงการและเสนอของบประมาณ เพื่อให้สามารถพัฒนาศักยภาพและโอกาสของจังหวัดในด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดได้อย่างมีทิศทางและเกิดการบูรณาการต่อไป

แผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ
การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

บูรณาการกระทรวงมหาดไทย

แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใน
เขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์)

จำนวน ๔ เขต

- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวหมู่เกาะทะเลใต้
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

จำนวน ๕ กลุ่ม

- กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง
- กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๒
- กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก
- กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน
- กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

แผนพัฒนาจังหวัด

(จังหวัดติดทะเล จำนวน ๒๓ จังหวัด ได้แก่ ตรัง จันทบุรี ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี นราธิวาส ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล)

บทที่ ๘

ผลการประชุมเผยแพร่
แผนพัฒนาขีดความสามารถ
ในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ
การท่องเที่ยวทางทะเล
และชายหาดของไทย
และแปลงแผนสู่ปฏิบัติ

ผลความคิดเห็นจากที่ประชุม

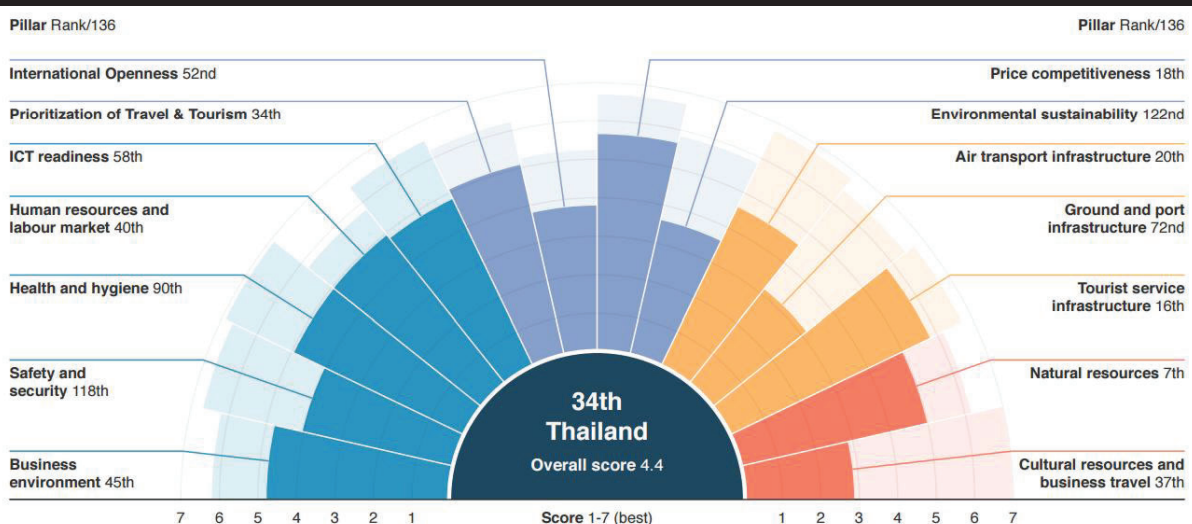
ช่วงที่ ๑ สรุปการเผยแพร่และอภิปรายแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย

ดร.สุรพิชัย พรหมสิทธิ์ ที่ปรึกษาโครงการ

การจัดทำแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย ดำเนินการขึ้นเพื่อเป้าหมายสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด โดยมุ่งเน้นการกำหนดกลยุทธ์หรือมาตรการที่เหมาะสมเพื่อรักษานักท่องเที่ยวกลุ่มเดิมและดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่เจาะตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย และการคิดค้นนวัตกรรม รูปแบบหรือประสบการณ์การท่องเที่ยวแบบใหม่ที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวสนใจเดินทางมาหรือเดินทางมาท่องเที่ยวซ้ำอีก

การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวของประเทศไทยจำเป็นต้องศึกษาการประเมินขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของ World Economic Forum (WEF) ซึ่งสำหรับประเทศไทยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้นำผลการประเมินนี้มาเป็นตัวชี้วัดในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ

ความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๖๐

ที่มา: World Economic Forum. Insight Report : The Travel & Tourism Competitiveness Report ๒๐๑๗, (๒๐๑๗).

จะเห็นได้ว่าตัวชี้วัดที่เห็นข้างต้นนั้น ล้วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องที่สำคัญอย่างมากแต่ประเทศไทยอยู่ในระดับการประเมินที่ไม่ดีนัก เช่น เรื่องความปลอดภัย (Safety and Security) ที่อยู่อันดับที่ ๑๑๘ จาก ๑๓๖ ประเทศ เรื่องสุขภาพอนามัย (Health and Hygiene) ที่อยู่อันดับที่ ๙๐ จาก ๑๓๖ ประเทศ หรือแม้แต่เรื่องสิ่งแวดล้อมและยั่งยืน (Environmental Sustainability) ที่อยู่อันดับที่ ๑๒๒ จาก ๑๓๖ ประเทศ เป็นต้น ล้วนเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวนำมาเป็นส่วนประกอบการตัดสินใจในการเดินทางมาท่องเที่ยว

นอกจากนี้ การจัดอันดับ (Ranking) ของสำนักต่างๆ ก็มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว เช่น จาก TripAdvisor, Condé Nast, Forbes และ US News ซึ่งแต่ละสำนักก็จะมุ่งเน้นการประเมินที่แตกต่างกันออกไป เช่น TripAdvisor จะเน้นกิจกรรมทางการท่องเที่ยว หรือ Forbes ที่เน้นด้านธุรกิจ แต่ผลการประเมินนั้น จะทำให้นักธุรกิจทั่วโลกสนใจชายหาดนั้นๆ ได้ ซึ่งอาจต่อยอดไปสู่การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจต่อไปได้ ดังจะเห็นได้จากตารางดังนี้

	Top ๒๕ Beaches — World, TripAdvisor	The ๒๐ Best Beaches in the World ๒๐๑๗, Condé Nast	The ๘ Best Beaches For Summer ๒๐๑๘, Forbes	Best Beaches in the World, U.S. News	
๑	Grace Bay, Turks and Caicos	Honokalani Beach, Maui, Hawaii	Pink Beach, Indonesia	Hawaii - The Big Island	
๒	Baia do Sancho, Brazil	Honopu Beach, Kauai, Hawaii	Pass Island, Philippines	Phuket	
๓	Varadero Beach, Cuba	Sunset Beach, Oahu, Hawaii	San Onofre State Beach, United States	Maui	
๔	Eagle Beach, Aruba	El Nido, Palawan, Philippines	Seme Beach, Cameroon	Kauai	
๕	Seven Mile Beach, Grand Cayman	Reduit Beach, St. Lucia	Paje, Zanzibar	Costa Rica	
๖	La Concha Beach, Spain	Palm Beach, Aruba	Cayes of Belize, Belize	Honolulu - Oahu	
๗	Clearwater Beach, Florida	Matira Beach, Bora Bora, French Polynesia	Phi Phi Islands, Thailand	Santorini	
๘	Seven Mile Beach, Jamaica	Treasure Beach, Jamaica	Kendros, Greece	Crete	
๙	Bavaro Beach, Dominican Republic	Orient Bay Beach, St. Martin		Nice	
๑๐	Playa Norte, Isla Mujeres	Lindquist Beach, St. Thomas		Puerto Rico	
๑๑	Elafonissi Beach, Greece	Parrot Cay, Turks and Caicos		Sicily	
๑๒	Falesia Beach, Portugal	Waipio Valley Beach, Big Island, Hawaii		Bali	
๑๓	Fig Tree Bay, Cyprus	Trunk Bay, St. John, USVI		Cinque Terre	
๑๔	Bournemouth Beach, United Kingdom	Blue Beach (La Chiva), Vieques, Puerto Rico		Amalfi Coast	
๑๕	Anse Lazio, Seychelles	Harbour Island, Bahamas			Maldives
๑๖	Manly Beach, Australia	Horseshoe Bay, Bermuda			
๑๗	Santa Monica Beach, Cape Verde	Seven Mile Beach, Cayman Islands			
๑๘	Agonda Beach, India	Bathsheba Beach, Barbados			
๑๙	Kleopatra Beach, Turkey	Dreamland Beach, Bali			
๒๐	Galapagos Beach, Galapagos Islands	Tikehau Island, French Polynesia			
๒๑	Spiaggia dei Conigli, Islands of Sicily				
๒๒	Sharm El Luli, Egypt				
๒๓	Nungwi Beach, Tanzania				
๒๔	Punta Uva Beach, Costa Rica				
๒๕	White Beach, Malav				

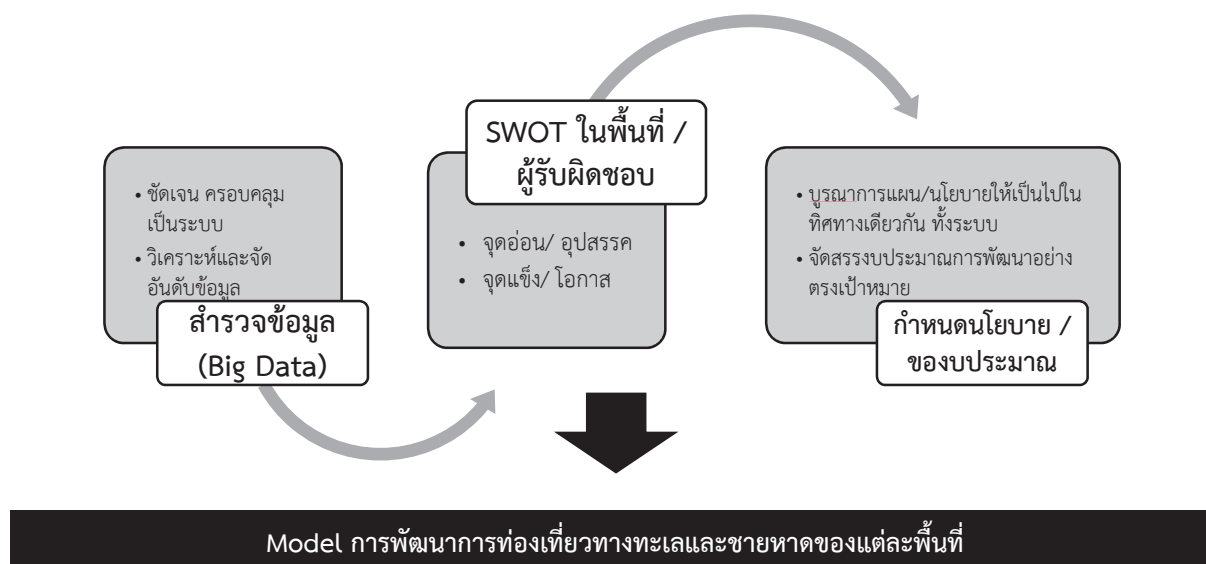
ที่มา: <https://www.tripadvisor.com/TravelersChoice-Beaches-cTop-g๑>, <https://www.cntraveler.com/galleries/๒๐๑๕-๐๒-๒๔/top-๑๐-most-beautiful-island-beaches-hawaii-australia>, <https://www.forbes.com/sites/alexandratalty/๒๐๑๘/๐๕/๒๙/the-๘-best-beaches-for-summer-๒๐๑๘/#๔addc๘๔๑๑๒๓a>, https://travel.usnews.com/rankings/best-beaches-in-the-world/?src=usn_fb.

จากอันดับต่างๆ จะเห็นได้ว่ามีทะเลและชายหาดของเอเชียอยู่หลายอันดับ รวมทั้งของประเทศไทย ซึ่งเกาะพีพีก็ติดอันดับอยู่เช่นกัน

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้รวบรวมการศึกษามาจัดทำแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย ด้วยความเติบโตทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทยได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดปัญหาขึ้นในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็น พื้นที่ชายหาดเสื่อมโทรม แหล่งปะการังเสื่อมโทรม การสร้างอาคารรุกล้ำแนวชายหาดและการบริหารจัดการที่ดิน หรือจำนวนนักท่องเที่ยวเกินขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity)

แผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยนี้ ได้มีการเชื่อมโยงเข้ากับยุทธศาสตร์ชาติระดับต่างๆ อาทิ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ และแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในคลัสเตอร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เขตพัฒนาการท่องเที่ยวที่ติดทะเล ทั้งเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก และเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน

ประกอบกับจากการสัมภาษณ์เชิงลึกท่านอธิบดีกรมการท่องเที่ยว ได้ให้ข้อเสนอแนะในการนำแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย ไปสู่การปฏิบัติ สรุปได้ดังนี้

การศึกษาทั้งหมดนี้ ได้นำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดว่า “ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดชั้นนำของโลก ที่เติบโตอย่างมั่นคง บนพื้นฐานของความยั่งยืนและการมีส่วนร่วม สามารถส่งเสริมการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยได้อย่างมีคุณภาพ” และแบ่งยุทธศาสตร์ออกได้เป็น ๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ได้แก่

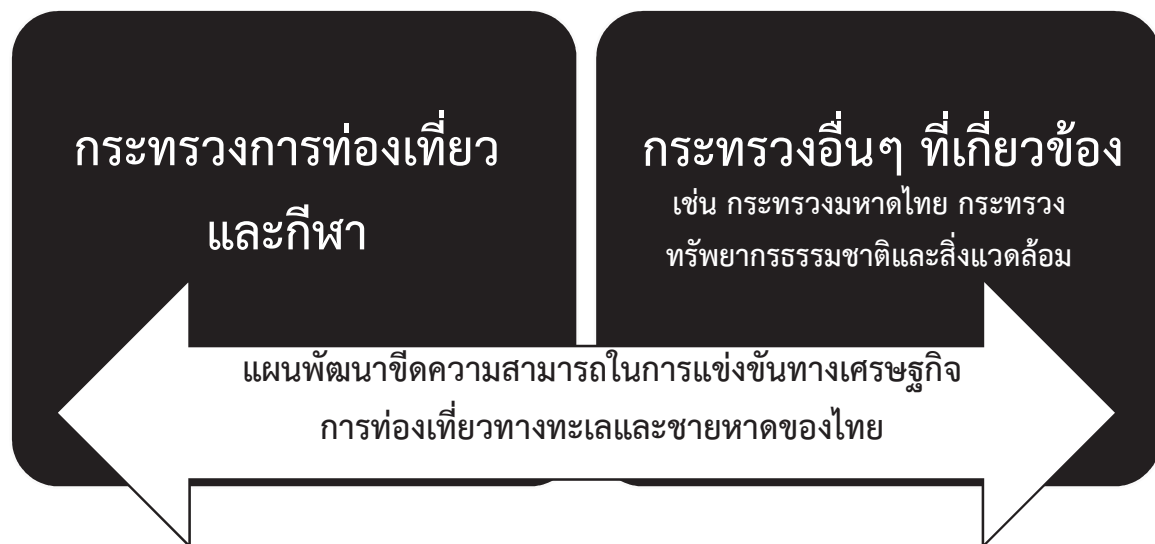
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการบูรณาการร่วมกันของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อผลักดันการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดอย่างมีเอกภาพ บนฐานของความสมดุลและความยั่งยืน

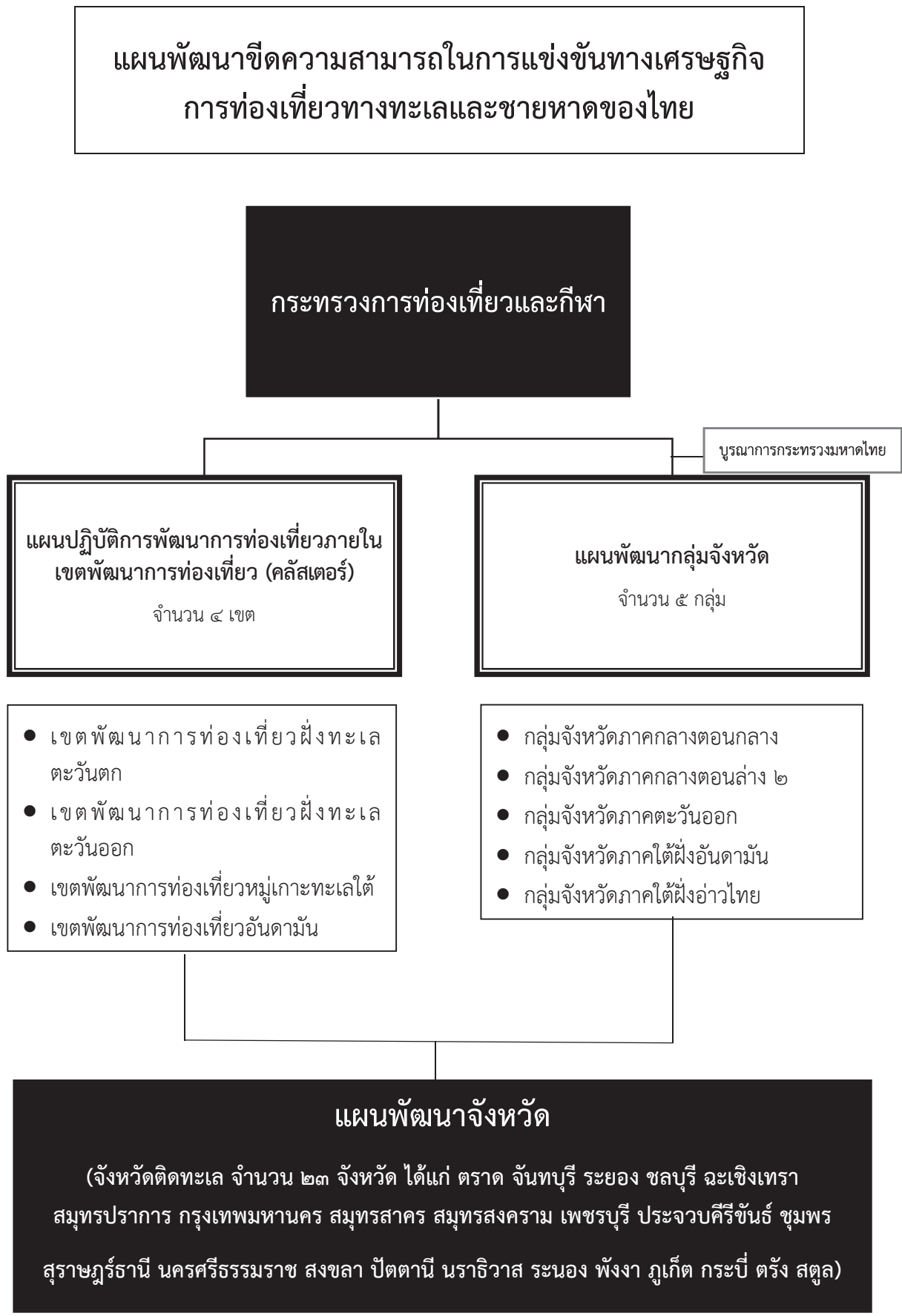
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพทางการแข่งขันของตลาดการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้สามารถรองรับการท่องเที่ยวคุณภาพ และมีมาตรฐานระดับสากล

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาบุคลากรและทักษะของภาคีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้สามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างมีคุณภาพ ภาคภูมิใจในเอกลักษณ์และตระหนักถึงการเป็นเจ้าบ้านที่ดี

ซึ่งกระบวนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยไปสู่การปฏิบัติ ทำได้ ๒ วิธี คือ

กระบวนการแนบราบ

นายจรูญ เรืองสุวรรณ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

แผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยนั้น ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ แผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา แผนรัฐวิสาหกิจของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) โดยมีความเห็นว่าแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย ในส่วนของมาตรการการปฏิบัติและแนวทางในการขับเคลื่อน หากมองในลักษณะ ขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยที่น่าเสนอมานั้น ต้องการให้เพิ่มความชัดเจนในเรื่องของกิจกรรมมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ นั้น มีความชัดเจนในแต่ละสาขา เช่น ด้านการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย กับแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓ ซึ่งในแผนปฏิบัติการฯ นั้น มีทั้งหมด ๙ เขตพัฒนาการท่องเที่ยว และมี ๔ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย อีกทั้งยังต้องมีการศึกษาในแต่ละเขตพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยว่าในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวนั้นมีจุดเด่นในด้านใดบ้าง และต้องมีการกำหนดตำแหน่ง (Positioning) อีกด้วย เช่น เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก หรือ โครงการชายถนนเลียบริมชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกของอ่าวไทย (Thailand Riviera) ซึ่งมีกิจกรรมเด่นในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวนี้ คือ กิจกรรมสปา กิจกรรมเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพและมีจำนวนมากโดยเฉพาะในเมืองหัวหิน หรือเมืองชะอำ ซึ่งเป็นการกำหนดตำแหน่งให้กับเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตกนี้ไว้ เป็นต้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าพื้นที่ในส่วนข้างต้นจะมีการทำกิจกรรมในรูปแบบใด และจะมีการพัฒนาได้อย่างไร ในแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย ในส่วนของยุทธศาสตร์ที่ ๒ และยุทธศาสตร์ที่ ๓ นั้น ได้กล่าวถึงการพัฒนาศักยภาพทางการแข่งขันและการพัฒนาบุคลากรและทักษะภาคีเครือข่ายของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดว่าสามารถทำได้อย่างไร เช่น เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามันเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในเรื่องของเรือสำราญ ดังนั้นจะต้องมีการพัฒนาศักยภาพทางการแข่งขันและบุคลากรเพื่อรองรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรือสำราญ ซึ่งเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตกกับเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งอันดามันก็อาจจะมีการพัฒนาในลักษณะที่แตกต่างกัน

นางสาวแสงจันทร์ แก้วประทุมรมี ผู้อำนวยการกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ในส่วนของการท่องเที่ยวในทะเลและชายหาด มีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน โดยเฉพาะกิจกรรมที่เป็นสิ่งดึงดูดใจในการที่ให้นักท่องเที่ยวมาแล้วสามารถใช้บริการในประเทศไทยได้อย่างเต็มที่และได้รับความพึงพอใจจำนวนมาก จากที่ดำเนินการมาแล้วนั้น กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา มีการดำเนินงานต่อยอดในเรื่องของการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวในแต่ละสาขา ในรูปแบบของการส่งเสริมการท่องเที่ยวและแนวทางในการทำกิจกรรมอยู่หลายด้านด้วยกัน อาทิเช่น กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ได้แก่ กิจกรรมดำน้ำ กิจกรรมปีนผา ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นอยู่แล้วในประเทศไทย ซึ่งพอมีกิจกรรมแล้ว สิ่งที่ยากให้

ความสำคัญและอยากให้เกิดการบูรณาการกับทางจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีความสำคัญกับการท่องเที่ยวของคนในท้องถิ่นหรือชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องของการจัดมาตรฐานให้มีคุณภาพ คำนึงถึงการท่องเที่ยวโดยชุมชนซึ่งในชายทะเลนั้น จากการสำรวจมีเครือข่ายท่องเที่ยวโดยชุมชนอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งชุมชนต่างๆ เหล่านี้จะทำอย่างไรให้เกิดความเข้มแข็ง

ปัจจุบันเรื่องของท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้น มีเครือข่ายแต่ยังไม่มีความเข้มแข็ง บางชุมชนเข้าร่วมเป็นเครือข่ายแล้ว แต่ยังไม่รู้ต้องทำอะไรบ้าง ถ้ากระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) หรือหน่วยงานที่ดูแลพื้นที่ร่วมกันดำเนินงาน เพื่อการส่งเสริมอย่างไรให้เครือข่ายท่องเที่ยวในแต่ละชุมชน หรือเครือข่ายท่องเที่ยวที่ทำเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเลเหมือนกัน มารวมกลุ่มกัน ปกติจะมีการรวมกลุ่มทั่วประเทศ หรือรวมกันทั้งจังหวัด ยกตัวอย่างเช่น มีเครือข่ายภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ เป็นต้น โดยแต่ละชุมชนที่ทำกิจกรรมเหมือนกันมารวมตัวก็จะทำให้ภาครัฐเกิดการส่งเสริมง่ายขึ้น ตัวอย่างเช่น กิจกรรมปั่นผามิที่ไหนบ้าง มารวมกลุ่มกันเพื่อย่อยต่อการส่งเสริม หรือในเรื่องการต่อยอดในเรื่องของสปาโคลน สปาทราย สปาเกลือ ที่มีอยู่จำนวนมาก หากสามารถนำมารวมกลุ่มได้ ตรงนี้จะทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและหน่วยงานอื่นๆ จะเข้าไปส่งเสริมได้ง่ายขึ้นด้วยเช่นกัน

ช่วงที่ ๒ สรุปการเสวนาในหัวข้อ การแปลงแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยสู่การปฏิบัติ

นายณรงค์ชัย คุณปลื้ม นายกเทศมนตรีเมืองแสนสุข ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

การพัฒนาเมืองบางแสนนั้นมีอุปสรรคค่อนข้างเยอะในเรื่องของการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเล เนื่องด้วยพื้นที่ชายหาดบางแสนนั้นมีปัญหาในเรื่องของขยะ ซึ่งขยะเกือบทั้งหมดนั้นเป็นขยะที่มาจากภาคครัวเรือนของประชาชนและขยะที่เกิดจากกิจกรรมการทำประมง เพราะฉะนั้นที่ผ่านมาภาพเหล่านี้ยังคงอยู่ เพียงแต่การจัดการกับขยะเหล่านี้จะต้องมีประสิทธิภาพมากที่สุดก่อนที่นักท่องเที่ยวจะมาเห็น ซึ่งกระแสน้ำที่พัดพาขยะมาจากแม่น้ำบางปะกงและแม่น้ำเจ้าพระยา รวมถึงขยะที่มาจากกระแสน้ำขึ้น-น้ำลง เหล่านี้เป็นอุปสรรคในการจัดการเป็นอย่างมาก เนื่องจากหาดบางแสนมีลักษณะเป็นอ่าว ปัจจัยที่กล่าวมาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อหาดบางแสนทั้งสิ้น ด้วยลักษณะทางกายภาพที่ได้กล่าวไปในเบื้องต้นของชายหาดบางแสน ทำให้ทางผู้บริหารพื้นที่จะต้องหาวิธีในการแก้ไขปัญหา เนื่องจากการควบคุมการทิ้งขยะของประชาชนทั้งหมดเป็นไปได้ยาก

ดังนั้นจึงมองว่าศักยภาพของเมืองบางแสนนั้นมีมากกว่าการท่องเที่ยวชายหาด เพราะนอกจากในเรื่องของขยะที่ควบคุมได้ยากแล้วพื้นที่รองรับนักท่องเที่ยวก็มีความจำกัด ชายหาดมีความยาวเพียง ๒.๕ กิโลเมตร ซึ่งการบริหารจัดการเมืองท่องเที่ยวนอกจากในด้านปริมาณแล้วนั้น ยังจะต้องดูเรื่องของคุณภาพเป็นหลัก ทำให้บางแสนนั้นจะต้องหาจุดขายด้านอื่นอย่างเช่น พื้นที่ตั้งที่ใกล้กรุงเทพฯ ใกล้สนามบิน มีศูนย์รวมหน่วยงานราชการในพื้นที่ ประกอบกับมีนโยบายเฮลท์ ซิตี้ (Health City) ที่เริ่มต้นจากการเห็นว่าปัญหาสุขภาพของประชาชนนั้นเกิดจากกิจกรรมการดำเนินชีวิตประจำวันที่ไม่ดีมีคุณภาพ ซึ่งเมื่อมีนโยบายขึ้นมาจะต้องมีแผนแม่บทว่าจะดำเนินการอย่างไรได้บ้าง ในปัจจุบันนั้นคนไทยหันมานิยมการวิ่งเป็นอย่างมาก การจัดงานวิ่งขึ้นมาจึงถือเป็นการเริ่มต้นของนโยบายเฮลท์ ซิตี้ของเทศบาลเมืองแสนสุข หรือแม้กระทั่งเรื่องของการทำงานร่วมกับประเทศญี่ปุ่นในการดูแลผู้สูงอายุ และเรื่องของการดูแลพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งการจัดงานวิ่งดังกล่าวนี้

จะเป็นการส่งเสริมในด้านการท่องเที่ยวไปด้วยเรียกว่า การท่องเที่ยวเชิงกีฬา หรือ Sport Tourism ซึ่งในส่วนของจังหวัดชลบุรีเองนั้นเป็นจังหวัดที่มีการส่งเสริมและมีจุดเด่นทางด้านกีฬาอยู่แล้ว จึงเป็นการดึงดูดภาพพจน์ของจังหวัดเข้าสู่ท้องถิ่น ซึ่งในปัจจุบันงานวิ่งมาราธอนของเมืองบางแสนนั้นเป็นงานวิ่งที่ได้รับความนิยมจากทั่วโลก

ในส่วนของการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกับภาครัฐด้วยกันนั้นค่อนข้างเป็นอุปสรรคเป็นอย่างมากในการดำเนินงาน เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานจะมีบทบาทหน้าที่เฉพาะของตน แต่ทั้งนี้หากมีการทำต้นแบบกรณีศึกษาในเรื่องของการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านชายหาดได้ จะเป็นผลดีอย่างมากเนื่องจากในทุกๆ หน่วยงานก็มีกฎหมาย กฎระเบียบเป็นของตนเอง ซึ่งการจะดำเนินนโยบายใดๆ ทุกหน่วยงานจะต้องมีเป้าหมายในการพัฒนาร่วมกัน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ในทิศทางเดียวกัน อย่างเช่นพื้นที่ของบางแสนนั้น ถ้าหากจะใช้เป็นพื้นที่ต้นแบบนั้นก็มีความเหมาะสม เพราะสะดวกในเรื่องของการเดินทาง พื้นที่ที่มีขนาดใหญ่จนเกินไป มีปัจจัยบวกเยอะ ถ้าหากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้นเข้ามาดำเนินการร่วมกัน จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาพื้นที่เมืองบางแสนและในพื้นที่อื่นๆ

นายรัฐ จิโรจน์วณิชชากร กรรมการผู้จัดการ บริษัท ไมซ์ แอนด์ คอมมูนิเคชั่น จำกัด (ในฐานะผู้อำนวยการ การจัดงานวิ่งฮาล์ฟมาราธอน “Bangsaen ๒๑”)

ทะเลและชายหาดของไทยนั้นแต่ละพื้นที่มีจุดอ่อนและจุดแข็งที่แตกต่างกัน จะพัฒนาให้ไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมดไม่ได้ แต่มีบางปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมมูลค่าของทรัพยากรที่มีนั้นให้สูงขึ้น ซึ่งเหตุที่เลือกพื้นที่บางแสนเป็นพื้นที่จัดงานวิ่งนั้น เนื่องจากบางแสนยังไม่ได้มีการจัดงานวิ่งมาก่อน และเป็นเมืองที่สะอาด สิ่งอำนวยความสะดวกมีความพร้อม ซึ่ง ณ ตอนนั้นงานวิ่งที่จัดขึ้นเป็นงานลำดับที่หกหรือกว่าของประเทศไทย สิ่งที่จะต้องทำเพื่อดึงดูดนักวิ่งมาเข้าคือจะต้องคิดว่าสิ่งที่นักวิ่งต้องการนั้นคืออะไร อะไรคือปัญหาของงานอื่นๆ และเมื่อจบงานผลตอบรับที่ได้มันดีมาก ได้รับความนิยมในอันดับต้นๆ ของประเทศ ซึ่งในปีแรกของการจัดงานมีนักวิ่งจำนวน ๓,๐๐๐ คน ในปีที่สองนั้นมีนักวิ่งสมัคร ๑๐,๕๐๐ คน แบ่งการแข่งขันออกเป็น ๒ วัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อภาคธุรกิจทั้งจากโรงแรมที่พักที่เต็มทั้งพื้นที่บางแสน ศรีราชา และอำเภอเมืองชลบุรี และในปีล่าสุดนี้ส่งผลถึงโรงแรมในพื้นที่พัทยา เนื่องจากมีนักวิ่งทั้งสิ้น ๑๕,๐๐๐ คน จากการเก็บข้อมูลนั้นพบว่าจะมีผู้ที่เดินทางมายังพื้นที่บางแสนในช่วงเวลางานมีประมาณ ๖๐,๐๐๐ คน

การจัดงานวิ่งบางแสน ๒๑ มีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้งานนี้เป็นงานวิ่งระดับโลก ต้องการดึงกลุ่มที่เป็นนักวิ่งกลุ่มท่องเที่ยวจากต่างประเทศ เพราะมองว่ากลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่สร้างมูลค่าการท่องเที่ยวให้กับพื้นที่และในระดับประเทศ ซึ่งจะต้องมีการรับรองมาตรฐานจากองค์กรสหพันธ์สมาคมกรีฑานานาชาติ (IAAF) โดยการประเมินนั้นจะแบ่งเป็นเหรียญทองแดง เหรียญเงิน และเหรียญทอง และจะมีการประเมินในทุกปี ทำให้ผู้จัดงานจะต้องรักษามาตรฐานของการจัดงานไปตลอด ซึ่งงานบางแสน ๒๑ นั้นได้รับเหรียญทองแดงงานแรกและงานเดียวในประเทศไทย และเมื่อทำตรงนี้ได้ทำให้งานวิ่งบางแสน ๒๑ เป็นที่รู้จักในวงกว้างไม่เฉพาะแต่เพียงในประเทศไทยเท่านั้น ซึ่งในปี ๒๕๖๑ นั้นจะมีการจัดงานในเดือนธันวาคมนี้ ขยายตัวเลขรับสมัครเป็นจำนวน ๑๕,๐๐๐ คน แบ่งการแข่งขันออกเป็น ๒ วันเช่นเดิม ในปีนี้มีผู้สมัครเข้าร่วมทั้งสิ้นประมาณ ๔๐,๐๐๐ คน มีนักวิ่งชาวต่างชาติสมัครเข้าร่วมประมาณ ๓๐ ประเทศ ซึ่งจะต้องทำการคัดเลือกผู้เข้าร่วมอีกครั้งในภายหลัง เนื่องจากศักยภาพของพื้นที่ไม่สามารถรองรับนักวิ่งจำนวน ๔๐,๐๐๐ คนได้ การประเมินศักยภาพของตนได้นั้น จะช่วยให้สามารถจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการเติบโตในระยะยาวและอย่างยั่งยืน

ประเทศไทยนั้นมีศักยภาพทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวค่อนข้างสูง มีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงามแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น แต่พบว่าประชาชนในท้องถิ่นมักจะไม่เห็นถึงความสวยงามของทรัพยากรในท้องถิ่นของตน เพราะความเคยชิน แต่ความเคยชินของคนในท้องถิ่นนั้นเป็นความแปลกตาและน่าสนใจของคนภายนอก การวิ่งนั้นจะแตกต่างกับการขับรถผ่านเพราะการวิ่งจะทำให้สามารถเห็นและพิจารณาได้อย่างชัดเจนถึงสิ่งที่ผ่านสายตาเข้ามา อีกสิ่งหนึ่งที่นักวิ่งให้ความสนใจเป็นอย่างมากคือวิ่งในสถานที่ที่ปกติไม่อนุญาตให้เข้าไปวิ่ง เช่น ค่ายทหารหรือพื้นที่ที่ปกติไม่สามารถเข้าไปวิ่งได้ และควรเข้าไปในลักษณะที่ชุมชนในท้องถิ่นให้ความยินยอม ไม่ใช่เมื่อเปิดเมืองวิ่งแล้วเกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์ตามมาในแง่ลบ นักวิ่งในประเทศไทยนั้นมี ๒ กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มที่วิ่งเพื่อการศึกษา ต้องการเก็บสถิติการวิ่ง วิ่งเพื่อออกกำลังกาย และกลุ่มที่วิ่งเพื่อการท่องเที่ยวซึ่งกลุ่มนี้มีขนาดใหญ่ ใช้การวิ่งเป็นการท่องเที่ยวหรือการผ่อนคลายจากการทำงาน และกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ปริมาณการใช้จ่ายค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับอีกกลุ่ม

คุณกรด โรจนเสถียร นายกสมาคมสปาไทย

การใช้กิจกรรมต่างๆ มาเสริมซึ่งกันและกันเพื่อพัฒนาด้านการท่องเที่ยวนั้นถือเป็นสิ่งที่ดี ถ้าหากในอนาคตมีการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างพื้นที่บางแสนและพื้นที่หัวหิน เนื่องจากทางหัวหินก็ได้มีการจัดหัวหินมาราธอนขึ้น ซึ่งถ้าหากมีการร่วมกันจัดกิจกรรมวิ่งข้ามอ่าวได้ก็จะเป็นเรื่องที่ดี

กิจกรรมด้านสุขภาพที่นอกเหนือจากการวิ่งก็คือ ด้านสปา เป็นกิจกรรมเสริมอย่างหนึ่งของการท่องเที่ยว ด้านชายฝั่ง ซึ่งชายฝั่งทางภาคตะวันตกและภาคตะวันออกนั้นมีความหลากหลายในเรื่องของธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น เพียงแต่จุดยืนของแต่ละพื้นที่จะต้องไม่ทับซ้อนกัน และในส่วนของสปาในปัจจุบันนี้ก็มี การร่วมมือในแต่ละจังหวัด รวมไปถึงเรื่องของน้ำพุร้อนที่ในปัจจุบันได้มีกฎหมายในเรื่องของน้ำพุร้อนเกิดขึ้นแล้ว ซึ่งน้ำพุร้อนประมาณ ๘๐% อยู่ในพื้นที่ของกรมป่าไม้ และจะอย่างไรให้มาตรฐานด้านสุขภาพและความปลอดภัยสามารถครอบคลุมเข้าไปถึงกฎหมายของกรมป่าไม้ที่ดูแลในพื้นที่น้ำพุร้อนเหล่านั้น ในตอนนี้มีความร่วมมือกันระหว่างกระทรวงสาธารณสุขและวนอุทยานกรมป่าไม้ ซึ่งเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากที่จะนำกฎหมายเหล่านั้นมาบูรณาการร่วมกัน

ในฐานะของเอกชนมองไปถึงการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยเรื่องของสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เป็นสิ่งที่สามารถร่วมกันสร้างเสริมขึ้นมากับชุมชนได้ ซึ่งปัจจุบันมีการดำเนินโครงการ ไกรลาศนิเวศ (MEPSEC) เป็นโครงการปลูกป่าชายเลนที่อยู่ในพื้นที่หัวหิน ซึ่งพื้นที่ทางด้านขวาของพื้นที่โครงการจะเป็นพื้นที่ที่ใช้ในการปล่อยน้ำเสียจากในเมืองหัวหินทั้งหมด การทำโครงการนี้ขึ้นมาเพื่อช่วยในเรื่องของระบบนิเวศของหัวหิน ซึ่งในอดีตในบริเวณนี้ไม่มีพื้นที่ป่าและมีปัญหาการรุกรานพื้นที่ของเอกชนเข้ามาในพื้นที่วัด ขณะนี้พยายามที่จะให้ความรู้กับชุมชนในเรื่องของการอนุรักษ์และพยายามดึงชุมชนโดยรอบให้เข้ามาสู่โครงการนี้ โดยการหาทุนในการดำเนินโครงการนั้นจะมีการจัดงานวิ่งขึ้นมา เพื่อนำเงินที่ได้มาซื้อต้นกล้าเพื่อนำมาปลูกในโครงการนี้ นอกจากนี้ยังมีโครงการยูวเยาวชน โดยนำนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเข้ามาทำกิจกรรมค่ายยุวทูตพิทักษ์หัวหิน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องของระบบนิเวศวิทยา เข้าใจว่าการปลูกป่า การปลูกต้นไม้มีประโยชน์อย่างไร ซึ่งเยาวชนเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญและเป็นกระบอกเสียงให้กับ

โครงการในการที่จะช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังมีการดำเนินโครงการในส่วน
ของจังหวัดระนอง จังหวัดชุมพร และจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีความหลากหลายในเรื่องของกิจกรรมที่จัดขึ้น

กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนั้น สิ่งที่เป็นปัจจัยในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวคือในเรื่องของสภาพแวดล้อม
ซึ่งหัวหินนั้นชายหาดมีความสะอาดสวยงามก็เป็นส่วนดึงดูดนักท่องเที่ยวทางด้านสุขภาพ แต่สถานที่ท่องเที่ยว
ทางธรรมชาติในรูปแบบป่าเขาก็มีผลต่อการตัดสินใจเช่นกัน อาจกล่าวได้ว่าภูมิศาสตร์ของประเทศไทยใน
พื้นที่ต่างๆ นั้นสามารถทำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้ เพียงแต่จะต้องรักษาวัฒนธรรมความเป็นอยู่
ของชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนั้นให้ความสนใจ แม้กระทั้งการเป็นอาสาสมัครในการปลูกป่า
หรือการเกี่ยวข้าว เนื่องจากในปัจจุบันนักท่องเที่ยวกลับมาให้ความสนใจในการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์
เป็นอย่างมาก อยากทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ และอยากไปในสถานที่ที่ไม่เคยไป

กิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเลของไทยถ้าหากกล่าวตามความเป็นจริงแล้วนั้น ยังมีปัญหาในด้านความสะอาด
ปัญหาขยะและสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่ถูกกล่าวถึงเป็นอย่างมาก ซึ่งขยะเหล่านี้สร้างผลกระทบต่อ
ระบบนิเวศทางทะเล อย่างเช่นได้มีการพบซากเต่าทะเลที่ตาย ภายในท้องของเต่านั้นเต็มไปด้วยขยะพลาสติกต่างๆ
ที่เต่าได้กินเข้าไป และเมื่อจำนวนเต่าทะเลที่ลดลงจะส่งผลกระทบต่อจำนวนการเพิ่มขึ้นของแมงกะพรุนไฟที่ส่งผลต่อ
ชายหาดและการท่องเที่ยวเป็นอย่างมากในขณะนี้ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้ามาดูแล เพื่อแก้ไขปัญหา
ขยะที่มีเป็นจำนวนมาก ส่งผลต่อการทำกิจกรรมริมชายหาดของนักท่องเที่ยวเช่น การวิ่ง การโยคะ
การบำบัดรักษาหลายๆ อย่างสามารถนำน้ำทะเลนั้นเข้ามาช่วยในการทำสปาได้ แต่น้ำทะเลที่นำมาใช้นั้น
จะต้องเป็นน้ำทะเลที่บริสุทธิ์ ซึ่งในประเทศไทยที่ชาวตรมเมื่อประมาณ ๒๐ ปีที่แล้วเคยทดลองนำน้ำทะเลมา
ช่วยในการบำบัดเช่นกัน แต่ไม่สามารถทำได้ เพราะน้ำทะเลนั้นมีความบริสุทธิ์ไม่เพียงพอ

บทที่ ๕

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาสถานการณ์ได้มีการวิเคราะห์ประเมินขีดความสามารถของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย รวมถึงการจัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อระดมความคิดเห็นเพื่อรวบรวมประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข เพื่อจัดทำแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย สามารถสรุปข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในประเด็นการพัฒนาขีดความสามารถการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย ได้ดังนี้

๑. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในฐานะหน่วยงานหลักควรมีบทบาทสำคัญในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด โดยสามารถดำเนินการ ดังนี้
 - ๑.๑ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรมีการกำหนดแนวทางการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการนำแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยไปปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
 - ๑.๒ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรมีการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ประกอบการในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้หลากหลาย หรือเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น อาทิ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health and Wellness Tourism) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) และการท่องเที่ยวแบบไมซ์ (MICE Tourism) เป็นต้น โดยอาจมีการให้รางวัลหรือสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ผู้ประกอบการที่มีการสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวใหม่
 - ๑.๓ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรมีบทบาทในการส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศในการประชาสัมพันธ์หรือสื่อสารช่องทางออนไลน์ต่างๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย
 - ๑.๔ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรมีการสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการสร้างองค์ความรู้และพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดให้สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น นอกจากนี้ ยังควรส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในกลุ่มผู้ประกอบการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น
๒. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬามีควรมีบทบาทสำคัญในการสร้างและส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยสามารถดำเนินการ ดังนี้
 - ๒.๑ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งชุมชนซึ่งเป็นผู้ดูแลพื้นที่เพื่อส่งเสริมให้มีการบังคับใช้กฎระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสภาพแวดล้อมในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดอย่างเคร่งครัดมากขึ้น
 - ๒.๒ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรส่งเสริมให้มีการศึกษาศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวในทุกพื้นที่ เนื่องจากขีดความสามารถในการรองรับในแต่ละพื้นที่จะเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวและแนวทางสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวของแต่ละพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

๓. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรมีบทบาทสำคัญในการสร้างภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด โดยสามารถดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทยให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ประกอบการและชุมชนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด

๓.๒ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ประกอบการและชุมชนในพื้นที่ในการแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด อาทิ ปัญหาด้านมาตรฐาน ปัญหาความสะอาด ปัญหาการรักษาความปลอดภัยและอาชญากรรม ปัญหาการให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว ปัญหาด้านภาพลักษณ์ที่ไม่ดีของประเทศไทย เป็นต้น

๔. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรมีการจัดเก็บฐานข้อมูลทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด โดยสามารถดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรมีการศึกษาและจัดเก็บสถิติข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดอยู่เสมอ เพื่อให้เห็นถึงทิศทางและแนวโน้มในอนาคต รวมถึงอุปสงค์และอุปทานของตลาดและความต้องการของนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด ซึ่งจะทำให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาามีข้อมูลประกอบการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

๕. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรมีการติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย โดยสามารถดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรมีการลงพื้นที่เพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย

๕.๒ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรมีการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของไทย เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดทำแผนที่เกี่ยวข้องในอนาคต

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมควบคุมมลพิษ. (๒๕๕๗). การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. สืบค้นจาก http://www.pcd.go.th/info_serv/waste_garbage.html#๑๑.
- กรมเจ้าท่า. (๒๕๕๘). กฎหมายที่เกี่ยวข้อง. สืบค้นจาก <http://www.md.go.th/md/index.php/๒๐๑๔-๐๑-๑๙-๐๕-๐๒-๒๘/๒๐๑๔-๐๑-๑๙-๐๕-๐๒-๒๖>.
- กรมเจ้าท่า. (๒๕๕๘). สรุปการประชุมประชาสัมพันธ์โครงการศึกษาการวางแผนแม่บทและสำรวจออกแบบเพื่อเสริมทรายป้องกันการกัดเซาะชายหาดจอมเทียน จังหวัดชลบุรี. วันอังคารที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๓๐-๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมทัพพระยา (๔๐๑) ศาลาว่าการเมืองพัทยา.
- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (๒๕๖๑). อ่าวไทยฝั่งตะวันออก. สืบค้นจาก http://km.dmcr.go.th/th/c_๑/s_๑๘๒/d_๗๐๒๗#.UmjzuNLwmgs.
- กรมทางหลวงชนบท. (๒๕๕๓). ข้อมูลปริมาณจราจร. สำนักอำนวยการความปลอดภัย กรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม. สืบค้นจาก http://trafficsafety.drr.go.th/news_each.php?id=๕๙.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (๒๕๕๘). รายงานภาวะเศรษฐกิจ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ฉบับที่ ๒ ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๕๘) สืบค้นจาก https://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?id=๗๕๓๔.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (๒๕๖๑). สถิตินักท่องเที่ยว ม.ค. – มิ.ย. ปี ๒๕๖๐ (จำแนกตามภูมิภาคและจังหวัด) (๒๕๖๐). สืบค้นจาก https://www.mots.go.th/more_news.php?cid=๕๐๔&filename=index.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (๒๕๖๑). สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย (International Tourist Arrivals to Thailand). สืบค้นจาก http://www.mots.go.th/more_news.php?cid=๔๘๖&filename=index.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (๒๕๖๑). สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย (International Tourist Arrivals to Thailand) (๒๕๖๐). สืบค้นจาก https://www.mots.go.th/more_news.php?cid=๔๒๐&filename=index.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (๒๕๖๑). สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย ปี ๒๕๖๐ (จำนวนยอดสะสมเบื้องต้น). สืบค้นจาก http://mots.go.th/more_news.php?cid=๔๖๕&filename=index.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (๒๕๖๑). สถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ ม.ค. - มิ.ย. ปี ๒๕๖๐ (จำแนกตามภูมิภาคและจังหวัด). สืบค้นจาก https://www.mots.go.th/more_news.php?cid=๕๐๔&filename=index.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (๕ มกราคม ๒๕๖๑). สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย (International Tourist Arrivals to Thailand). สืบค้นจาก http://www.mots.go.th/more_news.php?cid=๔๘๖&filename=index.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (๒๓ มี.ค. ๒๕๖๑). ผลการสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๖๐. สืบค้นจาก https://secretary.mots.go.th/ewtadmin/ewt/policy/article_attach/INFOAttitudeFinal_๒๐๑๘.pdf.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. กลุ่มสารสนเทศเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑). จำนวนและรายได้ของนักท่องเที่ยว.

กรุงเทพธุรกิจ. (๒๕๖๐). ปีกมุด ๓ จังหวัดติดทะเล ที่นักท่องเที่ยวต่างชาติชอบมาเที่ยว. สืบค้นจาก <http://www.bangkokbiznews.com/recommended/detail/๕๑๐>.

กรุงเทพธุรกิจ. (๒๕๖๑). Repositioning ดันเที่ยวไทยสู่ High Value. สืบค้นจาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/๖๑๙๒๓๐>.

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๑. (๒๕๖๐). สรุปสถานการณ์และประเด็นด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก. สืบค้นจาก http://osm.chonburi.go.th/systemosm/data_view/view/๓๓/๒๕๖๑.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (๒๕๕๖). โครงการสำรวจข้อมูลเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงลึก. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (๒๕๕๗). โครงการสำรวจข้อมูลเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงลึก. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (๒๕๕๘). แหล่งท่องเที่ยวสีเขียว (Green Attraction). สืบค้นจาก <http://๗greens.tourismthailand.org/howtobe/attraction.html>.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (๒๕๖๐). โครงการสำรวจข้อมูลเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงลึก. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

การประชาสัมพันธ์ภูมิภาค. (๒๕๖๑). ข้อมูลสำนักงานประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ สาขาพญา (ชั้นพิเศษ). กองศูนย์ข้อมูลและแผนเทคโนโลยีสารสนเทศ. สืบค้นจาก <https://www.pwa.co.th/province/branch/๕๕๓๐๒๑๖>.

การรถไฟแห่งประเทศไทย. (๒๕๕๖). ร.ฟ.ท.ลงนามจ้างบริการที่ปรึกษาเพื่อศึกษาโครงการระบบรถไฟฟ้าเชื่อมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ไปยังจังหวัดชลบุรี-พญา ไปถึงระยอง. สืบค้นจาก <http://www.railway.co.th/srt/pr/news/viewshownews.asp?idnews=๑๒๖๘>.

ข่าวสด. (๒๕๖๐). สทท. ถก แผนรับมือนักท่องเที่ยวหลักหลังรถไฟไทย-จีนสร้างเสร็จ ผวา! น้ำไฟไม่พอใช้. สืบค้นจาก https://www.khaosod.co.th/economics/news_๔๑๒๓๓๔.

คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ. (๒๕๕๘). แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย. หน้า ๔๒-๔๓.

จิตรารักษ์ พักโสภ. (๒๕๕๙). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาปัญหาการกีดขวางชายฝั่งกับปัญหาสิทธิมนุษยชนของชายฝั่งจังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด. ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชมรมวิศวกรออกแบบระบบสุขาภิบาล. (๒๕๕๙). ความต้องการน้ำต่อวัน. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/๑๒๒๓๔๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐/posts/ความต้องการน้ำต่อวัน%EF%BF%BD/๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐/>

เชียงใหม่นิวส์. (๒๕๕๙). เพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวให้แตกต่างอย่างมีวิถีไทย. สืบค้นจาก <https://www.chiangmainews.co.th/page/archives/๕๑๘๙๓๙>.

ฐานเศรษฐกิจ. (๒๕๕๙). ชัดถ้อยชัดคำกับอดีตบ๊วก ททท. โตปท่องเที่ยว ต้องไม่(เสีย)สมดุล. สืบค้นจาก <http://www.thansettakij.com/content/๔๗๗๑๙>.

ฐานเศรษฐกิจ. (๒๕๖๐). “อาคม” สัมมนาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต. สืบค้นจาก <http://www.thansettakij.com/content/๑๓๕๘๓๔>.

ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์. (๒๕๕๗). โครงการการศึกษาความเหมาะสมและป้องกันกีดขวางชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกของจังหวัดชลบุรี. คณะโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เทศบาลตำบลนาจอมเทียน. (๒๕๖๑). แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔). สืบค้นจาก <http://www.tessabannajomtien.go.th/page.php?p=local-development-plan>.

ไทยโพสต์. (๒๕๖๑). สถานการณ์ทะเลไทย เสื่อมโทรมจนน่าใจหาย!. สืบค้นจาก <https://www.thaipost.net/main/detail/๓๕๒๖>

ไทยรัฐออนไลน์. (๒๕๖๑). นักท่องเที่ยวเงินจมน้ำทะเลพังงา ดับ ๑ สูญหาย ๑ สาววัย ๒๕ โคม่ายังไม่ฟื้น. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/content/๑๒๑๒๔๔๗> อ้างใน Sanook. (๒๕๖๑). นักท่องเที่ยวเงินจมน้ำเกาะห้อง ปัมหัวใจช่วยแต่ยื้อชีวิตไม่ได้. สืบค้นจาก <https://www.sanook.com/news/๕๘๑๒๐๐๖/>; ไทยรัฐออนไลน์. (๒๕๖๑). นทท.บรูไนจมน้ำที่เกาะไก่ จนท.อุทยานฯ พิ่ปั๊มหัวใจยื้อสุดท้ายไม่รอด. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/content/๑๒๕๙๐๑๙>; ผู้จัดการออนไลน์. (๒๕๖๐). นักท่องเที่ยวเงินจมน้ำดับ ขณะดำน้ำดูปะการังเกาะหวาย. สืบค้นจาก <https://mgronline.com/local/detail/๙๖๐๐๐๐๐๑๑๓๑๔๑>.

ธัญลัษณ์ ชุตินาถนันทน์. (๒๕๕๙). ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางกับคณะทัวร์ที่ส่งผลต่อความภักดีต่อการท่องเที่ยวเมืองพัทยา. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

นพพันธ์ ตาปานนท์ และ ลือชัย ครุฑน้อย. (๒๕๔๑). การศึกษามาตรการด้านผังเมือง เพื่อควบคุมสภาวะแวดล้อมของเมืองท่องเที่ยวชายทะเล กรณีศึกษาเมืองพัทยา: รายงานวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นัยนา ศรีชัย ศิริรัตน์ กวระคาร และ ชนิดา สุวรรณประสิทธิ์. (๒๕๕๙). การใช้น้ำประปาและสมการพยากรณ์ปริมาณน้ำประปาของธุรกิจโรงแรมและท่องเที่ยวเมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๒ เล่มหน้า ๒๕๕-๒๙๒.

บีบีซี. (๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙). ธนาคารโลก เตือนไทย ขยายโครงสร้างพื้นฐานรับมือนักท่องเที่ยวล้น. สืบค้นจาก <https://www.bbc.com/thai/๓๘๔๓๗๔๑๗>.

บีบีซี. (๒๕๖๐). กรุงเทพฯ รั้งอันดับหนึ่งจุดมุ่งหมายสุดคัมในใจนักท่องเที่ยวอังกฤษ. สืบค้นจาก <https://www.bbc.com/thai/international-๕๐๘๓๗๑๗๕>.

ประชาชาติธุรกิจ. (๑๕ มกราคม ๒๕๖๑). เที่ยวทะเลไม่เหมือนเดินห้าง! “นักท่องเที่ยวล้น-กระจุก” อะไรคือทางออกสายกลาง..ไม่สุดขั้ว?. สืบค้นจาก <https://www.prachachat.net/spinoff/spinoff-featured/news-๑๐๑๖๐๕>.

ปรารณา สถิตยวิภาวี และคณะ. (๒๕๕๖). โครงการศึกษาการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการพื้นที่และทรัพยากร เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

ปานจิตร จินหิรัญ และพีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ (๒๕๕๖). ศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนชาวเกาะพะงัน. บทความวิจัย เสนอในการประชุมมหาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖. หน้า ๑๖๓-๑๖๕. สืบค้นจาก http://www.hu.ac.th/conference/conference๒๐๑๓/Proceedings๒๐๑๓/pdf/Book๓/Poster๑/๒๒๔_๑๕๘-๑๖๕.pdf.

ปานจิตร จินหิรัญ และ พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์. (๒๕๕๖). ศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนชาวเกาะพะงัน. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ ๔. สงขลา.

ผู้จัดการออนไลน์. (๒๕๕๘). ดร.ธรรณ เผยภาพปะการังตายซาก “เกาะตาชัย-สิมิลัน” ชี้ควรจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวเกาะตาชัย. สืบค้นจาก <https://mgronline.com/travel/detail/๙๕๕๐๐๐๐๐๒๗๔๒๒>.

พรทิพา ปิยะกมลรัตน์. (๒๕๕๖). สภาพแวดล้อมกับการพัฒนา : กรณีศึกษาย่านชายหาดพัทยาใต้. หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยศิลปากร. น.๑๔๔.

พีพีทีวี. (๒๕๖๐). ไทยติดอันดับ ๖ ทั้งขยะลงทะเลมากที่สุดในโลก ก.ทรัพยากรฯ หารื้อแก้ปัญหา. สืบค้นจาก <https://www.pptvhd๓๖.com/news/%E๐%B๘%๙B%E๐%B๘%A๓%E๐%B๘%B๐%E๐%B๙%๘๐%E๐%B๘%๙๔%E๐%B๙%๘๗%E๐%B๘%๙๙%E๐%B๘%A๓%E๐%B๙%๘๙%E๐%B๘%AD%E๐%B๘%๙๙/๖๙๖๑๒>.

พีพีทีวี. (๒๕๖๑). จี้แก้ปัญหานักท่องเที่ยวจีนเหยียบปะการัง-จับปลาดาว เกาะหลีเป๊ะ. สืบค้นจาก <https://www.pptvhd๓๖.com/news/%E๐%B๘%๙B%E๐%B๘%A๓%E๐%B๘%B๐%E๐%B๙%๘๐%E๐%B๘%๙๔%E๐%B๙%๘๗%E๐%B๘%๙๙%E๐%B๘%A๓%E๐%B๙%๘๙%E๐%B๘%AD%E๐%B๘%๙๙/๗๖๐๖๒>.

โพสต์ทูเดย์. (๒๕๕๙). กรมอุทยานฯ สั่งปิด "เกาะตาชัย" ไม่มีกำหนด. สืบค้นจาก <https://www.posttoday.com/social/local/๔๓๒๐๖๗>.

ไพศาล กาญจนวงศ์. นิเทศศาสตร์กับการท่องเที่ยว : ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ICT. สืบค้นจาก http://coursewares.mju.ac.th:๘๑/TD๓๓๕/td๓๓๕/chapter๕/ chapter๕_๑.htm

ภัทรพร พันธุ์. (๒๕๕๘). การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอาหารโดยผ่านประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวไทย. น.๒๙-๓๐. สืบค้นจาก https://www.tci-thaijo.org/index.php/journal_sct/article/view/๘๒๔๖๗

ภัทรพร พันธุ์. (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๕๘). การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาหาร โดยผ่านประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวในประเทศไทย. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้. ๘(๒). น. ๒๗-๓๗.

มติชน. (๖ พ.ค. ๒๕๖๑). นักท่องเที่ยวถ่ายคลิป ทะเลพัทยาสีดำส่งกลิ่นเหม็นคุ้ง ทัวหาดจอมเทียน. สืบค้นจาก https://www.matichon.co.th/region/news_๙๔๔๔๔๐.

ระบบฐานข้อมูลด้านสังคมและคุณภาพชีวิต. (๒๕๖๐). สถานการณ์อค์คิยของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ - ๒๕๕๙. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

ศุภาธิดา ก้อนศิลา. (๒๕๕๕). ผลกระทบจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว : กรณีศึกษาสามพันโบก ตำบลเหล่างาม อำเภอยะโฮรี จังหวัดอุบลราชธานี. น.๒๙-๓๑. สืบค้นจาก http://mslib.kku.ac.th/elib/multim/books/Tourism๒๕๕๕/SUPATIDA% ๒๐%๒๐KONSILA/๐๑_cov.pdf.

สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๗. (๒๕๕๙). ประกาศเพิ่ม! ปิดเกาะสิมิลัน-เกาะสุรินทร์ ๕ เดือน มีผลวันนี้. สืบค้นจาก <http://news.ch๗.com/detail/๑๗๔๑๙๓>.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (๒๕๕๘). บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของไทยไม่พอและไม่พร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปลายปีนี้ (ตอนที่ ๑). สืบค้นจาก <https://tdri.or.th/๒๐๑๕/๐๓/labor-in-thai-tourist-sector-not-ready-for-asean/>.

สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (๒๕๕๖). พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสร้างสมดุลกับการท่องเที่ยว. จดหมายข่าวสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (TCT News.), ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๕๖. สืบค้นจาก http://www.thailandtourismcouncil.org/wp-content/uploads/๒๐๑๓/๐๗/TCT_newsletter_file_en_๒๐๑๓-๐๘-๐๓_๑๔-๕๖-๐๐.pdf.

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (๒๕๕๙). โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก โครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์. สืบค้นจาก http://www.ftilogistics.org/index.php/๒๐๑๖/๑๐/๒๗/iknowlogistics_๒๕๑๐๒๕๕๙_๐๒.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (๒๕๕๓). ฐานข้อมูลความรู้ทางทะเล: การท่องเที่ยวและนันทนาการ. สืบค้นจาก <http://www.mkh.in.th/index.php/๒๐๑๐-๐๓-๒๒-๑๘-๐๕-๑๔/๒๐๑๐-๐๓-๒๖-๐๕-๕๓-๐๙>.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๙). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔). สืบค้นจาก www.nesdb.go.th/article_attach/article_file_๒๐๑๖๐๙๒๒๑๖๒๘๔๐.pdf.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๖๑). สืบค้นจาก <http://www.onep.go.th>.

สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก. (๒๕๖๑). แผนพัฒนายุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔).

สำนักผังประเทศและผังภาค. (๒๕๕๙). โครงการวางและจัดทำผังประเทศและผังภาค. สืบค้นจาก http://office.dpt.go.th/nrp/index.php?option=com_content&view=article&id=๓๗&Itemid=๓๙.

สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ เมืองพัทยา. (๒๕๕๘). บรรยายสรุปเมืองพัทยา. ๑ มิถุนายน ๒๕๕๘. เมืองพัทยา. ชลบุรี.

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (อพท.). (๒๕๕๔). โครงการจัดทำแผนปฏิบัติการตามแผนแม่บทการบริหารการพัฒนา: รายละเอียดแผนงานโครงการพื้นที่พิเศษเมืองพัทยาและพื้นที่เชื่อมโยง เทศบาลตำบลนาจอมเทียน. กรุงเทพมหานคร: อพท.

อำเภอสัตหีบ. (๒๕๖๑). จำนวนโรงแรมและที่พักของหาดจอมเทียน (ส่วนใต้).

Ceediz. (๒๐๑๘). สถานีรถประจำทางพัทยา. สืบค้นจาก <https://www.ceediz.com/th/travel/chonburi/pattaya/ประจำทางพัทยา.๑๖๒๓/>.

Ipattaya. (๒๐๑๘). รวมจุดขึ้นรถตู้พัทยา-กรุงเทพ. สืบค้นจาก <http://ipattaya.co/รวมจุดขึ้นรถตู้พัทยา-กร/>.

ThaiPBS. (๒๐๑๓). เรือนักท่องเที่ยว ๑๒ ชีวิตล้นหน้า “ถ้าไวก็” สาเหตุคลื่นลมแรง. สืบค้นจาก <https://news.thaipbs.or.th/content/๒๖๔๙๕๘>

Voice. (๒๐๑๔). หอการค้าเชียงใหม่ เสนอแนวทางแก้ปัญหานักท่องเที่ยวจีน. สืบค้นจาก <https://www.voicetv.co.th/read/๑๐๒๑๓๔>.

Voice. (๒๐๑๓). สื่อนอกตีแผ่ไทยอันตรายสำหรับนักท่องเที่ยว. สืบค้นจาก <https://www.voicetv.co.th/read/๔๙๙๖๗๕>.

ภาษาอังกฤษ

- Ambrosi. L. M. (๒๐๑๕). Sun & Sea Tourism: Fantasy and Finance of the All-inclusive Industry. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.
- Angel Bujosa. Antoni Riera & Pere Josep Pons. (๒๐๑๕). Sun-and-beach tourism and the importance of intra-destination movements in mature destinations. Tourism Geographies ๑๗(๕). p.๗๘๐-๗๘๒.
- Anh Duc. (๒๐๑๖). First BOT airport project gliding along. Vietnam Investment Review under the Ministry of Planning and Investment. Retrieved from <http://www.vir.com.vn/first-bot-airport-project-gliding-along-๔๐๗๒๔.html>.
- Astrid Caceres Sugasti. (๒๐๑๖). Sun & Beach Tourism. Retrieved from <https://prezi.com/zuzv๓zjz๗๑๗d/sun-and-beach-tourism/>.
- Bali Government Tourism Office. (๒๐๑๘. June ๒๑). Statistics. Retrieved from Bali Provincial Government: <http://www.disparda.baliprov.go.id/en/Statistics๒>.
- Brodsky. S. and Fatozzi. F. (๒๐๑๘. June ๗). The ๒๐ Best Islands In The World. Retrieved from HouseBeautiful: <https://www.housebeautiful.com/lifestyle/๕๓๑๐๗๙๑๗๗/best-islands-in-the-world/?slide=๑๕>.
- Bujosa. A. & Riera. A. and Pons. P. J. (๒๐๑๕). Sun-and-beach Tourism and the Importance of Intra-destination Movements in Mature Destinations. Tourism Geographies. p.๗๘๐-๗๘๔.
- Candeze R Mongaya. (๒๐๑๒. January ๑๑). Promote Cebu with more than ‘fun Philippines’ tag. Retrieved from Inquirer.net: <http://newsinfo.inquirer.net/๑๒๖๒๖๙/promote-cebu-with-more-than-‘fun-philippines’-tag>.
- Carol Ramoran-Malasig. (๒๐๑๘. March ๒๘). The ๕ Spots in Asia That Are Booming With Tourists in ๒๐๑๘. Retrieved from Forbes: <https://www.forbes.com/sites/cmallasig/๒๐๑๘/๐๓/๒๘/business-booming-travel-industry-itb/#๑๕๐๕๔๔๕d๓๔๕๔>.
- Citadel Business Limited.General Info. MyCEBU Guide. Retrieved from <http://www.mycebu-guide.com/cebu-city-philippines-tourist-travel-weather-info.html>.
- CN Traveller. (๒๐๑๗). The Best Islands in the World. Retrieved from <http://www.cntraveller.com/gallery/best-islands-in-the-world>.
- Communist Party of Vietnam. (๒๐๑๘. July ๓๑). Ha Long bay entrance fee increase proposed. Retrieved from Communist Party of Vietnam Online Newspaper: <http://en.dangcongsan.vn/tourism/ha-long-bay-entrance-fee-increase-proposed-๔๔๑๔๘๘.html>.
- Dao Loan. (๒๐๑๘. July ๑๗). Travel agencies fret about possible fee hike at Halong Bay next year. Retrieved from The Saigon Times: <https://english.thesaigontimes.vn/๖๑๓๓๓๗/travel-agencies-fret-about-possible-fee-hike-at-halong-bay-next-year.html>.

Department of Tourism. (2018). Cebu. Retrieved from <http://www.visitmyphilippines.com/index.php?title=ProvinceofCebu&func=all&pid=44&tbl=0>.

Department of Tourism. (2018). Cebu: Seoul of the PHL' thrives on Korean arrivals. Retrieved from http://www.tourism.gov.ph/news_features/korean_arrivals.aspx.

Department of Tourism. (11 January 2018). DOT: Tourism arrivals reach all-time high at 5.5M. Retrieved from http://web.tourism.gov.ph/news_features/dot_high.aspx.

Dillinger. J. (2018. January 4). The Most Popular Cities In The World To Visit. Retrieved from WorldAtlas: <https://www.worldatlas.com/articles/the-most-popular-cities-in-the-world-to-visit.html>.

Erika Hueneke. (2018). 20 Most Beautiful Islands in the World. Retrieved from <https://www.islands.com/most-beautiful-islands-in-world>.

Fanelli. S. (2018. December 10). The rising trends in travel and tourism for 2018. Retrieved from momondo: <https://www.momondo.com/inspiration/trends-travel-tourism/>.

FEDER. (n.d.). Adriatic Ionian ecoregion (AIE) Coastal and Maritime Tourism. Retrieved from Med Maritime Projects: http://www.medmaritimeprojects.eu/download/ProjectMediamer/Final_factsheets/Alo_Tourism_factsheet.pdf.

Ferdinand Tesado Abocejo. (2018). Tourism Competitiveness of Cebu in Central Philippines: Status, Challenges and Sustainability. Taiwan-Philippines Cultural Dialogue IV. 41-42.

Gilmore. R. (2018. April 11). 10 Most Beautiful Islands in the World. Retrieved from Road Affair: <https://www.roadaffair.com/best-islands-in-the-world/>.

Gusti Kade Sutawa. (2018). Issues on Bali Tourism Development and Community Empowerment to Support Sustainable Tourism Development. Procedia Economics and Finance. 4. p.411-412.

Halong Bay Tourism. (2018). Halong tourism attracts more tourists in 2018. Retrieved from <https://www.halongbaytourism.org/halong-tourism-attracts-more-tourists-in-2018>.

Hastings. K. (n.d.). 16 Most Beautiful Islands in the World. Retrieved 2018. Retrieved from Planet ware: <https://www.planetware.com/world/most-beautiful-islands-in-the-world-sey-1-2.html>.

Honey. M. and Krantz. D. (2008). Global Trends in Coastal Tourism. Washington DC: Center on Ecotourism and Sustainable Development.

Hueneke. E. (2018. December 4). 20 Most Beautiful Islands in the World. Retrieved from Islands: <https://www.islands.com/most-beautiful-islands-in-world>.

ICMTS. (n.d.). What is coastal and marine tourism?. Retrieved from International Coastal and Marine Tourism Society: <https://www.coastalmarinetourism.org/what-is-cmt.html>.

IPK International (2018). ITB World Travel Trends Report 2016/2018. p. 41-42.

Island Trek Tours. Badian Canyoning + Kawasan Falls Adventure. Retrieved from Island trek tours: <https://www.islandtrektours.com/canyoning-kawasan-falls-adventure/>.

- J. Stephen Lansing. (෧෯෮෩). Balinese “Water Temples” and the Management of Irrigation. American Anthropologist. ෮෯(෧). ෩෧෧-෩෨෧.
- Jessica Dillinger. (෨෦෧෮). The Most Popular Cities in The World to Visit. Retrieved from <https://www.worldatlas.com/articles/the-most-popular-cities-in-the-world-to-visit.html>.
- Jose Santino S. Bunachita. (෨෦෧෮. June ෨෦). Sustainable tourism. tourists' security and safety push. Retrieved from Cebu Daily News: <http://cebudailynews.inquirer.net/෧෮෦෧෧෧/sustainable-tourism-tourists-security-safety-pushed>.
- Karen Hastings. (n.d.). ෧෧ Most Beautiful Islands in the World. <https://www.planetware.com/world/most-beautiful-islands-in-the-world-sey-෧-෧.htm>
- Kow. N. (෨෦෧෯. December ෮). ෯ travel trends that will drive the tourism industry in ෨෦෧෮. Retrieved from Trekk Soft: <https://www.treksoft.com/en/blog/9-travel-trends-that-will-drive-the-tourism-industry-in-2018>.
- Le Phyllis F Antojado. (෨෦෧෯. December ෧෧). Capitol taps group to promote tourism . Retrieved from The Freeman: <https://www.philstar.com/the-freeman/cebu-news/2019/12/11/20191111/capitol-taps-group-promote-tourism>.
- Le Tuan Anh. (෨෦෧෯). Situation Analysis of the Water Quality of Ha Long Bay. Quang Ninh Province. Vietnam: A social study from tourism businesses’ perspectives. Gland. Switzerland: IUCN.
- Linda M. Ambrosi. (෨෦෧෯). Sun & Sea Tourism: Fantasy and Finance of the All-Inclusive Industry. p.෧.
- Listyana Febriani. සහ I Gede Wyana Lokantara. (෨෦෧෯). Community participation towards the value of traditional architecture resilience. on the settlements’ patters in Tenganan village. Amlapura. IOP Conference Series: Earth & Environmental Science. ෯෯.
- Ma Stella F Arnaldo. (෨෦෧෮. March ෧෧). Korean visitors in Cebu reached ෧ million in ෨෦෧෯. Retrieved from BusinessMirror: <https://businessmirror.com.ph/korean-visitors-in-cebu-reached-1-million-in-2019/>.
- Marcel L. Woo. (෨෦෧෯. November ෦෭). After 'Big ෫' launch. Cebu eyes more ecotourism destinations. Retrieved from BusinessMirror: <https://businessmirror.com.ph/after-big-5-launch-cebu-eyes-more-ecotourism-destinations/>.
- Mark Orams (෨෦෦෧). Marine Tourism: Development. Impacts and Management. pp. ෧-෫. සහ ICMTS. What is coastal and marine tourism?. Retrieved from <https://www.coastalmarine-tourism.org/what-is-cmt.html>.
- Martha Honey & David Krantz. (෨෦෦෯). Global Trends in Coastal Tourism. p.෧෫.෦෧-෦෧෫.
- Michael E. Porter (෧෯෮෯). The Competitive Advantage of Nations.
- Minh Huong. (෨෦෧෮. May ෧). Proposed Van Don zone rakes in cash. Retrieved from Vietnam Investment Review: <http://www.vir.com.vn/proposed-van-don-zone-rakes-in-cash-෫෮෮෧෫.html>.

- Ministry of Culture. Sports and Tourism. (2012). Press Release. Retrieved from European Union: http://eeas.europa.eu/archives/delegations/vietnam/documents/press_corner/2012/20120627_en.pdf.
- Ministry of Culture. Sports. and Tourism. (2015). Vietnam Annual Tourism Report 2015. Retrieved from Ministry of Culture. Sports. and Tourism : <https://www.mekongtourism.org/wp-content/uploads/Annual-Tourism-Report-2015-EN-1.pdf>.
- Morexette Erram. (2017. June 24). Cebu tourism gets major boost. Retrieved from Cebu Daily News: <http://cebudailynews.inquirer.net/28848/cebu-tourism-gets-major-boost>.
- Natalie Paris. (2017. March 27). Why Bali is the greatest destination on Earth (so says TripAdvisor). Retrieved from The telegraph: <https://www.telegraph.co.uk/travel/news/bali-named-best-tourist-destination/>.
- Nicole Kow (2017). 5 travel trends that will drive tourism industry in 2018. Retrieved from <https://www.treksoft.com/en/blog/5-travel-trends-that-will-drive-the-tourism-industry-in-2018>; In Gwen Pratasi (2017). 5 Travel Trends to Watch in 2017 and 2018. <https://travel.usnews.com/features/5-travel-trends-to-watch-in-2017-and-2018>; and Samantha Fanelli (2017). The rising trends in travel and tourism for 2018. <https://www.momondo.com/inspiration/trends-travel-tourism/>.
- O'Hare. M. (2017). The top tourist destinations in 2017. Retrieved from CNN: <https://edition.cnn.com/travel/article/top-tourist-destinations-2017/index.html>.
- Orams. M. (2002). Marine Tourism: Development. Impacts and Management. New York: Routledge.
- PEMSEA & Bali PMO. (2004). Southeastern Coast of Bali Initial Risk Assessment. Quezon. Philippines: PEMSEA.
- Pratesi. G. (2017. September 08). 5 Travel Trends to Watch in 2017 and 2018. Retrieved from US News: <https://travel.usnews.com/features/5-travel-trends-to-watch-in-2017-and-2018>.
- Ralph Jennings. (2017. June 24). 5 Big Danger Zones To Avoid in the Philippines. Retrieved from Forbes: <https://www.forbes.com/sites/ralphjennings/2017/06/24/5-danger-spots-to-avoid-in-the-philippines/#4e7e124fdcd>.
- Remco van Merm and Scott Perkin. (2010). Report on the mission to Jakarta. Indonesia from 24 to 30 October. 2010 Regarding the Tropical Rainforest Heritage of Sumatra. IUCN. Retrieved from UNESCO: <https://whc.unesco.org/document/28442>.
- Robin Gilmore. (2015). 10 Most Beautiful Islands in the World. Retrieved from <https://www.roadaffair.com/best-islands-in-the-world/>.
- Samantha Brodsky and Sienna Fantozzi. (2015). The 20 Best Islands In The World. Retrieved from <https://www.housebeautiful.com/lifestyle/guides/20-best-islands-in-the-world/?slide=1>.

- Sarah Schmalbruch. (2018). The 20 most dangerous countries in the world. Independent. Retrieved from <https://www.independent.co.uk/news/world/worlds-most-dangerous-countries-colombia-yemen-el-salvador-pakistan-nigeria-2018-06-16.html>.
- Socialist Republic of Vietnam. Strategy on Viet Nam's tourism development until 2020. vision to 2030. Retrieved from Government Portal: <http://www.chinhphu.vn/portal/page/portal/English/strategies/strategiesdetails?categoryId=30&articleId=100051217>
- Stephen F Mccool. (2016). Limits of Acceptable Change: A Framework for Managing National Protected Areas: Experiences from The United States.
- Steve Bramucci and Zach Johnston. The Best Island In The World For Your Travel Bucket List. Retrieved from <https://uproxx.com/life/best-islands-in-the-world-to-visit-travel-to-ranked/>.
- Sugasti. A. C. (2016, May 24). Sun and Beach Tourism. Retrieved from Prezi: <https://prezi.com/zuzvanzjz7mnd/sun-and-beach-tourism/>.
- Sunstar Philippines. (2018). Editorial: Sustainable Tourism. Retrieved from Sunstar: <http://www.sunstar.com.ph/article/20180501>.
- Sylvine Pickel-Chevalier and Budarma Ketut. (2016). Towards sustainable tourism in Bali. Mondes du Tourisme. 1-21. Retrieved from Openedition : <https://journals.openedition.org/tourisme/10000>.
- The Nation. (2018). Thailand in world top 10 for long term tourism growth: WTTC. Retrieved from <http://www.nationmultimedia.com/news/breakingnews/20180501>
- The Nation. (2018, March 21). Thailand in world top 10 for long term tourism growth: WTTC. Retrieved from The Nation: <http://www.nationmultimedia.com/news/breakingnews/20180321>.
- The Voice of Vietnam online. (2018). Quang Ninh ready for National Tourism Year 2018. Retrieved from The Voice of Vietnam: <https://english.vov.vn/travel/quang-ninh-ready-for-national-tourism-year-2018-2018-05-01.vov>.
- TripAdvisor. (2018, June 21). Island Trek Tour. Retrieved from https://www.tripadvisor.com/Attraction_Review-g298123125-d80471062-Reviews-Island_Trek_Tours-Oslob_Cebu_Island_Visayas.html.
- Tyas Ismi Trialfhianty and Suadi. (2018). The role of the community in supporting coral reef restoration in Pemuteran. Bali. Indonesia. J Coast Conserv. 22(1-2).
- UNESCO. (2016). Cultural Landscape of Bali Province: the Subak System as a Manifestation of the Tri Hita Karana Philosophy. Retrieved from UNESCO: <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002205/220517e.pdf>.
- UNESCO. Balinese "Water Temples" and the Management of Irrigation. Retrieved from UNESCO: <https://whc.unesco.org/en/list/1000>.
- UNWTO. (2018). Recommendations on Tourism Statistics.
- UNWTO. (2016). 2016 Annual Report. Madrid: UNWTO.
- UNWTO. (2018). 2018 Annual Report. Madrid: UNWTO.

- US News. (n.d.). Adventure Ranking. Retrieved from <https://www.usnews.com/news/best-countries/adventure-full-list>.
- US News. (n.d.). Best Beaches in the World. Retrieved from <https://travel.usnews.com/rankings/best-beaches-in-the-world/>
- US News. (n.d.). Best Islands in the World. Retrieved from <https://travel.usnews.com/rankings/best-islands-in-the-world/>
- Victor Anthony. (2017, June 27). Central Visayas Eyes More Visitors This Year. Retrieved from Cebu Daily News: <http://cebudailynews.inquirer.net/111111/central-visayas-eyes-visitors-year>.
- Vietnam Administration of Tourism. (22 May 2018). Quang Ninh looks to optimise sea tourism potential. Retrieved from Ministry of Culture, Sports & Tourism: <http://www.vietnamtourism.com/en/index.php/news/items/141414>.
- Vietnam Online. (2017). Ha Long Bay chosen as one of top five tropical paradise in Asia by CNN. Retrieved from Vietnam Online: <https://www.vietnamonline.com/news/ha-long-bay-chosen-as-one-of-top-five-tropical-paradise-in-asia-by-cnn.html>.
- Wojournals. (2017). Top 20 most dangerous countries in the world for tourists. Retrieved from <http://wojournals.com/top-20-most-dangerous-countries-in-the-world-for-tourists.html>
- World Travel & Tourism Council. (2017). Travel & Tourism Economic Impact 2017: Thailand. Retrieved from World Travel & Tourism Council: <http://www.wttc.org/-/media/files/reports/economic-impact-research/countries-2017/thailand2017.pdf>.
- World Economic Forum. (2017). The Travel & Tourism Competitiveness Report 2017. Retrieved from <http://reports.weforum.org/travel-and-tourism-competitiveness-report-2017/country-profiles/#economy=THA>
- World Travel & Tourism Council. (2018). Travel & Tourism Economic Impact 2018: Thailand. p.7. Retrieved from <https://www.wttc.org/-/media/files/reports/economic-impact-research/countries-2018/thailand2018.pdf>.
- Zipkin. N. (2016, November 27). All Successful Entrepreneurs Share These 4 Qualities. Retrieved from Entrepreneur Asia Pacific: <https://www.entrepreneur.com/article/141414>.

กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา
สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

เลขที่ ๔ ถนนราชดำเนินนอก แขวงโสมมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐

โทรศัพท์ : ๐-๒๒๘๘๓-๑๕๐๐ โทรสาร : ๐-๒๓๕๖-๐๗๔๖

www.mots.go.th

